

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Kerouac_Jack-Dharmovi_tulaci.PDB

PDB Name: Kerouac_Jack-Dharmovi_tulaci

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXt

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 1.10.2003

Modification Date: 1.10.2003

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

JACK KEROUAC

DHARMOVÍ TULÁCI

Věnováno Chan Šanovi

1

V pravý poledne jednoho pozdního zářijovýho dne roku padesát pět jsem naskočil na nákladák z Los Angeles, vylezl jsem na otevřenou plošinu a natáhnul se tam, bágel s věcmi jsem strčil pod hlavu, hodil nohu přes nohu, a zatímco jsme si to šinuli na sever do Santa Barbary, koukal jsem na mraky. Byla to lokálka a já měl v plánu strávit tuhle noc na pláži v Santa Barbaře a ráno chytit další lokálku do Saint Luis Obispo anebo v sedm odpoledne perfektní nákladák, co frčí až do San Franciska. Někde u Camarilla, kde byl Charlie Parker zavřený v blázinci a dával se do kupy, aby se zase mohl vrátit do normálního života, ke mně na plošinu naskočil hubený starý tuláček, zrovna jsme odbočovali na vedlejší kolej, abysme pustili jiný vlak, a vypadal dost překvapeně, že mě tam vidí. Uvelebil se na druhém konci vagónu, lehnul si tvář ke mně, hlavu na tom svém nuzným ranečku, a mlčel. Když se po hlavní koleji prořítíl nákladák na východ, dali nám vždycky písknutím návěst, že máme volno, a my vyrazili dál, vzduch se ochlazoval a od moře se začala přes teplý pobřežní údolí valit mlha. Marně jsme se oba choulili na železný podlaže do dek, a tak jsme se zvedli a rázovali každý na své straně vagónu sem tam, skákali a mávali přitom rukama. Zanedlouho jsme dorazili k další odstavné koleji v malém železničním městečku a

mně došlo, že k dotáhnutí tyhle studený podvečerní štreky do Santa Barbary potřebuju hlt tokajského.
"Pohlídáš mi ten bág? Skočím tam pro flašku vína."

"Jasně."

Přeskočil jsem sajtnu, přeběhnul dálnici stojedna a v krámě jsem kromě vína koupil ještě kousek chleba a sušenky. Hned jsem zase letěl zpátky k nákladáku, který musel ještě dalších patnáct minut čekat, teď už ale pěkně na slunci a v teple. Bylo pozdní odpoledne a brzo se mělo začít ochlazovat. Tuláček seděl na své straně se zkříženýma nohama u žalostný večere, což byla jedna krabička sardinek. Přišlo mi ho líto, a tak jsem k němu šel a povídám: "Co takhle kapku vína pro zahřátí? Nechceš k těm sardinkám kousek chleba a sejra?"

"Jasně." Znělo to odevzdaně, jako z nějakýho mluvítko, který je hodně daleko, jako kdyby se bál a nebo neměl chuť se nějak prosazovat. Ještě než jsem před třemi dny vyrazil na dva tisíce dlouhou jízdu levným autobusem na hranice do El Pasa přes Zacates, Durango a Chihuahua, koupil jsem si v Mexico City sýr. Vděčně se s chutí pustil do chleba se sýrem a zapíjel to vínem. Byl jsem rád. Připomněl jsem si verš z Diamantový sůtry, kde stojí: "Čiň dobrodiní, ale vůbec na něj nemysli, protože konec konců je to jenom slovo." Tehdy jsem byl hrozně zbožný a své modlitby jsem prováděl s téměř naprostou dokonalostí. Pokud se týká modlení, tak se ze mě od té doby stal trochu pokrytec a cynik, a trochu mě to začalo otravovat. Už jsem totiž hrozně zestárnul a je mi to všechno nějak jedno... Tehdy jsem ale skutečně věřil v pravý dobrodiní a laskavost, v pokoru, oddanost a nezúčastněný klid, moudrost a extázi, a byl jsem přesvědčený, že jsem starodávny bhikku, co se toulá po světě v moderních hadrech (obvykle po obrovským trojúhelníku mezi New Yorkem, Mexiko City a San Franciskem), abych pootočil kolem Pravýho smyslu, nebo dharmy, a vysloužil si tak pro sebe zásluhy jako budoucí Buddha (Probuzený) a jako příští hrdina Ráje. Japhyho Rydera jsem tehdy ještě neznal, k tomu mělo dojít až za šest týdnů, a ani jsem nic neslyšel o "dharmovejch tulákách", i když v té době jsem už jedním naprosto dokonalým byl a považoval jsem se za zbožného poutníka. Ten tuláček na plošině upevnil celou mojí víru, když se zahřátý vínem rozpovídal, a nakonec se vytasil s malým proužkem papíru, na kterým byla modlitba svatý Terezy, stálo v ní, že se po smrti zase vrátí na zem a bude navždycky sypat z nebes růže na všechny žijící stvoření. "Kdes to vzal?" zeptal jsem se.

"Před pár lety jsem si ji v Los Angeles vytrhnul v jedny čítárně z časopisu. Pořád ji nosím u sebe."

"A to takhle dřepíš po vagónech a čteš si to?"

"Skoro každéj den." Tohle bylo všechno, co o tom řekl, ke svatý Tereze už se taky nevyjadřoval, co se týče své víry, tak byl dost rezervovaný, a o svým životě toho taky moc nenamluvil. Byl to takový hubený tichý tuláček, kterýho si ani na ožralecký ulici, Skid Row, nikdo moc nevšimne, natožpak někde na hlavní třídě. Když ho polda odněkud postrkoval, pospíšil si a zmizel, a bylo dost možný, že drážní čmuchalové, co se ve velkých městech vždycky motali po seřadišti, když měl vyjždět nákladák, si ani nevšimli malýho chlápka, co se v přítmí krčil někde mezi plevelem a naskočil si na vlak. Když jsem mu řekl, že se zítra v noci chystám naskočit na perfektní nexák, nákladní expres, tak mi povídá: "To jako myslíš Půlnočního ducha?"

"Takhle ty říkáš tomu nexáku?"

"Ty jsi teda určitě makal u dráhy, že jo?"

"Jo, dělal jsem u Southern Pacific brzdaře."

"Hm, my tuláci mu říkáme Půlnoční duch, protože na něj skočíš v L.A., a švihá si to tak rychle, že tě spatřej až druhý den ráno v San Francisku."

"To víš, taťko, osmdesát mil za hodinu na rovný trati."

"To je fakt, ale když si to masí po pobřeží na sever kolem Gavioty a pak nahoře kolem Surfu, tak se v noci udělá pěkná klendra."

"Surf, jasně, a pak ty hory na jih od Margarity."

"Jasně, Margarity, ale já už jel Půlnočním duchem tolikrát, že to ani nespočtu."

"Kolik let už jseš z domova?"

"Jo, to už je takovejch let, že si to ani netroufnu spočíst. Jsem ale z Ohia."

Vlak se rozjel, vítr se ochladil a padla mlha a další hodinu a půl jsme dělali všechno možný, abysme moc nemrzli a nejektali zubama. Schoulil jsem se a meditoval o teple, o skutečným Božím teple, abych se tak

bránil zimě; pak jsem vyskočil, mrskal rukama i nohama a zpíval. Tuláček byl ale trpělivější než já a většinou tam jenom ležel a věnoval se těm svým bezútešným, nahořklým myšlenkám. Cvakal jsem zubama a rty jsem měl úplně modré. Už byla tma, když jsme s úlevou viděli, jak se před námi začínají vynořovat hory nad Santa Barbarou, za chvíli už budeme stát a zahřejeme se vedle trati v teplé noci plné hvězd.

Na křižení trati, kde jsme vyskočili, jsem se s tuláčkem svatý Terezy rozloučil a krácel dál podle pobřeží až k úpatí útesu, kde mě poldové nenajdou a nevyexpedují zpátky, abych tu přenocoval na písku, zabalený do dek. Na čerstvě uříznutých a zašpičatěných větvích jsem si nad uhlíky, co zbyly z pořádného ohně, opekli buřty a v doruda rozžhavených důlcích jsem si ohřál plechovku fazolí a plechovku makarónů se sýrem, upíjel jsem z flašky vína, co jsem si naposled koupil, a těšil se z jedny z nejpříjemnějších nocí v mém životě. Brouzдал jsem se vodou, trochu se ponořil, a pak jsem zůstal stát a díval se do toho přenádherného nočního nebe, Avalókitěšvarova vesmíru plného temnoty, diamantů a desatera zázraků. "Tak jo, Rayi," řekl jsem si šťastně pro sebe, "už jenom pár mil. Máš to zase za sebou." Šťastný. Jenom v plavkách, bosý, rozcuchaný, v temnotě ozařovaný rudým ohněm jsem si prozpěvoval, nasával víno, odplivoval si, poskakoval a lítal kolem – takhle se má žít. Úplně sám a svobodný na jemném plážovém písku, a do toho vzdechy moře, s Ma–Winčino vejcovodními panenskýma teplýma hvězdama, který se zrcadlily ve vnějším proudu neklidných plodových vod. A když jsou konzervy v ohni rozpáleny úplně doruda, že se nedají vzít do ruky, stačí si nasadit starý železničářský rukavice, nic víc. Nechal jsem jídlo trochu vychladnout, abych se ještě potěšil myšlenkami a vínem. Seděl jsem v písku se zkříženýma nohama a meditoval o životě. Tak jo, ale mělo to nějaký význam? "Co mě ještě čeká?" Víno ale začalo působit na mé chuťové buňky, a tak netrvalo dlouho a já se musel pustit do těch buřtů, okusoval jsem je přímo z klacku, kousy kous, pořádně jsem starou cestovní lžící zabořil do obou lahodných konzerv, nabíral jsem si vrchovatý sousta horkých fazolí a vepřového nebo makarónů s ostrou prskající omáčkou a možná i s trochou písku. "Kolik zrněk písku je na tyhle pláži?" napadlo mě. "No jasně, tolik, jako je támhle na obloze hvězd," (kousy, kous) a když už jsem v tom, tak:

"Kolik už tady bylo lidských bytostí, vlastně takhle, kolik žijících bytostí vůbec existovalo ještě před zlomkem toho času bez počátku? Tak teda, počítám, že byste museli propočítat, kolik je zrněk písku na tyhle pláži a na každý hvězdě na nebi, v každém z těch desetitisíců obrovských mrazivejch vesmírů, což by bylo tak obrovský množství, že by je nespočítal ani IBM a počítačka Burroughs taky ne, teda brácho, já to fakt nevím přesně." (lok vína) "Teda přesně to nevím, ale musí to bejt pěkná halda bilionů a tisíců trilionů, propadlejch nevěře a rozprsklejš, nespočetný množství růží, který vám sladká Svatá Tereza a ten starej dobrej človíček v tomhle momentě sypou s liliema na hlavu."

Když jsem dojedl, utřel jsem si pusou červeným šátkem, umyl ve slané mořské vodě nádobí, nakopnul pár hrud písku, trochu se prošel kolem, utřel nádobí, dal ho stranou, nacpal starou lžící do prosoleného vaku a nakonec si lehnul stočený do deky, abych se v noci pěkně vyspal a dopřál si zasloužený odpočinek. Uprostřed noci jsem se probudil: "Co? Kde to jsem, co je to za basket věčnosti, co tady holky u mě hrajou, ve starým domě mého života a ten dům nehoří, že ne? Je to ale jenom jednotící se příval vln, který rostou výš a výš a s přílivem se přibližují k mému lůžku z deky. Budu tvrdej a starej jako škeble," a usínám a sním o tom, jak s oddechováním použiju tři krajíce chleba... Ach, ty ubohá lidská mysl, a osamělý člověk sám na pláži a Bůh, který ho sleduje s pozorným úsměvem, řekl bych... Zdálo se mi o domově, už je to tak dávno, v Nový Anglii, o koťátkách, který se snažily urazit ty tisíce mil a šly za mnou napříč Amerikou, a moje matka s rancem na zádech a otec ženoucí se za prchavým nedostizitelným vlakem, snil jsem a probudil se do šedivého svítání, kouknul se na něj a ohrnul nos (protože jsem viděl, jak se celý horizont posunuje, jako kdyby nějaký kulisák spěchal, aby ho zase vrátil na své místo a přesvědčil mě, že je skutečný, otočil jsem se na druhý bok a zase usnul. "Je to furt to samý," slyšel jsem ještě vlastní hlas v prázdnu, který je ve spánku velice přijatelný.

Malý vandrák svatý Terezy byl první opravdový dharmový tulák, kterýho jsem potkal a ten druhý byl mezi nima naprostá jednička, ostatně to byl on sám, Japhy Ryder, kdo tohle označení vymyslel. Japhy Ryder byl kluk z východního Oregonu, vyrostl ve srubu někde hluboko v lesích, kde žil s tátou, mámou a sestrou, a od samýho začátku to byl kluk, co se v lese vyzná, makal se sekerou a na farmě, zajímal se o zvířata a o indiánský tradice, takže když se dostal na univerzitu, byl už ve všech směrech připravený ke studiu antropologie, kterým se zpočátku zabýval, ale později se věnoval indický mytologii a originálním textům z tyhle oblasti. Nakonec se naučil japonsky a čínsky, stal se z něj znalec Východu a objevil ty úplně nejparádnější dharmové tuláky, čínský a japonský blázny zenu. Protože to byl kluk se Severozápadu, plný idealistických plánů, nechal se unýst staromódním odborářským anarchismem, učil se na kytaru a zpíval starý dělnický písničky, který se docela hodily k těm jeho indiánským a lidovým písničkám. Týden nato jsem ho poprvý zahlídnul, jak jde v San Francisku po ulici (zbytek cesty ze Santa Barbary jsem udělal na jeden dlouhý stop, nikdo mi to sice nebude věřit, ale vzala mě jedna nádherná rozkošná blondýnka ve sněhobílých plavkách bez ramínek, byla bosa a kolem kotníku měla zlatý řetízek, řídila skořicově hnědý Lincoln Mercury, byl to model na příští rok, a chtěla benzedrin, aby mohla řídit na jeden zátaž až do města, a když jsem jí nabídnul, že mám trochu v báglu, zavýskla: "Paráda!"), takže jsem viděl Japhyho, jak spěchá tím zvláštním dlouhým krokem horolezců, na zádech měl malý batoh plný knížek a zubních kartáčeků a kdoví čeho ještě, tohle byl malý ruksak "do města", úplně jiný než velký batoh s kompletní výbavou, se spacákem, pončem a pánvema na vaření. Nechal si narůst malou bradku, a protože měl trochu šikmý oči, vypadal tak zvláštně orientálně, ale nedá se říct, že by přitom vypadal jako nějaký bohém (co se motá kolem umění), k tomu měl teda hodně daleko. Byl samá šlachy, opálený, měl páru, byl otevřený a s každým se hned zdravil, rád si popovídal a dokonce halekal i na tuláky na ulici, a když se ho někdo na něco zeptal, okamžitě odpověděl, ať už myslel, na co chtěl, a vždycky to mělo hlavu a patu a byla v tom jiskra.

"Kdes natrefil na Raye Smithe?" ptali se ho, když jsme vcházeli do The Place, oblíbeného hipsterského baru frájů kolem Beach.

"Já ty svý Bódhisattvy potkávám vždycky na ulici!" zahlaholil a objednal piva.

Byla to velkolepá noc, ve všech směrech historická. Japhy a pár dalších básníků (psal taky básně a překládal čínskou a japonskou poezii do angličtiny) měli na ten večer naplánovaný čtení básní v Gallery Six ve městě. Měli sraz v baru a dostávali se pěkně do nálady. Jak tu stáli a posedávali kolem, všimnul jsem si, že jedině on nevypadá jako pravý básník, i když jím rozhodně byl. Ostatní byli buď intelektuální hipsteři v brejlích s kostěnými obroučkama a černou rozčuchanou hřívou jako Alvah Goldbook, jemní bledí krasavci jako Ike O'Shay (v kvádru), vypadali jako vznešení renesanční Italové jako Francis DaPavia (který měl vizáž jako mladý kněz), jakoby vůbec nepatřili do tohoto světa, nebo starý rozčuchaný anarchistický kmeti s motýlky jako Rheinhold Cacoethes, nebo velký tlustý zamlklý brejlatý troubové jako Warren Coughlin. Všichni ti nadějní básníci postávali kolem, všelijak oblečení v manšestrových sakách s ošoupanými rukávy, měli sešmajdaný boty a z kapes jim čouhaly knihy. Japhy měl hrubý pracovní šaty, koupený při výprodeji ve skladech Dobrý vůle, aby se mu hodily ke šplhání po horách, při procházkách, k sezení venku v noci u táboráku i na stopování sem a tam po pobřeží. V malém ruksaku měl legrační zelený tyroláček, a když se dostal k úpatí hory, obvykle si ho se zajódlováním nasadil, a pak začal stoupat těch pár tisíc metrů vzhůru. Nosil drahý italský horolezecký boty, to byla jeho pýcha a radost, a dusal v nich po podlaze poprášeny pilinami jako nějaký dřevorubec ze starých časů. Japhy nebyl moc velký, asi tak metr sedmdesátosm, ale byl silný, šlachovitý, pevný a samý sval. Tvář měl jako zbědovanou masku, ale nad bradkou se mu třpytily oči jako starým čínským uchechtaným mudrcům, a vyvažovaly tak drsný výraz jeho hezkého obličeje. Jak na to v lese dřív kašlal, tak měl trochu zahnědlý zuby, ale nebylo to poznat, a když se řehtal nějakému vtipu, otevřel vždycky

pusu dokořán. Občas ztichnul a smutně koukal jako zařezanej do podlahy. Pak se ale zase dobře bavil. Byl jsem mu hodně sympatický a zajímala ho historka s malým tulákem a svatou Terezou stejně jako zážitky z naskakování na vlaky, ze stopování a čundrování po lesích. Okamžitě prohlásil, že jsem velký ‚Bódhisattva‘, myslel tím ‚úžasnou moudrou bytost‘ nebo ‚skvělýho vědoucího anděla‘, a že zdobím tenhle svět svou upřímností. Měli jsme taky stejnýho oblíbenýho buddhistickýho světce: Avalókitešvaru, v Japonsku mu říkají Jedenáctihlavý Kvannon. Znal všechny podrobnosti o tibetským, čínským, mahájánovým, hínajánovým, japonským a dokonce i barmským buddhismu. Ihned jsem ho ale upozornil, že kašlu na všechny ty názvy a odnože buddhismu, že mě zajímá první ze čtyř vznešených pravd Šákjamuniho – Celý život je pouze utrpení. A že mě do značný míry ještě zajímá pravda třetí: Utrpení je možné odstranit, ale tehdy jsem moc nevěřil, že je to možný. (Ještě jsem nestrávil Lankavatára šutru, ve který se nakonec ukazuje, že na světě není nic kromě mysli, a proto je všechno možný, tedy i odstranění utrpení.) Japhyho kámošem byl už zmíněný obrovský, rozpačitý a dobrosrdečný Warren Coughlin – přes devadesát kilo básnickýho masa, o kterým mi Japhy tvrdil (do ucha), že je v něm toho víc, než by se na první pohled zdálo.

"Kdo to je?"

"Tohle je můj nejlepší přítel, ze severu z Oregonu, známe se už strašně dlouho. Ze začátku se ti bude možná zdát, že má dlouhý vedení a že je hloupej, ale ve skutečnosti je to zářivěj diamant. Uvidíš. Dej si ale bacha, aby z tebe neudělal fašírku. Chlapče, jediným, náhodně zvoleným dokonalým slovem tě dokáže úplně odvařit, a tu svou hlavu pak můžeš hledat, kde chceš."

"Proč?"

"Je to velkej tajemnej Bódhisattva, a možná je i převtělením Asangy, slavnýho mahájánovýho učence z dávnejch století."

"A kdo jsem já?"

"Nevím, nejspíš budeš kozel."

"Kozel?"

"Možná jseš blátivá tvář."

"Kdo je to?"

"Blátivá tvář znamená, že máš na tom tvým kozlím obličejí bláto. Co bys řekl, kdyby se někoho zeptali ‚Je v psovi Budhova podstata?‘ a on by místo odpovědi zavrčel?"

"Řekl bych, že je to pěkně praštěnej zenovej buddhismus." To Japhyho trochu zarazilo. "Poslouchej, Japhy," řekl jsem, "nejsem žádněj zenovej buddhista, já jsem opravdovej buddhista, staromódní zasněnej zbabělec pozdní mahájány," a tak dál až do noci. Tvrdil jsem, že zen se nesoustřeďuje ani tak na laskavost jako spíš na to, aby popletl intelekt a donutil člověka připustit, že podstatou úplně všeho je iluze. "Je to podlý," stěžoval jsem si. "Všichni tihle zenoví mistři házej adepty do bahna, protože nejsou schopný odpovědět na ty jejich otázky."

"Protože je chtěj přesvědčit, že bláto je lepší než slova, hochu." Nemůžu zopakovat všechny ty Japhyho brilantní odpovědi (rád bych) a slovní výpady, kterými mě udržoval jak na jehlách a nakonec se mu podařilo nahlodat tu mou křišťálově tvrdou lebku a změnit tak můj životní plány.

Prostě jsem táhnul s celou tou tlupou kvílících básníků na čtení do Gallery Six a tu noc došlo kromě jiných důležitých věcí taky ke zrodu sanfranciský básnický renezanse. Byli tam všichni. Byla to bláznivá noc. Já to rozpumpoval, chodil jsem kolem a vybíral od poněkud upjatýho publika desetickey a čtvrťáky a vrátil se s třemi pořádnými čtyřlitrovými demižóny kalifornskýho burgundskýho a všechny jsem tak rozparádil, že když kolem jedenáctý Alvah Goldbook četl a kvílel svou báseň ‚Kvílení‘ a opile rozhazoval rukama, všichni řvali: "Jed! Jed! Jed!" (jako na jam session) a starý Rheinhold Cacoethes, patron sanfranciský básnický scény, si blaženě utíral slzy. Japhy předčítal svý dokonalý básně o Kojotovi, bohovi severoamerickýh Indiánů z náhorních plošin (nejspíš), ale určitě byl bohem severozápadních Indiánů, Kwakiutlů, a kdoví koho ještě. "Táhni do prdele! zazpíval Kojot a zmizel," četl Japhy vybranýmu obecnstvu, který vejskalo radostí, bylo to tak čistý, že i ta prdel vůbec nezněla sprostě. Přednášel taky lyricky jemný verše, jako ty o medvědech živících se lesníma plodama, který vyjadřovaly jeho lásku ke zvířatům, a tajemný verše o volech na mongolských stezkách, bylo z toho cítit, že zná orientální literaturu včetně Süan Canga, slavnýho čínskýho mnicha, který šel pěšky z Číny do

Tibetu, z Lan-čou do Kašgaru a Mongolska a v ruce nesl kadidlovou tyčinku. Ve verších o Kojotovi, který nosil dobroty, Japhy projevil nečekaný barový humor, a ty jeho anarchistický názory o tom, že Američani absolutně nechápou, jak maj žít, s veršema o lidech, co jezděj do práce a z práce, a pak sedej uvězněný v obejvákách vybavených nábytkem ze stromů pořezaných motorovýma pilama (a tady ukázal svou dřevorubeckou minulost tam nahoře na severu). Mluvil hlubokým, zvučným, a tak trochu vzdorným hlasem, jakým mluvili američtí hrdinové a řečníci za starých časů. Líbilo se mi na něm něco opravdového, pevného a lidsky nadějnýho, zatímco ostatní básníci byli v tom svým estétství moc uhlazení a nebo byli zase až moc hystericky cynický, aby v cokoliv věřili, strašně abstraktní a uzavřený, přepolitizovaný a nebo jako Coughlin příliš nesrozumitelný, aby se to dalo pochopit (slavnej Coughlin, který mluví o ‚nevyjasněnejch procesech‘, i když tam kde mluvil o tom, že zjevení pravdy je osobní záležitost, jsem si všimnul silnýho buddhistickýho a idealistickýho citění, který měl Japhy s dobrosrdečným Coughlinem společný ještě od dob studentskýho přátelství, stejně jako já jsem měl společný názory s Alvahem z východní party a ještě s dalšíma lidma, míň apokalyptický a normálnější, v žádným případě ale ne dojímavější a ufnukanější.)

Po ztemnělý galerii postávalo hrozně moc lidí, který se snažili zachytit každý slovo z toho úžasnýho čtení poezie, chodil jsem od jedný skupinky ke druhý, střídavě jsem se díval na ně a na jeviště, pobízel jsem je, aby si loknuli z demižonu a nebo jsem se vrátil, posadil se na pravou stranu pódia a jen si tak pro sebe ujekával a přitakával, někdy to byly i celý věty, nikdo mě k tomu nepobízel, ale v celkový pohodě, která tam panovala, to na druhý straně nikomu nevadilo. Byla to velkolepá noc. Jemný Francis DaPavia pečlivě obracel dlouhými bílými prsty lehounký cibulově žlutý nebo růžový stránky a předčítal z nich verše svýho mrtvýho přítele, který se v Chihuahua přejedl peyotu (nebo možná zemřel na obrnu), ze svých věcí nepřečetl nic, ale sám o sobě už to byl okouzlující žalozpěv nad mrtvým mladým básníkem, a dohnalo by to k slzám i Cervantese sedmý kapitoly, četl je delikátní britskou angličtinou, ze který jsem se v duchu válel smíchy, ale později jsem Francise poznal blíž a měl jsem ho rád.

V galerii byla taky Rosie Buchananová, holka s krátkými rezavými vlasy, pěkně hubená, prostě fantastická kočka, kamarádila se se všema týpkama na pobřeží, seděla malířům a taky psala, a zrovna v tuhle chvíli přímo přetejkala vzrušením, protože byla zabouchnutá do mýho kámoše Codyho. "Hej, Rosie, paráda, co?" zahalekal jsem na ni, ona si pořádně nahnula z mýho demižonu a blýskla po mně očima. Cody stál za ní a rukama ji objímal kolem pasu. Když jeden básník skončil, Rheinhold Cacoethes v motýlku a starým ošuntělým saku vstal a pronesl tím svým krápně uštěpačným hlasem krátkou srandovní řeč, aby uvedl dalšího, ale než se všichni básníci vystřídali, tak bylo skoro půl dvanáctý a všichni začali mlít o tom, co proběhlo a jak jsou zvědaví, co se bude dál v americký poezii dít, a dojatý Cacoethes si utíral kapesníkem oči. My básníci jsme se přidali k němu a v několika autech jsme vyrazili do Čínský čtvrti na obrovskou a báječnou večeři s čínskými specialitami a jídelními hůlkami, a uprostřed noci jsme v jedny z těch parádních sanfranciských odvázaných čínských restarací hulákali jeden přes druhýho. Náhodou to byl Nam Yuen, Japhyho oblíbený podnik, a on mi tam předváděl, jak si mám objednávat, jak jíst hůlkama, vykládal veselé historky o zenových bláznech Východu a dostal mě do tak příjemný nálady (na stole jsme měli láhev vína), že jsem si nakonec stoupnul do dveří kuchyně a zeptal se starýho kuchaře: "Proč přišel Bodhidharma ze západu?" (Bodhidharma byl Ind, který přinesl buddhismus na východ do Číny.)

"Mně je to fuk," řekl starý kuchař s přimhouřenýma očima, opakoval jsem to Japhymu a on mi na to řekl: "Perfektní odpověď, naprosto dokonalá. Teď už víš, jak si představuju zen."

Ještě jsem se toho měl spoustu naučit. Hlavně to jak se chovat k holkám – tím Japhyho nepřekonatelným bláznivým zenovým způsobem a týden nato jsem měl možnost poznat to na vlastní kůži.

V Berkeley jsem bydlel u Alvaha Goldbooka v jeho domku, který byl celý obrostlý růžemi a stál na dvorku většího domu na Milvia Street. Stará prohnílá veranda se mezi popínavými rostlinami nakláněla až k zemi a byla na ní krásná stará houpací židle, ve který jsem si každý ráno čítával Diamantovou šutru. Dvorek byl plný keřů rajčat, jen dozrát, a pak máty, všechno tam vonělo mátou a taky tam stál jeden krásný starý strom, pod kterým jsem rád sedával a meditoval za těch naprosto dokonalých chladných hvězdných říjnových kalifornských nocí, kterým se nic na světě nevyrovná. Měli jsme perfektní kuchyňku s plynovým sporákem, sice tam nebyla lednička, ale to nevadilo. Taky tam byla parádní malá koupelna s vanou a teplou vodou, a pak jedna obytná místnost, která byla pokrytá polštáři, slaměnými rohožemi a matracemi na spaní, a pak knihy, knihy, stovky knih, bylo tam všechno možný od Catulla k Poundovi a Blythovi, desky s Bachem a Beethovenem a dokonce jedno swingující album Elly Fitzgeraldovy s dárkem Terrym, který tam hrál moc zajímavou trubku, a kvalitní třírychlostní gramofon Webcor, co hrál tak nahlas, že by to klidně urvalo střechu: a stejně to byla jenom překližka, tak jako stěny, a jednou jsem z nezřízeného veselí při bláznivý zenový pitce prorazil stěnu pěstí, a když mě viděl Coughlin, strčil do ty díry asi na pět čísel hlavu.

Japhy bydlel v tiché ulici (Hillegass) asi míli odtud, dolů po Milvia Street a pak do kopce směrem ke kampusu Kalifornské univerzity, ve vlastní boudě, která stála za dalším velkým starým domem a byla nesrovnatelně menší než ta naše, asi tři a půl na tři a půl, a kromě typických Japhyho propriet, který prozrazovaly Japhyho víru v jednoduchý klášterní život, tam nebylo vůbec nic. Žádný křesla, dokonce ani jedno sentimentální houpací, jenom slaměný rohože. V rohu byl opřený jeho slavný ruksak s vyčištěnými ešusy a pánevčkami, který všechny do sebe zapadaly a držely krásně pohromadě, pěkně svázaný a daný stranou v zavázaném modrém šátku. Pak tu byly jeho japonské dřeváky, co nikdy nenosil, a pár černých punčoch do dřeváků, aby se mu měkce našlapovalo po slaměných rohožích, a ty byly tak upleteny, že palec byl zvlášť od ostatních prstů. Měl hromadu bedýnek od pomerančů, který byly plný krásných moudrých knížek, některý z nich byly v orientálních jazycích, všechny ty parádní sůtry, komentáře k sůtrám, sebraný spisy D.T. Suzukiho a krásný čtyřsvazkový vydání japonských haiku. Vlastnil taky skvělou sbírku ostatní dobrý poezie. Kdyby se sem vloupal nějaký zloděj, tak jediný, co tam mělo nějakou cenu, byly ty knihy. Všechno Japhyho oblečení bylo obnošený a koupený se šťastným a zasněným výrazem v krámech Armády spásy a Dobrý vůle: spravovaný vlněný ponožky, barevný nátělníky, džíny, pracovní košile, mokašiny a pár roláků, který si za chladných horských nocí ve vysokých kalifornských Sierrách a vysokých Kaskádách ve státě Washington a Oregon natáhnul jeden přes druhý, na dlouhých, neuvěřitelných výšlapech, který někdy trvaly dlouhý týdny, a v báglu měl přitom s sebou jenom několik liber sušený stravy. Z několika bedýnek od pomerančů měl udělaný stůl, a když jsem k němu jednoho pozdního slunečného odpoledne dorazil, skláněl vážně hlavu nad čínskými znaky básníka Chan Šana a vedle něj se klidně kouřilo z šálku čaje. Adresu jsem měl od Coughlina, a tak jsem tam šel, a první, co jsem uviděl, bylo Japhyho kolo na trávníku před tím velkým domem vepředu (kde bydlela domácnost), a pak několik různě rozmístěných balvanů, kamenů a legračních malých stromků, který si přivez z toulek po horách, aby si je zasadil do své vlastní "japonské čajové zahrady" či "zahrady čajovny", protože nad tím jeho malým domovem perfektně šuměla borovice.

Nic pohodovějšího jsem nikdy dřív neviděl, protože když jsem toho docela chladného odpoledne prostě otevřel dvířka a nakouknul dovnitř, viděl jsem ho, jak sedí se zkříženýma nohama na druhém konci své boudičky na kašmírovém polštáři a na slaměný rohoži, na nose měl brejle, vypadal v nich staře, učeně a moudře, v klíně mu ležela kniha a u ruky měl malý plechový čajník a porcelánový hrnek, ze kterého se kouřilo. Velice klidně zvedl hlavu, podíval se, kdo přišel a pobídnul mě: "Pojď dál, Rayi," a zase sklonil hlavu ke knize.

"Co to děláš?"

"Překládám skvělou Chan Šanovu báseň 'Studená hora', kterou napsal před tisíci lety, a část přitom načmáral na skály stovky mil daleko od lidí."

"Paráda!"

"Když vejdeš do tohoto domu, tak by ses měl zout, koukni na ty slaměný rohože, botama bys je zničil." Zul jsem si modrý plátěnky a složil je pečlivě vedle dveří, hodil mi polštář a já si sednul se zkříženými nohama u tenké stěny z prken a Japhy mi nabídl čaj. "Četl jsi někdy Čajovou knihu?" zeptal se.

"Ne, co to je?"

"Jde o odborný pojednání o přípravě čaje založený na znalostech nashromážděných během dvou tisíc let. Některý popisy účinku prvního, druhého a třetího doušku čaje jsou fakt divoký a dost odvážný."

"To se teda tihle hoši dokázali rozšoupnout čistou vodou, co?"

"Trochu se napy a uvidíš, tohle je dobřej zelenej čaj." Chutnal mi a okamžitě jsem si připadal klidně a bylo mi teplo. "Chceš přečíst něco z Chan Šanovy básně? Nechceš o něm něco říct?"

"Jo."

"Rozumíš, Chan Šan byl čínskej mudrc, kterému už začalo lízt velký město a celý svět krkem, a tak se vším najednou seknul a zašil se do hor."

"Teda, to jseš celej ty."

"Tehdy to bylo možný. Žil v jeskyni, která byla poblíž buddhistickýho chrámu v t'ang singským okrese v oblasti Tien Tai a jedinej člověk, se kterým se kamarádlil, byl zenovej blázen Š'Te, velkej srandista, jehož práce spočívala v zametání kláštera rýžovým koštětem. Š'Te byl taky básník, ale většinou si to ani nepsal. Chan Šan čas od času slezl ze Studený hory, oblečenej do šatů z kůry, šel do teplý kuchyně a čekal, až dostane nějaký jídlo, jenže žádnéj z mnichů mu nikdy nic nedal, protože nechtěl vstoupit do řádu a nechat se třikrát denně volat zvonem k meditaci. Z některejch jeho výroků ti to bude hned jasný – počkej, najdu to a přečtu ti to z čínštiny, stoupám stezkou na Studenou horu, vede dál a dál, protáhlá strž zavalená balvany a sutí, rozlitý potok a tráva zastřená mlhou, ač nepršelo, mech klouže, borovice zpívá, i když je bezvětrí, kdo dokáže zpřetrhat pouta se světem a usednout se mnou mezi bílá oblaka?"

"Bezva."

"Jasně, ale to je můj vlastní překlad do angličtiny, rozumíš, na každým řádku je pět znaků, a já tam ještě musím dostat předložky, členy a podobně."

"Proč to prostě nepřeložíš tak, jak to je, pět znaků, pět slov? Co znamená těchhle prvních pět znaků?"

"Tohle je znak pro stoupání, pro směr vzhůru, znak pro studený, pro horu a znak pro stezku."

"No tak to přelož, Šplhám nahoru stezkou Studený hory."

"No jo, ale co potom uděláš se znakem pro dlouhý, znakem pro strž, znakem pro ucpat, znakem pro lavinu a znakem pro balvany?"

"Kde to je?"

"Tady na třetím řádku, mělo by se to číst jako ,Protáhlou strž tísni lavina balvanů.'"

"Výborně, to zní ještě lip."

"Jo, taky mě to napadlo, ale já to musím přeložit tak, aby mi to čínský doktoři tady na univerzitě schválili, a kromě toho to musí být v angličtině jasný."

"Človče, to je ale skvělý," řekl jsem a rozhlídnul se po boudě, "a ty si tady klidně sedíš v naprostý pohodě, docela sám, a s brejlema na nose si tu studuješ..."

"Rayi, ty by sis měl se mnou brzo vylízt na nějakou horu. Co takhle Matterhorn?"

"Paráda! Kde to je?"

"Nahore v Sierra Nevada. Mužem tam zajet autem Henryho Morleye, vzít si bágly a vyrazit od jezera. Já bych vzal všechno jídlo a to, co potřebuju, do ruksaku a ty by sis mohl vypůjčit od Alvaha malej tlumok a nést náhradní ponožky, boty a další potřebný věci."

"Co znamenaj tyhle znaky?"

"Je tam, jak Chan Šan sestoupil po letech toulání po horách dolů, aby navštívil své příbuzný ve městě. Říká: Až dosud jsem pobýval na Studené hoře a tak dále, včera jsem navštívil přátele a rodinu, a víc než polovina už jich odešla ke Žlutým pramenům, 'to znamená smrt, ty Žlutý prameny. ,A teď zrána stojím před svým osamělým stínem a kvůli očím plným slz nic nevidím.'"

"To je jako ty, Japhy, taky studuješ s očima plnejma slz."

"Já v očích žádný slzy nemám!"

"A jednou, až budeš o hodně starší?"

"Jasně, to jo... a podívej, tady: ,V horách je zima, ale každý rok, nejen letos,' rozumíš, on je skutečně vysoko, tak tři a půl, čtyři tisíce metrů, možná i víc, a říká: ,Rozeklané srázy jsou stále zasněžené, z lesů v temných stržích se valí mlha, tráva raší ještě koncem června a počátkem srpna už začíná opadávat listí, a já tu jsem rozšouply jako nějaký feták —"

"Jako feták!"

"To je můj vlastní překlad, ve skutečnosti tam je, že je vzrušený jako nějaký rozkošník dole ve městě. Já to ale přeložil do současné odvážné řeči."

"Paráda." Zajímalo mě, proč si ho Japhy tak považuje.

"Protože to byl básník, žil v horách a byl to buddhista, kterej se věnoval meditaci o podstatě všech věcí, a kromě toho byl taky vegetarián, i když mimochodem v tomhle neježu, možná taky z toho důvodu, že být vegetarián znamená být tak trochu hnidopich, protože každá rozumná bytost jí to, co může. A byl to samotář, co si vystačil sám se sebou, žil čistě a věrně sám sobě."

"To jseš taky celej ty."

"A ty taky, Rayi, protože já si dobře pamatuju, cos mi vyprávěl o tom, jak jsi to zvládnul, když jsi meditoval v lesích Severní Karolíny, a tak dál." Japhy byl hrozně smutný a zaražený, nikdy jsem ho tak tichýho, melancholickýho a zamyšlenýho neviděl, jeho hlas byl mateřsky jemný a vypadalo to, jako kdyby mluvil z velké dálky k nějaký ubohý roztoužený bytosti (ke mně), která potřebuje slyšet jeho poselství, nic přitom nepředstíral, a byl tak trochu v tranzu.

"Meditoval jsi dneska?"

"Jo, to je první, co dělám ještě před snídaní, a pak ještě každý odpoledne, hodně dlouho, pokud mě někdo nevyruší."

"Kdo?"

"Ale, vždycky se někdo najde. Někdy Coughlin, včera přišel Alvah a Rol Sturlason, a pak se tady občas staví jedna holka, zahrát si jab–jum."

"Jab–jum? Co je to?"

"Ty neznáš jab–jum? Někdy ti to vysvětlím." Bylo vidět, že je příliš smutný, aby mi o tom něco říkal, ale za pár dnů jsem to poznal sám. Ještě chvíli jsme si povídali o Chan Šanovi a o básních na skalnatých útesech, a zrovna když jsem byl na odchodu, přišel jeho kámoš Rol Sturlason, hezký vysoký blondátý kluk, aby si s ním promluvil o své cestě do Japonska. Tenhle Rol Sturlason se zajímal o slavnou zahradu kamenů Ryoanji, která je v šokokujském klášteře v Kjótu, a není v ní nic jinýho než samý starý balvany, který jsou tak rozmístěny, údajně podle mystický estetiky, že to každoročně přitahuje tisíce turistů a mnichů, co tam podniknou cestu, aby hleděli na balvany v písku a našli tak klid duše. Nikdy jsem nepotkal tak zvláštní a zároveň tak opravdový a upřímný lidi. Rola Sturlasona už jsem nikdy neviděl, brzo potom odjel do Japonska, ale na to, co mi řekl o balvanech, když jsem se ho zeptal: "Víš se vůbec, kdo tam ty balvany takhle umístil, že je to taková paráda?" nikdy nezapomenu.

"To nikdo neví, nějaký mnich nebo možná mniši, ale už hodně dávno. Ale to, jak jsou ty kameny uspořádaný, má nějakou naprosto přesnou a záhadnou podobu. Prázdnost si totiž mužem uvědomit jenom s pomocí formy." Ukázal mi obrázek balvanů v pečlivě uhrabaném písku, který vypadaly jako ostrůvky v moři, jako kdyby měly oči (prohlubně) a byly obklopeny pěkně stíněným a elegantně řešeným nádvořím kláštera. Pak mi ještě ukázal schéma uspořádání kamenů s boční projekcí, vysvětlil mi jeho geometrickou logiku a další věci a používal přitom slova jako "osamělá individualita", o kamenech mluvil jako o "ňadrech tlačících se do prostoru", a všechno to mělo něco společného s kóany, který mě ale zajímaly mnohem míň než on sám, ale hlavně pak dobrák Japhy, který vařil na hučícím primusu další a další čaje a každý šálek nám mlčky podával s téměř orientální úklonou. Bylo to něco úplně jinýho než ta noc, kdy se konalo čtení poezie.

Ale příští noc jsme se kolem půlnoci sešli s Alvahem a Coughlinem a domluvili jsme se, že si koupíme pořádný čtyřlitrový demižon burgundského a vyrazíme k Japhymu.

"Co dělá dneska v noci?" zeptal jsem se.

"Co by," povídá Coughlin, "možná studuje anebo píchá, uvidíme." Demižon jsme splášili cestou, na Shattuck avenue, a pak jsme šli k němu, a tak jsem zase uviděl na trávníku to jeho žalostný anglický kolo. "Japhy si dá ruksáček na záda a celej den tak jezdí po Berkeley sem a tam," řekl Coughlin. "Na Reed College v Oregonu dělal to samý. Patřil už tam k inventáři. Pořádali jsme obrovský vínový mejdany, pořád jsme tam měli nějaký holky a nakonec jsme vyskákali z oken a dělali po celým městě bordel."

"Fakt je zvláštní," ozval se Alvah a kousnul se v úžasu do rtu, a Alvah sám důkladně a se zájmem probral našeho neobvyklého, halasnýho a zároveň tichýho kamaráda. Opět jsme prošli dvířky, Japhy, který seděl se zkříženýma nohama a s brýlemi studoval nějakou knihu, tentokrát to byla americká poezie, zvedl hlavu, nic neřekl, jenom zvláštně kultivovaným hlasem utrousil "Ach." Vyzuli jsme se a přešli tu malou, ani ne dvoumetrovou rohož, abychom si k němu sedli, já se zouval jako poslední a v ruce jsem držel demižon, který jsem natočil tak, aby ho viděl, a Japhy, který seděl se zkříženýma nohama najednou zařval "Jáááá!...", vyskočil do vzduchu a přes celý pokoj přímo ke mně, dopadl na chodidla v šermířský pozici a v ruce najednou držel dýku, špičkou málem prorazil sklo lahve, a ozvalo se jen slabý, jasný "cink". Byl to jeden z nejobdivuhodnějších skoků, co jsem kdy viděl, možná ještě tak u praštěných akrobatů, spíš se to ale podobalo skoku samce horský kozy, kterým také, jak se později ukázalo, byl. Taky mi to připomnělo japonskýho samurajskýho válečníka – to zařvání, skok, postoj a komický rozložený výraz, kdy na mě poulil oči a srndovně se šklebil. Měl jsem pocit, že to byl ve skutečnosti protest proti tomu, jak jsme k němu tak vtrhli a vyrušili ho od četby, a pak taky proti vínu samotnému, kterým by se opil a přišel tak o večer, který chtěl věnovat četbě. Bez nějakých dalších cavyků ale víno sám otevřel, pořádně si přihnul a všichni jsme pak seděli se zkříženýma nohama a čtyři hodiny jsme pokřikovali jeden na druhýho, co je novýho, a byla to jedna z nejzábavnějších nocí. Vypadalo to asi takhle:

JAPHY: Coughline, ty starej prďolo, co jsi pořád dělal?

COUGHLIN: Nic.

ALVAH: Co to tady máš za zvláštní knížky? Hm, Pound, ty ho máš rád?

JAPHY: Kromě toho, že ten starej ksicht zmotat Li Povo jméno s japonským, a všech těch jeho dalších vyhlášených blábolů, tak je v pohodě – vlastně se mi líbí.

RAY: Pound? Jak může mít někdo rád takovýho namyšlenýho magora?

JAPHY: Dej si radši ještě víno, Smithi, meleš samý nesmysly. Alvahu, koho ty máš rád jako básníka?

RAY: A proč se nikdo nezeptá mě, jakýho mám já oblíbenýho básníka? Vím toho o poezii mnohem víc než vy všichni dohromady.

JAPHY: Je to pravda?

ALVAH: Možná, že jo. Ty jsi neviděl Rayovu novou sbírku básní, kterou zrovna napsal v Mexiku – "kolo rozechvělého početí podstaty otáčí se v nicotě a vypuzuje tiky, dikobrazy, slony, lidi, hvězdný mlhoviny, bláznů, nesmysl..."

RAY: Tak to není!

JAPHY: Když už tady mluvíme o podstatě, četl jsi tu novou báseň od..."

Atd, atd, až se to nakonec zvrhlo v nespoutaný kecání, pokřikování a nakonec i prozpěvování, váleli jsme se smíchy po podlaze, a pak jsme s Alvahem a Coughlinem vyrazili do tichých univerzitních ulic, drželi jsme se přitom pod paží, potáceli se a vyřvávali až do ochraptění "Eli, Eli," demižon se nám rozflákal přímo u nohou a Japhy stál ve svých dvířkách a smál se nám. Měl jsem výčitky, protože jsme mu nabourali večer, kdy chtěl studovat, ale pak se příští večer najednou objevil v naší chatrči s krásnou

holkou, a když šli dál, tak jí řekl, aby se svlíkla, což ona taky okamžitě udělala.

5

Bylo to zcela v souladu s Japhyho teorií o ženských a milování. Zapomněl jsem říct, že ten den, co se u něj pozdě odpoledne objevil ten umělec s kameny, tak hned po něm přišla blondýnka v galoších a tibetským pláští s dřevěnými knoflíky, a jen tak mezi řečí se ptala na náš plán vylézt na Matterhorn, a pak se zeptala přímo "Můžu jít s váma?" protože sama byla tak trochu horolezkyně.

"Jasan," ozval se Japhy, přesně tím komickým hlasem, jako vždycky, když si dělal srandu a pěkně nahlas napodoboval jednoho dřevorubce, co znal na Severozápadě, vlastně to byl lesák, starý Burnie Byers, Jasan, klidně pod' s náma a my tě tam všichni přefiknem ve vejšce tři tisíce metrů," a řekl to přitom tak vtípně, nenucené a vlastně vážně, že ji to vůbec nešokovalo, ale spíš potěšilo. V tom samém duchu k nám teď přivedl Princeznu, bylo asi osm večer, tma, mlčky jsme s Alvahem usrkávali čaj a četli nebo psali na stroji básně, když se na dvorku objevily dvě kola: Japhy a ona, každý na svém. Princezna měla šedý oči, zlatý vlasy, byla hrozně pěkná a bylo jí teprv dvacet. Musím poznamenat, že byla po sexu a chlapech jako divá, takže to nedalo moc práce ji přesvědčit, aby si zahrála jab–jum. "Ty to neznáš, Smithi?" zahřimal Japhy pěkně od plic a nakráčel dovnitř v těch svých botách a Princeznu přitom držel za ruku.

"Tak my jsme ti to, chlapče, přišli s Princeznou předvyst."

"Tak jo," souhlasil jsem, "ať už je to, co chce." Princeznu už jsem znal a byl jsem do ní tenkrát uplnej cvok, to bylo asi před rokem, v City. Byla to jen další šílená shoda náhod, že musela potkat zrovna Japhyho a zamilovat se do něj a to pěkně bláznivě, protože by udělala všechno, co by po ní chtěl. Kdykoliv se u nás v domečku někdo zastavil, přehodil jsem přes nástěnou lampičku červený kapesník a zhasnul světlo u stropu, takže vznikla příjemná tlumeně rudá pohoda, ve který se dobře sedělo, popíjelo víno a povídalo. Naaranžoval jsem to jako obvykle a vypravil se do kuchyně pro láhev, ale když jsem se vrátil, nevěřil jsem vlastním očím, Japhy s Alvahem se totiž svlíkali, šaty odhazovali na všechny strany a Princezna, ta už byla úplně nahá a její kůže byla v tom narudlým přitímí bílá jako sníh, když na něj dopadnou za soumraku poslední paprsky slunce. "A do prdele," ujelo mi.

"Tohle je to jab–jum, Smithi," oznámil mi Japhy, sednul si se zkříženýma nohama na polštář a kývnul na Princeznu, která šla k němu, uvelebila se mu v klíně, objala ho kolem krku a takhle chvíli seděli a nic neříkali. Japhy nebyl vůbec v rozpacích ani nervózní a jenom seděl a byl v naprostý pohodě, přesně tak jak měl. "Takhle to dělaj v tibetských chrámech. Je to svatej obřad a přesně takhle to dělaj před propěvujícíma kněžíma. Lidi se modlí a recitujou Óm Mani Padme Húm, což znamená Amen, blesku v temným prázdnu. Já jsem ten blesk a Princezna je temný prázdno, chápeš to?"

"Ale co na to řekne ona?" téměř zoufale jsem zaječel, protože jsem po ní celý minulý rok platonicky toužil a celý hodiny mě pronásledovaly výčitky svědomí z toho, jestli ji mám svíst, když je ještě tak mladá.

"Je to bezva," řekla Princezna, "pojď si to taky zkusit."

"Ale já to nedokážu, takhle sedět se zkříženejma nohama." Japhy seděl v úplný lotosový pozici, jak se tomu říká, s oběma kotníky na stehnech. Alvah dřepěl na matraci a pokoušel se škrubnutím dostat kotníky na stehna. Nakonec začaly Japhyho bolet nohy a překotil se i s Princeznou na matrace, kde se pak s Alvahem pustili do zkoumání svého teritoria. Pořád jsem tomu ale nemohl uvěřit.

"Svlíkní se a pojď taky!" K dovršení všeho jsem vedle toho, co jsem cítil k Princezně, měl za sebou celý rok celibátu, protože jsem měl pocit, že žádostivost je přímou příčinou zrození a to je zase prvotní

příčinou utrpení a smrti a já se skutečně, a to nelžu, dopracoval k tomu, že jsem považoval žádostivost za něco nepřístojného nebo dokonce krutého.

Pokaždý, když jsem se bezděčně ohlídl na ty neuvěřitelně krásný mexikánský Indiánky, tak jsem si říkal: "Krásný holky kopaj hroby." Absence aktivní touhy mi přinesla nový, klidný, pohodový život, který se mi dost líbil. Tohle ale bylo trochu moc. Stále jsem se ještě bál svlíknout, a kromě toho jsem to nikdy nedělal rád před víc než jednou osobou, a hlavně ne když u toho byli chlapi. Japhy na tohle všechno pěkně kašlal, a tak netrvalo ani moc dlouho a začal Princeznu obšťastňovat, a pak přišel na řadu Alvah (velkýma vážnýma očima zíral do šera, a to ještě chvilku předtím četl básně). "Co kdybych začal u ruky?" dodal jsem si odvahy.

"Paráda, tak dělej." Zkusil jsem to, ležel jsem oblečený na podlaze a líbal jí dlaně, zápěstí a pak výš, smála se a málem z toho řvala rozkoší, jak jsme jí tak všude dělali dobře po těle. Celý ten můj pokojný buddhistický celibát byl v hajzlu. "Smithi, já nevěřím žádnému druhu buddhismu nebo jakýkoliv filozofii nebo společenskému řádu, kterej potlačuje sex," pronesl docela vědátorsky Japhy, když byl hotový a posadil se nahý s nohama křížem a balil si z Bull Durhamu cigaretu (což patřilo k jeho pojetí "jednoduchosti" života). Nakonec to dopadlo tak, že jsme byli všichni nahý a v kuchyni jsme vařili neskutečný hrnce kávy, Princezna ležela nahá na boku na podlaze a objímala si rukama kolena, jen tak, a nakonec jsme si spolu dali v koupelně horkou koupel a odvedle jsem přitom slyšel, jak Alvah diskutuje s Japhym o ztřeštěných zenových orgiích volný lásky.

"Princezno, tohle bude každé čtvrté večír, jo?" halekal Japhy. "Bude to taková pravidelná slavnost."

"Jo," zakřičela Princezna z vany. A tohle všechno ji fakticky bavilo a řekla mi: "Já si připadám, jako kdybych byla matkou úplně všeho a musela se starat o všechny své malé děti."

"Ty jseš ale sama tak mladá a krásná."

"Já jsem ale pramáti země. Jsem Bódhisattva." Byla sice trochu švihlá, ale když řekla 'Bódhisattva', tak jsem si uvědomil, že chce být velký buddhista jako Japhy, a protože je holka, tak to může vyjadřovat jenom tím způsobem, který vychází z tradičních kořenů jab–jumového obřadu tibetského buddhismu, takže bylo všechno v pohodě.

Alvahovi se to strašně líbilo a představa "každýho čtvrtka večer" ho děsně brala a já už teď taky nebyl proti.

"Alvahu, Princezna tvrdí, že je Bódhisattva."

"Taky, že je."

"Říká, že je naše matka."

"Ženy Bódhisattvy" začal Japhy, "byly v Tibetu a v částech starý Indie považované za svatý konkubíny, dělaly to v chrámech a někdy i v rituálních jeskyních a mohly si tak získat velký zásluhy a kromě toho taky meditovaly. Všichni, muži i ženy, tam meditovali, postili se, pořádali takovýhle mejdany, a pak zase jedli, pili, toulali se, v deštivém období mohli bydlet ve vihárech a za sucha venku a vůbec nebylo potřeba mluvit o tom, co dělat v sexu, což se mi na orientálním náboženství vždycky líbilo. A stejně jako jsem to vždycky žral u Indiánů v tyhle zemi... Když jsem byl ještě malej kluk v Oregonu, tak jsem se vůbec necejtíl jako Američan, s celým tím ideálem předměstí, potlačováním sexu a celkovou bezútešnou šedivou novinovou cenzurou veškerých našich opravdovejších lidských hodnot, ale když jsem objevil buddhismus, tak jsem najednou cítil, že už jsem kdysi žil, před neskutečně dávnými věky a kvůli chybám a hříchům toho minulého života jsem byl degradovanej do mnohem ubožejších sfér existence a moje karma se proto musela zrodit v Americe, kde už se nikdo nedokáže bavit, nikdo na nic nevěří, a hlavně ne ve svobodu. Proto jsem taky vždycky sympatizoval s hnutíma za svobodu, jako byl anarchismus na Severozápadě, s těma dávnějma hrdinama masakru v Everettu, a vůbec..." Skončilo to dlouhou a vážnou debatou o všech těchhle věcech a nakonec se Japhy s Princeznou oblíklí a odjeli na kolech domů a já dřepěl proti Alvahovi a hleděli jsme v matném rudém světle jeden na druhého.

"Ale rozumíš, Rayi, Japhymu to fakt pálí – je to fakticky nejdivočejší, nejbláznivější a nejchytřejší frajer, jakýho jsme kdy potkali. Líbí se mi na něm, že je to velkej hrdina západního pobřeží, uvědomuju si to, jsem tu už dva roky a nepotkal jsem nikoho, kdo by za to skutečně stál, nebo někoho, kdo by byl opravdu tak pronikavě inteligentní, a už jsem začal ztrácet veškerý naděje, který jsem k západnímu pobřeží měl. Kromě celého toho jeho zázemí, orientálního vzdělání, Pounda, toho, že bere peyote a má

vize, leze po horách a je to bhikku, je Japhy Ryder novej skvělej hrdina americký kultury."

"Je to cvok," souhlasil jsem. "Kromě toho se mi ale na něm líbí ty tichý a smutný chvíle, kdy toho moc nenamluví..."

"Člověče, to jsem teda zvědavěj, co se s ním nakonec stane."

"Myslím, že dopadne jako Chan Šan, bude žít sám v horách a psát básně na skály a nebo je bude před jeskyní recitovat davům."

"Anebo půjde do Hollywoodu a stane se z něj filmová hvězda, jednou mi totiž řekl: „Alvahu, nikdy mě nenapadlo, abych šel k filmu a stal se hvězdou, rozumíš, já můžu dělat cokoli, ale tohle jsem zatím ještě nezkusil," a já mu to naprosto věřím, protože on to dovede. Všimnul sis, jak měl kolem sebe omotanou Princeznu?"

"To teda jo" a pak v noci, když šel Alvah spát, jsem seděl na dvorku pod stromem a hleděl na hvězdy, nebo jsem zavřel oči, abych meditoval, a snažil se zklidnit zpátky k mýmu normálnímu já.

Alvah nemohl spát a vyšel ven, natáhnul se na záda do trávy, koukal do nebe, a pak řekl: "Velký oblaka páry míjející se tam nahoře v temnotě, to mě přivádí k tomu, abych si uvědomil, že žijem na skutečný planetě."

"Zavři oči a uvidíš toho mnohem víc."

"Chá, to teda nevím, co tím vším myslíš!" zabručel nevrle. Vždycky ho otravovaly moje malý přednášky o extázi samádhi, což je stav, kterýho dosáhnete, když všechno zastavíte, přestanete myslet a se zavřenýma očima pak skutečně místo pouhých obrazů a tvarů věcí, který jsou koneckonců jenom představy, spatříte určitý mnohonásobný rojení nějakýho druhu řvoucí elektrický energie. A jestli mi to nevěříte, tak se vraťte za miliardu let a popřete to. Protože, co je to čas? "Nezdá se ti, že je mnohem zajímavější být jako Japhy, mít holky, užívat si, mít se fajn a skutečně něco podnikat, než tady takhle hloupě vysedávat pod stromem?"

"V žádným případě," myslel jsem to vážně, a věděl jsem, že Japhy by se mnou souhlasil. "Japhy nedělá nic jinýho, než že se v tom prázdnu nějak baví."

"To se mi nezdá."

"Vsadím se, že jo. Příští týden s ním vyrazím do hor, tak to zjistím, a pak ti o tom řeknu."

"Jo," (vzdech), "ale pokud jde o mě, tak budu klidně dál Alvahem Goldbookem a do háje se všema těma buddhistickejma kecama."

"Jednou toho budeš litovat. Proč už sakra jednou nepochopíš, co se ti pokouším říct: může za to těch tvejh šest smyslů, že jsi byl oklamanej, a teď věříš nejenom tomu, že máš šest smyslů, ale taky tomu, že díky jim jseš v kontaktu se skutečným vnějším světem. Kdybys neměl oči, tak bys mě neviděl. Kdybys neměl uši, tak bys neslyšel támhleto letadlo. Kdybys neměl nos, necítil bys teď o půlnoci mátu. Kdyby nebylo chuťovýho ústrojí tvýho jazyka, nerozlišil bys chuť A od B. Kdybys neměl tělo, necítil bys Princeznu. Nejsem já, není letadlo, není tady máta, není žádná Princezna, žádný nic, sakra, to se chceš nechat po celej život tak oblbovat?"

"Jasně, tohle přesně chci a děkuju bohu, že z toho ničeho něco vzniklo."

"Fajn, tak teď ti něco povím, je to totiž úplně naopak, protože nic vzniklo z něčeho, a to něco je Oharmakája, podstata Pravýho smyslu a to je právě tohle nic, a všechno tohle žvanění a pindy. Jdu spát."

"Někdy se mi zdá, jako by mě to, co se mi snažíš říct, najednou osvítilo, ale stejně mám větší satori z Princezny než z nějakejch slov."

"To je satori tvýho pošetilýho těla, ty chlípíku jeden."

"Vím, že Spasitel můj žije."

"Jakej Spasitel a co žije?"

"Víš co, vykašlem se na to a budeme se věnovat životu!"

"To jsou, Alvahu, jenom kecy, kdybys totiž uvažoval jako ty, tak bych byl stejně ubohej a chtivej, jako jseš teď ty. Jediný, co chceš, je vylítnout ven, zapíchat si, nechat se zhuntovat a pošahat, zestárnout a být prolezlej nemocema, nechat se štvát samsarou, protože ty totiž nejseš nic jinýho než posranej kus věčného chlípínýho masa, co se zase vrátí, a ty si to všechno zasloužíš, to ti teda klidně řeknu."

"To od tebe není moc hezký. Všichni jsme plný bolesti a každej se snaží nějak žít s tím, co má. Ten tvůj buddhismus z tebe udělal pokrytce, Rayi, a dokonce se kvůli němu i bojíš na normální zdravý orgii

svlíknout."

"Nakonec jsem to ale udělal, nebo snad ne?"

"Ale choval ses děsně snobsky... hehe, necháme toho."

Alvah si šel lehnout a já seděl, měl jsem zavřené oči a říkal jsem si: "Tohle myšlení ustalo," ale protože jsem na to musel myslet, tak mi hlava pracovala dál, ale pak mnou prošla vlna radostí, protože jsem věděl, že celý tenhle zmatek je jenom sen, který skončil, a já už se nemusím bát, protože já vlastně nejsem Já", a modlil jsem se, aby mi Bůh nebo Tathágata dali dost času, rozumu a síly, abych dokázal říct lidem, co vím (což se mi v tuhle chvíli moc nedaří), a oni tak mohli poznat, co vím já, a nebyli tolik zoufalí. Starý strom, který taky žil, se nade mnou tiše skláněl. Slyšel jsem, jak v plevelu na zahradě pochrupuje myš. Špičky berkeleyských střešů vypadaly jako zubožený živý maso, skrývající žalostný fantomy z věčnosti nebes, kterým se báli pohlídnout do tváře. Když jsem šel spát, tak už mě žádná Princezna nebrala, netoužil jsem po ní a bylo mi úplně jedno, že se mnou nikdo nesouhlasí, byl jsem rád a krásně se mi spalo.

6

Nastala chvíle našeho velkého horského výstupu. Pozdě odpoledne se pro mě stavil na kole Japhy. Vytáhli jsme Alvahův batoh a dali ho do košíku na kole. Vyndal jsem ponožky a svetry. Neměl jsem ale horolezecké boty a jediný, co se dalo použít, byly Japhyho tenisky, sice starý, ale pevný. Moje boty byly moc měkký a rozervaný. "Tohle bude asi lepší, Rayi, v teniskách máš lehký nohy a můžeš bez potíží skákat z jednoho balvanu na druhý. Boty si samozřejmě občas prohodíme, takže to zvládnem."

"A co jídlo? Co bereš s sebou?"

"Ještě než se budem bavit o jídle, Raaayi" (někdy mě oslovoval křestním jménem, a pokaždý to bylo hodně protáhlý a smutný, "Raaayi," jako kdyby si dělal starosti, jestli mi něco nechybí), "vzal jsem ti spacák, není to sice žádný prachový kachní peří jako ten můj a taky je trochu těžší, ale když si necháš šaty a rozděláme velké oheň, tak ti tam v něm bude fajn."

"V šatech, to jo, ale na co ten velký oheň, vždyť je teprv říjen."

"Jo, ale v říjnu je tam pod nulou, Raaayi," vysvětloval smutně.

"V noci?"

"Jo, v noci a ve dne je tam fakt teplo a příjemně. Víš o tom, že starej John Muir chodíval do těch hor, co taky polezeme, jenom ve starém vojenském kabátu, ve kterým i spal, a k jídlu měl jenom papírový pytel plnej uschlýho chleba, a když se chtěl najíst, tak jenom ten starej chleba namočil do vody, a takhle se tam toulal celý měsíce, než si zase vyšlápnul zpátky do města."

"Sakra, to teda musel bejt pěkný drsňák."

"Takže pokud jde o jídlo, šel jsem do Market Street na trh v Crystal Palace a koupil jsem tam moje oblíbený sušený vločky, jmenuje se to bulgur, a je to druh bulharský drcený neloupaný pšenice, a do toho ještě přidám kusy špeku, malý špalíky, a Morley a my dva, všichni tři, z toho budeme mít parádní večeři. Vezmu taky čaj, protože pod těma studenejma hvězdárna ti hrnek horkýho čaje přijde vždycky k duhu. Taky беру právě čokoládovej pudíng, žádný ten instatní švindl, ale dobrej čokoládovej pudíng, ukvrdlám ho nad ohněm a pak ho necháme vychladnout ve sněhu, až bude studenej jako led."

"To teda zírám!"

"A místo rýže, kterou si normálně беру, mě napadlo, že ti připravím pravou delikatesu, Raaayi, takže do toho bulguru přihodím na kostky nakrájenou sušenou zeleninovou směs, co jsem koupil ve Ski-shopu. Z

toho budem mít večeri a snidani, a kvůli kaloriím máme tenhle pořádný pytel buráků a rozinek, a pak ještě pytel sušených meruněk a švestek, a to by nás mělo udržet zbytek cesty v kondičce." A ukázal mi ten strašně prťavej chlebník, kde byly uloženy některý důležitý zásoby pro tři dospělý muže, chystající se ke čtyřadvacetihodinovému a možná ještě delšímu horskému výstupu v pořádných výškách. "Když jdeš do hor, tak je nejdůležitější mít co možná nejlehčí bágly, protože tyhle pěkně ztěžknou."

"Proboha, vždyť to jídlo v tom batohu nám nemůže stačit!"

"Ale jo, až se namočí, tak nabyde."

"Vezmem s sebou víno?"

"Ne, to je tam nahoře na nic a pak, jakmile se dostaneš do takový výšky a budeš unavený, tak ani nemáš na alkohol chuť." Nevěřil jsem tomu, ale mlčel jsem. Dali jsme moje věci na kolo a šli pěšky přes kampus k němu, a kolo jsme vedli vedle chodníku. Byl chladný, jasný soumrak jako v Tisíci a jedny noci, věž Kalifornské univerzity s hodinama házela ostrý temný stín proti horizontu cypřišů a eukalyptů a všech možných druhů stromů, někde zněly zvony a vzduch byl pěkně svěží. "Bude tam nahoře pěkná zima," řekl Japhy, ale dneska večer se cítil fajn, a když jsem se ho vyptával na příští čtvrtek s Princeznou, tak se zasmál. "Hele, od poslední jsme si to jab–jum zahráli už dvakrát, prostě za mnou přijde do ty my boudy, ve dne nebo v noci, prostě úplně jedno kdy, a teda nikdy nechce slyšet nějaký ne. Takže uspokojuju Bódhisattvu." Japhy chtěl mluvit o všem možným a o svém dětství v Oregonu. "Rozumíš, matka, otec a sestra žili skutečně prostým životem, ve srubu na farmě, a v zimě jsme se všichni museli oblíkat a svlíkat u ohně, proto mi to svlíkání nevadí tak jako tobě, prostě nejsem stydlivej nebo něco takovýho."

"Cos dělal na univerzitě?"

"V létě jsem vždycky makal jako státní hlídač požárů – příští léto bys to měl jít taky dělat – a v zimě jsem hodně lyžoval a vždycky jsem si pak pyšně vykračoval po kampusu o berlích. Slezl jsme tam několik pěkně vysokejch hor včetně dlouhýho výstupu na Rainier a vydrápal jsem se málem až na vrchol, kde se pak můžeš podepsat. Nakonec jsem to ale jeden rok dokázal. Rozumíš, je tam nahoře jenom pár jmen. Lezl jsem po celejch Kaskádách, v sezóně i mimo ni, a makal jsem jako dřevorubec. Musím ti něco říct o dřevorubecký romantice Severozápadu, stejně jako ty v jednom kuse vykládáš o dráze, měl bys vidět ty úzkokolejky tam nahoře a ty mrazivý zimní jitra, všude sníh, a břicho máš pěkně nacpaný palačinkama se sirupem a černým kafem, a když pak zvedneš dvoubřitou sekeru k prvnímu rannímu kmeni, teda tomu se nic nevyrovná."

"Tohle je přesně můj sen o velkým Severozápadě. Kwakiutlové, Severozápadní jízdní policie..."

"Jo, v Kanadě ji mají, v Britský Kolumbii, tam jsem je někdy potkával na lesní cestě." Tlačili jsme kolo kolem různých studentskejch lokálů a kavárniček a já nakoukl k Robbiemu, jestli tam nebude někdo známej. Byl tam Alvah, který tam pracoval pár hodin denně jako sběrač nádobí. V našich starých hadrech jsme se v kampusu vyjímali jako nějaký exoti, ostatně Japhyho tam považovali za excentrika, což není u lidí z kampusu a z univerzity nic neobvyklýho, že jakmile se na scéně objeví nějaký opravdovej frajer, tak si to hned myslí – univerzity nejsou nic jinýho než přípravy ke ztrátě identity středních tříd, což se perfektně projevuje všude kolem kampusu, kde jsou řady baráků zámožných rodinek, s trávníkem a televizí v každým obýváku a všichni se ve stejnou chvíli dívají na to samý a ve stejnou chvíli si myslí to samý a Japhyové se zatím po celým světě potulují divočinou, aby naslouchali hlasu, který tam nařiká, aby našli extázi hvězd, aby našli temné záhadné tajemství původu civilizace, která nemá žádnou tvář, nedějí se v ní žádné zázraky a trpí kocovinou. "Všichni tyhle lidi," řekl Japhy, "máj bíle vykachlíkovaný hajzly, a dělaj stejně velký a smradlavý hovna jako medvědi na horách, ale všechno se to spláchne do vyhovujících stok, který jsou pod dohledem, a nikdo už na ty hovna nemyslí, a přitom ho ani nenapadne, že pochází z moře, ze sraček, pižma a šlemu. Celej den stráví tím, že si drhnou ruce jemnejma mejdlama, který by v ty koupelně chtěli tajně sníst." Měl milióny nápadů, to teda jo.

Dorazili jsme do jeho malý chajdy, začalo se stmívat a ve vzduchu byl cítit kouř spálenýho dřeva a vůně listů, všechno jsme pěkně zabalili a vydali se za Henrym Morleyem, který měl auto. Henry Morley byl hrozně vzdělaný, brejlatý chlapík, ale taky to byl pěkný podivín, mnohem prdlejší a ještě víc mimo než byl Japhy v kampusu, dělal knihovníka, měl jenom pár přátel, ale taky lezl po horách. Svůj malý jednopokojový domek na trávníku za Berkeley měl celý zaplněný knihami a fotkami s horolezeckou tematikou a všude se povalovaly ruksaky, horolezecký boty a lyže. Úplně jsem žasnul, když jsem ho

slyšel mluvit, protože mluvil přesně jako kritik Rheinhold Cacoethes, a ukázalo se, že jsou to staří přátelé, lezli společně po horách, a vůbec se nedalo poznat, jestli měl Morley vliv na Cacoethese nebo naopak. Měl jsem ale pocit, že to byl spíš Morley – jeho řeč byla stejně jízlivá a sarkastická, neobyčejně vtipná, dobře formulovaná a plná tisíce obrazů. Jako třeba když jsme k němu teď s Japhym přišli a on tam měl své přátele (podivná skupina cizinců, včetně jednoho Číňana, Němce z Německa a pár dalších různých studentů) a Morley prohlásil: "Tak já si беру nafukovací matraci, a kluci, vy si pro mě za mě klidně spěte na tvrdý a studený zemi, já ale použiju pneumatickou pomůcku, a kromě toho jsem se pustil do ty spouště oaklandskejch skladů vojenského námořnictva a vypláznul jsem za ní šestnáct dolarů a celý den jsem jezdil sem a tam a přemýšlel, jestli se člověk s kolečkovejma bruslema nebo přísavkama může z technického hlediska nazývat vozidlem," a další mně (a všem ostatním) nesrozumitelný vtipy se skrytým smyslem, který chápal jen on, nikdo to stejně moc neposlouchal a on mluvil a mluvil jakoby pro sebe, ale mně se hned líbil. Když jsme uviděli to obrovské množství krámů, který chtěl vzít sebou na výstup, tak jsme si jenom povzdechli: měl tam i konzervy a kromě ty gumový nafukovací matrace tam byla strašná hromada věcí, špičák a bůhvíjaká výstroj, kterou bychom ve skutečnosti nikdy nepotřebovali.

"Klidně si ten krumpáč vem, Morley, ale nezdá se mi, že ho budem potřebovat, a konzervy jsou stejně jenom samá voda, kterou potom musíš vláčet na zádech, to ti ještě nedošlo, že veškerá voda, kterou potřebujeme, už tam na nás nahoře čeká?"

"Jasně, ale já měl jenom pocit, že taková konzerva čínský bašty nám docela přijde k chuti."

"Já mám dost jídla pro nás pro všechny. Jdeme."

Morley ještě dost dlouho mluvil, sháněl se po všem možným a snažil dohromady tu svou neskladnou a nepraktickou výbavu, ale nakonec jsme se s jeho přáteli rozloučili, nasedli do Morleyho malého anglického auta a asi v deset vyrazili směrem na Tracy a pak nahoru na Bridgeport, odkud ještě budeme muset jet dalších osm mil k jezeru, kde začíná stezka.

Sednul jsem si dozadu a oni dva si vepředu povídali. Morley byl skutečně blázen, jednou za mnou přišel (to se stalo později), dostal mě litrovkou vaječného koňaku, který přinesl s sebou a čekal, že ho vypiju, ale já ho přemluvil, aby mě odvezl do krámu s chlastem, a v celý tyhle akci šlo o to, abychom šli ven a navštívili nějakou holku a on chtěl, abych já šel s ním a fungoval tam jako nějaký usmiřovač: přišli jsme teda k jejím dveřím, ona otevřela, a když nás uviděla, tak s nima zase třískla a my jeli zpátky k domku. "Co to mělo znamenat?" "Ale, to je dlouhá historie," řekl neurčitě, a já jsem nikdy zcela nepochopil, o co mu vlastně šlo. Když si všimnul, že Alvah nemá v domku žádnou péřovou matraci, tak se jednou objevil ve dveřích jako duch, zrovna jsme nic netušíce vstávali a vařili si kávu, a obdaroval nás obrovskou péřovou matrací do manželské postele a hned jak odešel tak jsme s ní měli dost práce, než se nám ji podařilo schovat do kůlny. Nosil různé nepotřebné prkna a kdovíco ještě, neskutečný poličky, prostě všechny možné věci, a o hodně let později jsem s ním zažil další z dobrodružství, jako vyšitý z grotesek Three Stooges, když jsem s ním jezdil do jeho domu v Contra Costa (patřil mu a pronajímal ho), a prožil naprosto neuvěřitelný odpoledne, kdy mi platil dva dolary za hodinu za to, že jsem vytahoval kýbl za kýblem bahno a kdovíjaký ještě sračky, který sám ručně doloval ze zatopeného sklepa, celý černý a pokrytý blátem jako Tartarilouak, král Bahňáků z paratioalaouakaský pídě a s tajemným širokým úsměvem uličnický skřítkovský radosti ve tváři; když jsme se pak vraceli přes nějaký městečko a chtěli si dát zmrzlinu, tak jsme si to vykračovali po hlavní třídě (na dálnici jsme stopovali i s hráběma a kýblema) a s kornoutem zmrzliny v ruce jsme na úzkým chodníku vráželi do lidí jako nějaká dvojka komiků ze starodávného hollywoodského němého filmu, se všemi těmi omluvami a tak podobně. Rozhodně to byl mimořádně zvláštní člověk, v každém případě, ať už jste se na to dívali jak chtěli, a teď řídil auták po rušný čtyřproudový dálnici do Tracy, obstarával většinu konverzace a na všechno, co Japhy řekl, měl dvanáct odpovědí a vypadalo to asi takhle: Japhy řekl třeba něco jako "Panečku, poslední dobou mám nějaký chuť něco studovat, asi si příští týden přečtu něco o ornitologii." A Morley na to odpoví: "Kdo by se necejtil na studie, když nemá holku opálenou jako z Rivieri?"

Vždycky, když něco řekl, tak se otočil, kouknul se na Japhyho a s naprosto kamenným obličejem mu naservíroval tyhle brilantní nesmysly; nedokázal jsem pochopit, co to tady pod kalifornským nebem vlastně bylo za podivného skrytého vzdělaného lingvistického šaška, protože tohle všechno on skutečně byl. Nebo se Japhy zmínil o spacích pytlich a Morley mu do toho začal blábolit: "Já budu vlastníkem

bledě modrýho francouzskýho spacáku z husího prachovýho peří, pěkně lehounkýho, a myslím, že je to dobrej kauf, máj ho ve Vancouveru – dobrý pro Daisy Mae. Naprosto nevhodnej typ do Kanady. Všechny zajímá, jestli její děda nebyl badatel, co potkal Eskymáka. Já osobně jsem ze Severního pólu." "O čem to mele?" zeptal jsem se ze zadního sedadla a Japhy na to: "Je to prostě docela zajímavěj magneták."

Zmínil jsem se klukům, že mám náběh na tromboflebitidu, sražený chuchvalce krve v žilách na nohou, a že mám obavu, co to při ztřešším výstupu udělá, ne že by mi to nějak bránilo v pohybu, ale až sejdem dolů, tak by se to mohlo zhoršit. Morley na to řekl: "Je to nějaký zvláštní rým, tromboflebitida a chcanda?" Anebo jsem prohodil něco o lidech ze Západu a Morley dodal: "Já jsem zabeďnej západák... Podívej se, co udělaly předsudky s Anglii..."

"Morleyi, ty jseš blázen."

"Nevím, možná že jo, ale jestli ano, tak tady po mně v každým případě zůstane báječná závěť." Pak najednou zničehonic prohlásí: "Jsem strašně potěšen, že polezu se dvěma básníkama, taky hodlám napsat knihu, bude to o Raguse, přímořský městský republice z pozdního středověku, která vyřešila třídní problém, nabídla Machiavellimu ministerskej úřad a její řeč se po jednu generaci používala v Levantě jako diplomatickej jazyk. To ale bylo samozřejmě kvůli vlivu na Turkey."

"Samozřejmě," kývli jsme.

Takže se nahlas zeptal sám sebe: "Můžeš zajistit vánoce s přibližností pouhejch osmnácti miliónů vteřin, který zbyly z původního starýho červenýho komína?"

"Jistě," souhlasil se smíchem Japhy.

"Jistě," opakuje Morley a kočuruje přitom auták zatáčkami, kterých je stále víc, "nasedají na mimořádný sobí Greyhoundy a vyrazí na předsezónní srdečnou Konferenci o štěstí, hluboko v divočině Sierry, deset tisíc pět set šedesát metrů od primitivního motelu. Je to novější než analýza a ošidně prostý. Pokud jsi ztratil zpáteční lístek, tak můžeš dělat trpajzlíka, kostýmy jsou kouzelný a říká se, že konference Hereckejch odborů zvládnou tu záplavu vyhozených z legie veteránů první světový. Tak nebo tak, samozřejmě, a Smithi" (ohlídne se na mě dozadu), "při hledání cesty zpátky k citový divočině musíš od někoho dostat.... dárek. Zlepšil by ti náladu javorovej sirup?"

"Jasně, Henry."

Tak tohle byl Morley. Mezitím auto začalo stoupat nějakým předhůřím a my vjížděli do různých nepřívětivých městeček, kde jsme brali benzín a kolem silnice postávali jenom samí Elvisové v džínách a čekali, komu by mohli rozbít hubu, ale dole pod nimi burácely divoký potoky, a bylo cítit, že vysoký hory už jsou nablízku. Byla příjemná krásná noc a my se konečně dostali na skutečně úzkou venkovskou asfaltku a už definitivně zamířili do hor. Podél cesty se začaly objevovat vysoký borovice a občas i nějaký skalní útes. Vzduch mrazivě řezal a byl naprosto skvělý. Náhodou zrovna začínala lovecká sezóna a v baru, kde jsme se zastavili na skleničku, byla spousta lovců v červených čepicích a flanelových košilích, vypadali dost hloupě, jak se tam nalezali, s těma puškama a patronama v autech, a dychtivě se nás vyptávali, jestli jsme neviděli nějakýho jelena. Jasně, viděli, zrovna, než jsme přijeli k baru. Morley řídil a vykládal: "Jo, Rydere, možná, že v tý naší tenisový partičce na pobřeží budeš Alfredem Lordem Tennysonem, budou tě zvat novým bohémem a přirovnávat k rytířům kulatýho stolu, bez Amadise Velikýho a k pozoruhodnejm nádherám toho malýho maurskýho království, který bylo prodán Etiopii za rovnějch sedmnáct tisíc velbloudů a šestnáct set pěšáků v době, kdy Caesar ještě visel mámě u cecíku," a najednou se na silnici objevil jelen, díval se přímo do reflektorů, úplně zkameněl a pak skočil do houští u cesty a zmizel v náhlým a nesmírným diamantovým tichu hlubokýho lesa (který jsme slyšeli, protože Morley vypnul motor), a pak už jen klapot kopýtek, jak prchal k útočišti Indiána, co jí syrový ryby tam nahoře v mlhách. Už jsme byli opravdu v přírodě, podle Morleye tak tisíc metrů vysoko. Bylo slyšet, jak se někde pod námi ženou nespoutané potoky přes chladný balvany, ozářené hvězdami, ale neviděli jsme je. "Hej, jelínku," zavolal jsem za zvířetem, "neboj, my tě nezastřelíme." Tak tedy v baru, kde jsme na moje naléhání zastavili ("V tomhleto tak nějak vymrzlým severským horským kraji teda neexistuje nic lepšího, co by dokázalo o půlnoci tak potěšit chlapa na duši, než je pořádná sklenice hřejivýho červenýho portskýho, opojnýho jako sirupy sira Artuše.")...

"Jasně, Smithi," souhlasil Japhy, "ale mně se zdá, že na horský túře bysme neměli pít."

"Ale, kdo by se na to nevykašlal."

"Jasně, ale koukni se, kolik jsme ušetřili peněz, když jsme na tenhle víkend nakoupili sušený jídlo a ty bys to hned všechno prochlastal."

"To je celý můj život, jsem buďto bohatej nebo chudej, většinou ale chudej, a to pořádně." Šli jsme do baru, byla to zájezdní hospoda, celá předělaná ve venkovském horském stylu, jako švýcarská horská bouda s losími hlavami, boxy byly zdobený jeleními motivy a samotný lodi v baru vypadali jako reklama na loveckou sezónu, všichni ale byli zlitý, masa stínů potácejících se v přítmí baru, vešli jsme, obsadili tři stoličky a objednali si portský. Dávat si portský v kraji lovců a whisky bylo trochu zvláštní, ale barman někde vystrachal láhev Christian Brothers, nalil nám dva panáky do širokých vinných sklenic (Morley byl vlastně abstinent), s Japhym jsme si lokli a bylo to fajn.

"Ach," začal Japhy rozehřátý vínem a půlnocí, "brzo se vrátím na sever, podívat se do mokřatejch lesů a oblačnejch hor mého dětství, a taky navštívit starý zahořklý přátele intelektuály a starý vejpitkovský kámoše dřevorubce, teda Rayi, dokud tam nepojedeš se mnou nebo sám, tak nevíš nic o životě. A pak pojedou do Japonska projít si celou tu kopcovitou zem, a budu hledat malý skrytý a zapomenutý chrámy a starý mudrce, starý stodevět let, co se modlej v bambusovejch chatrčích ke Kvannonovi a tolik meditujou, že když skončí, tak se smějou všemu, co se hejbe. Ale to neznamená, že nemám rád Ameriku, panebože, i když tyhle zatracený lovce nenávidím, protože všechno, co je zajímavé namířit pušku na nějakou bezmocnou vnímavou bytost a zabít ji, ale za každého živého tvora, kterého tyhle skutečný hajzlové zabijou, se potom narodí tisíckrát znova, aby podstoupili peklo samsary, a to jim teda dost patří." "Morleyi, slyšíš to, co si o tom myslíš?" "Můj buddhismus není víc než mírně nešťastnej zájem o některý obrázky, co nakreslili, i když musím říct, že Cacothesovi se v těch jeho horolezeckých básních občas podaří vzbudit dojem praštěného buddhismu, přestože náboženská stránka jeho básní mě moc nezajímá." Ve skutečnosti Morleyho tyhle problémy nechávaly úplně chladným. "Jsem neutrální," šťastně se zasmál a díval se přitom tak trochu s potměšilým uspokojením a Japhy zařval:

"Neutrální, to je přece právě buddhismus!"

"Jasně, ale po tomhle portským se budeš muset zříct jogurtu. Jsem a fortiori zklamán, neboť zde nemají Benediktýnku nebo Trappistýnku, pouze svěcenou vodu Křesťanských bratří a špiritusy. Ne, že by se mi zrovna moc chtělo mluvit o tom, že jsme v tomhle zvláštním baru, vypadá to jako domácí meta spisovatelského mančafu Ciardi a Bochník chleba, stejně to jsou všechno jenom arménský hokynáři, nerudný protestanti, co to ale myslí dobře, a vyrazili na skupinovej zájezd za orgiema a jsou do toho celý žhavý, ale nechápou, jak zavádět antikoncepční prostředek. To ale musí být hovada," dodal jako kdyby se mu náhle rozjasnilo. "Musí tu být dobrý mlíko, ale krav je tady víc než lidí. Musí tu být nahoře nějaká jiná rasa Angláků, jejich vzezření mi není nějak zvlášť sympatické. Tihle rychlí hošani musí udělat tak čtyřiatřicet mil za hodinu. Jo, Japhy," uzavřel, jestli vůbec někdy dostaneš nějaký oficiální místo, doufám, že si pořídíš kvádro od Brooks Brothers... doufám, že neskončíš na rádoby uměleckejch zaprdlejš večírcích, kde by to – Hele, podívej," – do baru vešly nějaké dívky, "mladý lovci... to musí být ten důvod, proč jsou dětský oddělení otevřený celý rok."

Lovcům se ale moc nelíbilo, že jsme si tam seděli tak pohromadě a tiše si přátelsky povídali o různých osobních věcech, přidali se k nám a poměrně brzo se kolem celého oválného barového pultu všichni dlouze a komicky dohadovali o jelenech v ty oblasti, o tom, kde lézt, co dělat, a když zjistili, že jsme do přírody nevyrazili zabíjet zvířata, ale jenom lézt po horách, považovali nás za beznadějný bláznů a nechali nás být. Dali jsme si s Japhym dvě sklenice vína a bylo nám báječně, vrátili jsme se s Morleyem do auťáku a jeli dál, výš a výš, stromy byly vyšší, vzduch chladnější, stále jsme stoupali, až už byly skoro dvě v noci a kluci tvrdili, že do Bridgeportu a k začátku stezky je to ještě daleko, takže se klidně můžeme vyspat ve spacáku tady v lese a pro dnešek si už dát pohov.

"Vstanem za svítání a vyrazíme. Zatím si ale dáme tenhle výbornej tmavěj chleba a sýr," navrhnul Japhy a vytáhnul tmavý chleba a sýr, který přihodil ještě na poslední chvíli, když jsme byli v jeho domečku, "bude to skvělá snídaně a bulgur a ty ostatní dobroty si schováme na zítřejší ráno, až budeme tři tisíce metrů vysoko." Fajn. Morley stále ještě mluvil a zajel kousek na tvrdý borovicový jehličí pod ohromný příkrov stromů, jedlí, bylo to jako v neudržovaném parku, některý byly až třicet metrů vysoký, velikánský tichý háj ozářený hvězdami, zem byla pokryta jinovatkou a až na občasný slabý zapraskání v houští, kde

možná strnul králík, když nás zaslechl, bylo všude kolem hrobový ticho. Vyndal jsem si spacák, rozložil ho, zul si boty a zrovna když jsem si spokojeně oddechl, strkal jsem nohy v ponožkách do spacáku a blaženě se rozhlížel po nádherných vysokých stromech a říkal si: "Ach, jaká to noc, naplněná opravdovým sladkým spánkem, do jakých asi meditací se mohu v tomto obrovském tichu Neznáma dostat," Japhy na mě od auta zahalekal: "Hele, pan Morley si nejspíš zapomněl spacák!"

"Cože... co teď?"

Chvilku se dohadovali, nervózně tam blbnuli v jinovatce s baterkama, pak ke mně přišel Japhy a oznámil mi: "Budeš z toho muset vylízt, máme jenom dva spacáky, a tak je sepnem dohromady a roztáhnem je, abysme se s nima mohli přikrejt všichni tři. Sakra, to ale bude pěkná kosa."

"Co? Ale od země potáhne!"

"Jo, ale Henry spát v autě nemůže, umrznu by, nemá tam topení."

"Sakra, už jsem byl celej natřesený jak si to užiju," skučel jsem a přitom se štrachal ven a bral si boty, Japhy poměrně rychle spojil oba spacáky, na mě vyšlo, že budu spát veprostřed, bylo už dost pod nulou a hvězdy jiskřily jako naaranžovaný rampouchy. Zalezl jsem pod spacáky a ležím, a Morley, ten maniak, nafukoval tu svou směšnou matraci, aby si mohl lehnout vedle mě, ale v tu samou chvíli se začal okamžitě vrtět, zvedat a hekat, obrátil se na druhou stranu, a zase zpátky ke mně, a zpět na druhý bok, a to všechno pod ledovými hvězdárna a celou tou krásou, zatímco Japhy, který byl ušetřen toho bláznivého vrtění, si klidně chrápal. Morley nakonec vůbec neusnul, vstal a šel do auta, nejspíš aby si tam bláznivě povídal sám se sebou, na chvíli jsem si zdřímnul, ale za pár minut byl zase zpátky, celý zmrzlý, vsoukal se pod příkrývku ze spacáků, ale pak se začal znova převalovat, pořád se vrtěl a občas dokonce i nadával, a já měl pocit, že to trvá snad věčnost, a první, co jsem poznal, byla Jitřenka blednoucí na východním okraji Amidy a zakrátko už bysme měli stejně vstávat. Ten cvok Morley! A to byl teprve začátek nešťastných příhod tohoto nejpozoruhodnějšího člověka (jak hned uvidíte), toho nevšedního muže, a pravděpodobně taky jediného horolezce v dějinách světa, který si zapomněl vzít spacák. "Panebože," pomyslel jsem si, "proč si místo toho nezapomněl tu svou děsnou matraci!"

7

Od první chvíle, co jsme se s Morleyem setkali, ze sebe v jednom kuse vyřázel prudký a nečekaný zajódlování, který zapadalo do našeho dobrodružného podniku. Bylo to sice jenom obyčejný "jódlajdý", ale přišlo vždycky v ty nejmín obvyklý situaci a chvíli, jako třeba když tam u toho ještě byli ti čínský a německý známí a on párkrát zajódloval, pak v autě, kde seděl zavřený s námi: "Jódlajdý!" a potom když jsme vystupovali z auta a chtěli jít do baru: "Jódlajdý!" A teď, když se Japhy probudil a viděl, že už svítá, tak vyskočil z pelechu, běžel nasbírat dřevo a klepal se nad prvním ohýnkem, a Morley se probral z krátkého jitřního nervózního klimbání, zívnu a zahalekal: "Jódlajdý!", až se to ozývalo ozvěnou do vzdálených údolí. Taky jsem vstal; bylo to jediný, co jsme mohli dělat, abysme to nějak překlepli; dalo se akorát poskakovat a plácát rukama stejně, jako jsem to dělal na nákladním vagóně s tím smutným tulákem na jižním pobřeží. Japhy ale brzo přiložil víc polen, oheň se s hukotem rozhořel a my měli pořádnou hranici, ke které jsme se mohli za chvíli otočit zády a hned jsme se začali bavit a povykovat. Bylo nádherné ráno – jasně rudý paprsky vycházejícího slunce se přehoupaly přes kopce, šikmo, jako světlo v katedrále dopadaly do studených stromů, mlha, zdvíhající se k střetnutí se sluncem a všude kolem ten strašný tajemný řev valících se potoků, s tůňmi nejspíš potaženými tenkým ledovým povlakem. Parádní kraj na rybolov. Brzy jsem halekal i já; "Jódlajdý", ale když Japhy zmizel pro další

dříví a na chvíli se nám ztratil z očí, tak Morley zajódloval a Japhy se ozval obyčejným "Húú", což prý byl způsob indiánský, ho volání v horách, a byl o hodně hezčí. Takže jsem taky začal volat "Húú".

Pak jsme nasedli do auta a vyrazili. Snědli jsme chleba se sýrem. Mezi Morleyem dneska ráno a Morleyem v noci nebyl vůbec žádný rozdíl, akorát jak tak pořád kecal a mlel tím svým kultivovaným srandovním jízlivým způsobem, zněl jeho hlas díky ranní svěžesti tak nějak roztomile, jako hlasy lidí, co vstali brzo ráno, je v tom něco nezřetelně roztouženého, chraplavého a nedočkavého, jak už jsou připravený na nový den. Brzo začalo hřát slunce. Černý chléb byl vynikající, pekla ho žena Seana Monahana, co měl domek v Corte Madera, kde bysme mohli všichni jednou zadarmo bydlet. Sýr byl štiplavý čedar. Mě to ale moc neuspokojilo a když jsme vjeli do kraje, kde už nebyly žádné domy ani nic jiného, začal jsem toužit po pořádný teplý snídani a najednou, když jsme přejeli můstek přes potok, tak jsme uviděli u cesty pod obrovskými jalovci líbeznou loveckou chatku, z komína se valil kouř, a jak neony venku, tak cedule za oknem nabízely palačinky a teplou kávu.

"Tam zajdeme, panebože, jestli máme lízt celej den po horách, tak potřebujem chlapeckou snídani."

Nikdo proti mému návrhu neprotestoval, a tak jsme šli dál, usadili se do boxu a u příjemný hospodský, která byla srdečně upovídaná jako lidi, co žijou v zapomenutém kraji, jsme si objednali. "Tak co hoši, taky jste si zrána vyrazili na lov?"

"Ne, paninko," řekl Japhy, "my jenom polezem na Matterhorn."

"Matterhorn, teda tam by mě nikdo nedostal, ani kdyby mi za to platil tisíc dolarů!"

Zašel jsem si zatím ven a dozadu na záchod, stlučený z kulatiny a u kohoutku jsem se umyl, voda byla nádherně studená, úplně mě z ní pálil obličej, pak jsem se trochu napil a bylo to, jako kdyby mi někdo do žaludku nalil tekutý led a pěkně se mi tam usadil, a tak jsem se napil ještě jednou. Ve zlatavě rudým slunečním svitu, který dopadal šikmo větvemi jedlí, co byly třicet metrů nad zemí, štekali chundelatý psi. V dálce jsem viděl zářící vrcholky hor pokrytý sněhem. Jedna z nich byl Matterhorn. Šel jsem dovnitř a palačinky už byly hotový, teplý, a kouřilo se z nich, svoje tři hrudky másla jsem si polil sirupem, rozkrájel, usrkával horký kafe a jedl. Stejně jako Henry a Japhy – výjimečně bez jediného slova. Když jsme to všechno spláchli tou jedinečnou studenou vodou, přišli tam lovci v loveckých botách a vlněných košilích, ale už to nebyli žádný vyparáděný opilci, ale skuteční lovci, připravený vyrazit po snídani na lov. Vedle byl taky bar, ale dneska ráno neměl na alkohol nikdo chuť.

Sedli jsme si do auta, přejeli jsme další most přes potok, pak přišla louka, na který bylo pár srubů a krav, a vyjeli jsme na planinu, odkud už byl jasně vidět Matterhorn, čnějící jako nejvyšší a nejohroživější mezi rozeklanými vrcholky táhnoucími se k jihu. "Tady ho máme," nadmul se pyšně Morley. "Není to krásný, nepřipomíná vám to Alpy? Mám sbírku fotek zasněžených hor, někdy byste se na ně měli podívat."

"Teda já osobně dávám přednost reálu," ozval se Japhy a vážně hleděl na hory a z očí, ve kterých měl ten vzdálený výraz, z toho tajemného povzdechnutí jenom pro sebe, jsem poznal, že je zase zpátky doma.

Bridgeport je ospalý městečko, leží tam na ty planině a vypadá tak zvláštně, jako novoanglicky. Dvě restaurace, dvě benzinový pumpy, škola, a to všechno podél silnice 395, vedoucí dole z Bishopu nahoru na sever do Carson City v Nevadě.

Ted' nastalo další neuvěřitelný zpoždění, vyvolaný tím, že se pan Morley rozhodnul podívat, jestli by se v Bridgeportu nenašel nějaký otevřený obchod, kde by si mohl koupit spacák anebo aspoň plátěný potah

nebo nějaký kus plachtoviny na dnešní nocování ve dvou tisících osmi stech metrech, a podle dnešní noci, kdy jsme spali ve dvanácti stech metrech, tam bude pořádná zima. My s Japhym jsme zatím čekali, seděli jsme na trávníku před školou, bylo deset hodin dopoledne a slunce už pěkně hrálo, pozorovali jsme řídký provoz na málo frekventovaný silnici a jestli bude mít mladý Indián, stopující směrem na sever, štěstí. Vzrušeně jsme se o něm bavili. "To je moje, jezdit stopem, být volnej, představ si to, že bys byl třeba Indián a tohle všechno bys dělal. Sakra, Smithi, pojď si s ním popovídat a popřát mu štěstí." Indián sice nebyl moc hovorný, ale nechoval se nepřátelsky, a řekl nám, že mu to na třistapětadevadesátce moc neodsejpá. Popřáli jsme mu štěstí. Morley zatím nebyl v tomhle strašně malinkém městečku k nalezení. "Co to zase vyvádí, snad tam netahá nějakýho majitele z postele?"

Konečně se vrátil a hlásil nám, že nic nesehnal a že jediná záchrana je půjčit si pár dek v chatě u jezera. Sedli jsme do auta, vrátili se pár set metrů po hlavní silnici a zahnuli na jih, směrem k nedotčený sněhový pokrývce, třpytící se vysoko pod modrým nebem. Jeli jsme kolem překrásných jezer Twin Lakes, až jsme se dostali k velkému bílému domu z hrázděného zdiva, kde byla recepce a zároveň i hostinec, Morley šel dovnitř a půjčil si dvě deky, za který tam nechal zálohu pět dolarů. Ve dveřích stála žena s rukama v bok, a štěkali psi. Silnice byla obyčejná, prašná, nešterkovaná, ale jezero bylo blankytně čirý. Odrazy srázů a předhoří v něm vypadaly naprosto skvěle. Cestu zrovna opravovali a před námi se v dálce zdvíhaly mračna žlutého prachu, tam, co budeme muset jít nějaký kus podél jezera, než to na jeho konci stříhneme přes potok a vydáme se vzhůru podrostem, a pak budeme stoupat dál, až tam, kde začínala stezka.

Zaparkovali jsme, vytahali všechno ven a rozložili to na teplém slunci. Japhy mi naložil batoh a oznámil mi, že ho buďto musím nýst anebo můžu skočit do jezera. Vypadal hrozně vážně, choval se jako vůdce a mně se to líbilo víc než cokoliv jiného. Potom s tou samou klukovskou něžností zašel na cestu, narýsoval špičákem v prachu velký kruh a do něj začal něco kreslit.

"Co je to?"

"Dělám magickou mandalu, která nám pomůže nejenom při výstupu, ale až přidělám ještě pár symbolů a odřikám nějaký vyvolávání, tak z toho budu schopnej předpovědět budoucnost."

"A co je to mandala?"

"Jsou to buddhistický kresby, tvořené vždycky kruhy, který jsou zaplněny různěma věcmi, kruh vyjadřuje prázdnotu a ty ostatní věci jsou symbolem iluze, rozumíš. Někdy můžeš vidět mandaly namalované nad Bódhisattvovou hlavou, a když si je pořádně prohlídneš, tak z toho přečteš jeho příběh. Pochází to z Tibetu."

Na nohou jsem měl tenisky a teď jsem si vyndal horolezeckou čapku na tenhle den, kterou mi Japhy svěřil, byl to malý černý francouzský baret, a furiantsky jsem si ho nasadil na stranu.

Batoh jsem si hodil na ramena a byl připravený vyrazit. V teniskách a baretu jsem si ale připadal spíš jako nějaký bohémský malíř než horolezec. Japhy si obul ty své parádní vysoký boty a v zeleném tyroláčku s pérem vypadal sice jako skřítek, ale přitom pěkná vazba. Vidím ho jako namalovanýho, jak stojí takhle vystrojený sám uprostřed hor: vize: nahoře ve vyprahlých Sierrách je jasné ráno, jsou vidět vzdálený ladný jedle, vrhající stíny na úbočí skalnatých srázů, ještě dál jsou zasněžené ostrý špičky a blíž pak velký keřovitý tvary borovic a tam je Japhy ve svém klouboučku, na zádech velký batoh, ale v levý ruce, kterou má na prsou zavěšenou do popruhu ruksaku, drží květinu; mezi kameny raší světlezelená tráva; je možný vidět, jak vzdálený sesuvy sutě vyrývají rozervaný šrámy po svazích, oči mu září radostí, jde si vlastní cestou, jeho hrdiny jsou John Muir, Chan Šan, Š"Te a Li Po, John Burroughs, Paul Bunyan a Kropotkin; je malý a jak si vykračuje, legračně se mu vydouvá břicho, ale nemá ho velký, je to proto, že má trochu prohnutou páteř, vyrovnává to obyčejnými dlouhými kroky, který dělá, jsou to vlastně dlouhý kroky vysokýho chlapa (jak jsem zjistil, když jsem za ním stoupal po stezce), má mohutný hrudník a široká ramena.

"Teda, Japhy, dneska ráno se cejtím přímo fantasticky," povídám, když jsme zamkli auto a všichni tři jsme s bágly vyrazili po cestě k jezeru, trochu jsme se natáhli a jako rozptýlení pěšáci tak zabrali prostředek i obě strany cesty. "Hele, není to tady stokrát lepší než třeba v Place? Ožírat se tam, v takovým svěžím sobotním ránu, naprosto otupělej, bylo by ti blbě, a my si tady teď vykračujeme na parádním vzdoušku kolem svěžího čirýho jezera, panebože, to už je samo o sobě jako v haiku."

"Každý srovnání kulhá, Smithi!" hodil po mně Japhy zpátky, ocitoval Cervantese a navíc to byl buddhistický postřeh. "V tom není žádnéj posranej rozdíl, jestli dřepíš v Place nebo šplháš na Matterhorn. Všechno je to naprosto stejná prázdnota, rozumíš." Uvažoval jsem nad tím a došlo mi, že má pravdu, každý srovnání skutečně kulhá, všechno je to úplně to samý, ale tutově mi tam bylo parádně (a najednou jsem si uvědomil), že mi to navzdory mým naběhlým žilám na noze může dělat dost dobře, vyléčí mě to z chlastání a možná mě to i přinutí, abych si uvědomil, že se dá nejspíš žít i úplně jinak.

"Japhy, jsem rád, že jsem tě potkal. Chci se to všechno naučit, jak se balí ruksaky a co mám udělat, až budu mít plný zuby civilizace a budu se chtít zašít do hor. Vlastně jsem vděčnej, že jsem tě poznal."

"Jasně Smithi, já jsem taky rád, že jsem tě potkal, protože se od tebe učím psát spontánně a to všechno ostatní."

"Ale, to nic není."

"Pro mě je to hodně. A teď půjdem, kluci, trochu rychlejc, nemáme moc času nazbyt."

Zanedlouho jsme dorazili ke zvěřenému žlutému prachu, ve kterým sem a tam prudce pojížděly pásáky, a vypasený a zpocený, pěkně udělaný chlapi se na nás ani nepodívali a jenom kleli a nadávali na práci. Kdyby po nich někdo chtěl, aby se škrábali na nějakou horu, tak by jim musel zaplatit dvojnásobek denního platu a dneska čtyřnásobek, protože byla sobota.

Chechtali jsme se s Japhym tomu nápadu. V tom hloupým baretu jsem si připadal trochu trapně, ale ty frájové se po nás ani nepodívali a brzo jsme je nechali za sebou a blížili se k poslednímu krámku před horskou stezkou. Byl to dřevěný srub těsně na konci jezera a z obou stran byl obklopený pěkně vysokými úbočími, který kolem něj dělaly věčko. Tady jsme se zastavili a chvíli si odpočinuli na schodech, ušli jsme asi tak čtyři míle, ale po dobrý rovný cestě, a pak jsme zašli dovnitř a nakoupili bonbóny, sušenky, colu a další věci. A pak najednou Morley, který celý ty čtyři míle v jednom kuse něco mlel a s celou tou svou výbavou, s obrovským ruksakem, ve kterém měl všechno možný a tu matraci (ted' byla prázdná), vypadal směšně, a protože byl bez klobouku, tak vypadal naprosto stejně jako v knihovně, akorát že měl nějaký obrovský plandavý gatě, tak tenhle Morley si najednou vzpomněl, že zapomněl vypustit klikovku.

"Takže on zapomněl vyhustit prdlavku," ale když jsem viděl, jak jsou z toho překvapení, a protože jsem toho o aut'ácích moc nevěděl, tak jsem dodal: "Takže on zapomněl vymastit chlastivku."

"Ne, to znamená, že jestli tady bude dneska v noci pod nulou, tak se ten podělanej chladič roztrhne a my nebudem moct jet zpátky domů a nezbyde nám, než jít pěšourem dvanáct mil do Bridgeportu a tak dál, a zůstanem tady třet."

"Možná v noci nebude taková zima."

"To nemůžu riskovat," ozval se Morley a v tuhle chvíli už jsem na něj byl pěkně naštvanej, protože si dokázal vymyslet nepředstavitelný množství způsobů, jak něco zapomenout, zmrvit, dělat zmatky, zdržovat a celý tenhle relativně jednoduchý horolezecký výlet naprosto pomotat.

"Co chceš dělat? Co teď, to se zase ty čtyři míle vrátíme?"

"Můžeme udělat akorát to, že se vrátím sám, vypustím klikovku a půjdu po stezce za váma a večer se sejdem v táboře."

"A já zapálím pořádněj fajrák," slíbil Japhy, "a až uvidíš světlo, jednoduše zajódluješ a my už tě nasměrujem."

"Jasně."

"Ale musíš sebou hodit, abys byl před soumrakem v táboře."

"To stihnu, hned padám."

V tu chvíli mi ale přišlo toho starýho chudáka a směšnýho smolaře Henryho líto a namítnul jsem:

"Doprdele, to jako s náma dneska nepolezeš nahoru, vykašli se na tu klikovku a pojď s náma."

"Kdyby to dneska v noci zamrzlo, tak bych se nedoplatil, takže ne, Smithi, raděj se vrátím. Mám hromadu skvělejších myšlenek, který mě udržej v kontaktu se vším, o čem si vy dva možná budete celej den povídat, hergot, hned mažu zpátky. A dejte si bacha, abyste neřvali na včely, neublížujte voříškům, a kdyby došlo na tenisovej mejdan, kde by byli všichni bez košil, tak neházejte očima po reflektoru, nebo do vás slunce rovnou kopne holčičím zadkem, kočkama a vším možným, včetně beden s ovocem a pomerančema jako přídavek," prostě nějakou takovouhle hlášku, a pak bez dalších okolků nebo

běžných keců vyrazil s krátkým zamáváním na cestu, něco si brumlal a povídal pro sebe, a tak jsme na něj museli zakřičet: "Takže sbohem, Henry, a pospěš si," ale on neodpověděl, jenom pokrčil rameny a šel.

"Hele," poznamenal jsem, "mně se zdá, že jemu je to úplně jedno. Jemu naprosto stačí, když se tady může jen tak potulovat a zapomínat věci."

"Jo a plácet se po břichu a brát všechno takový, jaký to je, trochu jako v mistru Čuangovi," a oba jsme se s Japhym dobře zasmáli, když jsme viděli chudáka osamělého Morleyho, jak si vykračuje po cestě, kterou jsme zrovna ušli, je sám a naprostý cvok.

"Fajn, takže jdeme," rozhodl Japhy. "Až budu mít tohohle velkého báglu dost, tak si to prohodíme."

"Já může hned. Dělej, vole, dej to sem, mám chuť táhnout něco těžkého. Nedokážeš si představit, jak je mi teď dobře, no tak, hoď to sem." Takže jsme si vyměnili ruksaky a vyrazili.

Oba jsme se cítili skvěle a jeden přes druhého jsme děsně rychle mluvili o všem možným, o literatuře, o horách, o holkách, o Princezně, o básnících, Japonsku, o tom, co jsme všechno dobrodružného prožili, a já si najednou uvědomil, že je to vlastně štěstí v neštěstí, že ten cvok Morley zapomněl vypustit klikovku, jinak by se Japhy celý ten pozeňnaný den nedostal vůbec ke slovu, a já bych teď neměl možnost slyšet jeho názory. Způsob, jakým všechno dělal, tahle cesta do hor, mi připomínal Míka, kámoše z dětství, který si taky rád vykračoval vpředu, strašně vážně jako Buck Jones, oči upřený na vzdálený horizont jako Natty Bumppo, a napomínal mě, abych nešlapal na větvičky, nebo: "Tady je moc velká hloubka, půjdem ještě kus podle potoka a tam se přebrodíme," anebo: "Na tyhle mělčině bude blátivý dno, radši to obejdeme," smrtelně vážný a naprosto šťastný. Z toho, jak se pohyboval, bylo poznat všechny ty Japhyho klukovské léta v oregonských lesích. Chodil stejně jako mluvil a zezadu jsem viděl, jak klade chodidla špičkama trochu dovnitř, ne ven, stejně jako já; když ale přišlo stoupání, vytočil špičky ven, jako Chaplin, aby se mu při namáhavý chůzi tak nějak líp supalo nahoru. Přešli jsme něco jako blátivý říční koryto, prodrali se hustým podrostem a pod několika vrbama, na druhý straně jsme vylezli trochu mokré, a pak jsme vyrazili na stezku, která byla jasně označená a nedávno vyspravená udržovací četou, ale když jsme narazili na úseky, kde se na cestu skulil balvan, Japhy ho vždycky pro jistotu odhodil a dodal: "Taky jsem makal v partě, co opravovala cesty, a na takovejhle bordel se prostě nemůžu dívat." Jak jsme stoupali nahoru, začalo se pod námi objevovat jezero a najednou jsme v jeho jasně modré vodě viděli hluboký prolákliny, ze kterých pramenilo, jako černý studny, a taky jsme viděli hejna ryb těsně pod hladinou.

"Tohle je jako časně zrána v Číně a mně je pět let v čase, co nemá žádné začátek!" zvolal jsem a dostal jsem chuť posadit se u cesty, rychle vytáhnout zápisník a udělat si o tom pár poznámek.

"Koukni, tamhle," zajásal Japhy, "žlutý osiky. To mi připomíná haiku... Mluvení o literárním světě – žlutý osiky!" Kdybyste se toulali tímhle krajem, tak můžete pochopit ty dokonalé skvosty haiku, který napsali orientální básníci, nikdy se v horách neopíjeli, ale jen tak se procházeli, čistí jako děti, a zapisovali si to, co viděli, bez nějakých literárních figlů nebo pěstěnosti výrazu. Stoupali jsme vzhůru a přitom jsme vymýšleli haiku, a stále znova jsme se vzrušovali, tentokrát na svazích porostlých houštím.

"Balvany na úbočí útesu," pronesl jsem, "proč se nezřítí?"

"Možná je to haiku a možná ne, je to asi trochu moc složitý," poučoval mě Japhy. "Skutečný haiku musí být strašně jednoduchý a přesto z něj musili pochopit přesně to pravý, jako je to u snad nejslavnějšího haiku, který zní: 'Vrabec poskakuje po verandě, má mokré nožky.' Napsal to Šiki. V duchu vidíš obraz vlhkých t'ápot, a v těch pár slovech ještě taky vidíš všechn ten déšť, který ten den padal a téměř cítíš navlhly borový jehličí."

"Řekni mi ještě jedno."

"Pokusím se teď o vlastní, uvidíme: 'Jezero pod námi... černé prolákliny, které jsou studnami.' Ne, to není haiku, sakra, s haiku se nikdy nemůžeš moc párat."

"A co kdybysme je vymýšleli děsně rychle, tak jak jdeme, prostě spontánně?"

"Podívej," šťastně zvolal, "horský vlčí bob, koukni se na tu jemnou modř těch květin. A tamhle je zase pár kalifornskejch vlčích máků. Ta louka je celá posetá barvama! Tam nahoře je mimochodem pravá kalifornská bílá borovice, ta už není nikde moc vidět."

"Ty toho určitě hrozně moc víš o ptácích, stromech, a vůbec o všem."

"Zajímalo mě to celý život." A jak jsme pokračovali ve výstupu, začali jsme se víc uvolňovat a vedli jsme žertovnější a bláznivější řeči a za chvíli jsme dorazili k ohybu, kde byla najednou mokřina, ve stínu bylo šero a do balvanů pokrytých pěnou narážel zpěněný potok, který se v děsivých přejích řítit dál, a přes něj se klenul perfektní můstek tvořený padlým pahýlem, vlezli jsme na něj, lehli si na břicho a ponořili obličej do proudu, měli jsme mokré vlasy a zhluboka jsme pili a voda nám stříkala do obličeje, jako když strčíte hlavu do výpuste u hráze. Ležel jsem takhle pěknou chvíli a vychutnával ten náhlý chlad.

"Je to jako reklama na pivo Rainier Ale!" hulákal Japhy.

"Chvilku si tu sednem a užijem si to."

"Človče, ty vůbec nemáš ponětí, kolik cesty nás ještě čeká!"

"Ale já nejsem unavený."

"Jo, ale budeš, tygře."

9

Šli jsme dál, bylo už po poledni, a mně se strašně líbilo, jak ta stezka vypadala, tak nějak nesmrtelně, jak se zdálo, že je travnatý svah kopce zastřený dávným zlatým prachem, po kamenech lezli neohrabané brouci a vítr si vzdychal v chvějivých tancích po rozpálených skalách, jak stezka najednou zamířila do zšeřelého chládku s korunama vysokých stromů nad hlavou. Jak se z jezera pod námi brzo stala hračka, a ty černý průrvy studní byly pořád perfektně vidět a po jezeře pluly obrovský stíny mraků, a taky ta tragická silnička, vinoucí se někam pryč, po který si to chudák Morley šlapal zpátky.

"Vidíš tam někde dole Morla?"

Japhy se dlouze zadíval. "Támhle je malej obláček prachu, možná, že je to on, jak už se vrací zpátky."

Měl jsem pocit, jako bych už někdy dávno tohle odpoledne na tyhle stezce zažil, od kamenů v trávě a kvítků vlčích bobů až k náhlým znovushledáním s řvoucím potokem a všemi těmi postříkanými pahýly stromů, ležícími přes něj jako lávky, a tou jeho podmořskou zelení, v srdci se mi něco přetrhlo, nedalo se to vyjádřit, jako kdybych už jednou žil a s přítelem Bódhisattvou šlapal za podobných okolností po tyhle stezce, možná se ale jednalo o daleko významnější cestu, lákalo mě ulehnout do ty trávy u cesty a začít na to všechno vzpomínat. To dělají ty lesy, vždycky vypadají tak důvěrně známý, dávno a dávno zapomenutý, jako tvář dávno mrtvého příbuzného, jako starý sen, jako úryvek zapomenutý písně nesoucí se po vodě, ale ze všeho nejvíce jako věčně zlatý pravdy dávno uběhlého dětství nebo mužného věku a veškerého života a umírání a hlubokého žalu, který tady byly před miliónem let, a mraky, který mi plynou nad hlavou, jako kdyby tenhle pocit (svou vlastní osamělou důvěrnou známostí) jenom dosvědčovaly. Pociťoval jsem dokonce něco jako vytržení, se záblesky náhlého upomenutí, cítil jsem, že jsem zpocený a ospalý, a měl jsem chuť natáhnout se do trávy a spát a snít. Když jsme se dostali výš, byli jsme unavenější a jako opravdoví horolezci už jsme vůbec nemluvili a ani to nebylo potřeba, byli jsme rádi, vlastně si toho Japhy všimnul, když se ke mně po půlhodinovém mlčení otočil a poznamenal: "Takhle se mi to líbí, protože když se rozhejbeš, tak není vůbec potřeba něco říkat, jako bysme byli zvířata a mlčky spolu komunikovali jenom s pomocí tichý telepatie." Takže jsme se ponořili do vlastních myšlenek a dusali dál, Japhy tou svou těžkou chůzí, o který už jsem se zmiňoval, a já si našel svůj vlastní ideální styl, dělal jsem krátké kroky a pomalu a trpělivě jsem stoupal vzhůru, rychlostí jedny míle za hodinu, takže jsem byl pořád třicet metrů pozadu, a když nás teď napadlo nějaký haiku, hulákali jsme ho jeden na druhého. Netrvalo dlouho a dostali jsme se na horní úsek stezky, už to ani nebyla stezka, ale naprosto jedinečná pohádková louka, s nádherným rybníčkem, a pak už byly jenom balvany a nic jiného.

"Jediný znamení, podle kterýho poznáme, že jdeme správně, jsou kachny."

"Jaký kachny?"

"Vidíš támhle ty balvany?"

"Vidíš támhle ty balvany! Pane bože, já vidím pět mil balvanů, který vedou až k vrcholu."

"Vidíš tu hromádku kamenů postavenou tamhle na tom balvanu, co je blízko borovice? To je právě ta kachna, kterou postavili nějaký horolezci, a možná je to právě ta, kterou jsem tu udělal já sám ve čtyřiapadesátém roce, ale nevím to jistě. Od tyhle chvíle půjdem čistě od balvanu k balvanu a budem dávat bacha na kachny, a tak budem mít nějakou obecnou představu, jak to tady dál šněrovat. I když samozřejmě víme, kam jdeme, tamhle k tomu velkému útesu, co je proti nám, tak tam je ta naše plošina."

"Plošina? Panebože, to chceš říct, že tohle ještě není vrcholek ty hory?"

"Jasný, že ne, po tomhle nás čeká ještě plošina a přijde suť a další skály a potom dorazíme k poslednímu horskému jezírku, který není o moc větší, než je tenhle rybník, a pak přijde závěrečný výstup, přes tři sta metrů skoro kolmo vzhůru, brácho, až na samej vrchol světa, odkud uvidíš celou Kalifornii a část Nevady a vítr ti pěkně protáhne nohavicema."

"A sakra... jak dlouho to bude celý trvat?"

"Neboj, dneska v noci se utáboříme tam nahoře na ty plošiny, jinak nás nic jinýho nečeká. Říkám tomu sice plošina, ale je to vlastně římsa mezi těma vrcholky."

Horní část stezky a její zakončení bylo ale tak nádherný místo, že jsem se ozval: "Podívej, vidíš to..." Pohádková louka, na jednom konci borovice, rybníček, čistý čerstvý vzduch, odpolední mraky, který kvapem zlatověly... "Proč nebudem dneska spát tady, takovýhle horský údolí jsem určitě ještě nikdy neviděl."

"Ale, tohle vůbec nepřipadá v úvahu. Jasně, že je to skvělý, ale zejtra ráno se můžeš probudit a za zadkem budeš mít tři tucty učitelů na koních, který si tu budou smažit slaninu. Vsadím krk, že tam, co jdem, nebude ani živáčka, a jestli jo, tak jsem teda pěkně kus vola. Možná, že tam bude jeden nebo dva horolezci, ale v tyhle roční době to moc nepředpokládám. Rozumiš, teďko může každou chvíli napadnout sníh. Jestli to přijde dneska v noci, tak se teda mužem rovnou rozloučit."

"Tak jo, Japhy, sbohem. Ale tady si vorazíme, napijem se trochu vody a budem se kochat tou loukou."

Už jsme pocíťovali únavu, ale připadali si skvěle. Natáhli jsme se do trávy, odpočali si, pak jsme si vyměnili batohy, hodili si je na záda a s velkou chutí jsme vyrazili dál. Tráva téměř okamžitě skončila a začaly balvany; na první jsme vylezli, a pak už to byla jenom otázka skákání z jednoho na druhý, stále jsme stoupali, stále výš, pět mil nahoru údolím balvanů, který bylo strmější a strmější, a po obou stranách byly obrovský skalní útesy a převislé skály, který tvořily jeho stěny, takže se zdálo, že až se dostaneme blízko k vlastní čelní stěně útesu, budeme se po balvanech škrábat po čtyřech.

"A co je za tím útesem, co je před náma?"

"Vysokánská tráva, křoví, jednotlivý balvany, nádherný potoky, který jsou samej zákrut a dokonce ještě odpoledne je na nich led, místa, kde je sníh, obrovský stromy a jeden balvan, kterej je asi tak velký jako dva Alvahový baráky postavený na sebe, dělá takovej převis a pod tím je něco jako vyhloubená jeskyňka, tak tam se utáboříme a rozděláme pořádně oheň a žár se bude odrážet od ty stěny, a pak už nebude ani žádná tráva ani stromy. To bude asi tak ve dvou tisících a osmi stech metrech."

V teniskách to byla hračka, prostě jsem mrštně skákal z balvanu na balvan, ale za chvíli jsem si všimnul, jak elegantně to dělá Japhy, čistě jen tak mimoděk přecházel z balvanu na balvan, někdy to vypadalo jako rozvázný tanec, křížil při tom nohy a skákal zleva doprava a naopak, chvíli jsem zkoušel napodobovat každý jeho krok, ale pak mi došlo, že pro mě bude lepší, když si budu balvany vybírat sám čistě náhodně a najdu si svůj vlastní nesmělý tanec.

"Tajemství tohoto stylu výstupu," řekl Japhy, "je jako zen. Nepřemýšlej. Čistě jenom tancuj. Je to ta nejlehčí věc na světě, je to dokonce jednodušší než chodit po naprostý rovině, což je jednotvárný. Při každým kroku se sám od sebe vyskytne nějaký malej rozkošnej problém a ty nikdy nezaváháš a jseš hned na nějakým dalším balvanu, kterej sis vybral, aniž by v tom byl nějaký zvláštní důvod, přesně jako v zenu." Což taky tak bylo.

Moc jsme toho nenamluvili. Začaly mě zlobit svaly na nohou. Výstup tímhle dlouhým, předlouhým údolím nám zabral asi tak tři hodiny. Tou dobou už přicházelo pozdní odpoledne, světlo začalo jantarově

žloutnout a do údolí plnýho oschlých omletých valounů se zlověstně snášely stíny, ale kupodivu, místo aby vyvolávaly nějaký děsivý pocit, tak jsem z nich zase měl ten pocit nesmrtelnosti. Značky byly rozestavěny tak, že byly snadno vidět: když jsme si stoupli na vrchol valounu a koukli se před sebe, tak jste zahlídli kachnu (obvykle jenom dva placatý kameny položený na sebe a někdy byl možná jen tak pro ozdobu nahoře ještě jeden kulatý) a mohli jste se vydat přibližně tím směrem. Účelem těch značek, který tam kladli všichni horolezci, co tam byli před námi, bylo ušetřit asi dvě nebo tři míle, který byste ztratili tím, že byste se v tom rozlehlém údolí motali sem a tam. Náš burácející potok nezmizel, teď byl ale mnohem užší a klidnější a o míli výš sám vytékal zpod toho strmého útesu před námi a na tu dálku vypadal jako velká černá šmouha, kterou bylo na ty šedý skále dobře vidět.

Skákat s těžkým batohem po valounech a nikdy nespadnout není zas takový umění, jak by se zdálo; když chytíte ten pravý taneční rytmus, tak prostě nemůžete spadnout. Občas jsem se podíval zpátky do údolí a překvapilo mě, když jsem viděl, jak už jsme se dostali vysoko a zároveň jsem taky spatřil vzdálený hory, který už byly zase vidět. Naše nádherný údolíčko na konci stezky vypadalo jako roklinka v Ardenským lese. Stoupání pak začalo být strmější, slunce rudlo a za chvíli jsme mohli ve stínu skal zahlédnout sníh. Dostali jsme se už tak vysoko, až se zdálo, že se stěna útesu tyčí jako přízrak přímo nad námi. Pak jsem viděl, jak Japhy háže ruksak na zem a doskáká jsem k němu.

"Takže tady si necháme své věci a těch posledních pár stovek metrů ke stěně útesu už došplháme, tam, co vidíš ten dolík, tak tam budem tábořit. Pamatuju si to. Vlastně si tady můžeš sednout a odpočinout, a nebo dej třeba šaškovi za uši, a já to tam zatím prolezu, dělám to rád sám."

Tak jo. Takže jsem si sednul, vyměnil si propocený ponožky a tílko za suchý, dal si nohy křížem, a asi tak půl hodiny jsem si pohvizdoval a odpočíval, byla to příjemná zábava, a pak se Japhy vrátil a oznámil mi, že našel tábořiště. Myslel jsem si, že už to k místu našeho odpočinku bude jen krátká procházka, ale trvalo to ještě skoro další hodinu, kdy jsme museli skákat po balvanech, který stoupaly příkře vzhůru, některý jsme museli obejít, pak jsme museli vystoupit na úroveň plošiny toho útesu, a tam, po více méně travnatý rovině ještě asi sto padesát metrů na místo, kde se mezi borovicema tyčila obrovská šedivá skála. Tady to byl prostě ráj na zemi – v trávě byly ostrůvky tajícího sněhu, zurčící potůčky a po obou stranách obrovský mlčenlivý skály, vítr a vůně vřesu. Překročili jsme nádherný, asi tak na prst mělký potůček s čistou průzračnou perlivou vodou, a dorazili k ty velkanský skále. Po horolezcích, který tady tábořili, tu zůstalo ohořelý dříví.

"A kde je Matterhorn?"

"Tady ho neuvidíš, ale –" ukázal na vzdálenou protáhlou plošinu a kamenitou strž, která se kroutila po pravý ruce, "kolem tyhle rokle a pak asi dvě míle nahoru, a budem na jeho úpatí."

"No teda, to nám zabere celej další den!"

"Když putuješ se mnou, tak ne, Smithi!"

"Fajn, Ryderku, tak to беру."

"Tak jo, Smithíku, co kdybysme si teďko odpočinuli, trochu se pobavili, uvařili si nějakou večeři a počkali na strejdu Morláryho?"

Takže jsme vybalili batohy, rozložili věci, zapálili jsme si cigaretu a hověli si. Hory teď chytaly takový růžový nádech, tím myslím skály, byly to prostě bytelný mohutný skály pokrytý atomy prachu, který se tam ukládal už v časech, co nemají žádný počátek. Vlastně jsem se všech těch rozeklaných, zubatých nestvůrností, který byly všude kolem nás i nad náma, bál.

"Jsou tak tichý!" ujelo mi.

"Jo, rozumíš, hora je pro mě Buddhou. Představ si to, tu trpělivost, stovky tisíců let si tam prostě jen tak sedí, je naprosto dokonale tichá, a jako kdyby se v tom tichu modlila za všechno živý, a jenom čeká, až skoncuju a veškerým tím trápením a blázněním." Japhy vylovil čaj, pravý čínský, trochu ho nasypal do konvičky, mezitím rozdělal oheň, zatím jenom malý, slunce pořád ještě svítilo, pod několik velkých kamenů pořádně zastrčil dlouhý klacek a hned měl něco, na co mohl pověsit konvici, a za chvíli už to v ní bublalo, vroucí vodu nalil do konvičky, a čaj jsme pili z plecháčků. Já jsem si nabral vodu z potoka, byl studený a čistý jako sníh a oči nebes s kříšťálovýma víčkama. A byl to tutově ten nejčistší a nejlepší čaj na žízeň, co jsem kdy v životě pil, dostával jsem z něj chuť pít ho víc a víc, žízeň opravdu zažene a ještě pěkně hřeje v břiše.

"Ted' už chápeš tu orientální vášeň pro čaj," řekl Japhy. "Vzpomínáš na tu knihu, o který jsem ti říkal, že první doušek znamená potěšení, druhý radost, třetí je vyrovnanost, čtvrtý šílenství a pátý vytržení."

"Prostě jedno za druhým, kámo."

Ta skála, u který jsme byli utábořeni, byl naprostý zázrak, devět metrů vysoká a dole měla asi taky tak, skoro dokonalý čtverec, a přes ní se klenuly zkroucený stromy a jukaly na nás dolů. Od základny se zvedala a vytvářela tak klenutou jeskyňku, takže kdyby přišlo, byli bychom aspoň zčásti schovaní. "Jak se sem mohla takováhle obrovská kráva dostat?"

"Nejspíš tady zůstala po ustupujícím ledovci. Vidiš tamhle to sněhové pole?"

"Jo."

"Tak to je ten ledovec, teda to, co z něj zbylo. Bud' tahle nebo tamta skála se sem zřítily z nepředstavitelných prehistorických hor, o kterých už se nemůžeme nic dozvědět, anebo tady možná přistála, když za jurského vrásnění tohle zatracený horský pásmo samo vyrazilo ze zemského povrchu. Rayi, když jseš tady nahoře, tak to není jako sedět v nějaký čajovně v Berkeley. Přesně tohle je začátek a konec světa. Koukni se na všechny tyhle trpělivý Buddhy, co se na nás dívají a mlčí."

"A ty sem ležeš jen tak sám..."

"Nakonec to byly celý týdny, co jsem tady lezl úplně sám, stejně jako John Muir, a sledoval jsem křemencový žíly, trhal jsem si kytky do tábora anebo se jen tak procházel nahatej, zpíval jsem si, vařil si večeri a chechtal se."

"Japhy, ty jseš ten nejšťastnější a nejúžasnější frajer na celém světě, na mou duši, to se musí nechat. Jsem fakticky rád, že tohle všechno poznávám. A tohle místo ve mně vzbuzuje taky zbožnost, rozumíš mi, mám jednu takovou modlitbu, znal jsi ji?"

"Jakou?"

"Sednu si a říkám ji a proberu v ní postupně všechny své přátele, příbuzný a nepřátele, jednoho po druhém, aniž bych se zaobíral nějakou zlostí, vděkem nebo něčím takovým, a odříkávám ji, například ,Japhy Ryder, stejnou měrou prázdný, stejnou měrou má být milován, stejnou měrou nastávající Buddha,' a pak pokračuju a říkám třeba ,David O.Selznik, stejnou měrou prázdný, stejnou měrou má být milován, stejnou měrou nastávající Buddha,' i když nepoužívám jména jako je třeba David O.Selznik, čistě jenom jména lidí, který znám, protože když řeknu ,stejnou měrou nastávající Buddha,' tak chci myslet na jejich oči, třeba když vezmeme Morleyho, ty jeho modré oči za těma brejličkami, a když si myslíš ,stejnou měrou nastávající Buddha,' tak myslíš na ty oči a najednou skutečně chápeš pravou tajemnou skrytou čistotu a vyrovnanost a pravdu toho jeho nadcházejícího buddhovství. A pak myslíš na oči svého nepřítele."

"To je paráda, Rayi," a Japhy si vzal svůj poznámkový blok, modlitbu si zapsal a v údivu zavrtěl hlavou.

"Je to fakt děsně parádní. Naučím tu modlitbu mnichy, který potkám v Japonsku. Jseš v naprostý pohodě, Rayi, tvoje jediná potíž je v tom, že ses nikdy nenaučil chodit na takový místa jako je tohle a žeš dovolil světu, aby tě utopil ve svých sračkách, a tobě to působilo bolest... i když jak říkám, každý srovnání sice kulhá, ale to, co si teď povídáme, to je pravda."

Vzal trochu bulguru, celozrnný a drcený kukuřice, přisypal k tomu několik balíčků sušený zeleniny a všechno to hodil do hrnce, aby to měl připravený, až bude za soumraku vařit. Začali jsme dávat pozor, jestli neuslyšíme Morleyho, ale nic se neozývalo. Trochu nás to znepokojovalo.

"Nejhorší problém je v tom, že kdyby slítnul z balvanu a zlámal si nohu, tak mu nikdo nepomůže. Tohleto je nebezpečný... Já tohle všechno provozuju úplně sám, ale můžu si to dovolit, jsem jako horská koza."

"Začínám mít hlad."

"Sakra, já taky, už aby tady byl. Pojd', trochu se tu projdem, ochutnáme sníh, napijem se vody a ještě počkáme."

Což jsme taky učinili, prolezli jsme horní část rovný plošiny a vrátili se zpátky. Slunce už zašlo za západní stěnu našeho údolí a stmívalo se, nebo růžovělo, ochlazovalo se a přes rozeklaný hroty skal se začalo vkrádat víc nachu. Nebe bylo tmavý. Dokonce už byly vidět bledý hvězdy, přinejmenším jedna nebo dvě. Najednou jsme uslyšeli vzdálený "Jódlajdy", Japhy se prudce zvednul, vyskočil na vrchol balvanu a zařval: "Húú, húú, húú!" Odpovědělo mu zajódlování.

"Jak je daleko?"

"Panebože, podle zvuku ještě vůbec nezačal. Ještě není ani na začátku toho údolí s balvanama. Ted'ka večer to absolutně nemůže zvládnout."

"Co budem dělat?"

"Vyšplháme na skalní útes, sednem si na kraj a hodinu na něj budeme volat. Vezmem si tyhle buráky a rozinky a budem si tam pěkně přežvykovat a čekat. Možná ani není tak daleko, jak se mi zdá."

Vylezli jsme na útes, odkud bylo vidět do celého údolí, a Japhy si sedl v úplný lotosový pozici na balvan, vytáhnul svoje dřevěný modlicí korálky juju a modlil se. Což znamená, že ho prostě držel v rukou, dlaněma dolů, dotýkal se palci, upřeně hleděl před sebe a ani se nepohnul. Posadil jsem se co nejpohodlněji na jiný balvan a oba jsme mlčeli a meditovali. Ale jenom já jsem meditoval se zavřenýma očima. Ticho strašně řvalo. Na místo, kde jsme seděli, nedoléhalo přes skály zurčení a pleskavý promlouvání potoka. Zaslechli jsme několik smutnějších zajíždlování a odpověděli jsme, ale pokaždý se zdálo, že se pořád vzdaluje. Když jsem otevřel oči, růžová byla stále nachovější. Začaly blikat hvězdy. Upadl jsem do hluboký meditace, cítil jsem, že hory jsou opravdu Buddhy a našimi přáteli, a měl jsem takový fantastický pocit, jak je to zvláštní, že v tomhle celém obrovském údolí jsou jenom tři lidi... mystický číslo tři... Nirmánakája, Sambhógakája a Dharmakája. Modlil jsem se za bezpečnost a vlastně i za věčný štěstí ubohýho Morleyho. Jednou jsem otevřel oči a viděl Japhyho, jak tam sedí ztuhlý jako skála, a měl jsem chuť se zasmát, tak vypadal legračně. Ale hory byly úžasně velebný, stejně jako Japhy, a ostatně já taky, protože smích je vlastně vážný a velebný.

Byla to nádhera. Růžová zmizela a všechno zahalil nachový soumrak a řev ticha byl jako šplouchání diamantových vln, který procházely vláčnými kolonádami našich uší, a to všechno stačilo člověka ukonejšit na tisíc let. Modlil jsem se za Japhyho, za jeho bezpečí v budoucnosti, za jeho štěstí a konečný buddhovství. Všechno to bylo naprosto vážný, všechno naprosto zhalucinovaný a všechno naprosto šťastný.

"Skály jsou prostor," pomyslel jsem si, "a prostor je iluze." Napadaly mě milióny myšlenek. Japhy byl ponořený do svých. Ohromilo mě, jak meditoval s otevřenýma očima. A jako člověk jsem nejvíc žasnul nad tím, že tenhle báječný malý chlapík, který z knih horlivě studoval orientální poezii, antropologii, ornitologii a všechno ostatní a jako malý dobrodruh se toulal po horách a lesních stezkách, by měl najednou rychle vytáhnout svoje krásný ubohý dřevěný modlicí korálky a velebně se tam začít modlit, jako nějaký starodávný svatý z pouští, jistě, ale vidět to v Americe, se všema téma jejíma ocelárnama a letišťama, to bylo tak ohromující. Svět ještě není tak zlý, když jsou takovíhle Japhyové, pomyslel jsem si a byl jsem rád. Všechny ty bolavý svaly, hlad, který mi hlodal v žaludku, to už bylo dost zlý, a k tomu ty temný skály všude kolem, skutečnost, že neexistuje nic, co by vás tu ukonejšilo polibky a něžnými slůvky, jenom tam tak sedět s dalším upřímným mladým mužem a meditovat a modlit se za osud světa – bylo by to asi dost dobrý, narodit se stejně jako my všichni jenom proto, abych zemřel. Přátelé, něco z toho přejde do Mléčných drah věčnosti, který se rozprostíraj před všema našima iluzorníma nepředpojatýma očima. Měl jsem chuť říct Japhymu všechno, na co jsem myslel, ale věděl jsem, že na tom nezáleží, a on to kromě toho všechno věděl, a ostatně mlčet je jako hora zlata.

"Jódlajdý," zahlaholil Morley, byla už tma a Japhy vzdychnul: "Jak to vypadá, ještě je pěkně daleko. Má dost rozumu na to, aby se tam dole sám na noc utábořil, takže my slezem zpátky do tábora a uvaříme si večeři."

"Jasně." Několikrát jsme zahalekali "húú", abysme ho uklidnili, a na noc jsme pustili ubohýho Morleyho z hlavy. Určitě měl dost rozumu, to jsme věděli. A jak se ukázalo, měli jsme pravdu, utábořil se, zamotal se na svý nafukovací matraci do dvou dek a spal celou noc na ty neuvěřitelně krásný louce s rybníčkem a borovicema, a když nás konečné druhý den dohonil, tak nám o tom vyprávěl.

Rázoval jsem kolem a sebral dost malých kousků dřeva, abych připravil podpal na oheň, a pak jsem to obešel a sbíral větší kusy a nakonec jsem hledal samý ohromný špalky, který tam všude nedalo moc práce najít. Rozdělali jsme takový oheň, že by ho musel Morley vidět na pět mil daleko, až na to, že jsme byli nahoře, za tou stěnou útesu a mimo jeho dohled. Vrhla úžasný vlny žáru proti útesu, ten ho strádal a odrážel zase zpátky, a nebýt toho, že nás štípalo do nosu, jak jsme je odtamtud vystrkovali, když jsme šli pro dříví na přiložení nebo pro vodu, tak jsme byli jako v pěkně vytopeném pokoji. Japhy dal bulgur do hrnce s vodou a začal ho vařit a míchat a zároveň se pustil do přípravy čokoládového pudingu, který začal vařit ve zvláštním rendlíku, co ho vytáhnul z mého batohu. Uvařil taky hrnek čerstvého čaje. Potom vylovil dvě sady čínských hůlek a zanedlouho byla večeře hotová a my se nad ní chechtali. Byla to úplně ta nejlahodnější večeře všech dob. Nad oranžovou září ohně bylo vidět nesmírný systém nespočítatelných hvězd, ať už osamělých ohýnků nebo rojů pod Venuší, a nezměrný Mléčný dráhy, mimo jakýkoli lidský chápání, a všechno to bylo chladné a modravé a stříbrné, ale naše jídlo a oheň byly naprosto nejlepší a dobroučké. A přesně jak Japhy předpovídal, neměl jsem vůbec ani tu nejmenší chuť na alkohol, úplně jsem na něj zapomněl, byli jsme moc vysoko, dostal jsem pořádné do těla, vzduch byl strašně ostrý, a už samotný ten vzduch dokázal každého úplně opít. Byla to fantastická večeře a jídlo je vždycky chutnější, když ho po malých kouscích nabíráte jídelníma hůlkama, žádný hltání, a proto se Darwinův zákon o přežití hodí nejlíp na Čínu: když neumíte zacházet s hůlkama a strčíte je společně s těma přeborníkama do hrnce, co je pro celou rodinu, tak zemřete hladem. Stejně to nakonec dopadlo tak, že jsem to všechno vylízal ukazovákem.

Večeře byla za náma a Japhy se čile pustil do drhnutí hrnců drátěnkou a poslal mě pro vodu, což jsem taky udělal, plechovku, která tam zůstala po jiných tábornících, jsem ponořil do tůně plný planoucích hvězd a kromě toho jsem přinesl taky sněhovou kouli, a Japhy umyl nádobí ve vodě, co si ohřál předem. "Obvykle nádobí nemeju, jenom ho zabalím do modrého šátku, protože je to úplně jedno... i když v tom baráku s antilopou na Madison avenue, ta anglická firma, jak se sakra jmenuje, co dělá to koňský mejdlo, Urber a Urber, tak tam by tenhle malej drobet moudrosti moc neocenili, sakra, kašlu na to, pěkně zvysoka, a to bych si teda fakt připadal jak ženichovy kšandy, kdybych si hned nevytáhnul mapu hvězdný oblohy a nečihnul se, jak to tam dneska v noci vlastně bude. Teda, Rayi, tam nahoře je jich takový stádo, že se to ani nedá spočítat, to není jako ty tvý oblíbený Šurangamový sůtry." Takže si vybalil tu svou hvězdnou mapu, trochu ji pootočil, srovnal, kouknul do ní a povídá: "Je přesně dvacet čtyřicetism."

"Jak to můžeš vědět?"

"Kdyby nebylo přesně osm čtyřicetism, tak by Sirius nebyl tam, kde je... Víš, mně se na tobě líbí, žes mě přivedl ke skutečnému jazyku tyhle země, k tomu, jak mluví dělníci, ajznboňáci a dřevorubci. Slyšels někdy, jak tyhlety chlapi mluvěj?"

"Jasně, že jo. To já třeba poznal jednoho maníka, co jezdil s vrtací soupravou na nákladáku, a ten mě vzal jednou v noci v Houstonu v Texasu, bylo asi tak kolem půlnoci, to bylo potom, co mě jeden takovej malej buzík, kterému patřily nějaký parcely s motelama, který se jmenovaly, a to je na tom to nejparádnější, a přitom to docela sedělo, Dandy Courts, tak ten když mě vysazoval, tak mi povídá, poslyš, pokud by tě nikdo nevzal, klidně přijď a můžeš se vyspat u mě na podlaze, takže jsem čekal asi tak hodinu na naprosto prázdný silnici, a pak se najednou objevil tenhle nákladák s tou soupravou, a řídil to nějaký Čerokéz, teda aspoň to tak tvrdil, ale jmenoval se Johnson nebo Ally Reynolds nebo nějaký takový blbý jméno, a hned to na mě rozbalil, řeči typu 'Tak hele, mladej, když já sem vypadnul z máminy boudy, tak ty sis ještě hrál v uhláku na horníka, a hned sem to natáhnul sem na západ, aby mi na naftovejch polích ve východním Texasu z toho ježdění úplně hráblo,' a valil do mě všechny možný řeči, mělo to perfektní rytmus, a vždycky když to vygradovalo, tak do toho rytmu dupnul na spojku nebo tam kopnul nějakou rychlost a ten nákladák jenom poskočil a mastil si to po ty silnici víc než stovkou, čistě setrvačností, to když se to jeho vyprávění rozjelo i s ním, naprosto skvělý, a tomu já říkám poezie."

"Přesně tohle myslím. Měl bys slyšet starýho Burnieho Byerse, jak se mluví kolem Skagitu, Rayi, tam nahoru by ses měl podívat."

"Jasně."

Japhy, který vkleče studoval mapu hvězdný oblohy, se trochu předkláněl, aby viděl skrz starý větrem ošlehaný převislý stromy, jaký rostou v tomhle kamenném ráji, a s tou svou kozí bradkou a vším ostatním, s tou ohromnou skálou za sebou, vypadal přesně jako v představě, kterou jsem měl o starých čínských zenových mistrech, co tam žili v divočině. Předkláněl se, přitom klečel a díval se nahoru, jako kdyby v ruce držel svatou sůtru. Po chvilce zamířil k sněhový návěži a vrátil se s čokoládovým pudíngem, který už byl jako led a naprosto skvělý, že se to ani nedá slovy vyjádřit. Snědli jsme ho úplně všechno.

"Možná jsme měli nechat trochu Morleyovi."

"Stejně by nevydržel, na ranním slunci by se roztek." Oheň slábnul, už nehučel a zbyly z něj jenom žhavý uhlíky, ale pěkně velký, dva metry dlouhý, a noc dávala o sobě čím dál víc vědět, ale její křišťálově mrazivý dotek byl ve spojení s vůní kouřících polen stejně skvělý jako ten čokoládový pudíng. Na chvíli jsem si vyrazil na malou procházku kolem mělkého potoka pokrytého ledem, sednul jsem si u vyvráceného pařezu a meditoval, a obrovský horský stěny po obou stranách našeho údolí se tyčily jako mlčenlivý spousty hmoty. Byla ale taková zima, že dýl než minutu se to nedalo vydržet. Když jsem se vrátil, naskytnul se mi obraz naprostý pohody a praktický moudrosti, oranžový oheň vysílal svůj žár na skály, Japhy klečel a upřeně hleděl do oblohy, a tohle všechno se dělo ve výšce tří tisíc metrů nad světem skřípajícím zubama. Japhy měl v sobě ještě něco, co mě překvapovalo, a to byl ten jeho obrovský a láskyplný smysl pro dobročinnost. Vždycky něco rozdával a žil tak podle toho, čemu buddhisti říkají Paramitá Dány, dokonalost dávání.

Když už jsem byl zase zpátky a usadil se u ohně, tak mi povídá: "Hele, Smithi, už je načase, abys měl vlastní korálky juju, takže si to vem," a podal mi hnědý dřevěný korálky navlečený na pevný šňůrce, která byla celá černá a pěkně se leskla a za posledním velkým korálkem byla na konci krásná klička.

"Tohle mi ale nedávej, to je přece z Japonska, ne?"

"Mám ještě jedny černý, Smithi, ta modlitba, kterou jsi mě dneska večer naučil, za tyhle korálky juju stojí, ale klidně si je můžeš nechat." Po několika minutách dojedl zbytek čokoládového pudíngu, ale dal si pozor, aby na mě vyšlo víc. Když si pak rozkládal na skálu v našem plácku silný větev, přes který si natáhl pončo, tak dal pozor, aby měl spacák dál od ohně než já a mně bylo určitě teplo. Pořád prokazoval někomu lásku. V podstatě mě učil, a týden potom jsem mu dával krásný nový tílka, který jsem objevil v obchodě Dobrý vůle. Hned to otočil a věnoval mi plastickou krabici na jídlo. Z legrace jsem mu daroval ohromnou kytku z Alvahova dvorku. Druhý den mi slavnostně odevzdal malinkou kytici, kterou natrhal na pouličních záhonech v Berkeley. "A ty tenisky si taky můžeš nechat," dodal. "Mám ještě jedny, sice starší, ale jsou taky dobré."

"Přece si nemůžu brát všechny tvý věci."

"Copak ti ještě nedošlo, Smithi, že dávat druhým dárky je výsada?" Způsob, jakým to dělal, byl naprosto kouzelný, vůbec v tom nebyla nějaká póza nebo něco vánočního, spíš to bylo až smutný, někdy dával jako dárky nějaký omláčený věci, ale měly v sobě kouzlo užitečnosti a zároveň i vážnosti toho daru. Zachumlali jsme se do spacáků, pěkně už mrzlo, bylo kolem jedenáctý hodiny, a ještě jsme si chvíli povídali, až jeden z nás prostě neodpověděl, a brzo jsme oba usnuli. Japhy chrápal, ale já se probudil, a jenom jsem si tak ležel na zádech, oči upřený na hvězdy a děkoval jsem Bohu, že jsem si vyrazil na tenhle horský výstup. Nohy už byly lepší a v celém těle jsem cítil sílu. Praskání dohořívajících polen bylo úplně jako kdyby Japhy pronášel krátký poznámky o mém štěstí. Kouknul jsem na něj, hlavu měl zabořenou v péřovém spacáku. Jeho malá schoulená postava byla to jediný, co se v tý na míle se rozkládající temnotě, která byla našlapaná a plná nedočkavý touhy po dobrotě, dalo vidět. Pomyslel jsem si: "Jak je ale člověk zvláštní... jak stojí v bibli Kdož pozná duši člověka patřícího vzhůru? Tenhle skromnej kluk, kterej je o deset let mladší ze mě udělal hlupáka, co v posledních letech nedělá nic jiného, než že chlastá a je plnej zklamání, a kvůli tomu jsem zapomněl na všechny ideály a radosti, co jsem znal dřív, a jemu je přitom jedno, že nemá žádný prachy: žádný totiž nepotřebuje, stačí mu akorát ten ruksak, ve kterém má plastický krabice se sušeným jídlem, pořádněj pár dobrejch bot, a klidně si vyrazí a v prostředí jako je tohle si užívá výsad milionářů. Ale kterej milionář by se s tou svou dnou vyškrábal až sem, na tuhle

vysokou skálu? Lezli jsme sem celý den." A slíbil jsem si, že začnu nový život. Udělám si pořádný vandr, vezmu ruksak a prolezu si celý Západ, hory na východě a poušť a bude to pořádná poctivá cesta. Vrazil jsem nos do spacáku a usnul, a probudil jsem se někdy za svítání, celý jsem se klepal, chlad od země pronikal pončem a spacákem a já tak ležel ve větším vlhku, než je ve studený posteli. Šla mi pára od pusy. Otočil jsem se na druhý bok a znovu usnul a sny jsem měl naprosto klidný, čirý jako ledová voda a šťastný, žádný noční můry.

Když jsem se zase probudil, slunce už pěkně vysílalo své svěží oranžový paprsky mezi ostrými skalními útesy na východě a skrz naše voňavý borovicový větve a já si připadal úplně stejně, jako když jsem byl ještě malý kluk, byl už čas vstát a jít si ven hrát, celou neděli, v dětský kombinéze na ven. Japhy už byl vzhůru, prozpěvoval si a dýchal si na ruce u malého ohýnku. Země byla pokrytá jinovatkou. Najednou kousek poodběhnul a zahalekal "Jódlajdy" a bůh je mi svědkem, že jsme ihned zaslechli Morleyho odpověď, a to o hodně blíž než večer. "Už je na cestě. Prober se, Smithi, a dej si hrnek horkého čaje, to ti udělá dobře!" Vstal jsem a vylovil tenisky ze spacáku, kde byly celou noc pěkně v teple, vzal jsem si je, nasadil si barety, vyskočil a oběhnul v trávě několik koleček. Mělký potok byl celý zamrzlý, akorát uprostřed si pěkně zurčel tenký pramínek, činky cink. Vrhnul jsem se k zemi a pořádně jsem se napil a pěkně jsem si přitom namočil obličej. Tomuhle pocitu, když si takhle zrána omežete na horách obličej ve studený vodě, se na celém světě nic nevyrovná. Zase jsem se vrátil a Japhy ohříval zbytky včerejší večere, a pořád to bylo moc dobrý. Pak jsme vyšli na okraj útesu a koukali na Morleyho a najednou jsme ho uviděli, malinkou postavičku, dvě míle pod náma v údolí s balvany, která se pohybovala jako malá živá bytost v tom obrovském prázdnu. "Ta malá tečka tam dole, to je náš vtípálek Morley," zahalasil Japhy tím svým srandovním hlasem dřevorubce.

Asi za dvě hodiny se Morley dostal tak blízko, že už mu bylo rozumět, a hned začal vykládat, ještě zdolával poslední balvany, který ho dělily od místa, kde jsme seděli na skále a vyhřívali se na slunci, pěkně už hrálo, a čekali jsme na něj.

"Dámskej dobročinněj spolek mě pověřil, abych vylez až sem nahoru a zjistil, jestli byste hoši neměli zájem o nějaký ty významné věci na košili, a taky mi tvrdili, že tady zbylo spousta růžový limonády a lord Mountbatten začíná už bejt pěkně netrpělivěj. Myslíte, že budou příčiny tohoto současného problému hledat na Středním Východě a nebo se spíš naučí vážit si kávy? Dovoluji si předpokládat, že v případě dvojice literátů jako jste vy dva, by se měli učit o tom, že mají dbát na své dobré vychování..., " a tak dál, pořád dokola, naprosto bezdůvodně mlel v tom nádherném modrém ranním nebi nad skalami a přitom se šibalsky křenil a trochu se po ty dlouhý ranní fušce potil.

"Tak co, Morley, jseš připraveněj vylízt na Matterhorn?"

"Jo, jen co si vyměním mokré fousek."

11

Kolem poledne jsme vyrazili, velký batohy jsme nechali v táboře, kam do příštího roku už stejně nejspíš nikdo nepřejde, stoupali jsme údolím plným suti a nesli si jenom trochu jídla a lékárníčky. Údolí bylo delší, než se původně zdálo. Najednou už byly dvě hodiny odpoledne, slunce dostávalo ten odpolední zlatavý nádech, zvedal se vítr a já si začal říkat: "Sakra, kdy asi tak na tu horu vylezem, bude to vůbec do večera?"

Řekl jsem to Japhymu, a ten mi na to odpověděl: "Máš pravdu, musíme sebou hodit."

"Tak proč se na to nevykašlem a nevrátíme se domů?"

"Jen pojď, tygře, pěkně si na ten kopec vyběhnem a pak půjdeme domů." Údolí bylo nekonečně dlouhý. Na horním konci začalo strmě stoupat a já dostal trochu strach, že spadneme dolů, balvany byly menší a kluzký a kromě toho mě bolely kotníky, jak jsem si včera natáhnul svaly. Morley ale šlapal dál, v jednom kuse povídal a já si uvědomil, jakou má obrovskou výdrž. Japhy si sundal kalhoty, aby vypadal jako Indián, prostě až na suspensor byl úplně nahý, a šlapal skoro čtvrt míle před náma, občas chvíli počkal, abychom ho dohnali, a pak šel zase dál, pohyboval se rychle, protože chtěl na tu horu vylízt ještě dneska. Morley šel jako druhý, pořád asi padesát metrů přede mnou. Já jsem nikam nepospíchal. Když už ale bylo pozdě odpoledne, šel jsem rychleji a rozhodnul jsem se, že předhoním Morleye a připojím se k Japhymu. Teď jsme byli asi tři tisíce čtyři sta metrů vysoko a byla už zima, všude ležela spousta sněhu a na východě byly vidět ohromný pohoří s vrcholky pokrytými sněhem, a jéje, dna údolí pod nimi, byli jsme už prakticky na nejvyšším bodě Kalifornie. V jednu chvíli jsem se musel stejně jako ostatní předrápat po malý římsce kolem skalního výstupku, což mě doopravdy vyděsilo: pode mnou bylo třicet metrů hloubky, dost na to, aby si člověk zlámal vaz, a pak byla další římsička, která by vás odrazila jako malá příprava před parádním závěrečným pádem tři sta metrů hluboko. Vítr už nás pěkně bičoval. A přece bylo celý tohle dopoledne naplněný ještě víc než včera starými neblahými předtuchami nebo vzpomínkami, jako kdybych už tu někdy byl a škrábal se po těchhle skalách, z úplně jiných důvodů, mnohem starších, vážnějších a jednodušších. Konečně jsme se dostali k úpatí Matterhornu, kde bylo úplně to nejnádhernější jezero, neznámý zrakům většiny lidí na tomhle světě, vidělo ho jenom pár horolezců, bylo to malé jezírko něco přes tři a půl tisíce metrů vysoko, na březích ležel sníh, rostly tam krásné kytky, byla to překrásná horská louka, rovná a úplně jako z pohádky, hned jsem tam sebou praštil a zul si boty. Když jsem to zdolal, Japhy už tam byl půl hodiny, byla už zima, a tak se zase oblíknul. Morley dorazil po nás a usmíval se. Seděli jsme tam a dívali se nahoru na poslední skalní útes Matterhornu, strmý sráz plný sutí, hroící přímo před námi.

"To už nevypadá tak zle, to zvládnem!" poznamenal jsem s radostí.

"Ne, Rayi, je to víc, než se ti zdá. Je ti jasný, že je to ještě tři sta metrů?"

"Tolik?"

"Jestli to tam nevyběhnem poklusem, tak se nedostánem před setměním zpátky do tábora, a v žádném případě to nestihneme, abysme byli dole u ty chaty, co máme auto, dřív než zítra ráno, no, možná do půlnoci."

"No teda."

"Jsem unavený," stěžoval si Morley, "asi se na to vykašlu."

"Jasně, to je v pohodě," řekl jsem. "Pro mě není smyslem celého toho výstupu se tady nějak předvádět, že dokážu vylízt na vrchol, pro mě je důležitý, že jsem se dostal do tyhle divoký krajiny."

"Dobře, ale já polezu," prohlásil Japhy.

"Tak jo, když jdeš ty, tak já půjdu taky."

"A ty, Morleyi?"

"Já mám pocit, že na to nemám. Počkám tady." A ten vítr byl teda silný, moc silný, a mně bylo jasné, že až vylezeme po tom srázu o padesát nebo sto metrů výš, může nám to dělat při lezení pěkný problémy. Japhy vzal pytlík buráků a rozinek a poznamenal:

"To bude náš benzín. Rayi, jseš schopnej jít dvojnásobným tempem?"

"Jo. Co bych řekl klukům v Place, kdybych se táhnul až sem a tady to na poslední chvíli vzdal?"

"Je pozdě, musíme sebou hodit." Japhy vyrazil a šel hodně rychle, a když bylo potřeba obejít hřeben sutí zleva nebo zprava, dokonce i běžel. Ta suť jsou dlouhý sesuvy plný kamení a písku, a hrozně těžko se přelezá, protože se pořád sesouvají malé laviny. S každými pár kroky se zdálo, že jsme vyjeli výš a výš nějakým děsivým výtahem, a když jsem se ohlídl, tak jsem jenom zalapal po dechu, protože jsem viděl celý stát Kalifornie, a zdálo se, že se táhne třemi směry pod obrovským modrým nebem s děsivými mraky plujícími jako nějaký oběžnice prostorem, měl jsem tam fantastickou vyhlídku na vzdálený údolí, dokonce byly vidět i náhorní plošiny a pokud se nepletu, tak i celá Nevada. Bylo to dost děsivé, podívat se dolů na Morleyho, ze kterého už byla jen tečka jako v pohádce, jak tam na nás čeká u jezírka. "Ach jo, proč jsem radši nezůstal dole s Henrym?" pomyslel jsem si. Začal jsem se teď bát vystoupit ještě výš, protože jsem měl vyložený strach z toho, že jsem hodně vysoko. Začal jsem se bát, že mě ten vítr

odfoukne. Všechny ty děsivé sny, který jsem kdy měl o tom, jak padám ze skal nebo strmých budov, se mi teď v naprostý ostroiti honily hlavou. Kromě toho jsme byli po každých dvaceti krocích, o který jsme se vydrápali výš, naprosto vyčerpaný.

"To dělá ta nadmořská výška, Rayi," uklidňoval mě Japhy, seděl vedle mě a lapal po dechu. "Vem si trochu rozinek a buráků a uvidíš, jak tě to nakopne." A vždycky když nás to tak zvedlo, tak jsme beze slova vyskočili a vyšplhali se dalších dvacet, třicet kroků, pak jsme si zase sedli a funěli a potili se ve studeném větru, a tady v té výšce, na samém vrcholku světa, jsme popotahovali nosem jako malý kluci, když hrajou v zimě pozdě odpoledne svou poslední hru. Vítr teď začal skučet, přesně jako ve filmech o střeše Tibetu. Ta strmost mi najednou začala připadat jako nepřekonatelná; bál jsme se teď podívat zpátky; rychle jsem se tam kouknul: Morleye jsem nedokázal u malinkýho jezírka vůbec rozeznat.

"Pospěš," zakřičel Japhy třicet metrů přede mnou. "Začínáme mít strašný zpoždění." Podíval jsem se nahoru na vrcholek. Byl přímo nade mnou, za pět minut bych to měl. "Už je to jenom půl hodiny," zahalekal Japhy. Nevěřil jsem mu. Po pěti minutách, kdy jsem se vztekle drápal vzhůru, jsem sebou praštil na zem, podíval jsem se nahoru a vrcholek byl pořád stejně daleko. Nelíbilo se mi, že mraky z celého světa se přes něj ženou jako nějaká mlha.

"Stejně odtamtud nic neuvidím," mrmal jsem si. "Proč já jsem se do něčeho takovýho vůbec pouštěl?" Japhy byl už dost daleko přede mnou, rozinky a buráky mi nechal, a teď v tom byla taková osamělá vážnost, když se rozhodnul štvát až na samý vrchol, i kdyby ho to mělo zabít. Už si ani nesesedl. Brzo už byl o celý fotbalový hřiště, sto metrů, přede mnou, a pořád se zmenšoval. Ohlídl jsem se zpátky jako Lotova žena. "Je to strašně vysoko," zaječel jsem v panice na Japhyho. Neslyšel mě. Vyběhnul jsem o pár metrů výš a úplně vyčerpan jsem padnul na břicho a trochu jsem přitom popojel dolů. "Je to strašně vysoko!" zařval jsem. Měl jsem skutečně strach. Úplně jsem čekal, že začnu doopravdy klouzat zpátky, protože tahle suť se může dát kdykoliv do pohybu. A ten proklatý horskej kozel Japhy, toho jsem viděl, jak tam nahoře v tom vichru proskakuje mlhou od balvanu k balvanu, stále výš a výš, a byly vidět jenom záblesky jeho podrážek. "Jak můžu takovému maniakovi stačit?" Ale šel jsem s šíleným zoufalstvím za ním. Nakonec jsem dorazil k něčemu, co se podobalo římse, kde jsem si mohl sednout v normálním úhlu a nemusel se tisknout ke skále, abych neklouzal, celý tělo jsem nacpal do ty římsy, aby mě to pěkně drželo, a ten vichr mě nemohl odtamtud vypudit, podíval jsem se dolů a kolem sebe a měl jsem toho dost. "Zůstanu tady!" zařval jsem na Japhyho.

"Polez, Smithi, už je to jenom pět minut. Zbejvá mi už jen třicet metrů!"

"Zůstanu tady! Je to moc vysoko!"

Nic neřekl a šplhal dál. Viděl jsem, jak se složil a lapal po dechu, ale pak vstal a dal se znova do běhu. Vtisknul jsem se do římsy ještě víc, zavřel oči a říkal jsem si: "Co je tohle za život, proč se musíme nejdřív narodit, a teprve pak můžeme to ubohý mírný tělo vystavit takovýmhle neskutečným hrůzám, jako jsou tyhle obrovský hory a skály a prázdný prostor," a s hrůzou jsem si vzpomněl na známý zenový rčení "Když se dostaneš na vrchol hory, šplhej dál". Z toho přísloví se mi nakonec zjezily vlasy; když jsme tehdy seděli u Alvaha na slaměných rohožích, tak to vypadalo jako roztomilá poezie. Teď to stačilo k tomu, aby se mi z toho rozbušilo srdce, a zároveň mi z toho, že jsem se vůbec narodil, začalo krváčet. "Vlastně až se Japhy dostane na vrchol tohohle útesu, poleze dál. Ten starej filozof je ale právě tady," a zavřel jsem oči. "A vůbec," pomyslel jsem si, "odpočiň si a buď hodnej, nemusíš přece nic dokazovat." Najednou jsem uslyšel přerušovaný zajódlování, který mělo v tom vichru zvláštní melodickou a mystickou intenzitu, zvednul jsem hlavu a byl to Japhy, stál na vrcholu Matterhornu a vyražel svou triumfální radostnou píseň Buddhy drtícího horu, píseň jejího přemožitele. Bylo to nádherný. Zároveň to bylo i legrační, tady, na vrcholku Kalifornie, který sám už tak zábavný nebyl, v tyhle mlze, co se pořád honí kolem. Ale to se mu muselo nechat, ta odvaha, vytrvalost, makačka a teď tenhle divokej člověčí zpěv: jako zmrzlina a navrch ještě šlehačka. Neměl jsem sílu mu na jeho jódlování odpovědět. Běhal tam dokola a ztratil se mi z dohledu, zkoumal totiž nějakou malou nejvyšší plošinku (jak tvrdil), která vybíhala něco přes metr na západ, a pak padala úplně dolů, a pro mě za mě, možná až na ty hnusný podlahy ve Virginia City posypaný pilinama. Bylo to šílený. Slyšel jsem, jak na mě haleká, ale já se ještě víc vmáčknul do ty díry, co mě chránila, a celý jsem se trásl. Podíval jsem se dolů na jezírko, kde se Morley povaloval na zádech se stéblem trávy v zubech, a nahlas jsem si říkal: "A tady je karma těchto tří mužů:

Japhy Ryder vyráží na svůj triumfální vrcholek a dokáže to, já to málem taky dokázal, ale musel jsem to vzdát a krčím se tu v nějaký blbý jeskyňce, ale nejchytřejší ze všech je ten básník, co se válí tam dole, nohy má přes sebe a kolena vystrkuje k nebi, přemýšlí nad nějakou kytkou a sní si tam u bublající pláže, sakra, sem nahoru už mě nikdy nedostanou."

12

Ted' jsem ale skutečně žasnul nad Morleyho moudrostí: "On, se všema těma svejma prokletejma fotkama zasněžených švýcarských Alp," napadlo mě.

A pak bylo všechno najednou jako jazz: stalo se to během asi jedny šílený vteřiny: zvednul jsem hlavu a viděl jsem Japhyho, jak sbíhá s vrcholu v obrovských šestimetrových skocích, běží, vyskakuje, prudce přistává na paty, po dopadu ještě asi metr odskakuje, zase běží, a pak zařve a s šíleným zajádlováním se vznese k dalšímu dlouhému šílenému letu po svazích světa, a v ten moment mi to došlo, ty hlupáku, z hor se nedá spadnout, a najednou jsem se zajádlováním vyskočil a rozběhnul se za ním dolů a dělal jsem přesně ty samý obrovský skoky, ty samý fantastický rozběhy a výskoky a myslím, že během asi tak pěti minut, jsme Japhy Ryder a já (v teniskách, a paty sázím do písku na skálu, na balvan, a už mi bylo úplně jedno, že jsem si dělal takový starosti, jak se dostanu dolů) skákali a ječeli jako horský kozy a nebo spíš jako čínský blázni před tisícem let a tohle všechno stačilo, aby se Morleymu, který u jezera nad něčím přemýšlel, zježily vlasy na hlavě, protože tvrdil, že když zvednul hlavu a viděl nás letět dolů, tak nemohl věřit vlastním očím. Vlastně jsem při jednom z nejdelších skoků a nejhlasitějších radostných výkřiků přiletěl přímo na břeh jezera, paty jsem zaryl do bláta a čistě jsem tam sebou šťastně praštil na zadek. Japhy si už zouval boty a vyklepával z nich písek a kamínky. Byla to paráda. Sundal jsem si tenisky, vysypal z nich pár kýblů lávového prachu a povídám: "Teda, Japhy, tys mi dal závěrečnou lekci všech lekcí: z hory se nedá spadnout."

"A přesně tohle mysleli rčením Až se dostaneš na vrcholek hory, tak lez dál."

"Sakra to vaše vítězný jádlování bylo to nejkrásnější, co jsem kdy v životě slyšel. Škoda, že jsem tu neměl magneták, abych si to nahrál."

"Tyhle věci se nedělají proto, aby je lidi tam dole slyšeli," povídá smrtelně vážně Japhy.

"Panebože, jasně, že máš pravdu, všichni tyhle usedlí drbáni, co by si pěkně seděli na měkkým a poslouchali triumfální výkřik přemožitele hor, ty si to stejně nezaslouží. Ale když jsem zvednul hlavu a viděl tě, jak se řítíš z ty hory, tak jsem najednou všechno pochopil."

"Ó, dneska jedno malý satori pro Smithe," rýpal Morley.

"Cos tu dole dělal?"

"Většinou jsem spal."

"Sakra, nedostal jsem se až na vrcholek. Ted'ko se za sebe stydím, protože když už vím, jak se dostat z hory dolů, tak je mi jasný, jak se dostat nahoru, a taky už vím, že nemůžu spadnout, ale ted' už je pozdě."

"Tak se sem, Rayi, příští léto vrátíme a vylezem tam. Uvědomuješ si, že to bylo poprvý, co jsi lezl na nějakou horu a starýho veterána Morleyho jsi nechal daleko za sebou?"

"Jasně," souhlasil Morley. "Myslíš, Japhy, že by dali Smithovi za ten dnešní výkon titul Tygra?"

"Tutově," řekl Japhy a já byl fakticky pyšnej. Byl jsem Tygr.

"Sakra, teda, až se tam dostanu příště, tak to budu lev."

"Pojďme, chlapi, máme před sebou pěkně dlouhou cestu zpátky dolů touhle sutí do našeho tábora a pak tím údolím balvanů a ještě nás čeká ta jezerní stezka, panečku, pochybuju, že to stihneme, ještě než bude

tma jako v pytli."

"To bude naprosto v pohodě." Morley ukázal na srpek měsíce na růžovějícím a temnícím se modrým nebi. "Ten by nám měl posvítit na cestu."

"Jdem." Zvedli jsme se a vydali se na cestu zpátky. Teď, když jsem šel kolem ty římsy, co mě tak poděsila, tak mi to připadalo jako směšná záležitost, prostě jsem jenom udělal hop, skočil jsem a tancoval jsem kolem ní a už jsem si opravdu uvědomil, že z hory se nedá spadnout. Jestli vy můžete nebo nemůžete z hory spadnout, to nevím, ale já jsem přišel na to, že nemůžete. Aspoň mně to tak připadalo. Stejně to byla paráda, scházet dolů do údolí a ztrácet rozhled po celém tom otevřeném nebeském prostoru pod tím vším, a nakonec, bylo už pět a všechno začalo šednout, byl jsem asi sto metrů za klukama, šel jsem sám, prostě abych si mohl vybrat svou cestu, prozpěvoval jsem si, a cestou kolem těch malých černých hromádek trusu na jeleních stezkách a pak přes ty skály jsem si pěkně přemýšlel, vůbec jsem nepocíťoval nějakou potřebu nebo nutnost nad něčím uvažovat, dívat se před sebe nebo se něčím trápit, prostě jsem jenom se sklopenýma očima sledoval malý jelení bobky a radoval se ze života. V jednu chvíli jsem zvednul hlavu a viděl bláznivýho Japhyho, který jen tak pro legraci vyšplhal na zasněžený svah a sjel po podrážkách až dolů, bylo to asi sto metrů, a posledních pár metrů jel po zádech, výskal a byl šťastnej. A nejenom to, ale zase si sundal kalhoty a omotal si je kolem krku. Tvrdil, že to s těmi kalhotami udělal jednoduše z pohodlí, což je pravda, a kromě toho tu nikdo nebyl, kdo by ho mohl vidět, i když mám pocit, že když šel do hor s holkama, nebyl v tom pro něj žádný rozdíl. V tom nádherném údolí odříznutým od světa jsem slyšel, jak mu Morley něco říká: i přes ty skály se dal jeho hlas poznat. Nakonec jsem sledoval tu svou jelení stezku tak vytrvale, až jsem chodil sám po hřebenech a pak zase dolů přes vyschlý dna potoků a naprosto jsem je ztratil z dohledu, i když jsem je slyšel, ale prostě jsem věřil instinktu mých kouzelných tisíciletých jelenů, a taky že jo, protože zrovna když se začalo stmívat, tak mě ta jejich prastará stezka dovedla přímo ke břehům důvěrně známého mělkého potůčku (kde se posledních pět tisíc let vždycky zastavili, aby se napili), a byla vidět zář Japhyho hranice, která barvila stěnu velkého skaliska do jasně oranžový. Vysoko na nebi se vznášel jasný měsíc. "Jo, tak tenhle měsíc nám, hoši, vytrhne trn z prdele, protože nás ještě čeká dvanáct kilometrů dolů po stezce."

Trochu jsme pojedli, vypili hodně čaje a všechno si sbalili. Nikdy v životě jsem nebyl tak šťastný jako v těch osamělých chvílích, kdy jsem scházel po ty jelení stezičce, a když jsme vyráželi s batohama na zádech, obrátil jsem se, abych se na tu cestu naposledy podíval, byla už tma a já doufal, že zahlédnu pár rozkošných jelínek, ale nic nebylo vidět, a tak jsem aspoň tímhle způsobem všemu poděkoval. Bylo to, jako kdybych byl ještě malý kluk, který strávil celý den touláním po lesích a polích a za soumraku při cestě domů, s očima pořád u země, brouzdá nohama, je zamyšlený a pohvizduje si, tak si asi museli připadat malí indiánský kluci, když následovali před dvěma sty lety svý otce, co rázovali dlouhými kroky od Russian River do Shasty, jako arabský kluci, když následovali svoje otce na stezkách jejich otců; ta malá radostná osamocenost monotónního prozpěvování, popotahování nosem, jako když děvčátko táhne domů sáňky s bratříčkem a oba si broukají krátký vymyšlený písničky, dělají do země obličej a ještě než budou muset vstoupit do kuchyně a nasadit si pro svět plný vážnosti normální výraz, tak jsou sami sebou. "Ale co může bejt na světě důležitějšího, než sledovat jelení stopu, abyste se dostali k vodě?" pomyslel jsem si. Dostali jsme se ke strmý stěně a vyrazili dolů pětimílovým údolím balvanů, svítil jasně měsíc, a tak bylo docela lehký tancovat z kamene na kámen, balvany byly sněhobílý, s fleky pořádně černých stínů. V měsíčním světle bylo všechno plný čistý, bělostný krásy. Občas byl vidět stříbrný odlesk potůčku. Daleko dole byly borovice v tom travnatém údolí a stojatá voda jezírka.

V tu chvíli jsem už nemohl dál. Zavolal jsem na Japhyho a omlouval se. Nedokázal jsem už udělat ani jeden skok. Puchýře jsem měl nejenom na chodidlech, ale všude po stranách, protože jsem je celý včerejšek i dnešek neměl vůbec chráněný. Takže jsme si s Japhym vyměnili boty a on mi půjčil svoje. Bylo mi jasné, že v těchhle velkých, pevných a lehkých botách můžu krásně pokračovat. Byl to parádní nový pocit, že můžu zase skákat z balvanu na balvan, a nemusím přitom cítit skrz tenký tenisky bolest. Japhy si naopak liboval, jaká je to úleva, když má najednou lehký nohy. Sestupovali jsme údolím dvojnásobným tempem. S každým krokem jsme ale byli shrbenější, protože už jsme byli skutečně unavený. S těžkými bágly se těžko ovládaly stehenní svaly, který potřebujete, když sestupujete z hor, což je někdy těžší než výstup. A k tomu všechny ty balvany, který jsme museli přelízt, protože někdy jsme šli

nějakou dobu pískem a cesta pak byla zatarasená balvany, a tak jsme na ně museli vyšplhat a skákat z jednoho na druhý, a pak najednou balvany skončily a my museli skočit do písku. Pak jsme uvízli v neproniknutelných houštinách a museli jsme je obejít nebo se pokusit přes ně prodrat, a někdy mi v tom křoví uvíznul batoh, stál jsem tam v tom nemožném měsíčním svitu a nadával. Všichni jsme mlčeli. Taky mě naštvalo, že Japhy a Morley měli strach zastavit a odpočinout si, protože tvrdili, že v tuhle chvíli je nebezpečný odpočívat.

"O nic přece nejde, svítí měsíc, takže mužem klidně i spát."

"Ne, dneska v noci se musíme dostat k autu."

"Dobře, tak aspoň na chvíli. Už to nevydržím, bolí mě strašně nohy."

"Jo, ale jen na minutku."

Nikdy ale neodpočívali tak dlouho, jak by mi to vyhovovalo, a já měl pocit, že začínají být hysterický. Začal jsem je i proklínat a v jednu chvíli jsem Japhymu dokonce pořádně vynadal. "Jakej to má smysl se tady takhle oddělat, to je podle tebe zábava? Pcháá." (Ty tvoje názory jsou teda pěkný kecy, dodal jsem v duchu.) Trocha únavy toho dokáže spoustu změnit. Věčný pravdy měsíčního svitu, skal, křovisek, balvanů a kachen z hromádek kamení, a tohle děsivý údolí sevřený dvěma valy a nakonec se už zdálo, že jsme ze všeho skoro venku, ale ani nápad, ještě zdaleka ne, nohy už se ozývaly a chtěly zastavit a já nadával a narážel na větvičky a vrhal jsem se k zemi, abych si na chvilku odpočinul.

"Pojď, Rayi, všechno přece jednou skončí." Ve skutečnosti jsem si uvědomil, že už vůbec nemám žádnou kuráž, to jsem ale věděl už dlouho. Ale raduju se. Když jsme se dostali k horské lince, natáhnul jsem se na břicho, pil vodu a mlčky jsem si v klidu lebedil, zatímco oni se bavili a dělali si starosti, jestli stihneme včas sejít zbytek stezky.

"Ale, žádný strachy, je přece nádherná noc, zbytečně se moc ženete. Napijte se vody a na pět, na deset minut si lehněte, však ono už to nějak dopadne." Ted' jsem dělal filozofa. Japhy se mnou vlastně souhlasil, a tak jsme si v klidu odpočinuli. Tenhle pěkně dlouhý odpočinek uklidnil moje tělo, že to v pohodě zvládnu až k jezeru. Sestup stezkou dolů byl nádherný. Měsíční světlo se řinulo hustým "listovým a jak šli přede mnou, tak posypalo Morleymu a Japhymu záda malými flíčky. S bágly na zádech jsme chytili dobrý rytmus chůze, a když jsme si prohazovali ruksaky, tak jsme se dobře bavili, udělali jsme "hup, šup" a otočili se dokola, stále níž a níž, a svižným tempem jsme vesele sestupovali stezkou. A k tomu ten burácející potok, který byl v měsíčním světle nádherná sama, záblesky ženoucí se měsíční vody, ta sněhobílá pěna, stromy černý jako smola, prostě vyložený pohádkový ráj stínu a měsíce. Vzduch se začal oteplovat, byl příjemnější a já měl vlastně pocit, že začínám zase cítit lidi. Cítili jsme příjemnou přisprostlou pobřežní vůni vody jezera, květin a jemnějšího prachu tam dole. Nahoře bylo všechno cítit ledem, sněhem a nelítostným skalnatým hřebenem. Tady ale vonělo dřevo rozpálené sluncem, zářivý prach ležící v měsíčním svitu, jezerní bahno, květiny, sláma, prostě všechno to nefalšovaný, co patří k zemi. Sestupovat po stezce už byla sranda, a přece jsem se v jednu chvíli cítil unavenější než kdy jindy, ještě víc než v tom nekonečném údolí balvanů, ale už bylo vidět srub dole u jezera a kouzelný svit lampy, takže už to bylo jedno. Morley a Japhy měli moře řečí, a nám už jenom zbývalo se dál valit dolů k autu. A vlastně najednou, jako ve šťastném snu, kdy se náhle probudíte z nekonečného děsivého nočního můry a je po všem, jsme si to šinuli přes silnici a byly tam domy a autáky zaparkované pod stromy a přesně tam stálo i Morleyho auto.

"Podle toho, co cejtím ve vzduchu," začal Morley, opřený o auto, zatímco my jsme shodili bágly na zem, "nemuselo dneska v noci vůbec mrznout a já jsem se vracel naprosto zbytečně, abych vypustil tu klikovku."

"Ale možná, že přece jenom mrznulo." Morley šel do krámu v chatě koupit motorový olej a tam mu řekli, že vůbec nemrzlo a že to byla jedna z nejteplejších nocí v roce.

"Celý to blbnutí bylo nahouby," bručel jsem. Ale kašlali jsme na to. Umírali jsme hladu. "Co kdybysme zajeli do Bridgeportu a zašli si tam do některý z těch levnejch jídelen a dali si tam karbanátek s bramborem a horký kafe." Za svitu měsíce jsme jeli po polní cestě podél jezera, zastavili jsme se v hospodě, kde Morley vrátil deky, a jeli dál až do městečka a zaparkovali na hlavní silnici. Chudák Japhy, až tady jsem konečně objevil jeho Achilovu patu. Tenhle malý houževnatý chlapík, co se ničeho nebál a klidně se mohl týdný toulat sám po horách a běhat dolů s vrcholů, se bál vejít do restaurace, protože lidi

vevnitř byli příliš dobře oblečení. Oba jsme se s Morleyem zasmáli a zeptali se: "O co ti jde? Vždyť se tam jdeme jenom najíst." Ale Japhy měl pocit, že podnik, který jsem vybral, vypadá strašně měšťácky a naléhal, abychom šli do lidovější hospody na druhý straně dálnice. Šli jsme tam a byl tam pěkný bordel, líný servírky, který nás nechaly sedět pět minut, aniž by nám přinesly aspoň jídelníček. Naštvalo mě to a povídám: "Jdeme do ty druhý hospody. Čeho se bojíš, Japhy, o nic přece nejde. Možná víš všechno o horách, ale já zase vím, kde se najíst." Ve skutečnosti jsme se oba trochu urazili a já z toho měl blběj pocit. Do ty druhý hospody, to byla ta lepší, ale šel, na jedny straně byl bar, a v tlumeném světle denního baru popíjelo hodně lovců, a v restauraci samotný byl dlouhý pult a plno stolů, u kterých seděly kompletní rozjařený rodinky a ládovaly se, přičemž nabídka byla velice slušná. Jídelní lístek byl dlouhý a měli tu samý dobrotu: horskýho pstruha a všechno možný. Přišel jsem na to, že Japhy se bojí utratit o deset centů víc za dobrý jídlo. Šel jsem do baru, koupil sklenici portského a vzal jsem si ji k našim stoličkám u pultu (Japhy: "Jseš si jistej, že se to může?") Chvilí jsem si z něj utahoval. Ted' už se cítí líp. "To je přesně ten tvůj problém, jseš prostě starej anarchista, co se bojí společnosti. O nic tady přece nejde. Každý srovnání přece kulhá."

"Jo, Smithi, ale tahle hospoda mi prostě připadala nacpaná samejma starejma zazobanejma prd'olama a taky že by to bylo hodně drahý, a to klidně přiznám, že mám hrůzu z celýho toho americkýho blahobytu, jsem prostě starej bhikku a s celým tímhle vysokým životním standardem nemám nic společnýho, doprdele, celej život jsem byl chudej kluk a na některý věci si prostě nezvyknu."

"Tvoje slabý stránky jsou skvělý. Já to беру." A dali jsme si děsně parádní večeři: vepřový kotlety s opékanými brambory, salát, teplý bochánky, borůvkový koláč, prostě tohle všechno, co k tomu patří. Byli jsme skutečně hladoví, to nebyla žádná legrace, prostě to tak bylo. Po večeři jsme zašli do krámu s líhovinami, kde jsem koupil láhev muškátu a ten starý majitel obchodu se svým starým tlustým kámošem se na nás podívali a pak se zeptali: "Kdepak jste to kluci byli?"

"Lezli jsme na Matterhorn," pronesl jsem hrdě. Jen na nás čučeli s pusama dokořán. Připadal jsem si ale parádně, a tak jsem si koupil doutník, zapálil si a povídám: "Tři tisíce sedm set metrů a teda přicházíme vodtamtud s pořádným apetýtem a cejtíme se děsně fajn, takže tohle víno bude přesně to pravý, co nám ted'ko bodne." Ti staříci jenom otevřeli pusu a zírali. Byli jsme celí spálený sluncem, špinavý a taky jsme vypadali pěkně divoce. Neřekli ani slovo. Mysleli si, že jsme se zbláznili.

Nasedli jsme do auta a vyrazili zpátky do San Franciska, popíjeli jsme, chechtali se a vyprávěli si nekonečný historky a Morley tu noc řídil opravdu krásně, a zatímco jsme s Japhym spali na sedadlech a nevěděli o světě, beze slova nás vezl za úsvitu šednoucímí ulicemi Berkeley. Prostě jsem se někdy probudil, jako malý dítě, a bylo mi řečeno, že jsem doma, tak jsem vyklopýtal z auta, přešel jsem přes trávník a vešel do domku, rozestlal, stočil se do klubička a spal až do pozdního odpoledne příštího dne naprosto nádherným a bezesným spánkem. Když jsem se druhý den probudil, žíly na nohách byly úplně vyčištěný. Ty krevní sraženiny jsem se úplně zbavil. Byl jsem hrozně šťastnej.

Když jsem druhý den vstal, neubrnil jsem se úsměvu, když jsem si vzpomněl, jak se Japhy v noci chouil před nóbli restaurací a vrtalo mu hlavou, jestli nás tam pustí nebo ne. Bylo to poprvý, co jsem ho viděl, jak se něčeho bojí. Měl jsem v úmyslu mu něco o těch věcech říct, až se večer zastaví. Ale tuhle noc se toho hrozně moc stalo. Především Alvah šel na několik hodin někam pryč a já byl sám doma a četl jsem si, když jsem najednou zaslechnul na dvorku kolo, vykrouknul jsem a byla to Princezna.

"Kde jsou všichni?" povídá

"Jak dlouho se můžeš zdržet?"

"Musím hned zase jít, jediné, že bych brnkla matce."

"Tak jí zavolej."

"Dobře."

Šli jsme k budce na rohu u benzínové pumpy, a ona řekla, že bude doma za dvě hodiny, a jak jsme se vraceli zpátky po chodníku, položil jsem jí ruku kolem pasu, úplně dokola, až jsem jí zapáchnul prsty do břicha a ona vyjekla. "Óóóó, to se nedá vydržet!" a málem se složila na chodník a zrovna, když naproti nám přicházela nějaká stará paní a se zlobou na nás civěla, tak mě chňapla za košili a když nás minula, tak jsme se vášnivě objali a pod těmi večerními stromy jsme se šileně krásně a dlouho líbali. Rychle jsme se vrátili do domku, kde se mi hodinu doslova kroutila v náručí a Alvah přišel zrovna uprostřed našich závěrečných duchovních útěk Bódhisattvy. Pak jsme se jako obvykle společně vykoupani. Byla to paráda, sedět ve vaně s teplou vodou, jen tak si nenucené povídat a mydlit jeden druhému záda. Chudák Princezna, každý slovo, co řekla, myslela vážně. Vůbec jsem si o ní nemyslel něco špatného, pocit'oval jsem k ní soucit, a dokonce jsem ji varoval: "Hele, ne abys zdivočela a páchala na horským vrcholku orgie s patnácti chlapama najednou."

Japhy přišel, až když odešla, a pak přišel Coughlin a najednou (měli jsme víno) se v domku rozjel šílený mejdan. Nejdřív jsem začal já s Coughlinem, opilí jsme šli po hlavní ulici města, drželi jsme se pod paži a nesli nějaký téměř neskutečně obrovský kytky, co jsme našli v zahradě, a další demižon vína, a na každého, koho jsme na ulici potkali jsme pokřikovali haiku a satori, dělali jsme, jak jsme překvapení, a všichni se na nás smáli. "Kráčel pět mil, nesa obrovskou květinu," halekal Coughlin a v tu chvíli se mi líbil, vypadal sice hrozně učeně nebo jako nějaký tlustý bambula, ale to všechno bylo jenom zdání, protože to byl správný chlap. Šli jsme navštívit nějakého profesora z katedry anglistiky na Kalifornský univerzitě, kterýho jsme znali, a Coughlin si nechal boty na trávníku a vtančil přímo do domu užaslého profesora, ve skutečnosti ho to nějakým způsobem vylekalo, ačkoliv v ty době už byl Coughlin dost známý básník. Pak jsme se bosí s těmi našimi obrovskými květinami a demižony vrátili do domku, to už bylo asi deset. Zrovna jsem ten den dostal poštou nějaký peníze, tři sta dolarů stipendia, a tak jsem řekl Japhymu, "Už jsem se všechno naučil, jsem připravený. Co kdybys mě zítra vzal do Oaklandu a pomohl mi tam vybrat ruksak, výzbroj a všechno ostatní, abych mohl vyrazit do pustiny."

"Dobře, vezmu si Morleyho auto a hned ráno se pro tebe stavím, ale co kdybysme si hned teď dali krápek toho vína?" Rozsvítil jsem tlumenou žárovku, kolem který byl omotaný červený šátek, nalívali jsme si víno a všichni jsme seděli kolem a vykládali si. Byla to parádní noc plná povídaní. Nejdřív začal Japhy vyprávět svou životní story z novější doby, jako třeba když byl coby námořník obchodního loďstva v newyorském přístavu a chodil s dýkou za pasem, to bylo v osmačtyřicátém, což mě i Alvaha překvapilo, anebo vyprávěl o dívce, do který byl zamilovaný a která žila v Kalifornii: "Když mi z ní stál, tak jsem ho měl tři tisíce mil dlouhého, panebože!"

Pak ho Coughlin pobídnul: "Japhy, řekni jim to o Velkém slívovi."

Japhy okamžitě začal: "Zenovýho mistra Velká slíva se zeptali, co je zač ten parádní význam buddhismu, a on na to odpověděl, že rákosí, jehnědy, bambusové jehly, lněný vlákno, prostě jinými slovy, drž se toho, brácho, protože extáze je všeobecná a právě to tím myslí, extázi myslí, svět není nic jiného než mysl, a co je to mysl? Mysl není nic jiného než svět, doprdele. A Praotec kůň řekl, 'Tahle mysl je Buddha.' A taky řekl, 'Žádná mysl, to je taky Buddha.' A nakonec, když mluvil o svém kámošovi Velkém slívovi, tak řekl, 'Slíva je zralá!'"

"To je teda dost zajímavý," ozval se Alvah, "ale Oú sont les neiges d'antan?"

"Jasně, částečně s tebou souhlasím, protože problém je v tom, že tyhle lidi vidí kytky, jako kdyby byly v nějakým snu, ale doprdele, celý svět je skutečněj, Smith a Goldbook a všichni ostatní se chovají jako blázni, jako kdyby to byl sen, takový hovadiny, a oni samotný jako kdyby byli nějaký sny nebo tečky. Bolest, láska nebo nebezpečí z vás zase udělá něco skutečného, a, nemám pravdu, Rayi, jako když jsi měl takovej strach tam na ty římse?"

"Jasně, všechno bylo skutečný."

"Právě proto jsou hraničáři vždycky hrdinové, vždycky pro mě byli skutečnými hrdiny, a vždycky taky

budou. Jsou pořád ve střehu, v realitě, která může být stejně tak skutečná jako neskutečná, v tom není žádný rozdíl, Diamantová sůtra říká „Nevytvářej si žádné pevné koncepce o skutečnosti nebo o neskutečnosti bytí“, tak nějak to tam je. Pouta změkknou a obušky se zkroutí, takže do toho, a rozhodně budem dál svobodní."

"Prezident Spojených států náhle začne být zmatený a odnáší ho to pryč," hulákám.

"Ančovičky se obrátí v prach!" řičí Coughlin.

"Golden Gate skřípe rzi zapadajícího slunce," dodává Alvah.

"Ančovičky se obrátí v prach," trvá na svém Coughlin.

"Dej mi ještě loká z toho demižonu. Dělej. Ach. Jéé!" Japhy vyskočil: "Četl jsem Whitmana a vím, co tímhle myslí, 'Hlavu vzhůru, otroci, a naplňte hrůzou cizí despoty,' tím chce říct, že tohle je postoj barda, bláznivého zenového básníka starých stezek pustinou, rozumíte, to celý je prostě svět plný tuláků s ruksakama na zádech, dharmovejch tuláků, který odmítají souhlasit s všeobecným požadavkem, aby spotřebovávali všechno, co se vyrobí, a museli proto pracovat, aby měli tuhle výsadu konzumovat, všechny tyhle sračky ve skutečnosti nikdy nechtěli, jako ledničky, televize, auta, nebo přinejmenším aspoň ty nový luxusní káry, tukový olej na vlasy, deodoranty a všechny ty hovadiny, který po týdnu nakonec stejně najdete v popelnici, tyhle všichni jsou totiž uvězněni v systému, který se skládá z práce, výroby, spotřeby, práce, výroby a spotřeby, ale já mám takovou představu parádní ruksakové revoluce tisíců a nebo možná i milionů mladých Američanů, který se tu budou toulat s batohama na zádech, budou se chodit do hor modlit, rozesmívat děti a těšit starý lidi, mladý holky budou obšťastňovat a starší ještě víc, a všichni to budou blázni zenu, co se věnujou psaní básní, který se jim najednou jen tak, bez nějakého zvláštního důvodu objeví v hlavě a který kromě toho tím, že jsou laskaví a taky díky neobvyklým a neočekávaným činům dál nabízejí víze věčný svobody pro všechny, a pro všechny živé bytosti, a právě tohle se mi na vás obou, Smithi a Goldbooku, líbí, vy kluci jedni z východního pobřeží, o kterým jsem si už myslel, že je naprosto mrtvý."

"A my už jsme si zase mysleli, že mrtvý je západní pobřeží."

"Vy jste sem skutečně zanesli čerstvej vzduch. Jasně, a došlo vám, že ta čistá jurská žula Sierry Nevady, s rozptýlenějma vysokejma jehličnatějma stromama poslední doby ledový, a ty jezera, co jsme tam viděli, že to je jeden z nejparádnějších projevů na tyhle zemi, jen si to představte, jak by mohla být Amerika skutečně skvělá a moudrá, s veškerou touhle energií, nevázanou bujností a prostorem, s tímhle vším, soustředěným do dharmy."

"Ale" – Alvah – Já na tu starou vyčpělou dharmu seru."

"Haha! To, co potřebujeme, je putovní zendó, kam může starej Bódhisattva vždycky zajít, může putovat z místa na místo a přitom si být jistý, že se bude mít mezi přáteli kde vyspat a uvařit si kaši."

"Kluci byli rádi, ještě si chvíli odpočali a Jack uvařil na počest dveří kaši," zarecitoval jsem.

"Co je to?"

"To je báseň, kterou jsem napsal. Kluci seděli pod skupinkou stromů a poslouchali Buddyho, který jim vysvětloval klíčová místa. Kluci, začal, dharmy je jako brána... Moment... Kluci, mluvím tady o klíčích, protože je sice hromada klíčů, ale jenom jediný dveře, jeden úl pro včely. Takže poslouchajte a já se pokusím vám to všechno říct, tak jak jsem to slyšel v Síni čistý země. Ale pro vás správný kluky se zobákama nacucanejmá vínem, co nepochopí tyhle slova na pustý pláni, tak to o hodně zjednoduším, aby to bylo jako flaška vína a pořádný oheň pod božským hvězdárnou. A teď poslouchajte, a jestli jste se poučili o dharmě Buddhů dávnějších dob a zatoužili jste usednout s pravdou pod osamělej strom v Yumě, v Arizoně anebo kdekoli zrovna budete, tak mi neděkujte, že jsem vám vyprávěl, co jsem sám slyšel od jiných, protože tohle je kolo, kterým otáčím, a to je důvod, proč existuju: Mysl je Stvořitel, ale naprosto bezdůvodně, protože všechno tohle dílo je vytvořený jenom proto, aby to zase zaniklo."

"Ale tohle je strašně pesimistický, je to jako surověj sajrajt," povídá Alvah, "i když to má čistej rytmus, jako Melville."

"Budeme mít to putovní zendó, kam můžou přijít ti Buddyho kluci nacucaný vínem, můžou se tam rozvalit a naučit se pít čaj, stejně jako to udělal Ray, můžou se učit meditovat, tak jak bys to měl dělat i ty, Alvahu, a já budu hlavní mnich zenda s velkým džbánem plným cvrčků."

"Cvrčků?"

"Jasně, no ovšem, řady klášterů, kam by kluci mohli jít, žít klášterním životem a meditovat, můžeme mít skupiny chat nahoře v Sierrách nebo ve vysokých Kaskádách, anebo, jak navrhuje Ray, dole v Mexiku, a vytvořit tak velký divoký party čistejch svatejch mužů, který se budou scházet, aby spolu popíjeli, rozmlouvali a modlili se, představte si ty vlny vykoupení, který se můžou rozlejt z nocí, jako je tahle, a nakonec bysme tam měli i ženský, manželky, malý chatky nábožnejch rodin jako za starejch časů puritánů. Kdo má co tvrdit, že americký policajti, republikáni a demokrati budou každému nakazovat, co má dělat?"

"A co ty cvrčkové?"

"Pořádněj džbán plnej cvrčků, dej mi ještě napít, Coughline, asi tak čtvrt centimetru dlouhý, s obrovskejma bílejma tykadlama, a já je sám vysedím, malinký cítící tvorečky v láhvi, který když vyrostou, tak hrozně krásně zpívaj. Já se chci koupat v řece, pít kozí mlíko a povídat si s mnichama, a prostě si číst čínský knihy, loudat se po údolích, rozmlouvat s farmářema a s jejich dětma. A v těch našich zendó bysme měli pořádat týdny koncentrace mysli, kde by se tvoje mysl snažila uletět jako dílek z Lega, a jako správnej voják to dáš zase zpátky do kupy, prostě zavřeš oči, akorát že to všechno je samozřejmě špatně. Hele, Goldbooku, žes neslyšel mojí poslední báseň?"

"Neslyšel a co má bejt?"

"Matko dětí, sestro, dcero starého chorého muže, panno, máš potranou blůzu a nahý lýtka, jseš hladová, já mám taky hlad, vezmi si tyhle básně."

"Fajn, dobrý."

"Chci jezdit na kole a v horkým odpoledním žáru, na nohou pákistánský kožený sandály a pronikavě křičet na zenový mnichy, kámoše, který stojí v tenkejch letních konopnejch hávech, na hlavách strniště, já chci žít ve zlatejch chrámovejch besídkách, popíjet pivo, rozloučit se, odjet do Jokahamy, děsněj bzukot asijskýho přístavu, plnýho poddanejch a lodí, doufat, různě tam makat, vrátit se, jet, jet do Japonska, vrátit se zase zpátky do USA, číst si Hakuina, zatnout zuby a celou dobu se budu ukázněvat a mrskat, i když neuspěju, a tím se poučím..., poučím, že my tělo a všechno ostatní začne být unavený a opotřebovaný, bude chorý, shrbený a sklíčený, a tak hledám všechno o Hakujovi."

"Kdo je to Hakuju?"

"Jeho jméno znamenalo Bílý neznámo, a označovalo toho, kdo žil ve vysočině za Severní bílou vodou, kam mám v úmyslu vyrazit na vandr, panebože, musí tam bejt plno strmejch strží porostlejš borovicema, údolí, zarostlejš bambusem, a malejš útesů."

"Pojedu tam s tebou!" (já).

"Chci si přečíst něco o Hakuinovi, šel navštívit tohohle starce, co žil v jeskyni, spal s jelenama a živil se kaštanama, a ten stařec mu řekl, aby zanechal meditování a přestal myslet na kóany, jak říká Ray, a místo toho se naučil, jak usínat a probouzet se, řekl mu, že když jde spát, tak by měl dát nohy k sobě, zhluboka dýchat a potom soustředit svou mysl do jedinýho bodu, kterej je čtyři centimetry pod pupkem, tak dlouho, až bude mít pocit jako kdyby tam měl kouli nabitou energií, a pak má začít dechat, z pat až úplně nahoru, soustředit se a říkat si, že tenhle střed tady je Amidovou čistou zemí, centrem mysli, a když se probudí, měl by začít vědomým dýcháním, trochu se protáhnout a zbytek času, rozumíš, myslet na to samý."

"Přesně tohle se mi líbí, fakt," povídá Alvah, "tyhle skutečný ukazatele, co něco sdělujou a někam mířej. Ještě něco?"

"Po zbytek času, dodal, se nemá vzrušovat přemejšlením o ničem, ale má se prostě pořádně najíst, ale ne zas příliš moc, dobře spát, a starej Hakuju řekl, že mu prostě tehdy bylo blbejš tři sta let a tipoval to, že bude dobrejš dalších pět set let, sakra, a tak mě napadlo, že tam nahoře musí ještě někde bejt, jestli je vůbec někým."

"Nebo taky ovčák nakopnul svýho psa," vmísil se do hovoru Coughlin.

"Vsadím se, že tu jeskyni v Japonsku najdu."

"V tomhle světě žít nemůžeš, ale přitom se nedá nikam jinam odejít," směje se Coughlin.

"Co to má znamenat?" ptám se.

"To znamená, že židle, na který sedím, je lví trůn a lev se prochází a řve."

"O čem to mele?"

"Říká, Rahulo! Rahulo! Tvář slávy! Svět žvejknul a polknul."

"Hovno," řvu.

"Za pár týdnů chci jet do Marin County," řekl Japhy, "obejít stokrát Tamalpais, trochu tam pomoci pročistit vzduch a přivyknout místní duchy zvuku sůtry. Co ty na to, Alvahu?"

"Připadá mi to jako rozkošnej přelud, ale nějak se mi to líbí."

"Alvahu, s tebou je ten problém, že se dost nevěnuješ noční zazenový meditaci, hlavně když je venku zima, to je to nejlepší, a kromě toho by ses měl oženit a mít malý míšence, rukopisy, ručně tkaný deky a mateřský mlíko na ty tvý šťastný podlaze z rozdrbanejch rohoží, jako je tahle. Pořid' si domek, ne moc daleko od města, žij levně, jednou za čas to roztoč v nějakým baru, piš a mumlej si po kopcích a nauč se řezat prkna a povídat si s babičkama, ty blázne jeden, nos jim pořádný zásoby dřeva, tleskej u svatyň, získej si mimořádnou oblibu, choď na hodiny aranžování květin a pěstuj si přede dveřma chryzantémy a prokristapána, pořid' si nějakou příjemnou, chytrou a citlivou a lidskou holku, která bude srát na takový ty hovadiny jako martini každé večer a všechnu tu pitomou bělošskou kuchyňskou mechanizaci."

"Ó," posadil se s potěšením Alvah, "a ještě něco?" "Představ si vlaštovky ve stodole a noční ptáky, jak zaplňují pole. Hele, Rayi, víš to, že jsem od včerejška přeložil další strofu z Chan Šana, poslouchej: ,Studená hora je domovem bez trámů a zdí, šest dveří nalevo i napravo je otevřeno, siní je modré nebe, pokoje jsou neobydlené a prázdné, východní stěna se stýká se západní a uprostřed není vůbec nic. Dlužníci mě netrápí, v chladu si zažehnu ohýnek, a když mám hlad, uvařím si trochu zeleniny, nechápu kulaka s jeho velkou stodolou a pastvinami... staví si jen vězení, a jakmile je v něm, nemůže už ven, rozmysli si to, taky se ti to může stát." Pak vzal svou kytaru a pustil se do písniček, a nakonec jsem ji popadl já a pak jsem si tak brnkal na struny, jak mě to napadalo, složil jsem píseň, vlastně jsem na ně bubnoval konečky prstů, bum, bum, bum, a zpíval jsem píseň o nákladním vlaku Půlnoční duch. "Tohle je o půlnočním duchu v Kalifornii, ale víš, k čemu to přivedlo moje myšlenky, Smithi? K horku, velkému horku, bambus, co roste až do dvanáctimetrový vejšky, a antilopa, která se mihne kolem v mírném vánku, je horko a skupina mnichů dělá někde na ty svý flétny pěkný rámus, a když recitují sůtry a k tomu je neustálý kwakiutlský taneční bubnování a riffy na zvony a hůlky, tak to je teda něco, tohle slyšet, jako mohutný pravěký opěvování kojota... Panebože, takovýhle věci, co jsou ve vás, naprosto ulítělejších klukách uložený, sahaj daleko, až do dnů, kdy si lidi brali medvědy a rozmlouvali s bizony. Dejte mi ještě napít. Mějte pořád zašitý ponožky a nakrémovaný boty."

A jako by toho ještě nebylo dost, tak Coughlin, který seděl docela klidně se zkříženýma nohama, dodal:

"Naostřete si tužky, upravte si kravaty, nablejskejte si boty a zapněte si poklopce, vyčistěte si zuby, učešte se, zameťte podlahu, snězte borůvkový koláče a otevřte oči..."

"Snězte borůvkový práskače, to je dobrý," pronesl Alvah a vážně si přejel prstem po rtu.

"Celou dobu si pamatuju, že jsem se snažil ze všech sil, ale keř rododendronu je pořád osvětlen jenom napůl a mravenci se včelama jsou komunisti a trolejbusy se nudí."

"A malý japonský kluci na lince podzemky F zpívaj inky pinky parly vů!" hulákám.

"A hory žijou v naprostý nevědomosti, takže já to nevzdávám, sundejte si boty a strčte si je do kapsy. Teď jsem odpovídal na všechny vaše otázky, to je moc zlý, dejte mi napít, mauvais sujet."

"Neopovrhujte blbečkama," křičím opile.

"Zkus to udělat tak, aby ses nedotknul takarů," povídá Coughlin. A nebud' celej život labuť a zavři zobák, troubo jeden. Chápeš, na co myslím. Můj lev je nažraný a já spím po jeho boku."

"Ach jo," povídá Alvah "kdybych to tak mohl všechno hodit na papír." A já jen žasnul, byl jsem naprosto ohromen tím rychlým skvělým žvaněním, žvaněním, žvaněním, který lítalo jako šipka v mém podřimujícím mozku. Všem se nám motala hlava a byli jsme opilí. Byla to bláznivá noc. Nakonec to dopadlo tak, že jsme s Coughlinem zápasili a dělali díry do zdi a málem jsme tu boudičku zbořili: Alvah druhý den pěkně zuřil. Během toho zápasu jsem chudákovi Coughlinovi málem zlámal nohu; sám jsem si zadřel nepříjemnou třísku, asi tři centimetry pod kůži a dostal jsem ji ven až skoro za rok. Mezitím se v jednu chvíli objevil ve dveřích jako duch Morley, nesl dvě litrovky jogurtu a chtěl vědět, jestli trochu nechceme. Japhy odešel kolem druhý po půlnoci a slíbil, že se ráno vrátí a vyzvedne mě, protože bude náš velký den, kdy se vybavím různou výzbrojí. S bláznů zenu bylo všechno v pohodě, a sanitka z blázince byla moc daleko, aby nás mohli slyšet. V tom všem ale byla moudrost, což pochopíte, když se někdy v noci

projdete nějakou předměstskou ulicí a po obou stranách ulice míjíte domy, v obýváku svítí lampa, vrhá zlatý paprsky a uvnitř je malý modrý čtverec televize a každá žijící rodina nejspíš upírá pozornost na stejný pořad; nikdo nemluví; na dvorcích je ticho; štekají na vás psi, protože místo na kolech se tam pohybujete po lidských nohách. Až se to začne objevovat, kdy všichni na celém světě budou brzo uvažovat stejně, tak to pochopíte, a blázni zenu se už dávno obrátí v prach, se smíchem na svých zaprášených rtech. Jediný, co můžu říct na obranu těch lidí, co se dívají na televizi, těch miliónů a miliónů jediného oka: když sedí před tím Okem, tak nikomu neublíží. Ale Japhy taky ne... Vidím ho v budoucích letech, jak si vykračuje s ruksakem na zádech po těch městských ulicích, míjí modrý televizní okna domů, sám, a jeho myšlenky jsou jediný, který nejsou zelektrizovaný a uváděný v nadšení podle Hlavního vypínače.

Pokud jde o mě, odpověď je možná v krátký básničce o Buddym, kámošovi, která takhle pokračovala: „Kdo sehrál ten krutý žert s jedním chlápem za druhým, když je vypakoval a šmejdili jak nějaký lesomyši přes celou tu mrtvou, dokonale rovnou planinu?“, zeptal se Montana Slim a ukázal pohybem ruky na něj, kámoše lidí, v tomhle lvím doupěti. „Byl to snad Bůh, kdo zešlel, jako ten indický sprosták, co jenom ustupoval, křivej jak řeka? Dal ti zahradu, nechal ji celou ztvrdnout, pak se přižene potopa a zaplatíš krví? Snažně prosíme, pověz nám, kámoši milej, a moc to nezamlžuj, kdo sehrál tenhle trik, na všech bez rozdílu, a proč je to tak hnusný, tahle Věčná scéna, prostě o co tu jde, o co tady vlastně vůbec jde, v tomhle doupěti?“ a pomyslel jsem si, že se to možná nakonec dozvím od těchto dharmových tuláků.

14

Ale já měl své vlastní skromné představy a ty neměly nic společného s "bláznivou" částí toho všeho. Chtěl jsem si pořídit kompletní vybavu, se vším, co je potřeba ke spaní, přikrytí, jídlu a vaření, vlastně obyčejnou kuchyň a ložnici, kterou bych měl přímo na zádech, vyrazit si někam, najít tam dokonalou samotu, nahlížet do dokonalé prázdnoty své duše a být naprosto netečný ke všem možným ideám. Taký jsem měl v úmyslu se modlit, to měla být moje jediná činnost, modlit se za všechny živé tvory; považoval jsem to za jedinou slušnou činnost, jaká na světě zbyla. Být někde v korytě nějaký řeky nebo na poušti nebo v horách nebo v nějaký chatrči v Mexiku nebo v boudě v Adirondackém masívu, odpočívat si a chovat se laskavě a nic jiného, a provozovat to, čemu Číňani říkají "nic nedělat". Nechtěl jsem mít cokoli společného, opravdu, ani s Japhyho názory na společnost (řekl jsem si, že by bylo lepší se tomu úplně vyhnout, prostě to obejít), ani s žádnou z Alvahových myšlenek o tom, že se má z života urvat co nejvíc, protože je tak sladce smutný a protože jednoho dne budete stejně mrtví.

Když mě Japhy přijel druhý den ráno vyzvednout, měl jsem toho plnou hlavu. On, já a Alvah jsme jeli Morleyovým autem do Oaklandu a nejdřív jsme zašli do pár obchodů Dobrý vůle a Armády spásy, abychom tu koupili různé flanelové košile (po padesáti centech za kus) a nátělníky. Všichni jsme byli úplně posedlí barevnými tílky, prostě okamžik po tom, co jsme v jasném ranním slunci přešli ulici, Japhy prohlásil: "Rozumíš, svět je čerstvá planeta, tak proč si dělat starosti," (což je pravda) a teď jsme se se zadumaným výrazem hrabali ve všech možných zaprášených starých truhlách, který byly plný vypraných a zašitých košil všech těch starých tuláků, co jsou ve světě zpit'arských uliček. Koupil jsem si ponožky, pár dlouhých skotských podkolenek, který jsou až nad kolena, což se dost hodí, až budu za chladných nocí meditovat na mrazu. A ještě jsem si koupil za devadesát centů krásnou plátěnou bundičku na zip.

Pak jsme se rozjeli do ohromného obchodu vojenského námořnictva v Oaklandu a šli jsme hned dozadu,

kde visely na hácích spacáky, společně se všemi možnými součástmi výbavy, včetně Morleyho proslulý nafukovací matrace, nádob na vodu, baterek, stanů, pušek, ešusů a polních lahví, gumáků, neuvěřitelných věciček pro lovce a rybáře, kde jsme si s Japhym vybrali spoustu drobností, který jsou pro bhikky užitečný. Koupil aluminiový držák na hrnce a daroval mi ho; nikdy se nespálíte, protože je to z hliníku, a jednoduše s tím vytáhnete hrnci rovnou z táboráku. Vybral vynikající starý spacák z kachního prachového peří, rozeplnul ho a prohlídnul si ho vevnitř. Pak ještě úplně nový ruksak, to byla moje velká pýcha. "Dám ti starej obal ze svého spacáku," sliboval. Pak jsem si jen tak pro legraci koupil plastický sněžný brejličky proti slunci a nový železničářský rukavice. Řekl jsem si, že doma na východě, kam jsem chtěl jet na vánoce, mám pořádných bot dost, jinak bych si totiž koupil italský horský boty, jako má Japhy.

Z oaklandského krámu jsme jeli zase do Berkeley, do lyžařského obchodu, a hned jak jsme tam vešli a přišel k nám prodáváč, tak Japhy pronesl tím svým dřevorubeckým hlasem: "Vybavuju tohoto mého kamaráda na apokalypsu." A zavedl mě dozadu do krámu a vybral mi nádherný nylonový pončo s kapuci, který si můžete přehodit nejenom přes sebe, ale i přes ruksak (takže pak vypadáte jako obrovský hrbatý mnich), a který vás perfektně ochrání před deštěm. Dá se z něj taky udělat turistický stan a ještě ho můžete použít jako matraci pod spacák. Koupil jsem si plastickou láhev se šroubovacím uzávěrem, ve kterém (napadlo mě) si můžu nosit do hor med. Pak jsem v ní ale nosil hlavně víno, a později, když jsem vydělal nějaký peníze, tak jsem si do ní dával whisky. Taky jsem si koupil šejkr z umělé hmoty, který se mi náramně hodil, čistě jenom lžička sušeného mlíka a trocha vody z potoka a namícháte si sklenici mlíka. Koupil jsem si taky celou sadu krabic na jídlo, jako měl Japhy. Byl jsem fakt úplně vybavený jako na apokalypsu, bez legrace; kdyby měla dneska v noci zasáhnout San Francisco atomová bomba, tak by akorát stačilo, abych odtamtud vypálil, pokud by to bylo možné, a se vším tím sušeným jídlem, co mám pořádně spakovaný a ložnici s kuchyní na zádech, bych neměl ve světě žádný problém. Závěrečná velká koupě byly hrnce na vaření, dva velký hrnce, který zapadaly do sebe, s poklid, která měla rukojeť a dala se používat jako pánev, plechový hrnky a malý skládací příbor z aluminia. Japhy mi dal ještě jeden dárek ze svého batohu, normální polívkovou lžici, ale vzal kombinačky a zahrnul rukojeť zpátky a povídá, "Vidíš, až budeš chtít vytáhnout hrnci z velkého ohně, uděláš jenom takhle, šup, a je to." Připadal jsem si jako úplně nový člověk.

15

Vzal jsem si novou flanelku, nové ponožky, spodní prádlo a džíny a pořádně jsem si sbalil ruksak, hodil si ho na záda a vyrazil jsem tu noc do San Franciska, čistě jenom proto, abych si zkusil ten pocit, když budu chodit v noci po městě a mít ho na zádech. Šel jsem po Mission Street a vesele si pozpěvoval. Šel jsem na zpit'arskou Třetí ulici, abych si pochutnal na mých oblíbených koblihách a kafi, a tuláci tam byli všichni fascinovaní a chtěli vědět, jestli nejdu hledat uran. Nechtěl jsem se pouštět do nějakého hovoru o tom, že to, co se chystám hledat, bude pro lidstvo nakonec mnohem hodnotnější než ruda, a tak jsem je nechal mluvit: "Teda brácho, stačilo by, kdybys vyrazil do ty voblasti v Kolorédu, vypálil tam jenom s tímhle báglem a šikovným malým gajgrem, a bude z tebe milionář." Na uličce ožralů chce být každý milionářem.

"Jasně, pánové," řekl jsem, "teda možný, že to takhle udělám."

"Tam nahoře kolem Yukonu sou šílený mraky toho uranu."

"A dole v Chihuahua," přidal se nějaký stařec, "vsadím všechny prachy, že je tam v tom Chihuahua uran."

Šel jsem odtamtud pryč, procházel jsem se s tím obrovským ruksakem po San Francisku a byl jsem šťastný. Šel jsem k Rosie, abych se podíval na ni a na Codyho. Když jsem ji uviděl, úplně mě to ohromilo, protože se náhle strašně změnila, najednou byla kost a kůže, oči jí málem vypadly z důlků a byly zvětšený hrůzou. "Co se děje?"

Cody mě zatáhnul do druhého pokoje a nechtěl, abych se s ní bavil. "Takhle jí to drží už osmačtyřicet hodin," šeptal.

"Co se jí stalo?"

"Říká, že sepsala všechny naše jména a všechny naše hříchy, tohle tvrdí, a pak se to pokoušela spláchnout v práci na hajzlu, a ten dlouhý list papíru uvíznul v míse a museli poslat pro nějakýho chlápka od hygieny, aby ten bordel vyčistil, a ona tvrdí, že měl uniformu, že to byl polda a že si to vzal s sebou na fízlárnu a teď'ko nás všechny zašijou. Prostě jí hráblo, nic jinýho." Cody byl můj starší kámoš, co mě před lety nechal v San Francisku bydlet u sebe na půdě, kamarád, kterému jsem naprosto věřil. "A viděls ty její ruce?"

"Jo." Všimnul jsem si, jak byla celá pořezaná.

"Pokoušela si podřezat žíly nějakou starou kudlou, která vůbec neřezala. Mám o ní strach. Mohl bys na ní dneska v noci, až půjdu do práce dát bacha?"

"Ale –"

"Ale jo, hele, nebuď takovej. Víš přece, co stojí v Bibli, dokonce i tem nejneopatrnějším z těch..."

"Dobře, ale já měl v plánu, že si dneska v noci pěkně užiju."

"Zábava není všechno. Někdy na sebe musíš vzít taky nějakou odpovědnost, rozumíš?"

Už jsem neměl příležitost předvést svůj nový batoh v Place. Zavezl mě do káfé na Van Nessový, kde jsem za jeho peníze koupil Rosie nějaký sendviče, zpátky jsem se vrátil sám, a pokusil jsem se ji přimět k jídlu. Seděla v kuchyni a upřeně na mě zírala.

"Ty si ale pořád neuvědomuješ, co to znamená!" opakovala v jednom kuse. "Teď' o vás vědí všechno."

"O kom?"

"O tobě."

"O mně?"

"O tobě, o Alvahovi, Codym a o tom Japhy Ryderovi, o vás o všech a o mně taky. O všech, co vysedávají v Place. Všechny nás zejtra zavrou, a jestli ne dřív." S naprostým děsem hleděla na dveře.

"Proč jsi to zkoušela, takhle si pořezat ruce? Nemyslíš, že je to hrozný, něco takovýho si udělat?"

"Protože nechci žít. Vždyť ti to povídám, teď'ko bude velká policejní revoluce."

"Ne, teď' bude ruksaková revoluce," řekl jsem se smíchem, a vůbec mi nedocházelo, jak je situace vážná; vlastně jsme s Codym vůbec nic netušili, a přitom jsme měli podle těch jejích pořezaných rukou poznat, kam až hodlá zajít. "Poslouchej," začal jsem, ale ona neodpovídala.

"To si vůbec neuvědomuješ, co se děje?" zaječela a upřeně na mě hleděla otevřenýma očima a pokoušela se mě šílenou telepatii přimět k tomu, abych uvěřil, že to, co říká, je naprostá pravda. Stála tam v kuchyni toho malýho bytečku, rozpřahovala prosebně kostlivý ruce v pokorným vysvětlujícím gestu, zapřený nohy, zrzavý vlasy měla celý nakudrnacený, úplně se chvěla, klepala se hrůzou a občas se chytla za obličej.

"To jsou samý blbosti," zařval jsem a najednou jsem měl ten samý pocit, jako když jsem se snažil vysvětlit lidem dharmu, Alvahovi, mé matce, příbuzným, přítelkyním, prostě všem, nikdy neposlouchali, vždycky chtěli, abych poslouchal já je, oni všechno totiž věděli, já ne, já byl prostě jenom hloupej, mladej cucák a nepraktickej blázen, co nechápe skutečný význam tohoto strašně důležitýho a hrozně reálnýho světa.

"Vlítnou sem policajti a všechny nás pozavíraj, a nejenom to, ale celý tejdny a možná i celý roky nás budou pořád vyslýchát, dokud nepřijdou na všechny ty zločiny a hříchy, který byly spáchaný, je to celá síť a běží všemi směry a nakonec zašijou všechny v North Beach a dokonce i všechny v Greenwich Village, a pak v Paříži a nakonec budou mít všechny v kriminálu, ty to ještě nevíš, ale tohle je teprv začátek." Naslouchala. Při každým zvuku z předsíně nadskočila, protože si myslela, že to přicházejí poldové.

"Proč mě neposloucháš?" naléhal jsem na ni pořád, ale pokaždý, když jsem to řekl, hypnotizovala mě

těma svýma dokonale upřenýma očima a já jí málem na chvíli uvěřil, díky tomu jak na mě dokonale působila její naprostá oddanost dedukcím jejího myšlení. "Ale vždyť máš všechny tyhle hloupý přesvědčení a představy vycucaný z prstu, to si neuvědomuješ, že veškerej život je jenom sen? Proč se prostě neuvolníš a netěšíš se z Boha? Bůh jseš ty, ty blázne jeden!"

"Ach, zničí tě, Rayi, vidím to, a oddělají taky všechny náboženský podivíny, pěkně si to s nima vyříděj... Teprv to začalo. Je to všechno napojený na Rusko, i když to nikdy neřeknou... a pak je něco, co jsem slyšela o slunečních paprscích a něco o tom, co se děje, když všichni spíme. Ach, Rayi, svět už nikdy nebude takovej, jakej byl."

"Jakej svět? Co na tom záleží? Prosím tě, přestaň, děsíš mě. Panebože, vlastně mě neděsíš, ale už nechci slyšet ani slovo." Šel jsem ven, byl jsem našťavaný, koupil jsem nějaký víno, narazil jsem na Kovboje a ještě nějaký muzikanty a s celou tou partou jsem se hnál zpátky, abych na ni dohlídl. "Dej si trochu vína, nalej si do hlavy trochu moudrosti."

"Ne, já si dávám s chlastem pohov, všechno to víno, co pijete, je děsnej utrejk, vypálí vám to úplně žaludky a pěkně zblbnete. Poznám, že se s váma něco děje, nejste vnímavý, neuvědomujete si, co se děje!"

"Ale, no tak."

"Tohle je moje poslední noc na tyhle zemi," dodala.

Vypili jsme s muzikanty všechno víno a povídali si až do půlnoci, a Rosie vypadala, že je teď docela v pohodě, ležela na gauči, povídala, dokonce se i trochu zasmála, jedla sendviče a upila trochu čaje, co jsem jí uvařil. Muzikanti odešli a já spal ve svém novém spacáku v kuchyni na podlaze. Ale když se v noci vrátil Cody domů a já odešel, vylezla až na střechu, zatímco Cody spal, rozbila okýnko u půdy, aby měla nějaký zubatý střepy a mohla si podřezat žíly, seděla tam za svítání a krvácela, až ji tam uviděl soused a zavolal policajty, a když policajti vyběhli na střechu, aby jí pomohli, už to bylo hotový: ona viděla velký policajty, který nás přišli všechny zavřít, a tak se rozeběhla na kraj střechy. Mladý irský polda po ní skočil, zachytil ji jen za župan, ale ona se z něj vyvlíkla a spadla nahá z pátýho patra dolů na chodník. Muzikanti, co bydleli dole v suterénu a byli celou noc vzhůru, bavili se a pouštěli si desky, tak uslyšeli to žuchnutí. Podívali se tím sklepním okýnkem a tam se jim naskytla strašná podívaná. "Teda nás to, člověče, úplně sebralo, a ten večír jsme vůbec nemohli jít hrát." Stáhli rolety a celí se chvěli. Cody spal... Když jsem se o tom druhý den dozvěděl, když jsem viděl v novinách fotku, na který bylo na chodníku, kam dopadla, velký X, jedna z věcí, co mě napadla, bylo: "Kdyby mě tak byla poslouchala!... Že bych přece jenom kecal takový hovadiny? To jsou můj představy o tom, co dělat, tak hloupý, pitomý a dětinský? Nenadešla teď ta chvíle, kdy bych se měl začít řídit tím, o čem vím, že je správný?"

A to rozhodlo. Příští týden jsem se sbalil, všeho už bylo akorát tak dost, a rozhodnul jsem se, že se vydám na cestu a vypadnu z tohoto ignorantskýho města, jakým moderní město je. Rozloučil jsem se s Japhym a všemi ostatními a naskočil jsem si na nákladní vlak zpátky podél pobřeží do L.A. Chudák Rosie – byla si absolutně jistá, že svět je skutečný, a strach je skutečný a co teda bylo vlastně skutečný? "Alespoň," pomyslel jsem si, "je teď v nebi a všechno už ví."

A taky tohle jsem si říkal: "Jsem teď na cestě do nebe." Najednou mi bylo jasné, že na mě v životě čeká hodně práce, kdy budu učit druhý. Jak už jsem řekl, ještě než jsem odjel, tak jsem navštívil Japhyho, šli jsme smutně do parku v Čínský čtvrti, dali si u Nam Yena večeři, vyšli jsme ven, sedli jsme si v nedělním

ránu na trávník a najednou se tam objevila skupina černošských kazatelů, stáli na trávě a kázali náhodným skupinkách čínských rodin, který to vůbec nezajímalo, nechali děti dovádět v trávě, a tulákům, který to zajímalo jenom o trochu víc. Velká tlustá žena jako Ma Rainey tam stála s rozkročenýma nahoma a hřímavým hlasem kvílela fantastický kázání, a náhle přitom přecházela od řeči k bluesovému zpěvu, bylo to nádherný, a důvod, proč tahle žena, která byla strašně skvělá kazatelka, nekázala v kostele, byl ten, že prostě čas od času musela udělat šlup, a co mohla, si odplivla stranou na trávu: "A to vám teda povídám, Pán se vo vás postará, když už—náte, že máte nový pole... Jo!" – a šlup, otáčí se a plivne na tři metry daleko pořádnej flusanec. "Vidiš," povídám Japhymu, "tohle by v kostele udělat nemohla, a pokud jde o kostely, tak je to její nedostatek jako kazatelky, ale teda slyšels někdy parádnějšího kazatele?"

"Jo," řekl Japhy. "Mně se ale nelíbí tyhle věci s Ježíšem, o kterých mluví."

"Co je na Ježíšovi špatnýho? Nemluvil snad Ježíš o nebi? Není nebe Buddhova nirvána?"

"Podle tvý vlastní interpretace, Smithi."

"Japhy, byly věci, který jsem chtěl říct Rosie, a připadal jsem si omezenej tímhle schismatem, co vychází z oddělování buddhismu od křesťanství, Západu od Východu, doprdele, jakej je v tom teda rozdíl? Všichni jsme teď v nebi, ne?"

"Kdo to řekl?"

"Je tohle nirvána, v čem jsme, nebo ne?"

"Teďko jsme jak v nirváně tak v samsáře."

"Slova, slova, a co je ve slově? Nirvána jakýmkoli jiným slovem. A kromě toho brácho, neslyšíš, že tě ta velká černá holka volá a říká ti, že máš nový pole, nový buddhovský pole?" Japhy byl tak spokojený, že se mu kolem očí udělaly vějířky a usmál se. "Celý buddhovský pole, do všech stran, pro každýho z nás, a Rosie byla květinka, kterou jsme nechali zvadnout."

"Nikdy jsi nemluvil víc pravdu, Rayi."

Ta velká stará holka k nám přišla, všimla si nás, a to hlavně mě. Vlastně mi říkala miláčku. "Miláčku, na vočích ti vidím, že rozumíš každý slovo, co sem tedy řekla. Já chci, abys věděl, že mi jde vo to, aby ses dostal do nebe a byl šťastnej. Chci, abys rozuměl každému slovu, co tady povídám."

"Slyším a rozumím."

Naproti přes ulici byl nový buddhistický chrám, který se pokoušeli sami postavit nějaký mladý Číňani z obchodní komory v Čínské čtvrti, a jednou v noci jsem šel kolem a opilý jsem se s nimi pustil do práce, vozil jsem na kolečku dovnitř písek, byli to mladý prozíravý idealisti jako od Sinclaire Lewise, co bydleli v krásných domech, ale natáhli si džíny, aby se mohli dát do práce a dělali na kostele, jako by se to dalo čekat třeba v nějakým městě na Středozápadě, od nějakých hošanů ze Středozápadu, s rozzářeným vůdcem Richardem Nixonem, a všude kolem jenom samá prerie. Ale oni dělali přímo tady, v srdci toho strašně výlučného městečka, zvaného sanfranciská Čínská čtvrť, úplně to samý, ale jejich kostel patřil Buddhovi. Je to zvláštní, ale Japhyho buddhismus sanfranciský Čínský čtvrti nezajímal, protože to byl tradiční buddhismus a ne zenový intelektuální umělecký buddhismus, jaký měl rád – ale já se ho snažil přivést k tomu, aby pochopil, že všechno je úplně to samý. V restauraci jsme jedli hůlkama a bavilo nás to. Teď se se mnou loučil on a já vůbec nevěděl, kdy ho zase uvidím.

Za černoškou stál kazatel, neustále se pohupoval se zavřenýma očima a opakoval: "A je to." Řekla nám: "Bud'te voba dva požehnaný, že ste poslouchali všecko, co vám musím říct. Pamatujte si, že my víme, že všecko pracuje pro dobro těch, co milujou Boha, těch, co sou povolány podle Jeho úmyslů. Svatej Pavel Římanům, osum osumnáct, mládenci. A tam vás vočekává to nový pole a nezapomeňte, že máte žít každej podle svejch závazků a svědomí. Slyšíte to?"

"Jasně, paní, tak zas někdy." Rozloučil jsem se s Japhym.

Strávil jsem několik dní v kopcích s Codyho rodinou. Cody byl z Rosiiny sebevraždy strašně nešťastný, pořád opakoval, že se za ní musí v tyhle kritický době ve dne v noci modlit, protože když spáchala sebevraždu, tak její duše pořád ještě poletuje tam kolem zemskýho povrchu a je připravená jít buďto do očistce, nebo do pekla.

"Hele, my ji musíme dostat do očistce." Takže jsem mu pomáhal v modlení, když jsem v noci spal v novým spacáku u něj na trávníku. Během těch dnů jsem si do zápisníčků, co se vejdu do náprsní kapsy,

zapisoval básničky, co mi recitovaly jeho děti. Haló... haló... přicházím za tebou... Bébé... bébé... chci jen tebe... kry kry... nebe je modrý... jsem vyšší než ty... haty... haty. Mezitím mě Cody pořád napomínal: "Nechlastej tolik toho vínečka."

V pondělí pozdě odpoledne jsem byl na seřadišti v San Jose a čekal na odpolední nákladní expres, který měl přijet ve čtyři třicet. Ten den ale zrovna nejel, a tak jsem musel počkat na Půlnočního ducha, který měl příjezd v sedm třicet. A mezitím, hned jak se setmělo, jsem si ohřál na malým indiánským ohýnkem z pár větviček v pořádně hustém plevelu vedle trati konzervu makarónů a snědl ji. Duch přijížděl. Přátelsky nakloněný výhybkář mi poradil, abych se radši nepokoušel na něj naskočit, na křížení stojí nádražní polda s pořádnou baterkou, a kdyby se na tom vlaku někdo vezl, tak by ho viděl a zavolał by napřed do Watsonville, aby ho shodili. "Hele, teďko v zimě se nějaký kluci vloupávali do zapečetěnejch vagónů, rozflákali tam okna, všude po podlaze se válely flašky a úplně ten vlak zhuntovali."

S báglem přes rameno jsem se kradl k východnímu konci seřadiště, a když Duch vyjížděl, tak jsem si ho chytnul, až za tím křížením, kde byl ten polda, rozeplnul jsem si spacák, sundal boty, strčil si je pod kabát, smotaný do koule, vklouznul jsem dovnitř a spal nádherným radostným spánkem až do Watsonville, kde jsem se schoval do porostu u trati, dokud se nezvedlo návštěidlo, znova jsem si naskočil a spal celou noc, letěli jsme po neuvěřitelném pobřeží, ó Buddho, měsíční svit tvůj, Ó Kriste, špaček tvůj na moři, moře, Surf, Tangair, Gaviota, vlak si to hnál rychlostí osmdesáti mil za hodinu a mně bylo ve spacáku teplo jako topince, řítili jsme se dolů na jih a já jel domů na vánoce. Vlastně jsem se vzbudil až kolem sedmý ráno, když vlak zpomaloval před seřadištěm v L.A., a první, co jsem uviděl, když jsem si natahoval boty a všechno si pakoval, abych byl připravený seskočit, byl posunovač, který mně zamával a zahalekal: "Vítej v L.A.!"

Já jsem měl ale v plánu odtamtud rychle vypadnout. Byl hustý smog, slzely mi z něj oči, slunce páliło, vzduch smrděl, prostě L.A. je učiněný peklo. Od Codyho dětí jsem chytil rýmu, měl jsem ten starý kalifornský virus a bylo mi teď mizerně. Vodu, která odkapávala z chladicího zařízení mrazírenského vozu, jsem si nachytl do dlaní, postříkal jsem si obličej, umyl jsem se, vyčistil zuby, učesal se a šel jsem do L.A., abych tam počkal do půl osmý večer, kdy jsem měl v plánu, že chytím perfektní nákladní expres do arizonský Yumy. Byl to strašný den, tohle čekání. Popíjel jsem kafe v kavárnách na zpiťarský Skid Row, South Main Street, kafe s kobližkou za sedmnáct centů.

Za soumraku jsem se už kradl kolem a čekal na svůj vlak. Ve dveřích seděl nějaký tulák a díval se na mě se zvláštním zájmem. Šel jsem si s ním popovídat. Řekl mi, že je vysloužilý od námořní pěchoty z Patersonu v New Jersey a po chvílce se vytasil s malým proužkem papíru, který si někdy na náklad'ácích četl. Podíval jsem se na něj. Byl to citát z Dígha Nikája, Buddhových slov. Usmál jsem se; nic jsem neřikal. Byl to skvělý výřečný tulák, a tulák, co nechlastal, byl to idealistický vandrák a povídá: "To je všechno, je to děsně prostý, to je přesně ono, tohle to mě baví, radši si jezdím na náklad'ákách po celý tyhle zemi a kuchtím si na ohýnkem jídlo z konzerv, než abych byl bohatý, měl barák nebo makal. Jsem spokojenej. Míval jsem artritidu, rozumíš, a léta jsem ležel ve špitále. Našel jsem si ale způsob, jak si to vykurýrovat a pak jsem vyrazil na cestu a od ty doby v tom jedu,"

"Jak sis tu artritidu vyléčil? Já mám tromboflebitidu."

"Fakt? Tak tohle by ti teda mělo taky zabrat. Čistě se jenom každej den postav na tři minuty na hlavu, nebo možná tak na těch pět minut. Každý ráno, když vstanu, ať už je to na dně řeky nebo přímo na náklad'áku, co si to pěkně šine, tak si položím na zem malou rohož, postavím se na hlavu a počítám do pěti set, to jsou asi tak tři minuty, ne?" Hrozně ho zajímalo, jestli když napočítá do pěti set, tak to jsou tři minuty. Bylo to zvláštní. Napadlo mě, že měl ve škole problémy se známkami z matiky.

"Jo, tak nějak."

"Prostě to dělej každej den a ta tvoje flebitida zmizí stejně jako ta moje artritida. Je mi čtyřicet, rozumíš. A taky si dej ještě před tím, než půjdeš spát, teplý mlíko s medem, já s sebou pořád nosím skleničku medu," (vylovil jednu z batohu), "mlíko naleju do plechovky, přidám med a ohřeju to na ohni a pak to vypiju. Čistě jenom tyhle dvě věci."

"Jasně." Slíbil jsem si, že si vezmu jeho radu k srdci, protože to byl Buddha. Výsledkem bylo, že během asi tří měsíců flebitida úplně zmizela a už se nikdy nevrátila, což je úžasný. Vlastně jsem se o tom od ty doby pokoušel říct doktorům, ale nejspíš si mysleli, že jsem se zbláznil. Dharmový tuláku, dharmový

tuláku. Na toho tuláka, inteligentního židovského vysloužilého námořního pěšáka z Patersonu v New Jersey nikdy nezapomenu, ať už to byl kdokoliv, s tím svým malým útržkem papíru, co si četl, za sychravý noci, na odkrytý plošině vagónu, u ramp s kapajícími mrazírenskými vagóny, v neznámé pustině průmyslových útvarů Ameriky, která stále ještě byla magickou zemí.

V půl osmý přijel můj expres, výhybkáři ho sestavovali a já se schoval v plevelu, abych ho mohl chytit a trochu jsem se taky krčil za sloupem telefonního vedení, abych do něj mohl naskočit. Vlak vyjel, a docela mě překvapilo, jak rychle, a tak jsem vyrazil s dvacetikilovým ruksakem a klusal vedle něj, až jsem zahlídl vhodný madlo, chytit jsem se ho a s námahou se vytáhnul nahoru a vylezl rovnou až na střechu vagónu, abych měl dobrý rozhled po celém vlaku a podíval se, kde je zařazený plošinový vagón. A ty má svatá dobroto, krucifix a sto nebeských kulí, když totiž vlak nabral tuhle báječnou hybnost a pěkně si to šinul ze seřadiště, tak jsem zjistil, že je to podělaná osmnáctivagónová zasraná zaplombovaná souprava, naprosto k ničemu, a při rychlosti skoro dvaceti mil za hodinu je jenom jediná možnost, teď a nebo nikdy, seskočit a nebo se v osmdesáti mílech za hodinu pořádně držet, protože tady jde o život (což je ale na střeše hytláku nemožný), takže jsem zase musel s obtížema sešplhat po příčlech dolů, ale nejdřív jsem musel rozmotat popruh se sponou, který se zachytil do úzký lávky na střeše, a tak když jsem visel z nejnižšího příčle a byl připravený seskočit, jeli jsme už moc rychle. Shodil jsem bágel z ramene a jako blázen jsem vykročil a doufal v to nejlepší, na všechno jsem se vykašlal a jenom jsem pár metrů klopýtal, a pak jsem stál bezpečně na zemi.

Ted' jsem ale byl tři míle hluboko v průmyslové džungli L.A., v šílený smogový noci, bylo mi zle a teklo mi z nosu a celou tuhle noc jsem musel spát u drátěného plotu v příkopu u trati, kde mě celou noc budil rámus, co dělali výhybkáři od Southern Pacific a ze Santa Fe, co pořád brblali kolem, až se o půlnoci hustá mlha vyčistila, dýchal se mi líp (ve spacáku jsem se modlil a přemýšlel), ale pak zase přibýlo mlhy i smogu, a k tomu za svítání strašný navlhlý bílý oblak, a ve spacáku bylo moc horko, aby se tam dalo spát, a venku bylo zase sychravě, aby se to dalo vydržet, prostě celou noc nic jiného než naprostý děs, kromě úsvitu, kdy mi požehnal nějaký malý ptáček.

Jediný, co se dalo dělat, bylo dostat se z L.A. Podle kámošova návodu jsem se postavil na hlavu a drátěný plot jsem použil jako operu, abych se nepřekotil. Trochu mi to pomohlo na tu mou rýmu a bylo mi líp. Pak jsem šel na autobusovou zastávku (po kolejích a vedlejšími ulicemi) a chytit jsem levný spoj dvacet pět mil do Riverside. Policajti se na mě pořád podezřívavě dívali, kvůli tomu velkému batohu na zádech. Všechno bylo strašně vzdálený ty přirozený, klidný čistotě toho, jak jsme byli s Ryderem v tom táboře u vysoký skály, pod pokojnými jásavými hvězdami.

17

Trvalo to přesně celých těch pětadvacet mil, než jsme se dostali z losangelského smogu; v Riverside svítlo jasný slunce, a já uviděl nádherný vyschlý říční dno, pokrytý bílým pískem, a uprostřed byl čistě jenom takový tenký pramínek vody. Hledal jsem svou první příležitost, abych se utábořil přes noc pod širým nebem a vyzkoušel si nový představy. Ve vyhrátý autobusový zastávce mě s tím mým báglem viděl nějaký černoch, šel ke mně a povídal, že je částečně Mohawk, a když jsem mu řekl, že mám v úmyslu se vrátit zpátky po ty silnici, abych se vyspal v tom říčním korytu, tak mi řekl: "Ne, pane, tohleto nedělejte, v tomhle městě jsou nejtvrdší policajti v celém státě. Jestli vás tam dole uviděj, tak vás sbalej. Teda brácho," řekl, "taky bych si dneska rád zdřímnu venku, ale je to proti zákonu."

"Tohle přece není Indie, nebo snad jo," řekl jsem mu našťavaně a odešel jsem, abych si to stejně zkusil.

Bylo to stejný jako s tím poldou na seřadišti v San Jose, i když to bylo protizákonný a snažili se vás chytit, tak jediný, co se dalo dělat, bylo to prostě stejně udělat a pořád se schovávat. Zasmál jsem se, když jsem si představil, co by se stalo, kdybych byl Fuke, čínský mudrc z devátého století, který putoval po Číně a v jednom kuse zvonil na zvonec. Jedinou alternativou ke spaní venku, naskakování na nákladáky a k tomu, že bych si dělal, co chci a co jsem viděl v nějaký vizi, by bylo prostě dřepět společně se stovkou dalších pacientů před hezkým televizním přijímačem, v nějaký pakárně, kde bychom mohli být "pod dohledem". Vešel jsem do supermarketu a koupil si nějakou koncentrovanou pomerančovou šťávu, smetanový sýr s oříškovou příchutí a celozrnný chleba, což by mi mělo vystačit na dobrý jídlo až do zítřka, kdy budu stopovat dál, přes druhý konec města. Viděl jsem hodně policajtských aut a dívali se na mě pěkně podezřívavě: ulízaný poldové, dobře placený a kypící zdravím, ve fungl nových fářech, se vším tím drahým rádiovým vybavením, jenom aby dohlídli na to, aby se dneska v noci nevyspal v háječku nějaký bhikku.

U lesíka u dálnice jsem se jednou pořádně rozhlídnul, abych se ujistil, že na silnici není v žádném směru žádný hlídkový vůz, a hned jsem zapadnul do lesa. Bylo tam hodně uschlýho houští, kterým jsem se musel prodrat, nechtěl jsem se totiž obtěžovat hledáním nějaký skautský stezky. Zamířil jsem rovnou ke zlatavému písku na dně říčního koryta, který jsem viděl před sebou. Nad křovisky vedl dálniční most a nikdo mě nemohl vidět, jediné kdyby zastavili a vylezli, aby se podívali dolů. Jako nějaký zločinec jsem se prodíral lesklým křehkým houštím a vylezl jsem celý zpocený, po kotníky jsem zapadal do vody a pak, když jsem našel krásnou mýtinu v jakoby bambusovém háječku, váhal jsem, jestli mám rozdělovat před setměním oheň, protože pak mě nikdo neuvidí, tu trochu kouře, a dával jsem si pozor, aby to byly jenom malé řetavý uhlíky. Na nějaký suchý praskající listí a popraskaný stonky bambusu, co jsem našel na dně řeky, jsem si roztáhnul pončo a spacák. Žlutý osiky naplnily odpolední vzduch zlatým oparem a oči se mi z toho rozechvěly. Až na rámusíci nákladáky na mostě to bylo fajn místo. Rýma a zánět nosních dutin byly docela nepříjemný, a tak jsem udělal na pět minut stojku na hlavě. Zasmál jsem se. "Co by si asi lidi pomysleli, kdyby mě tak viděli?" Ale nebyla to sranda, bylo mi docela smutno, vlastně mi bylo opravdu smutno, stejně jako minulou noc, na tom strašlivým mlhavým místě obehnaným drátěnými ploty, v průmyslovém L.A., kde jsem si ve skutečnosti trochu poplakal. Konec konců člověk bez domova má důvod k pláči, všechno na světě je namířené proti němu.

Setmělo se. Vyndal jsem hrnec a zašel pro vodu, ale musel jsem se prodírat takovou spleť houštin, že se většina vyšplíchala ještě dřív, než jsem se vrátil do tábořiště. V novém plastickém šejkru jsem ji smíchal s koncentrovanou pomerančovou šťávou a namíchal si ledově chladný pomerančový džus, pak jsem si na celozrnný chleba namazal oříškový smetanový sýr a najedl se do sytosti. "Dneska v noci," pomyslel jsem si, "se dobře a dlouho vyspím a budu se pod hvězdami modlit k Bohu, aby mě po ukončení mého buddhovskýho díla přivedl k buddhovství, amen." A protože byly vánoce, tak jsem dodal: "Bůh vám všem žehnej a nechť ve všech staveních panujou veselý vánoce, a doufám, že andělé se tam ty noci velký, vzácný a opravdový Hvězdy usadí, amen." A pak, to bylo později, když už jsem ležel na spacáku a kouřil, tak mě napadlo: "Všechno je možný. Jsem Bůh, jsem Buddha, jsem nedokonalý Ray Smith, tohle všechno ve stejnou dobu, jsem prázdný prostor, jsem vším. Mám všechn čas na světě, od života k životu, vykonat, co se má dělat, co se dělá, vykonávat tu věčnou činnost, která je uvnitř nekonečně dokonalá, proč plakat a dělat si starosti, dokonalý jako podstata mysli a vědomí banánových slupek," dodal jsem s úsměvem a vzpomínal jsem si na svý poetický přítele ze San Franciska, blázný zenu a dharmový tuláky, který mi teď začínali chybět. A přidal jsem krátkou modlitbu za Rosie.

"Kdyby žila a mohla sem se mnou přijít, možná bych jí mohl něco sdělit, aby se cítila jinak. Možná bych se s ní prostě miloval a nic neříkal."

Dlouhou dobu jsem strávil meditováním se zkříženýma nohama, ale rušil mě rachot nákladáků. Brzo vyšly hvězdy a můj indiánský ohýnek k nim vysílal trochu kouře. V jedenáct jsem vklouznul do spacáku a nebýt toho, že jsem se musel kvůli stonkům bambusu pod vrstvou listí neustále obracet z boku na bok, tak se mi spalo dobře. "Lepší spát svobodnej v nepohodlný posteli, než v pohodlný a nebýt svobodnej." Jak to pokračovalo, vymýšlel jsem si všechny možný rčení. S novou výstrojí jsem začal nový život: hotový Don Quijote láskyplnosti a citlivosti. Ráno jsem si připadal osvěžený, měl jsem veselou náladu a nejdřív ze všeho jsem meditoval a složil si krátkou modlitbu: "Žehnám vám, všemu živému, žehnám vám v

nekonečný minulosti, žehnám vám v nekonečný přítomnosti, žehnám vám v nekonečný budoucnosti, amen."

Tahle modlitbička mi udělala dobře, a když jsem si sbalil věci a vyrazil k řinoucí se vodě, která se řítí ze skály na druhý straně dálnice, prostě výborná pramenitá voda, abych si v ní omyl obličej, vyčistil zuby a napil se jí, tak mi bylo bláznivě dobře. A pak už jsem byl připravený na tři tisíce mil dlouhého stopa do Rocky Mount v Severní Karolíně, kde na mě čekala moje matka a možná zrovna myla ve své milovaný ubohý kuchyňce nádobí.

18

V té době se nejvíc hrál Roy Hamilton, který zpíval "Každý má domov, jen já ne." Když jsem si to tak rázoval, v jednom kuse jsem si to zpíval. Na druhém konci Riverside jsem vylezl na silnici a hned mě svezl mladý pár, pět mil k letišti za městem a odtud mě vzal jeden nenápadný chlápek až skoro do Beaumontu v Kalifornii, vysadil mě ale pět mil před městem na dvouproudový dálnici, kde by nikdo pravděpodobně nezastavil, a tak jsem pokračoval pěšky do města, v nádherném ostrém povětří. V Beaumontu jsem si dal hotdogy, hamburgry a sáček hranolků a navrch ještě pořádný jahodový koktejl, a to všechno mezi hihňajícími se středoškoláky. Na druhém konci jsem si pak stopnul Mexikána, jmenoval se Jaimy a vyprávěl mi, že je synem guvernéra ve státě Baja California v Mexiku, což jsem mu ale nevěřil, byl to korala a přinutil mě, abych mu koupil lašku vína, kterou pak vyhodil za jízdy z okýnka, smutný, bezradný mladík, měl strašně nešťastný oči, byl hodně krásný a trochu potrhlý. Jel přímo do Mexicali, trochu stranou mé trasy, ale bylo to dost dobrý a pěkný kus směrem k Arizoně, takže se mi to hodilo.

Na hlavní třídě v Calexiku byl čas vánočních nákupů, všude neuvěřitelně dokonalý užaslý mexický krásky, který byly pořád lepší, a když první znova propluly kolem, tak už je trumfly jiný a moc jsem si je nepamatoval, stál jsem tam a rozhlížel se na všechny možný strany, jedl jsem kornout zmrzliny a čekal na Jaimyho, který tvrdil, že tu musí něco zařídit a pak že mě zase vyzvedne a osobně doveze do Mexicali v Mexiku, aby mě seznámil se svými přáteli. Měl jsem v plánu dát si v Mexiku dobrou levnou večeři a hned ten večer pokračovat dál. Jaimy se samozřejmě neukázal. Překročil jsem hranici sám a u závory jsem zabočil ostře doprava, abych se vyhnul ulici pouličních obchodníků, a ihned jsem si šel ulevit na nějakou stavbu, bylo tam bahno, ale nějaký šílený mexický hlídač v úřední uniformě to považoval za velký přestupek zákona, něco povídal, a když jsem odpověděl, že nerozumím (No se), tak se divil: "No sabes police?" – měl tu drzost volat policajty, protože jsem se mu vyčural na ten jeho zablácený pozemek. Pak mi to ale došlo a bylo mi z toho smutno, že jsem mu pomočil místo, kde za noci sedával, aby si zapálil ohýnek, protože jsem si všiml, že tam je vyrovnaný dřevěný uhlí, šel jsem dál tou ulicí, připadal jsem si pokorně a bylo mi to fakt líto, s tím velkým báglem na zádech, a on se za mnou upřeně díval tím svým zarmouceným pohledem. Došel jsem k nějakému kopci a uviděl ohromný říční bahenní naplaveniny, strašně to páchlo a byly tam malý jezírka a strašný cestičky, po kterých se v šeru pomalu pohybovaly ženy a oslíci, starý čínsko-mexický žebrák zachytil můj pohled a zastavili jsme se na kus řeči, a když jsem mu řekl, že se asi půjdu vyspat, Dormiendo, někam na ten mělký břeh (opravdu jsem o tom uvažoval, že půjdu kousek za tu mělčinu, na úpatí kopců), tak se na mě podíval dost vyděšeně, a protože byl hluchoněmý, tak mi ukázal, že jestli to zkusím, tak mi tam ukradnou batoh a zabijou mě, a mně najednou došlo, že má pravdu. Už jsem nebyl v Americe. Ať jste, na který straně hranice chcete, ať krájíte chleba, jak chcete, chlap bez domova je vždycky v bryndě. Kde bych ale našel tichý hájek, kde

bych mohl meditovat a navždycky žít? Po tom, co se mi stařík pokusil pomocí posunků vypovědět svůj život, jsem šel dál, zamával mu a usmál se na něj, přešel jsem mělkiny a přes úzký prkenný můstek nad žlutou vodou jsem se dostal do chudinský čtvrti Mexicali z vepřovic, kde mě jako vždycky okouzilo mexický veselí, dal jsem si vynikající plechovou misku polívky garbanzo s kousky cabezy (mozeček) a syrový cebolli (cibule) a na hranici jsem si za čtvrták vyměnil tři papírový pesos a pořádnou hromadu velkých drobných. Seděl jsem u pultu v blátivý uličce a důkladně si prohlížel ulici, lidi, vyhublý dotěrný čokly, jídelny, kurvy, všechno jsem to strašně žral, muziku, poflakující se chlápky, co zápasili na úzký cestě, a přes ulici byl nezapomenutelný salón krásy (Salon de Belleza) s holým zrcadlem na holý zdi a ošuntělými holými křesly a jedinou malou sedmnáctiletou kráskou, která snila před zrcadlem s natáčkama na vlasech, ale vedle ní stála stará sádrová busta s parukou, a za ní se šťoural v zubech velký chlap s knírem v norským svetru a u vedlejšího zrcadla chlapeček v křesle pojídající banán a venku na chodníku shromážděný nějaký malý děti, jako před kinem, a mě napadlo, "Ach tohle celý Mexicali někdy v sobotu odpoledne! Díky ti, ó, Pane, žeš mi vrátil chuť do života, díky za tvory tvé, stále se vynořující podoby z lůna tvé hojné plodnosti." Žádná z mých slz nebyla nadarmo, nakonec to dobře dopadne.

Pak jsem se procházel, koupil jsem si teplý podlouhlý koblih a pak od nějaký holky dva pomeranče, ve večerním prachu jsem zase přešel most a celý rozjařený zamířil k hraničnímu přechodu. Tam mě ale zastavili tři nepřijemný americký strážní a nevrle mi prohledali bágel.

"Co jste si v Mexiku koupil?"

"Nic."

Nevěřili mi a hledali dál. Když prohmatali i pytlík se zbylými hranolky, co jsem si koupil v Beaumontu, sáčky s rozinkama, burákama a mrkví a plechovku vepřového a fazolí, na který jsem myslel, abych je měl na cestu, a krajíce celozrnného chleba, překrojený na polovinu, znechutilo je to, a nechali mě jít. Byla to ale sranda, doopravdy; bezpochyby očekávali, že budu mít plný ruksak opia ze Sinaoy, trávy z Mazatlanu nebo heroinu z Panamy. Možná si ale mysleli, že jsem přišel až z Panamy. Nevěděli si se mnou rady.

Šel jsem na autobusovou zastávku Greyhoundu a koupil si levný lístek na El Centre a hlavní dálnici. Počítal jsem, že chytím arizonskýho Půlnočního ducha a ještě tu noc budu v Yumě a vyspím se dole u řeky Colorado, který jsem si všimnul už pěkně dávno. Ale dopadlo to blbě, v El Centru jsem šel na seřadiště, chodil jsem sem a tam a nakonec jsem se zeptal průvodčího, který dával signál posunovací lokomotivě: "Kde je expres?"

"Ten El Centrem neprojíždí."

Žasnul jsem nad vlastní blbostí.

"Chlapče, jedinej nákladák, co bys mohl chytit, jede přes Mexiko, a pak teprv do Yumy, ale najdou tě, vykopnou a skončíš v mexickým lapáku."

"Mexika už mám dost. Díky." Takže jsem šel do města na velkou křižovatku, kde zahýbaly auta, co jely na východ do Yumy, a začal jsem stopovat. Hodinu jsem neměl štěstí. Ke kraji najednou přirazil pořádný nákladák; řidič vystoupil a přehraboval se v kufru. "Jedete na východ?" zeptal jsem se.

"Jenom co se krápět zdržím v Mexicali. Víš něco o Mexiku?"

"Léta jsem tam žil." Prohlídnul si mě. Byl to dobrácký postarší chlapík, tlustý, šťastný, ze Středozápadu. Líbil jsem se mu.

"Co takhle mě dneska v noci provést po Mexicali, a já tě pak vezmu do Tucsonu."

"Paráda!" Nastoupili jsme do nákladáku a jeli rovnou zpátky do Mexicali, tu samou cestu, co jsem zrovna ujel autobusem. Ale stálo to za to, dostat se přímo až do Tucsonu. Nákladák jsme zaparkovali v Calexiku, který bylo teď v jedenáct už klidný, a šli do Mexicali, odlákal jsem ho od dupáren, který jsou jenom pasti na turisty, a zavedl ho do starých dobrých mexických hospod, kde jste si mohli za peso zatancovat s holkou, dát si neředěnou tequila a pořádně se pobavit. Byla to velká noc, tancoval, bavil se, nechal se vyfotit se seňoritou a vypil asi dvacet panáků tequily. Někdy během noci jsme se sčuchli s jedním barevným chlapíkem, který byl tak trochu teplouš, ale byla s ním strašná sranda, a ten nás zavedl do bordelu, a když jsme pak vycházeli, policajt mu pomohl od vyhazováku.

"Tohle už je třetí kudla v tomhle měsíci, co mi ty hajzlové ukradli," stěžoval si.

Ráno jsme s Beaudrym (řidič) zase vlezli se zakalenýma očima a kocovinou do nákladáku, vůbec

neztrácel čas a zamířil rovnou do Yumy, už se nevracel do El Centra, ale když tam měl v Gray Wellsu osmdesátku, tak na prvořídni dálnici osmdesát devět, kde nebyl vůbec žádný provoz, z toho dostal rovných sto mil za hodinu. Brzo jsme vlastně vjížděli do Tucsonu. Za Yumou jsme si dali lehký oběd a teď si vzpomněl, že má chuť na pořádný biftek. "Jediný, co na těchhle odpočívadlech nemají, jsou pořádně velké bifteky, který by mi stačily."

"Tak jednoduše zaparkuj tenhle nákladák někde před jedním z těch tucsonských supermarketů na dálnici, já koupím dva palce tlustou kotletu, a pak se zastavíme někde v pustině, já udělám oheň a upeču ti na rožni ten nejparádnější biftek, co jsi kdy v životě měl." Moc tomu nevěřil, ale já to udělal. Mimo světla Tucsonu, za soumraku, který ohnivě planul nad pustinou, zastavil a já rozdělával oheň z mesquitových větvíček, přidával jsem větší větve a nakonec i celý polena, setmělo se, a když byly uhlíky žhavé, zkoušel jsem nad nima držet maso na ostrý větvi, ale shořela, takže jsem ty bifteky jednoduše opekl na mým novým báječným víku pánve, v tuku, co pustily, a pak jsem mu podal svůj zavírák, dal se do nich a povídá "Hmmm, mňam, je, teda tohle je ten nejlepší biftek, co jsem kdy jed."

Koupil jsem taky mlíko, a tak jsme si dali čistě bifteky s mlíkem, byla to parádní bílkovinná hostina, dřepěli jsme na písku a po dálnici si to kolem našeho červeného ohýnku svištěly auta. "Kde ses naučil dělat všechny tyhle srandovní věci?" smál se. "Rozumíš, říkám srandovní, ale na nich je teda něco pořádně chytrýho. Já se tady huntuju, rajtuju na ty káře z Ohia do L.A. a zase zpátky, vydělám si sice víc prachů, než tys měl za celej svůj vandráckej život, ale ten, kdo si užívá, jseš ty, a nejenom to, ani kvůli tomu nemusíš makat, ani nepotřebuješ tu haldu prachů. Tak kdo je tady chytřej, ty a nebo já?" V Ohiu měl krásný dům se ženou, dcerou, vánočním stromkem, dvěma autama, garáží, trávníkem a sekačkou na trávu, ale nic z toho si nemohl užít, protože nebyl doopravdy svobodný. Byla to pěkně smutná pravda. To ale neznamená, že bych byl nějak lepší člověk než on, to vůbec ne, byl to parádní chlap, líbil se mi a já jemu taky a řekl mi: "Tak já ti teda něco povím, nejspíš tě asi vezmu celou štreku až do Ohia."

"Jé, paráda! To už budu skoro doma! Odtamtud to stříhnu na jih do Severní Karolíny."

"Nejdřív jsem váhal, kvůli těm chlapům od Markellovy pojišťovny, rozumíš, kdyby tě načapali, že se mnou jedeš, tak bysem přišel o práci."

"A doprdele... a není tohle tak trochu příznačný?"

"Jasně že jo, ale něco ti teda povím, po tomhle bifteku, cos pro mě udělal, i když jsem ho zaplatil, ale tys ho ukuchtil a teď tady meješ nádobí v písku, tak já bych jim prostě musel akorát tak říct, ať si tu práci nabouchaj do prdele, protože ty seš teď můj kámoš, a já mám přece právo svého kámoše svízt."

"Jasně," souhlasil jsem, "a já se budu modlit, aby nás ti maníci z Markellovy pojišťovny nezastavili."

"Máme celkem dobrou šanci, protože dneska je sobota, a když na to šlápnu, tak budeme ve Springfieldu v Ohiu asi tak v úterý ráno, a to je jejich víkend, kdy mají víceméně volno."

A taky že na to šlápnul! Z arizonský pustiny si to s řevem hnál pořád na sever do Nového Mexika, vzal to zkratkou přes Las Cruces až do Alamogorda, kde poprvé odpálili atomovku, a když jsme tam jeli kolem, tak jsem měl divnou vizi, v mracích nad alamogordským horama jsem viděl na nebi slova, který jakoby tam byly vyraženy: "Toto je nemožnost existence čehokoli," (což bylo zvláštní místo pro tuhle zvláště pravdivou vizi) a pak si to mastil dál nádherným krajem Indiánů Atascadero, v pahorcích Nového Mexika, překrásnými zelenými údolími a borovicemi a zvlněnými lukami jako v Nové Anglii a pak dolů do Oklahomy (za Bowie v Arizoně jsme si za svítání trochu zdřímli, on v nákladáku a já ve svém spacáku na studeným rezavým jílu, s hvězdami zářícími v tichu nad hlavou a kojotem v dálce), a v mžiku projížděl Arkansasem, udělali jsme ho za jedno odpoledne, a pak Missouri a St. Louis, a nakonec jsme v pondělí v noci prohučeli přes Illinois a Indianu a rovnou do slavného zasněženého Ohia se všemi těmi vánočními světly v oknech starých farem, a srdce se mi z toho zaradovalo. "Teda," napadlo mě, "z teplých náručí señorit v Mexicali až do vánočních sněhů Ohia, celou cestu na jeden rychlej zátah." Na palubní desce měl rádio a celou cestu ho pouštěl nahlas. Moc jsme toho nenamluvili, občas jenom něco zahalekal, řekl nějaký vtip a měl tak silný hlas, že mi dokonce protřhnul bubínek (na levý straně), bolelo to a nadskočil jsem z toho v sedadle o půl metru. Byl prostě parádní. Cestou jsme si dali taky hromadu dobrý bašty na jeho různých oblíbených odpočívadlech pro kamióny, jedno bylo v Oklahomě, kde jsme měli rožněný vepřový se sladkými bramborami, a za to by se nemusela stydět ani moje matka, jedli jsme a jedli, měl pořád hlad, a já vlastně taky. Byla už zima, mrzlo, na venkově byly vánoce, a jídlo bylo

dobry.

V Independence v Missouri jsme si udělali jedinou zastávku, kdy jsme spali v hotelu, každý jsme zaplatili skoro pět dolarů za noc, byla to sice zlodějna, ale on se potřeboval vyspat a já nemohl čekat v nákladáku, kde bylo pod nulou. Když jsem se ráno probudil, bylo pondělí, a když jsem se kouknul z okna, tak jsem viděl všechny ty horlivý mladíky ve vycházkových oblecích, jak spěchali pracovat do pojišťoven a doufali, že z nich jednou budou velký Harry Trumanové. V úterý za svítání mě vysadil v centru Springfieldu v Ohiu, do vlny velkých mrazů a s trochou smutku jsme se rozloučili.

Zašel jsem do jídelny, vypil čaj, udělal si rozpočet a šel do hotelu, kde jsem se pořádně dosyta vyspal. Pak jsem si koupil lístek na autobus do Rocky Mount, protože už nebylo možný stopovat z Ohia až do Severní Karolíny, v tomhle zimním horském kraji, přes celý Blue Ridge, a vůbec. Začal jsem ale být netrpělivý a rozhodl jsem se, že stejně zkusím stopovat, požádal jsem řidiče, aby zastavil na kraji města, a vrátil jsem se na autobusovou stanici, abych si nechal proplatit lístek. Nechtěli mi ale peníze dát. Celý výsledek ty my netrpělivosti byl, že jsem pak musel dalších osm hodin čekat na příští zastávkový autobus do Charlestonu v Západní Virginii. Začal jsem ze Springfieldu stopovat, jen tak, myslel jsem, že chytím autobus v nějakém městě po cestě, a když jsem tam stál na těch bezútěšných okreskách, omrzly mi v tom mrazivém soumraku ruce i nohy. Jedním dobrým stopem jsem se dostal do nějakého městečka a tam jsem prostě čekal u maličké telegrafní stanice, která sloužila jako zastávka, dokud nepřišel autobus. Byl úplně narvaný a celou noc pomalu přejížděl přes hory a za svítání se namáhavě vlekl přes Blue Ridge, překrásný zalesněný kraj, všude ležel sníh, a pak, po celém dnu, kdy jen zastavoval a zase se rozjížděl, sjel z hor dolů do Mount Airy a nakonec, trvalo to snad věčnost, dorazil do Raleighu, kde jsem přestoupil na místní linku a řekl řidičovi, aby mě vysadil u okresní silnice, která se klikatí tři míle borovicovými lesy až k matčině domu v Big Easonburg Woods, což je venkovská křižovatka za Rocky Mount.

Vysadil mě, bylo asi osm večer a já šel tři míle po tichý mrazivý karolínský silnici, zalitý svitem měsíce, díval jsem se na tryskáč, co mi letěl nad hlavou, a na pruh, který se táhl přes měsíční tvář a přetínal kotouč, bělostný jak sníh. Bylo to překrásný, být zase zpátky na Východě, ve sněhu, o vánocích, světýlka v oknech roztroušených farem, tichý lesy, pustina, řídce porostlá borovicemi, tak holá, prázdná a ponurá, a železniční trať, která vedla pryč, do šedavě modrých lesů, k mému snu.

V devět hodin jsem s celým tím nákladem na zádech dupal po matčině dvorku, stála tam v kuchyni u bílé vykachlíkovaného dřezu, myla nádobí a se smutným výrazem na mě čekala (měl jsem zpoždění), dělala si starosti, že to ani nedokážu a možná si pomyslela "Chudák Raymond, proč musí pořád jezdit tím stopem a k smrti mě soužit, proč nemůže být jako ostatní?" A jak jsem stál na tom studeném dvorku a díval se na ni, myslel jsem na Japhy ho: "Proč ho tak štvou dřezy s bílými kachlíčky a, jak tomu říká, 'kuchyňská mechanizace'? Lidi mají dobrý srdce, ať už žijou jako dharmoví tuláci nebo ne. Podstatou buddhismu je přece soucit." Za domem byl pořádný borový les, kde jsem měl v úmyslu strávit celou tuhle zimu a jaro meditováním pod stromy a sám přijít na pravdu všech věcí. Byl jsem strašně šťastný. Obešel jsem dům a podíval se na vánoční stromek za oknem. O sto metrů dál po silnici stály dva vesnický obchůdky, který v jinak pustý, neradostný lesní prázdnotě vytvářely krásně teplý rozzářený obraz. Šel jsem k psí boudě a našel tam starýho Boba, který se v ty zimě celý klepal a odfrkával. Kňučel radostí, že mě vidí. Odvázal jsem ho a on štěkal, skákal kolem dokola a společně jsme šli do domu, kde jsem v teplý kuchyni objal matku, a sestra se švagrem vyšli z obývacího a vítali mě, a taky malý synovec Lou, a já byl zase doma.

Všichni chtěli, abych spal na gauči v obýváku u komfortních olejových kamínek, ale já trval na tom, že se ubytuju (jako předtím) na zadní verandě se šesti okny, ze kterých je vidět na holý zimní bavlňákový pole a borový les za ním, všechny okna jsem nechával otevřený a svůj senzační spacák jsem si rozložil na gauč, abych tak spal čistým spánkem zimních nocí, s hlavou zabořenou do tepla hladkého nylonu a prachového kachního peří. Když šli všichni spát, vzal jsem si bundu, čepici s klapkami na uši a železničářský rukavice a přes to všechno jsem si přetáhnul nylonový pončo a jako nějaký mnich v rubáši jsem v měsíčním světle vykročil na bavlňákový pole. Zem byla pokrytá jinovatkou, ozářenou svitem měsíce. Starý hřbitov u silnice zářil v jinovatce. Střechy sousedních farem vypadaly jako bílý sněhový tabule. Šel jsem bavlňákovými brázdami, za mnou běžel Bob, velký ohař, a malý Sandy, který patřil Joynersovým, co bydleli kousek dál po silnici, a pár dalších zatoulaných psů (všichni psi mě milují), a došel jsem ke kraji lesa. Tady jsem si minulý jaro, když jsem chodíval meditovat pod svou oblíbenou borovičku, vyšlapal pěšinku. Cestička tu ještě byla. Stále tam bylo místo mého slavnostního vstupu do lesa, což byly dvě souměrně umístěné mladé borovice, který vytvářely něco jako sloupky brány. Vždycky jsem se tam poklonil, sepnul ruce a poděkoval Avalókitéšvarovi za výsadu být v lese. Pak jsem vešel, zavedl Boba, který byl bílý jako měsíc, přímo k borovici a tam, u kořenů stromu pořád ležel můj slamník. Upravil jsem si pláštěnku, srovnal si nohy a usednul k meditaci.

Psi meditovali vstoje. Všichni jsme byli v naprostém klidu. Celý měsíční venkov byl mrazivě tichý, nikde se neozývalo ani slabý t'uknutí králíků nebo mývalů. Naprostý studený požehnaný ticho. Možná pět mil odtud směrem na Sandy Cross štěkal nějaký pes. Akorát tak strašně slabý nezřetelný zvuk velkých nákladů dunicích nocí po třistajedničce, asi tak dvanáct mil daleko, a samozřejmě občasné vzdálené zavření dýzlu nákladních nebo osobních vlaků Atlantic Coast Line, který jedou na sever a na jih, do New Yorku a na Floridu. Požehnaná noc. Okamžitě jsem upadnul do naprosto čirého, klidného, bezmyšlenkovitého transu, ve kterém mi bylo zase vyjeveno "Tohle uvažování přestalo," a já si povzdechnul, protože už jsem vůbec nemusel přemýšlet a cítil jsem, jak se mi celý tělo noří do stavu blaženosti, úplně uvolněný a usmířený s veškerým pomíjivým světem snu, toho, kdo sní, a snění samotného, byla to víra, a tak se jí dalo uvěřit. A taky všechny možné myšlenky jako "Jediný člověk prokazující v pustině laskavost stojí za všechny chrámy, co tenhle svět podporuje," natáhnul jsem se a pohladil starého Boba, který se na mě spokojeně podíval. "Vše, co žije a umírá, jako tihle psi a já, přichází a odchází bez jakýhokoli trvání nebo vlastní podstaty, ó, Bože, a proto možná nemůžeme existovat. Jak podivný, jak důstojný a příhodný, jak je to pro nás dobrý! Jaká by to byla hrůza a děs, kdyby byl svět skutečný, protože kdybych byl skutečný, byl bych nesmrtelný." Nylonový pončo mě chránilo před zimou, jako stan na míru, a já zůstal dlouho, asi tak hodinu, sedět se zkříženými nohama v zimním půlnočním lese. Pak jsem se vrátil do domu a ohřál se v obývacím pokoji u krbu, zatímco ostatní spali, a pak jsem na verandě vklouznul do spacáku a usnul.

Druhý den byl Štědrý večer, který jsem strávil s lahví vína u televize, s radostí jsem sledoval zábavný programy a půlnoční mši v katedrále svatého Patrika v New Yorku, sloužili ji biskupové, dogmata se třpytily, kongregace a knězi v sněhobílých krajkových ornátech před nádherným hlavním oltářem, a zdálo se mi, že nebyl ani jako polovina my slaměný rohože, tam pod malou borovicí. A pak o půlnoci mladí napjatí rodičové, moje sestra a švagr, vystavovali pod stromečkem dárky, a byli daleko blaženější než celá ta Gloria in Excelsis Deo v římskokatolické církvi a všichni ti zúčastnění biskupové. "Protože konec konců," pomyslel jsem si, "Augustin byl černá huba a František můj idiotskej brácha." Kocour Davey mě najednou požehnal, hodný kocourek, když mi skočil do klína. Vyndal jsem bibli a u teplých kamen a při světle ze stromku jsem si trochu četl ze svatého Pavla "Necht' se stane pošetilým, by mohl zmoudřet," myslel jsem na dobráka Japhyho a přál jsem si, aby se radoval na Štědrý večer se mnou. "Již jste naplnění," říká svatý Pavel, již jste bohatí. Svatí budou soudit tento svět." A pak v přívalu nádherné poezie, mnohem krásnější než všechny předčítání básní všech těch sanfranciských renesancí doby: "Krmě pro žaludek a žaludek pro krmě; avšak Bůh zmaří to i ony."

"Jojo," pomyslel jsem si, "za krátkodobý podívání si necháte tahat peníze z kapsy..."

Tenhle týden jsem byl v domě sám, matka musela odjet do New Yorku na pohřeb a ostatní byli v práci. Každý odpoledne jsem šel se psy do borovicového háje a v teplém hřejivém zimním jižním sluníčku jsem

četl, studoval a meditoval a za soumraku jsem se vrátil a připravil po všechny večeri. Taky jsem si pověsil koš a při každém západu slunce jsem na něj házel. V noci, když všichni spali, jsem se vrátil za svitu hvězd a někdy i za deště do lesa, a na sobě jsem měl pončo. Les mě přijal dobře. Baval jsem se psaním krátkých básniček ve stylu Emily Dickinsonové jako "Oheň zaplál, lháře napal, co na tom v bytí záleží?" nebo "Ze semínka melouna vzniká potřeba veliká a šťavnatá, to je ale samovláda."

"Necht' se vše vyjasní a požehnání překoná navždy," modlil jsem se v noci v lese. Vymýšlel jsem stále novější a lepší modlitby. A další básničky, jako třeba když začal padat sníh, "Ne často, posvátný sněhu, jsi tak hebký, svatá poklono," a jednou jsem napsal "Čtyři nevyhnutelnosti: 1. Zatuchlý knihy. 2. Nezajímavá příroda. 3. Hloupá existence. 4. Prázdná nirvána, tak brácho, zbašti to."

Nebo za nudných odpolední, kdy by mému línému, ale upřímnému tělu neprospěl ani buddhismus, nebo víno, ani samota, nebo košíková, jsem napsal: "Není co dělat, achich ouvej! Skoro sklíčený." Jednou odpoledne jsem pozoroval kachny v prasečím výběhu na druhý straně silnice, bylo to v neděli, na karolínský rozhlasový stanici vykřikovali kazatelé a já napsal: "Představte si požehnání všem žijícím i umírajícím žízálám na věčnosti, a kachnám, co je žerou... tady máte ty vaše kázání nedělní školy." Ve snu jsem slyšel slova: "Bolest, to je jen labutěnka konkubíny." Ale v Shakespearovi by stálo: "Vždy, při víře mé, jež mrazivý ten zvuk rodí." A pak jednou v noci po večeri, když jsem přecházel po studeném větrném temném dvorku, tak na mě najednou padla strašlivá deprese, praštil jsem sebou na zem a křičel "Zemřu!", protože v tyhle chladný osamělosti tyhle nelitostný nehostinný země se nedá nic jiného dělat, a okamžitě jsem v očích vících pocítil jemný požehnání osvětlení, bylo to jako mlíko, a bylo mi teplo. Uvědomil jsem si, že tohle je ta pravda, kterou zná teď Rosie a všichni mrtví, můj mrtvý táta a bratr, mrtví strejčkové a bratrance, a tety, pravda, kterou si lze uvědomit z kostí mrtvého a která leží někde za Buddhovým stromem stejně jako za Ježíšovým křížem. Uvěřte, že svět je éterická květina, a budete žít. Já to poznal! Taky jsem poznal, že jsem ten nejhorší tulák na celém světě. V očích mi zářil diamant. Na ledničce mňoukal kocour, protože toužil poznat, o jaký milý dobrý radosti se to jedná. Nakrmil jsem ho.

20

Po čase začaly studium a meditace nést ovoce. Doopravdy to začalo koncem ledna, jedny mrazivý noci se mi v lese, v mrtvém tichu málem zdálo, že slyším slova: "Všechno je navěky v pořádku, navěky a navěky." Hlasitě jsem zavýsknul, byla jedna v noci, psi vyskočili a veselili se. Měl jsem chuť řvát to na hvězdy. Sepnul jsem ruce a pomodlil se: "Ó, moudrý a klidný duchu Probuditelství, vše je navždy v pořádku, navždy a navždy, a děkuji ti, děkuji, děkuji ti, amen." Co bych se staral o tu věž ghoullů, požírajících mrtvé, a spermatu, a kostí a prachu, připadal jsem si svobodný, a proto jsem svobodný byl. Najednou jsem pocítil touhu napsat Warrenu Coughlinovi, na kterýho jsem teď hodně myslel, když jsem vzpomínal na jeho skromnost a celkový mlčení, uprostřed mých, Alvahových a Japhyho prázdných výkřiků: "Jo, Coughline, je to zářivá přítomnost a my to dokázali, přinesli jsme Ameriku jako zářivou deku až do tohotohle jasnějšího bezvýznamného Už."

V únoru se začalo oteplovat, půda začala trochu rozmrazat, noci v lese byly mírnější a spaní na verandě příjemnější. Hvězdy na nebi jako kdyby vlhly a zdály se větší. Třeba jsem se zkríženými nohama podřimoval pod hvězdami, pod svým stromem, a v polospánku jsem si v duchu říkal: "Moab? Kdo je to Moab?", a probudil jsem se s šiškou v ruce, byla to bavlníková šišťice z jednoho ze psů. Takže probuzený jsem uvažoval asi takhle: "Všechno jsou to různé projevy toho samého, moje dřímota, šišťice,

Moab, všechno je to jediný pomíjivý sen. Všechno je součástí stejný prázdnoty, budiž jí sláva!" Pak jsem si pro pocvičení v duchu probral tyhle slova: "Jsem prázdnota, neliším se od prázdnoty ani se prázdnota neliší ode mě; vlastně jsem prázdnotou já." A byla tam kaluž, ve který zářila hvězda, a tak jsem do ní plivnul, hvězda zmizela a já se pak ptal: "Tahle hvězda je skutečná?"

Ne že bych si přesně neuvědomoval skutečnost, že mám parádní teplý oheň, ke kterému se po nočních meditacích vrátím a který mi laskavě poskytoval můj švagr, kterému začínalo to my poflakování a nicedělání jít trochu na nervy. Jednou jsem mu z něčeho citoval jeden verš o tom, jak člověk utrpením roste a on mi na to řekl: "Jestli ty rosteš utrpením, tak to já by sem už teď měl bejt vysokoj jako barák." Když jsem si zašel do venkovskýho obchodu koupit chleba a mlíko, tak se ti staříci, co tam posedávali mezi bambusovými tyčemi a sudy s melasou, vyptávali: "Co to tam v tom lese vyvádíš?"

"Ale prostě tam chodím studovat."

"A nejseš už na studentíka trochu starej?"

"No prostě si tam někdy zajdu zdřímnout."

Ale pozoroval jsem je, jak chodí bez cíle celý den po polích sem a tam a hledají, do čeho by tak píchli, aby si jejich ženy myslely, jak jsou pilní a mají strašně moc práce, takže mě vůbec nemohli nějak oblafnout. Věděl jsem, že tajně touží po tom spát v lese anebo tam čistě jen tak sedět a nic nedělat, stejně jako já, který se za to nestyděl. Nikdy mě neotravovali. Jak jsem jim měl říct, že moje vědění bylo vědomí, že podstata mých kostí a jejich kostí a kostí všech mrtvých lidí v zemi, za deštivý noci, je společná charakteristická podstata, která je věčně pokojná a blažená? A je úplně jedno, jestli by tomu věřili nebo ne. Jednou v noci jsem si v pláštěnce sednul v pořádným lijáku a měl jsem krátkou písničku, která se hodila k pleskání deště na nepromokavý kapuci: "Kapky deště jsou extáze, kapky deště se od ní neliší, ani se extáze neliší od kapek deště, jasně, extáze jsou kapky deště, jen ať dál prší, ó mraku!" Takže co bych se staral o to, co mají ty starý ořezávátka v krámě na křižovatce, co v jednom kuse přežvykují tabák, vykládat o my hrozný výstřednosti, všichni stejně shnijeme v hrobě. S jedním z těch starců jsem se jednou dokonce trochu přiopil, vyrazili jsme si a jezdili po těch okreskách a já mu vlastně vykládal, jak tam sedávám v tom lese a medituju, a on to doopravdy docela chápal a řekl, že kdyby měl čas nebo dost odvahy, že by to taky rád zkusil, a v hlase měl trochu smutný podtón závisti. Každý všechno pozná.

21

Jaro přišlo po pořádných lijácích, co všechno umyly, a všude na vlhkých povadlých polích se dělaly hnědý kaluže. Prudký teplý větry bičovaly slunečným suchým ovzduším sněhobílý mraky. Dny zářící jak zlato, s lepou lunou za noci, bylo teplo, a jedna žába, co si dodala odvahy, zase začala v jedenáct večer svou skřehotavou píseň na "Buddhově potůčku", kde jsem si pod dvěma zkroucenými srostlými stromy zřídil nový slaměný místečko na sezení, u malý mýtiny mezi borovicemi, suchýho pruhu trávy a tenoučkýho potůčku. Tam se mnou jednou šel můj synovec Lou a já vzal ze země nějaký předmět a tiše jsem ho pozvedl, seděl jsem pod stromem, a malý Lou, který byl naproti mně, se zeptal: "Co je to?" a já mu odpověděl: "Tohle," a udělal jsem rukou pohyb, jako bych vše srovnával, a dodal jsem: "Toto," a opakoval jsem: "Tohle... je to tohle," a teprve, když jsem mu prozradil, že je to borová šiška, tak si skutečně udělal imaginární úsudek o slově "borová šiška", protože, jak stojí v sůtře: "Prázdnota je rozlišování," a řekl: "Hlava mi vyskočila a mozek se mi pokroutil a moje oči pak začaly vypadat jako okurky a ve vlasech se rni udělal kačer, jako kdyby mě olízlo tele a ten mi pak olíznul bradu." A pak

pokračoval: "Proč já nevymyslím nějakou báseň?" Chtěl ten okamžik nějak oslavit.

"Jasně, ale slož ji hned teď, tak jak ti to jde."

"Jo... , Borovice mávají, vítr se pokouší něco zašeptat, práci křičí drit – drit – drit a jestřábi dělají hark – hark – hark – ' Ach, jsme v nebezpečí."

"Proč?"

"Jestřáb – hark hark hark!"

"A pak?"

"Hark! Hark! – Nic." Potáhnul jsem z vyhasínající dýmky, v srdci klid a mír.

Hájek jsem nazval "Hájek srostlých kmenů" kvůli těm dvěma kmenům, o který jsem se opíral a který se ovíjely jeden kolem druhého, smrk sivý bělavě zářil nocí a ukazoval mi na velkou vzdálenost místo, kam mířím, i když starý Bob mi taky bělavě ukazoval na ty temný stezce cestu. Jednou v noci jsem na tyhle cestičce ztratil korálky juju, co mi dal Japhy, ale druhý den jsem je tam našel, přímo na stezce, a říkal jsem si: "Dharmu nelze ztratit, na vyšlapaný stezce se nedá nic ztratit."

Počátkem jara teď byly rána, kdy jsem se šťastnými psy zapomínal na Cestu buddhismu a byl jsem prostě rád; rozhlížel jsem se po nových ptáčcích, kteří ještě nebyli vypaseni jako v létě; psi zívají a málem mi spolknuli dharmu; tráva se vlnila a slepice kvokaly. Za jarních nocí jsem cvičil dhjánu pod zamračeným měsícem. Mohl jsem vidět pravdu: "Tady, tohle, je Ono. Svět, tak jak je, je Nebe, a já hledám nebe jinde než je, a Nebe je jenom tenhle ubohý žalostný svět. Ach, kdybych tak mohl pochopit, kdybych tak mohl zapomenout na sebe a zasvětit své meditace osvobození, probuzení a požehnanosti všech živých tvorů, ať už jsou kdekoliv, uvědomil bych si, že to, co je, je extáze."

Za dlouhých odpolední jsem prostě jenom seděl v uschlý trávě, dokud mě nepřestalo bavit "přemýšlet o ničem", a jednoduše jsem si šel lehnout a měl náhlý krátký sny, jako ten zvláštní sen, co se mi jednou zdál, že jsem se probudil v takovém nějakém šedivém strašidelném podkroví, vytahoval jsem kufr s šedivým masem, který mi matka podávala a já si nedůtklivě stěžuju: "Už nikdy neslezu zpátky!" (abych konal tohle dílo celého světa). Připadal jsem si jako něco prázdného, co je vyzvaný, aby se těšilo z extáze nekonečný podstaty pravdy.

Dny se valily jeden za druhým, byl jsem pořád v montérkách, nečesal jsem se, moc jsem se neholil, stýkal se jenom se psy a kočkami, a znova jsem žil životem dětství. Mezitím jsem psal a přišlo mi vyrozumění, že můžu tohle léto pracovat jako požární hlídač pro US Forest Service na Desolation Peak ve vysokých Kaskádách ve státě Washington. Proto jsem si řekl, že v březnu vyrazím do Japhyho domku, abych byl kvůli letní práci blíž Washingtonu.

O nedělních odpolednách moje rodina vždycky chtěla, abych si s nimi vyjel, ale já dával přednost tomu zůstat sám doma, vždycky se naštváli a říkali: "Co se to s ním děje?" a já pak poslouchal, jak se v kuchyni hádají o jalovosti mého "Buddhismu", a pak všichni nastoupili do auta a odjeli a já šel do kuchyně a zpíval jsem si "Stoly jsou prázdné, všichni jeli na výlet," na melodii "You're Learning The Blues" Franka Sinatry. Byl jsem sice cvok, ale šťastnější. V neděli odpoledne jsem pak šel se psy do svého lesa, posadil jsem se a natáhnul ruce dlaněma vzhůru a přijímal jsem plný náruče slunce, který do dlaní pěkně pralo. "Nirvána je pacička," pronesl jsem, protože první, co jsem uviděl, když jsem otevřel oči z meditace, byla Bobova packa, která se mu ve snu hýbala v trávě. Pak jsem se vrátil do domu, po tý mý čistý, dokonalý, prochozený cestičce, a čekal na noc, kdy zase uvidím nespočetný Buddhy, jak se schovávají v povětří, ozářeným měsícem.

Můj poklid byl nakonec narušen nepochopitelnou hádkou se švagrem; začalo mu vadit, že pouštím Boba a беру ho s sebou do lesa. "Už jsem do toho psa nastrkal moc peněz na to, abych ho teď odvažoval od řetězu."

Zeptal jsem se ho: "Jak by se ti líbilo, kdybys byl na řetězu a celej den naříkal jako ten pes?"

"Mě to teda netrápí," odpověděl a moje sestra dodala: "A mně je to jedno."

Tak mě to naštválo, že jsem zlostně odkráčel do lesa, byla neděle odpoledne, já se rozhodnul, že tam zůstanu bez jídla do půlnoci, a vrátím se až pak, v noci si všechno sbalím a odejdu. Ale za pár hodin mě matka volala ze zadní verandy k večeři a já nešel; nakonec přiběhnul k mému stromu malý Lou a prosil mě, abych se vrátil.

V tom malém potůčku jsem měl žáby, který kvákaly v těch nejneobvyklejších chvílích, a přerušovaly moji

meditaci, úplně jako kdyby to bylo záměrně, a jednou v poledne zakvákala jedna žába třikrát a zbytek dne byla potichu, jako by mi vykládala Trojí vůz. A teď ta žába kvákla jednou. Cítil jsem, že je to znamení, který znamená První vůz soucitu, a vrátil jsem se, rozhodnutý, že to všechno přeždu, i ten můj soucit se psem. To je ale smutný a zbytečný sen. Když jsem byl v noci zase v lese a dotkl se prsty korálků juju, opakoval jsem si zvláštní modlitby jako třeba: "Má hrdost je raněná, což je prázdnota; moje starost je v dharmě, což je prázdnota; jsem hrdý na svou laskavost ke zvířatům, což je prázdnota; Ánandova lítost, dokonce i to je prázdnota." Možná kdyby u toho byl nějaký starý zenový mistr, tak by prostě šel ven a toho psa na řetězu by nakopnul, aby tak všem ušetril náhlou pecku probuzení. Moje trápení bylo v tom, že jsem se prostě zbavoval pojetí lidí a psů a sebe samého. Do hloubi duše mě zraňovala smutná povinnost pokusit se neznat se k tomu, co se děje. V každém případě z toho ale bylo malý ožehavý drama na nedělním venkově: "Raymond nechce, aby byl pes na řetězu." Pak mě najednou v noci pod stromem napadla úžasná myšlenka: "Všechno je prázdný, ale probuzený! Věci jsou prázdný v čase, prostoru a mysli." Na všechno jsem přišel a druhý den, kdy jsem si připadal strašně osvěžený, jsem cítil, že přišel čas vysvětlit všechno rodině. Smáli se tomu víc než čemu jinému. "Ale poslouvejte! Ne! Podívejte se! Je to přece tak jednoduchý, nechtě mě, abych vám to vysvětlil co možná nejjednodušším a nejstručnějším způsobem. Všechny věci jsou prázdný, nemám pravdu?"

"Co to ale myslíš, tím prázdnem, já přece držím v ruce pomeranč, nebo snad ne?"

"Je prázdný, všechno je prázdný, věci vznikají jenom proto, aby zanikly, všechno, co bylo udělaný, zase musí být zničený, a musí být zničený jednoduše proto, že to bylo udělaný!"

Ale dokonce ani tohle mi nikdo nebaštil.

"Pořád jenom ten tvůj Buddha, proč jsi se nedržel náboženství, se kterým jsi přišel na svět?" ozvaly se matka se sestrou.

"Všechno zaniklo, už to zmizelo, přišlo a zase to není," křičel jsem. "Cha," zlostně jsem rázoval kolem a zase zpátky, "a věci jsou prázdný, protože se jeví, žejo, vidíte je, ale jsou stvořené z atomů, který se nedají změřit, zvážit ani uchopit, to už dneska ví i ti blbí vědci, neexistuje žádná hmotná důkaz o tom nejmenším tak zvaným atomu, věci jsou prostě jenom prázdný uspořádání něčeho, co se v prostoru jeví jako pevný, ale ani velký ani malý, vzdálený nebo blízký, skutečný nebo zdánlivý, jsou to jenom jednoduchý a čirý přízraky."

"Přízrakové!" zakřičel užasle malý Lou. Doopravdy se mnou souhlasil, ale můj důraz na "Přízrakách" ho polekal.

"Tak podívej," začal švagr, "kdyby byly věci prázdný, tak jak je to možný, že můžu tenhle pomeranč cejtít, a vlastně ho můžu i ochutnat a spolknout, tak jak mi tohle teda vysvětlíš?"

"Tvoje mysl si ten pomeranč vytváří tím, že ho vidí, slyší, dotýká se ho, cítí ho, ochutnává ho a přemýšlí o něm, ale bez ty myslí, jak tomu říkáš, by ten pomeranč nebyl ani viděnej, slyšenej nebo chutnanej, nebo dokonce duševně vnímanej, vlastně je to tak, že tenhle pomeranč závisí na tvém vědomí, aby mohl existovat... Ty to nechápeš? Sám o sobě není nic, je skutečně jenom nehmotnej a vidí ho jenom tvoje vědomí. Jinak řečeno, je prázdný a probuzenej."

"Dobře, ale jestli je to takhle, tak je mi to i tak putna." Tu noc jsem šel do lesa celý nadšený a říkal jsem si: "Co to znamená, že jsem v tomhle nekonečném vesmíru, myslím si, že jsem člověk, co sedí pod hvězdárna na terase země, ale vlastně jsem díky prázdnotě a probuzenosti všeho prázdný a probuzenej? Znamená to, že jsem prázdný a probuzenej, že vím, že jsem prázdný a probuzenej a že mezi mnou a vším ostatním není žádný rozdíl. Jinými slovy, znamená to, že jsem se stal stejnej jako všechno ostatní. Znamená to, že jsem se stal Buddhou." Skutečně jsem to cítil, věřil jsem tomu, a když jsem si představil, co ještě budu muset Japhymu říct, až se teď vrátím do Kalifornie, tak mě to naplnilo velkou radostí.

"Aspoň on mě bude poslouchat," trucoval jsem. Cítil jsem hluboký soucit se stromy, protože jsme byli to samý; pomazlil jsem se se psy, který se se mnou nikdy nehádali. Všichni psi milují Boha. Jsou moudřejší než jejich páni. Taky jsem to psům řekl, poslouchali mě, stríhali ušima a olizovali mi tvář. Dokud jsem tam byl, tak jim to bylo jedno, ať už to bylo tak nebo tak. Když už ne nikým nebo ničím jiným, byl jsem tenhle rok určitě svatým Raymondem všech psů.

Někdy jsem v lese čistě jen tak seděl a upřeně hleděl na věci samotný a snažil jsem se jakýmkoli způsobem vytušit tajemství existence. Třeba jsem se dlouho díval na ohýbající se svatý dlouhý žlutý

plevele, který byly přímo proti my rohoží Tathágatova místa neposkvrněnosti, na který jsem v trávě sedal, a ukazovaly do všech stran, a jak jim vítr nakazoval, nevlídně spolu rozmlouvaly, ta, ta, ta, v udrbaných skupinkách, s některými osamělými plevy, co byly hrdý, aby se ještě ke všemu producovaly, celá ta kongregace živého plevelí, který ve větru najednou zazvonilo jako zvony, bylo celý žhavý, aby se mohlo rozčítit, a všechno přitom stvořené ze žlutý látky, drželo se to země, a mě napadlo, Tohle je ono. "Rup, rup, rap," halekal jsem na plevy a ty ukázaly směr větru, namířily inteligentní sahadla, aby naznačovaly, zasypávaly ranami a šidily, některý tkvěly kořeny v rozpuku představitosti země, v její podstatě navlhly vzrušený myšlenky, která zkarmovala přesně ten jejich holý kořen–a–stonek... Bylo to tajemný. Usínal jsem a zdály se mi slova: "Tímto učením zem skončila," a zdálo se mi o mamince, jak vážně přikyvuje celou hlavou, hmm, a má přitom zavřený oči. Co mně bylo po unavujících ranách a bolestech, po nudných špatnostech a bezprávích, po malých trápeních tohoto světa, lidský kosti nejsou nic než marnivý a hloupý linie, co se jen poflakují, a celý vesmír je jen prázdnou a planou formou hvězd. "Jsem Bhikku Jalová krysa!" zdálo se mi.

Co mně bylo po bojácným zavřeštění malého pouhého já, který si všude putuje? Zabýval jsem se přeháním, od–říz–nutím, přestřížením, odvanutím, otrávením a zmatením, od–razením, nic–ne–děním, bez–naděj–ností, mrtvostí, ztraceností, ukončeností, prask–lostí, přervaným článkem, nir, článek, vána, lup! "Prach mých myšlenek sebranej do koule," napadlo mě, "v tyhle nestárnoucí samotě," uvažoval jsem a doopravdy jsem se usmíval, protože jsem nakonec viděl bílý světlo, všude a ve všem.

Když jsem jednou v noci začal zažívat to, čemu se říká "Samápatti", což v sanskrtu znamená transcendentální návštěvy, teplý vítr přiměl borovice k tajemnému, hlubokému hovoru. Duchem jsem byl trochu mimo, lezlo na mě spaní, ale fyzicky jsem byl nějak čilý jako ryba a naprosto ve střehu, seděl jsem vzpřímeně pod svým stromem, když jsem najednou spatřil květiny, hodné růžových květinových stěn, lososově růžový, v tom Ššš mlčenlivého lesa (dosažení nirvány je jako nalezení ticha), spatřil jsem prastarý zjevení Buddhy Dípankary, který byl Buddhou, co nikdy nic neřekl, Dípankaru jako obrovskou sněhobílou pyramidu, Buddhu, s divokým huňatým černým obočím jako John L. Lewis a děsivým upřeným pohledem, a to všechno na nějakým starým místě, na pradávnmý sněhobílým poli jako Alban ("Nový pole!" křičela ta černošská kazatelka), úplná vize, a zježily se mi z ní všechny vlasy. Pamatuju si ten zvláštní konečný, magický výkřik, který to ve mně vyvolalo, ať už to znamená, co chce: Colyalcolor. Bylo to, tahle vize, zcela prostý jakýhokoli zdání já, který bylo mnou, byl to prostě čirý stav bez nějakého ega, čistě divoká, nehmotná vize, postrádající jakýkoli špatný přídomky... prostá úsilí a prostá omylu. "Všechno je v pohodě," napadlo mě. "Forma je prázdnota a prázdnota je forma a my jsme tady navždycky v jedny nebo druhý formě, která je stejně prázdná. To, čeho dosáhli mrtví, tohle tichého, okázalého mlčení ryzí probuzený země."

Chtělo se mi vykřiknout přes lesy a střechy Severní Karolíny a oznámit tu úžasnou a prostou pravdu. A pak jsem to uzavřel: "Mám spakovanej bágel a je jaro, vyrazím na jihozápad do vyprahlejších oblastí, do dávno osamělý krajiny Texasu a Chihuahuy a nevázaných ulic mexický noci, za muzikou, která se line ze dveří, za holkama, vínem, marjánou a fantastickými klouboukama, vivat! Co na tom? Jako mravenci, kterým nezbyvá než celý den něco namáhavě shánět, tak já nemám nic jiného na práci než dělat to, co chci, být laskavěj, zůstat přesto neovlivněnej pomyslněma soudama a modlit se za světlo." Když jsem tak seděl v tom svém Buddhovi – besídce, v ty "colyalcolorový" stěně květin, růžový, rudý a slonovinově bílý, uprostřed volier magických transcendentálních ptáků, co se hlásili k mý probouzející se myslí líbeznými tajuplnými výkřiky (skrivan bez nějakého cíle), v nadpozemský vůni, tajemně prastarý, v blaženosti Buddhy–polí, tak z toho všeho jsem pochopil, že můj život je nekonečná zářící nepopsaná stránka, a já můžu dělat, co chci.

Druhý den se stala zvláštní věc, na ukázkou opravdový síly, kterou jsem z těch magických vizí získal. Matka už pět dní kašlala, teklo jí z nosu a teď ji ke všemu začalo tak bolet v krku, že ji to při kašlání bolelo, a mně se zdálo, že to je vážný. Rozhodnul jsem se, že se uvedu do hlubokého transu, sám se zhypnotizuju a budu si připomínat "Všechno je prázdný a probuzený," abych to mohl vyšetřit a najít lék na matčinu nemoc. Okamžitě jsem za zavřenýma očima viděl obraz láhve od brandy, ale pak jsem viděl, že to je mazání "Heet", účinný lék, a kromě toho se tam jako ve filmový prolínače přidal ještě zřetelný obraz drobných bílých kytek, byly kulatý a měly malý korunní plátky. Ihned jsem vstal, byla půlnoc,

matka v posteli kašlala, šel jsem a sebral několik váz s chrpama, který sestra týden před tím rozestavila po domě, a dal jsem je ven. Pak jsem vzal z lékárničky "Heet" a řekl jsem matce, aby si tím mazala krk. Druhý den bylo po kašli. Po nějaký době, když už jsem odjel a stopoval jsem na Západ, slyšela tuhle historku naše známá zdravotní sestra a řekla: "Ano, to vypadá jako alergie na květiny." Během ty vize a toho, co jsem podnikl, jsem naprosto jasně věděl, že lidi onemocní proto, že využijou všech fyzických možností, aby se sami zrychtovali, kvůli ty jejich samočinně se usměřňující Boží, Buddhovy nebo Alláhovy přirozenosti, nebo jak už si chcete Boha pojmenovat, a všechno tak automaticky zabíralo. Tohle byl můj první a zároveň poslední "zázrak", protože jsem měl strach, že bych se o to začal moc zajímat a úplně tomu propadnul. Taký jsem se trochu polekal ty veškerý odpovědnosti. Celá rodina slyšela o my vizi a o tom, co jsem udělal, ale nezdálo se, že by o tom měli nějaký valný mínění: a já vlastně taky ne. A tak to bylo správně. Byl jsem teď hrozně bohatý, super myriádový bilionář, v transcendentálních milostech Samápatti, díky prostinky karmě, a možná proto, že jsem měl soucit se psem a odpustil jsem lidem. Ted' jsem ale poznal, že jsem dědic blaženosti a že konečný hřích, ten nejtěžší, je spravedlivost. Takže jsem držel hubu, vyrazil na cestu a jel se podívat za Japhym. "Ať ti blues nedělá zle," zpívá Frank Sinatra. Poslední noc v lese, v předvečer mého odjezdu stopem, jsem slyšel slovo "hvězdný tělo", který se týkalo toho, jak věci nesmí být dělaný proto, aby zmizely, ale aby se probudily ke svému maximálně ryzímu pravému a hvězdnému tělu. Poznal jsem, že se nedá nic dělat, protože se nikdy nic nestane, a všechny věci jsou prázdným světlem. A tak jsem dobře posilněn vyrazil, s báglem, a políbil jsem matku na rozloučenou. Zaplatila pět dolarů a nechala mi dát na moje starý boty fungl nový tlustý gumový podrážky s podkůvkami, a já byl teď zcela připravený na letní práci v horách. Náš starý známý z venkovského obchůdku, Buddha Tom, plným právem zvláštní postavička, mě hodil svým vozem na dálnici číslo šedesát čtyři, tam jsme si zamávali na rozloučenou a já začal stopovat tři tisíce mil zpátky do Kalifornie. Doma budu zase asi až příští vánoce.

22

Japhy na mě mezitím čekal ve svém krásném domku v Corte Madera v Kalifornii. Usadil se v poustevně Seana Monahana, dřevěný chatce postavený za řadou cypřišů, na malém strmém travnatém pahorku, porostlým taky eukalyptem a borovicemi, za Seanovým hlavním domem. Domek postavil před lety nějaký stařík, aby v něm umřel. Byla to dobrá práce. Pozval mě, abych tam zadarmo bydlel, jak dlouho budu chtít. Chatu, která byla léta v troskách, zobyvatelnil švagr Seana Monahana Whitey Jones, šikovný mladý tesař, který dal přes dřevěné stěny pytlovinu, instaloval tam pořádný kamna na dřevo a petrolejku, a nakonec v ní nikdy nebydlel, protože musel kvůli práci opustit město. Takže se tam nastěhoval Japhy, aby mohl dokončit svoje studia a žít pořádným samotářským životem. Když ho chtěl někdo navštívit, tak to bylo pěkně do kopce. Na podlaze byly pletené slaměné rohože a Japhy v dopise psal: "Sedím a kouřím dýmku, popíjím čaj a naslouchám, jak vítr šlehá štíhlými větvemi eukalyptů jako bičem a jak řady cypřišů hučí." Měl tam zůstat do 15. května, to byl den, kdy odplouval do Japonska, kam ho pozvala nějaká americká nadace, aby žil v klášteře a studoval u Mistra. "Prozatím," psal Japhy, "přijed' sdílet divochovu temnou chajdu s vínem, víkendovějma holkama a pořádnějma hrncema jídla a teplem u ohně. Monahan nám dá prachy na jídlo, když na jeho rozlehlém pozemku porazíme pár stromů, nářezem je na koze a naštipáme z nich palivový dříví, a já tě naučím všechno o dřevorubectví." Tuhle zimu jel Japhy stopem do svého rodného kraje, na Severozápad, nahoru přes Portland, v

chumelenici, a pak dál do kraje modravých ledovců a nakonec na sever státu Washington, na farmu svého kamaráda v Nooksack Valley, týden v boudě sběračů lesních plodin, která byla stlučená z trámů a prken, a pár výstupů v okolí. Jména jako "Nooksack" a "Národní park Mount Baker" vybudily v mé mysli krásnou křišťálovou vizi sněhu, ledu a borovic Dálného severu mých dětských snů... Ale já stál na pořádně rozpálený dubnový silnici v Severní Karolině a čekal na první svezení, netrvalo to dlouho a svezl jsem se s mladým středoškolačkem, co mě vzal do venkovského městečka, jmenovalo se Nashville, kde jsem se půl hodiny smažil na slunci, až mě vzal nemluvný, ale dobrosrdečný námořní důstojník, který mě dovezl až do Greenville v Jižní Karolině. Po celý tyhle zimu a začátku jara, kdy jsem si v neuvěřitelný pohodě pospával na verandě a odpočíval v lese, byla pro mě řehole stopování ještě horší než kdy předtím a bylo to pěkný peklo. V Greenville jsem vlastně šlapal tři míle v pálicím slunci a úplně zbytečně jsem zabloudil v centru ve vedlejších ulicích, hledal jsem jednu určitou dálnici a na jednom místě jsem minul něco jako kovárnu, kde byli samí černoši, zpocený a pokrytý prachem z dřevěného uhlí, a když jsem ucítil náhlý závan žáru, vykřiknul jsem: "Najednou jsem zase v pekle!"

Ale na silnici začalo pršet a po několika stopech jsem se octnul v deštivý noci v Georgii, kde jsem odpočíval pod stříškami starých krámů se železářským zbožím, co sahaly až nad chodník, seděl jsem na batohu a popíjel čtvrtlitrovku vína. Deštivá noc, žádný svezení. Když přijel autobus Greyhoundu, mávnul jsem na něj a jel do Gainesville. Tam jsem si myslel, že si na chvíli zdřímnu u kolejí, ale byly asi míli daleko, a zrovna když jsem uvažoval nad tím, že bych se vyspal na seřadišti, přišla tam místní četa posunovat a uviděli mě, takže jsem se stáhnul na prázdnou parcelu u kolejí, ale pořád kolem kroužilo policajtský auto, měli zapnutý světlomet (možná o mě slyšeli od těch železničářů, ale možná taky ne), takže jsem to vzdal, stejně tam byli komáři, a vrátil jsem se do města a stál tam v jasném světle jídelny v centru a čekal, jestli mě někdo svezí, policajti na mě krásně viděli, a tak už mě nehledali a ani se o mě nestarali.

Ale nikdo nebral, blížilo se svítání a tak jsem se vyspal v hotelu ve čtyřdolarovém pokoji, osprchoval se a pěkně si odpočinul. Zase ale ten pocit bezdomoví, deprimující a tísnivý jako při vánoční cestě na Východ, Jediný, na co jsem mohl být pyšný, byly moje pracovní boty s parádními novými tlustými podrážkami a plný batoh. Ráno po snídani v bezútesný georgijský restauraci, u stropu se otáčely větráky a bylo tam mnoho, jsem šel na žhnoucí dálnici a stopnul řidiče nákladáku do Flowery Branch v Georgii, a pak pár krátkých jízd přes Atlantu, na druhou stranu, u dalšího městečka, jmenovalo se Stonewall, kde mě vzal velký tlustý Jižan v klobouku se širokou krempou, páchnul whisky a v jednom kuse vyprávěl vtipy a vždycky se na mě otočil, jestli se směju, a mezitím hnál auto na plný pecky do nebezpečné krajiny a nechával za sebou velký mračna prachu, takže ještě daleko před tím, než dojel na místo, jsem se omluvil a řekl jsem mu, že bych rád vystoupil a najedl se.

"Sakra, mladej, něco si tam s tebou dám a pak tě zasej povozu dál." Byl opilý a jel hodně rychle.

"No, já ale musím na záchod," řekl jsem slábnoucím hlasem. Tenhle zážitek mě tak otrávil, že jsem se rozhodnul: "Kašlu na stopa. Mám dost prachů, abych se mohl svízt autobusem do El Pasa a odtamtud už pak můžu naskakovat na nákladní vlaky Southern Pacific a bude to desetkrát bezpečnější." A kromě toho rozhodla taky představa, že budu úplně až v El Pasu v Texasu, na tom suchém Jihozápadě s jasně modrým nebem a nekonečnou pustou krajinou, ve který budu moct spát a nebudou tam žádný poldové. Už jsem byl celý žhavý, abych vypadnul z Jihu, pryč z Georgie trestaneckých pracovních čet v řetězech. Autobus přijel ve čtyři a v Birminghamu v Alabamě jsme byli uprostřed noci, čekal jsem tam na lavičce na další autobus a pokoušel se s rukama na báglu usnout, ale pořád jsem se probouzel a viděl jenom samý bledý přízraky amerických autobusových zastávek, jak tam bloumali sem a tam: nějaká ženská tam vlastně plynula kolem jako obláček kouře a já si byl naprosto jistý, že stoprocentně neexistovala. Ve tváři přízračný výraz víry v to, co dělala... V mém obličejí vlastně taky. Po Birminghamu přišla brzo Louisiana, pak naftový pole východního Texasu, pak Dallas a dlouhá celodenní jízda autobusem, který byl narvaný vojáky, napříč ohromnou dlouhou pustinou Texasu, až na jeho hranice, do El Pasa, přijeli jsem tam o půlnoci, a teď už jsem byl tak vyčerpaný, že jsem netoužil po ničem jiném než po spánku. Ale nešel jsem do hotelu, už jsem musel hlídat peníze, a tak jsem si místo toho prostě hodil bágl ztěžka na záda a šel jsem přímo na železniční seřadiště, abych si tam někde za kolejema roztáhnul spacák. A právě tehdy, tu noc, jsem uskutečnil sen, kvůli kterému jsem zatoužil koupit si ten batoh.

Byla to nádherná noc a taky nejsladší spánek v mém životě. Nejdřív jsem šel na seřadiště a opatrně ho prošel za řady nákladních vagónů a dostal jsem se až na jeho západní konec, ale šel jsem dál, protože jsem v ty tmě najednou uviděl, že je tam vlastně strašně pustá krajina. Ve svitu hvězd jsem nejasně viděl skály a uschlý křoviska, těch byly úplně hrozný hory. "Proč se motat kolem viaduktů a trati," uvažoval jsem "když stačí, abych trochu víc natáhnul nohy a budu v bezpečí, z dosahu všech železničních policajtů, a tuláků vlastně taky." Prostě jsem šel dál pár mil podle hlavní tratě a brzo jsem byl v otevřený pustý hornatý krajině. V těch botách na tlustých podrážkách se mi dobře šlapalo po pražcích a kamenech. Ted' bylo asi kolem jedny hodiny v noci a já toužil po tom, abych se mohl vyspat z ty dlouhý jízdy z Karolíny. Nakonec, když jsem minul údolí, ve kterém svítilo hodně světla, bylo to jasné vězení nebo káznice, jsem napravo uviděl horu, která se mi líbila. "Tomuhle placu se, chlapče, vyhni," pomyslel jsem si. Stoupal jsem vyschlým korytem a skály i písek byly ve svitu hvězd bílý. Šplhal jsem dál a dál.

Najednou mě potěšilo, když jsem si uvědomil, že jsem naprosto sám, v bezpečí, a nikdo mě nebude celou noc budit. To je ale úžasný zjištění! A všechno, co jsem potřeboval, jsem měl přímo na zádech; než jsem šel, tak jsem si na stanici autobusu natočil do plastický láhve čerstvou vodu. Šplhal jsem dál korytem, takže když jsem se nakonec otočil a podíval zpátky, tak jsem viděl celý Mexiko, celou oblast Chihuahua, celou tu poušť třpytivýho písku, pozdě v noci, pod zapadajícím měsícem, který byl obrovský, jasný a přímo nad horama Chihuahuy.

Trat' Southern Pacific vede za El Pasem úplně souběžně s řekou Rio Grande, takže z místa, na kterým jsem byl, z americký strany, jsem mohl vidět dolů přímo na řeku, která sama tvoří hranici mezi oběma státy. Písek ve vyschlém korytu byl jemný jako hedvábí. Roztáhnul jsem si na něj spacák, zul boty, loknul jsem si vody a zapálil dýmku, sednul jsem si se zkříženýma nohama a cítil jsem, že jsem šťastný.

Naprostý ticho; v poušti zima ještě neskončila. Jenom hodně z dálky hluk ze seřadiště, kde odráželi nějaký vagóny, s šíleným splatím, který určitě budilo celý El Paso, ale mě ne. Jediný, kdo mi dělal společníka, byl ten měsíc nad Chihuahuou, a jak jsem se na něj díval, tak pomalu zapadal níž a níž, ztrácel to své bílý světlo a vypadal víc a víc jako žlutý máslo, i když ve chvíli, kdy jsem ulehnul ke spánku, mi jasné svítil do obličeje jako nějaká lampa a já ji musel otočit na druhou stranu, abych mohl spát. A protože jsem si pojmenovával různá místa, nazval jsem tenhle flek "Apačská rokle". Spalo se mi skutečně dobře.

Ráno jsem v písku objevil chřestýší stopu, ale mohlo to být od minulýho léta. Bylo tam hrozně málo stop, a ty byly od lovců. Nebe bylo naprosto modrý, bez jedinýho kazu, slunce hřálo, a kolem byla spousta malých kousků suchýho dřeva na oheň, na kterým jsem si udělal snídani. V tom mém prostorným báglu jsem měl konzervy vepřovýho a fazolí. Měl jsem královskou snídani. Ted' byl ale problém s vodou, protože jsem ji všechnu vypil, slunce pralo a já dostal žízeň. Lezl jsem vzhůru korytem, prozkoumával ho dál, a došel jsem až na jeho konec, tyčila se tam mohutná skalní stěna a u jejího úpatí byl dokonce ještě hlubší a jemnější písek než včera v noci. Rozhodnul jsem se, že se tu dneska v noci utábořím, po příjemným dnu, který strávím ve starobylým Juárezu, až si užiju kostelíka, ulic a mexickýho jídla. Chvilku jsem uvažoval nad tím, že bych nechal batoh schovaný mezi skalami, bylo to sice hodně nepravděpodobný, ale přesto bylo možný, že se tam objeví nějaký starý vandrák nebo lovec a najde ho, takže jsem si ho ztěžka hodil na záda a šel zase dolů korytem k trati a pak tři míle zpátky do El Pasa, a batoh jsem nechal za dvacet pět centů v nádražní úschovně. Pak jsem prošel městem a pokračoval k hraničnímu přechodu a za dva centy jsem přešel na druhou stranu.

Ukázalo se, že to bude šílený den, začal jsem docela rozumně v kostele P. Marie Guadeloupský, pak jsem se jen tak potloukal po indiánských trzích, odpočíval na lavičkách v parku, mezi Mexikánci, který se veselili jako malý děti, ale pak přišly bary, sice jen pár, ale vypil jsem toho víc než dost a pořádal jsem na starý kníratý mexický peóny: "Todas las granas de aréna dél desierto de Chihuahua son vacuidad!" a nakonec jsem narazil na bandu odporných mexickýh Apačů nebo něco takovýho a ti mě vzali do svýho kvartýru, kde kapala z kamenných stěn voda, a při svíčke mě zhulili drogama a pozvali své známý a ve svitu svíček tam byla pěkná spousta přízračných hlav a kouře. Ve skutečnosti se mi z toho udělalo zle a vzpomínal jsem na svoji dokonalou roklí s bílým pískem a na místo, kde budu dneska v noci spát, omluvil jsem se a chtěl odejít. Nechtěli mě ale pustit. Jeden z nich mi z tašky s nákupy ukradnul pár věcí, ale mně to bylo jedno. Jeden z těch mexickýh kluků byl teplouš a zamiloval se do mě a chtěl se

mnou do Kalifornie. V Juarézu už byla teď noc; všechny noční kluby už jely naplno. Zašli jsme na malý pivo do jednoho nočního klubu, kde byli jenom samý černošský vojáci, rozvalovali se tam všude kolem se seňontama na klíně, šílený bar, v džuboxu měli rock'n'roll, prostě hotový ráj. Ten mexický hoša po mně chtěl, abych šel do ulic a dělal tam "sst" a abych řekl americkým klukům, že vím, kde tam jsou nějaký holky. "Já je pak zavedu do svého pokoje, sst, ale žádný cholky!" těšil se ten mexický hošan. Jediný místo, kde jsem se ho mohl zbavit, byl hraniční přechod. Zamávali jsme si na rozloučenou. Bylo to zkažený, hnusný město a na mě teď čekala moje čistá nezkažená poušť.

Nedočkavě jsem překročil hranice, prošel El Pasem ven k nádraží, vyzvednul si bágl, zhluboka jsem si vzdychnul a rovnou se vydal ty tři míle přímo k vyschlému korytu, který se dalo v měsíčním svitu lehce znova rozeznat, a pak dál, do kopce, a moje nohy dělaly taky to osamělý žuch, žuch, jako Japhyho boty, a najednou mi došlo, že jsem se vlastně od Japhyho naučil, jak setrást zlo světa a města a najít svou pravou ryzí duši, prostě dokud budu mít na zádech slušný batoh. Vrátil jsem se na tábořiště, roztáhnul jsem spacák a poděkoval Bohu za vše, co mi poskytuje. Vzpomínka na celý to dlouhý odporný odpolední kouření marihuany, s Mexikány v klouboucích posazených na stranu, v zatuchlý cimře osvětlený jenom svíčkou, mi teď připadala jako sen, jako zlý sen, jako jeden z těch snů na slamníku u Buddhova potůčku v Severní Karolíně. Meditoval jsem a modlil se. Na světě neexistuje žádný jiný noční spánek, který by se mohl rovnat se spánkem v noční zimní poušti, ovšem pod podmínkou, že je vám ve spacáku z prachového kachního peří teplo a fajn. Ticho je tak intenzivní, že můžete slyšet hukot vlastní krve v uších, ale ještě hlasitější je nepochybně to tajemný, mystický burácení, co vždycky ztotožňuju s burácivým hřměním diamantu moudrosti, s mystickým řevem ticha samotného, což je nádherný, nezapomenutelný Ššššš, který vám připomíná něco, co už jste nejspíš ve stresu dní od svého narození zapomněli. Škoda, že jsem to nemohl vysvětlit těm, co mám rád, matce, Japhymu, ale na popsání nicoty a ryzosti toho všeho prostě nejsou slova. "Existuje nějaký jistý a pevný učení, který by se dalo nabídnout všem živým tvorům?" zněla otázka, kterou položili pravděpodobně sněhobílýmu Dípankarovi s převislým huňatým obočím, a jeho odpověď bylo řvoucí ticho diamantu.

23

Ráno jsem se musel na silnici předvíst, jinak se do toho útulku v chajdě v Kalifornii nikdy nedostanu. Z peněz, co jsem si vzal s sebou, mi zbylo asi osm dolarů na hotovosti. Šel jsem k dálnici a začal stopovat, doufal jsem, že budu mít brzo štěstí. Vzal mě jeden obchodník. Povídal: "Tady v El Pasu máme třistašedesát dní v roce jasno a svítí slunce a žena prostě koupila sušičku na šaty!" Vzal mě do Las Cruces v Novém Mexiku, přešel jsem to městečko, držel jsem se dálnice a vyšel na druhém konci a tam jsem uviděl nádherný starý strom a tak jsem se rozhodnul, že položím batoh na zem a v každém případě si odpočinu. "Vzhledem k tomu, že je to sen, který už skončil, tak už jsem v Kalifornii, a tak už jsem se rozhodnul, že si teď v poledne odpočinu pod tímhle stromem," což jsem udělal, na zádech, a dokonce jsem si i na chvíli příjemně zdřímnul.

Pak jsem vstal, šel jsem na železniční most, a právě tehdy mě uviděl nějaký chlápek a povídá: "Co bys říkal takovému šolichu, dva dolary na hodinu, když mi pomůžeš odstěhovat piáno?" Potřeboval jsem peníze, a tak jsem souhlasil. Ruksak jsme nechali v jeho stěhováckém skladu a odjeli malým nákladákem k nějakému domu na předměstí Las Cruces, kde na verandě klábosila spousta příjemných lidí, patřících

ke střední třídě, chlapík a já jsme vystoupili z nákladáku, měli jsme rudlík a tenký matrace, vyndali jsme to piáno, a taky spoustu jinýho nábytku, dopravili to k jejich novému domu, dostali to dovnitř, a bylo to. Dvě hodiny, dal mi čtyři dolary a já zašel do jídelny pro šoféry kamiónů, královsky jsem se najedl a byl naprosto připravený na tohle odpoledne a noc. A přesně v ten moment zastavilo auto, řídil ho velký Texasan v sombrero, a na zadním sedadle měl ještě mladý chudý mexický pár, děvče drželo malý dítě, a nabídnul mi, že mě za deset dolarů sveze až do Los Angeles.

"Dám vám všechno, co můžu, a to jsou jenom čtyři," řekl jsem.

"No tak dobře, sakra práce, tak teda pojď." Mluvil a mluvil a jel celou noc bez zastavení přes Arizonu a kalifornskou poušť a v devět hodin ráno mě vysadil v Los Angeles, co by kamenem dohodil od mého nákladního seřadiště, a jediný neštěstí bylo, že mi ta chudá mexická manželka pobryndala nějakým dětským jídlem batoh, který byl na podlaze auta a já to našťavaně utřel. Ale byli to příjemní lidi. Vlastně když jsme projížděli Arizonou, vysvětloval jsem jim trochu buddhismus, hlavně karmu a reinkarnaci, a všichni vypadali, že jim to udělalo radost, když se mohli dozvědět něco nového.

"To jako myslíš další příležitost vrátit se a zkusit to znova?" zeptal se ten malý drobný Mexičan, který byl celý v obvazech po včerejší noci, kdy se porval v Juárezu.

"Takhle to tvrdí."

"Teda, sakra práce, příště až se teda narodím, tak to doufám, že teda nebudu to, co teď konc."

A jestli už někdo potřeboval dostat další šanci, tak to byl ten velký Texasan: historky, který celou noc vyprávěl, byly o tom, jak toho a toho z toho a toho důvodu spráskal a podle toho, co říkal, tak zmlátil dost chlapů na to, aby se z nich postavila celá Coxieho armáda pomstěných přízračných truchlivou, který by se plazili až k texaský zemi. Ale všimnul jsem si, že je to spíš pořádný lhář než cokoliv jinýho, a nevěřil jsem ani polovině těch jeho historek a o půlnoci jsem ho přestal poslouchat. Ted', v devět ráno v L. A. jsem šel k nákladnímu seřadišti, v baru jsem si dal levnou snídani, koblihy a kafe, seděl jsem u pultu a klábosil s italským barmanem, který chtěl vědět, co to provádím s tím velikánským bágem, a pak jsem šel na seřadiště, sednul si do trávy a pozoroval, jak sestavují vlaky.

Byl jsem na sebe pyšný, protože jsem dělával brzdaře, a tak jsem udělal tu chybu, že jsem s bágem na zádech chodil po seřadišti sem a tam, bavil se s výhybkářema a vyptával se jich na příští lokálku, a najednou tam přišel pěkně velký mladý polda, u pasu se mu houpala v pouzdru pistole, byl v celý parádě jako v televizi, Šerif z Cochise a Wyatt Earp, a s ledovým pohledem, který na mě vrhal přes tmavý brýle, mě vykázal ze seřadiště. A tak si tam stojí s rukama v bok a sleduje, jak přecházím přes nadjezd k dálnici. Celý vztekly jsem se po dálnici vrátil, přeskočil plot u trati a praštil sebou na chvíli do trávy. Pak jsem se posadil a žvýkal trávu, zůstával jsem při zemi a vyčkával. Brzo jsem uslyšel zapískání, že je návěst na volno a bylo mi jasné, který vlak byl připravený, a tak jsem přelézal vagóny ke svému vlaku, a jak vyjížděl, tak jsem na něj naskočil a vyjel rovnou z losangeleského seřadiště, ležel jsem na zádech, stéblo trávy v puse, a to přímo pod nesmiřitelným upřeným pohledem toho mého policajta, který měl teď ruce taky v bok, ale už ze zcela jinýho důvodu. Vlastně se drbal na hlavě.

Lokálka jela do Santa Barbary, kde jsem si zase zašel na pobřeží, zaplaval si a na malým ohýnku jsem si v písku udělal trochu jídla, vrátil jsem se na seřadiště a zbyla mi ještě spousta času, abych chytil Půlnočního ducha. Ten je sestavený hlavně z plošinových vagónů, na kterých jsou ocelovými lany uvázaný návěsy. Obrovský kola těch návěsů jsou obloženy dřevěnými špalky. Jelikož si vždycky lehám hlavou přímo u těch špalků, tak kdyby to někde narazilo, bylo by to akorát tak sbohem Rayi. Řekl jsem si, že jestli je mi souzený umřít na Půlnočním duchu, tak je to prostě osud. Měl jsem ale pocit, že Bůh pro mě má ještě nějakou práci, kterou musím udělat. Duch přijel přesně na čas, vlezl jsem na plošinový vagón, pod nákladák, roztáhnul si spacák, boty zastrčil pod kabát, který jsem měl srolovaný místo polštáře, odpočíval jsem a vzdychal. Prrr, a byli jsme pryč. Ted' už vím, proč mu tuláci říkají Půlnoční duch, byl jsem vyčerpaný, a tak jsem navzdory veškerý rozvaze usnul a probudil se až pod ostrým světlem z kanceláře na seřadišti v San Luis Obispo, hodně riskantní situace, vlak prostě špatně zastavil. Kolem kanceláře ale nebylo vidět ani živáčka, bylo to uprostřed noci, a kromě toho hned potom, když jsem se probral z výtečného bezesného spánku, tak tam vepředu bylo slyšet, jak návěstidlo na volnou dělá buch, buch, a už jsme vyjížděli, přesně jako duchové. A neprobudil jsem se až do rána a to jsme byli málem v San Francisku. Zůstal mi dolar a v boudě na mě čekal Gary. Celá ta cesta byla svižná a

poučná, jako sen, a já byl zpátky.

24

Kdyby dharmoví tuláci někdy získali v Americe laický bratry, co žijou normálně, mají manželky, děti, domy, tak by byli jako Sean Monahan.

Sean byl mladý tesař a žil ve starém dřevěném domě, pořádný kus cesty po okresce, vedoucí od namačkaných chalup Corte Madery, jezdil starou kraksnou, vlastníma rukama přistavil vzadu k domu verandu, aby tam měly další děti dětský pokoj, a vybral si ženu, která s ním do všech podrobností souhlasila v tom, jak žít v Americe život plný radosti a nemít přitom moc peněz. Sean si rád bral v práci volno, čistě jenom aby šel na kopec do boudy, co patřila k pozemku, který si najal, a strávil tam celý den meditováním a studiem buddhistických sůter, prostě si tam vařil hrmce čaje a pochrupeval. Jeho žena Christine byla krásná mladá holka s medovými vlasy, splývaly jí až přes ramena, chodila po domě a po dvorku bosá, rozvěšovala prádlo a pekla vlastní černý chleba a sušenky. Byla expert na to, jak připravit jídlo z ničeho. Rok předtím je Japhy přinutil, aby přijali výroční dar, obrovský pětikilový pytel mouky, a byli moc rádi, že ho dostali. Sean byl vlastně prostě starodávňý patriarcha; i když mu bylo teprve dvaadvacet, nosil plnovous jako svatý Josef a v něm byly vidět smějící se perlově bílé zuby a mladý modrý rozzářený oči. Měli už dvě malé dcerušky, taky chodily bosky po domě a po dvoře a byly vychovávány k tomu, aby se o sebe samy postaraly. V Seanově domě byly na podlaze pletené slaměné rohože, a když jste vešli, tak po vás taky chtěli, abyste si zuli boty. Měl spousty knih a jedinou marnotratností tam byla hi-fi souprava, aby si mohl pouštět svou skvělou sbírku indických desek a alb s flamencem a jazzem. Dokonce měl i čínský a japonský desky. Stůl v jídelně byl nízký, s jemným černým lakem, v japonském stylu, a když jste v Seanově domě jedli, nejen že jste museli být v ponožkách, ale museli jste u toho stolu sedět na rohožích, jak vám to šlo. Christine šly skvěle lahodný polívky a čerstvý horký vdolky.

Když jsem tam ten den v poledne dorazil, vystoupil jsem z Greyhoundu a šel asi míli po asfaltové silnici, Christine mě okamžitě přinutila, abych se posadil k teplé polívce a teplému chlebu s máslem. Byl to laskavý člověk. "Sean s Japhym jsou v Seanově práci v Sausalitu. Budou doma kolem pátý."

"Půjdu nahoru do chaty, prohlídnu si ji a tohle odpoledne tam počkám."

"Jasně, ale můžeš zůstat tady dole a pouštět si desky."

"Nebudu ti překážet."

"Vůbec ne, já akorát pověším prádlo, upeču na večer nějaký chléb a zašiju pár věcí." S ženou, jako byla tahle, dokázal Sean, který dělal tesařinu jenom občas, uložit do banky pár tisíc dolarů. A jako patriarcha za starých časů byl i Sean štědrý, vždycky trval na tom, že vás nakrmí, a kdyby bylo v domě dvanáct lidí, připravil by velkou večeři (prostou, ale výbornou), na jídelním stole venku na dvoře, a vždycky tam byl demižon červeného vína. Byl to pospolný systém, ačkoliv v tomhle byl přísný: na víno jsme se skládali, a když přijeli lidi, což všichni dělali, na dlouhý víkend, tak se očekávalo, že přinesou buďto jídlo nebo na něj dají peníze. A potom v noci na dvorku pod stromy a hvězdnatým nebem, když byli všichni dobře naježeni a popíjeli červené víno, tak Sean vytáhnul kytaru a zpíval lidové písničky. Když mě to přestalo bavit, vyšplhal jsem se na svůj kopec a šel spát.

Když jsem snědl oběd a popovídal si chvíli s Christine, tak jsem šel nahoru na kopec. Prudce se zvedal

od zadního vchodu. Byly tam obrovský borovice těžký a ještě další jiný druhy borovic, a na pozemku, který sousedil se Seanovým, byla pohádková louka pro koně, s polními květinami a dvěma překrásnými magnóliemi, který skláněly v horkém slunci svoje štíhlé větve do hustý, šťavnatý trávy. "Páni, tohle bude ještě parádnější než lesy v Severní Karolíně," pomyslel jsem si a vyrazil do kopce. Na travnatém svahu bylo místo, kde Japhy se Seanem porazili tři eukalypty a už je rozřezali (řezali celý kmeny) motorovou pilou. Měli teď postavený špalek a bylo vidět, kde začali s pomocí klínů, železných palic a dvojbrýťých seker štípat velký kusy kmenů. Cestička do kopce stoupala tak příkře, že jste se málem museli předklonit a jít jako opice. Držela se dlouhý řady cypřišů, který vysázel ten stařík, co na vršku před několika lety umřel. Bránily chladným mlhavým větrům od oceánu, kterým by nestála v cestě žádná překážka, aby se v prudkých poryvech proháněly po pozemku. Výstup měl tři etapy: Seanův dvůr za domem; potom plot, který ohraničoval malou nádhernou oboru, kde jsem vlastně jednou v noci viděl jeleny, bylo jich pět a odpočívali (celá oblast byla útočištěm zvěře); a pak poslední plot a vrchol zalesněného kopce s nečekanou prohlubeninou vpravo, kde byla bouda pod stromy a rozkvetlými keři sotva vidět. Za chatkou, ve skutečnosti byla dobře postavená, byly tam tři velký místnosti, ale Japhy obsadil jenom jednu, bylo plno dobrého dřeva na topení, koza na řezání dříví, sekyry a venkovní záchod bez střechy, prostě jenom díra v zemi a deska. Bylo to jako první ráno na světě, na překrásný zahradě, hustým mořem listů se řinuly sluneční paprsky, kolem poskakovali ptáci a motýli, bylo tu teplo, příjemně, a voněly tu vřesoviště, který byly výš, a květiny rostoucí za plotem z ostnatého drátu, který vedl až k samému vrcholu kopce, odkud se vám nabízela vyhlídka na celou oblast Marin County. Zašel jsem do chaty.

Na dveřích visela tabulka s čínským nápisem; nikdy jsem nepřišel na to, co znamená: možná "Máři, nepřibližuj se" (Mara pokusitel). Uvnitř jsem viděl nádhernou prostotu Japhyho způsobu života, byl tam pořádek a útulno, všechno bylo praktický, a zvláštním způsobem bohatý, a na výzdobu přitom nevydal ani cent. Starý hliněný džbán vybuchovaly kyticemi květin, natrhaných na zahradě. Knihy měl úhledně narovnaný v bedýnkách od pomerančů. Podlaha byla pokrytá levnými slaměnými rohožemi. Stěny, jak už jsem říkal, byly potaženy pytlou, která je tou nejskvělejší tapetou, co můžete sehnat, je hrozně pěkná a krásně voní. Na Japhyho rohoži byla tenká matrace, pak byl kašmírový šál a úplně nahoře ležel jeho spacák, přes den úhledně stočený. Za pytlou závěsy byly v komoře strčený batoh a další krámy, aby nebyly vidět. Na pytlou stěně visely překrásné reprodukce starých čínských maleb na hedvábí, mapy Marin County, severozápadního Washingtonu a různé básně, který napsal a čistě jen tak napíchnul na hřebík, aby si je každý mohl přečíst. V nejnovější básni, která byla na hřebík nabodnutá, stálo: "Začalo to zrovna teď, kolibříkem, zastavil se nad verandou, dva metry odtud, otevřenými dveřmi, a pak zas zmizel, zarazilo mě to ve studiu a já uviděl starý sekvojový sloupek, naklánějící se v hromadě země, zachycený v ohromném keři žlutých květů, vyšším než já, kterým se pokaždé, když vcházím dovnitř, prodírám. Stínová síť slunečních paprsků pronikajících jeho úponky. Vrabci s bílými korunkami fantasticky vyzpěvují v korunách stromů, kohout dole v údolí kokrhá a kokrhá. Sean Monahan je venku, za mými zády, čte si na slunci Diamantovou sutru. Včera jsem četl knihu Stěhování ptáků. Kulík zlatý a rybák arktický, dneska tahle velká vize u mých dveří, protože pěnkavy zimní a drozdi stěhovaví brzo odletí, a příčinliví stavitelé hnízd budou dál sbírat, co se dá, a přes kopec brzo přijde v mlhavém dubnovém dni letní žár, a, vím to i bez knihy, mořští ptáci budou štvát jaro na sever podél pobřeží: za šest týdnů budou hnízdit na Aljašce." A bylo to podepsáno: "Japheth M. Ryder, Cypřišová chata, 18: III: 56." Nechtěl jsem s ničím v domě hýbat, než se vrátí z práce, a tak jsem vyšel ven a lehnul si na sluníčko do vysoký trávy, čekal jsem celý odpoledne a snil. Pak jsem si ale uvědomil: "Vždyť já můžu klidně Japhymu udělat dobrou večeři," slezl jsem zase s kopce, po silnici jsem došel do krámu a nakoupil fazole, solený vepřový a další věci, vrátil jsem se, rozdělal v kamínkách na dřevo oheň a uvařil pořádný hrnec novoanglických fazolí, s melasou a cibulí. Překvapilo mě, jak Japhy skladoval potraviny: prostě je dal na polici vedle kamen: dvě cibule, pomeranč, pytlík pšeničných klíčků, plechovky s kořením, rýží, tajemný kousky sušených čínských mořských řas, láhev sojový omáčky na přípravu těch jeho záhadných čínských jídel. Sůl a pepř měl úhledně zabalený v malých plastických obalech, přetažených gumou na prádlo. Nebylo nic na světě, čím by Japhy plýtl nebo co by ztratil. A já mu teď do kuchyně přitáhnul všechny ty pořádný výživný vepřový s fazolema tohoto světa a možná, že by se mu to nelíbilo. Měl tam

ještě pořádný špalek Christininýho fajnovýho černýho chleba a ke krájení používal dýku, která byla jednoduše zabodnutá v prkýnku.

Setmělo se, čekal jsem na dvorku a nechával jsem hrnec s fazolema na ohni, aby byl pořád teplý.

Naštípál jsem trochu dřeva a přidal ho na hromadu za kamny. Od Pacifiku začala foukat mlha, stromy se pořádně ohýbaly a hučely. Z vrcholku kopce nebylo vidět nic než stromy, stromy, hučící moře stromů.

Byl to ráj. Když se ochladilo, šel jsem dovnitř, přiložil do ohně, prozpěvoval jsem si a zavřel okna. Byly to prostě kusy matný umělý hmoty, který Whitey Jones, bratr Christine chytře přirýznul, že se daly jednoduše vyndat, pouštěly dovnitř světlo, ale přitom nebylo vidět nic ven, a chránily před studeným větrem. Za chvíli bylo v útulný chajdě teplo. Zanedlouhou jsem zaslechnul z burácejícího moře stromů v mlze "Hũũũ," a to byl Japhy, který se vracel.

Šel jsem ven, abych ho přivítal. Přecházel poslední úsek vysoký trávy a stahaný celodenní dřinou ztěžka našlapoval v těch svých botách, kabát přehozený přes záda. "Fajn, Smithi, takže tady to je."

"Uvařil jsem ti hrnec skvělejších fazolí."

"Fakt?" Byl strašně vděčný. "Chlapče, ani nevíš, jaká je to úleva, vrátit se domů z práce a nemuset se dělat s jídlem. Umírám hladu." Rovnou se vrhl na fazole s chlebem a k tomu si dal horký kafe, který jsem udělal v rendlíku na kamnech, jednoduše po francouzským způsobu, uvařil jsem ho a míchal lžící.

Pořádně jsme se navečeřeli a pak jsme si zapálili dýmky a povídali si u hučícího ohně. "Rayi, tam nahoře na Desolation Peak si prožiješ fantastický léto. Všechno ti o něm řeknu."

"Chtěl bych si přímo tady, v tyhle boudě prožít parádní jaro."

"Sakra, to jo, a první co tenhle víkend uděláme, je, že pozveme nějaký hezký nový holky, co jsem tady poznal, Psyché a Polly Whitmorovou, ačkoliv, moment, hmm. Obě pozvat nemůžu, protože mě obě milujou a žárlily by na sebe. V každém případě budeme pořádát každý víkend pořádný mejdany, začneme dole u Seana a skončíme tady nahoře. Zítra nejdu do práce, takže naštípeme Seanovi nějaký dříví na topení. To je všecko, co po tobě chce. Ačkoliv, kdybys chtěl jít příští tejden s náma makat do Sausalita, tak si můžeš vydělat deset babek za den."

"Fajn... za to se nakoupí spousta vepřovýho, fazolí a vína."

Japhy vytáhnul pěknou tušovou kresbu nějaký hory. "Tady je ta hora, co se nad tebou vznáší jako přízrak a bude tě děsit, Hozomeen. Nakreslil jsem si ji před dvěma roky z vrcholu Crater Peak. Ve dvaapadesátém roce jsem se poprvý dostal do skagitského kraje, stopoval jsem z Friska do Seattle, a pak dál, vousy mi akorát začaly růst a měl jsem vyholenou hlavu –"

"Vyholenou hlavu! Proč?"

"Abych byl jako bhikku, rozumíš, jak to stojí v sůtrách."

"Ale co si lidi mysleli, když jsi tam jezdil stopem a měl jsi vyholenou hlavu?"

"Mysleli si, že jsem cvok, ale chlapče, každýho, kdo mě svez, jsem krmil dharmou, a nechal jsem je tam naprosto osvěcený."

"Tohleto jsem měl teda teď taky trochu dělat, když jsem sem stopoval... Musím ti vyprávět o tom mým vyschlém korytu v pouštních horách."

"Moment, takže mě teda přidělili na pozorovatelnu na Crater Mountain, ale tam v horách bylo ten rok tolik sněhu, že jsem nejdřív měsíc makal na stezce v rokli u Granite Creek, všechny tyhle místa poznáš, ale pak jsme to s kolonou mul nakonec zvládli, těch posledních sedm mil křivolaký tibetský stezky, nad pásmo jehličnanů, napříč sněhovým polem, až nakonec, a k rozeklanejm vrcholům, a pak jsem ve sněhový bouři vylezl na strmou stěnu,odemknul jsem si chatu a udělal si první večeři, zatímco venku skučel vítr, a na dvou stěnách se dělal v tom vichru led. Jen počkej, chlapče, až tam budeš. Na Desolation, kde budeš ty, byl letos můj kámoš Jack Joseph."

"To je ale jméno, Desolation, oůů, aúú, uff, počkej..."

"Byl první, co měl jít nahoru, nejdřív jsem ho zachytil na mý vysílače a on mě uvítal do společnosti strážců. Pak jsem navázal styk i s ostatníma horama, rozumíš, dostaneš přijímací i vysílací rádio, je to skoro rituál, všichni hlídači tam kecaj o medvědech, co viděli, anebo se někdy vyptávají, jak se na kamnech pečou vdolky, a tak dál, takže jsme tam všichni byli na vrcholku světa a takhle jsme se rádiem bavili přes stovky mil divočiny. Tam, co půjdeš, je to, chlapče, pěkně primitivní kraj. Po setmění jsem mohl ze své boudy vidět světla na Desolation, Jack Joseph si četl ty své knihy o geologii a ve dne jsme si

dávali signály zrcátkama, abysme si přesně podle kompasu srovnali tranzity na vyhledávání požárů."

"Ježíš, jak já se tohle všechno jenom naučím, já jsem jenom obyčejnej básnickej tulák."

"Ale, to se naučíš, magnetickej pól, Polárka, polární záře. Každou noc jsme si s Jackem Josephem povídali: jednou tam měl na pozorovatelně roj sluníček sedmítečnejch, zakryly mu celou střechu a úplně mu naplnily vodní nádrž, a jindy se zase šel projít po hřebenu a šlápnul rovnou na spícího medvěda."

"Ajéje, já si hned myslel, že tohle místo bude divoký."

"To nic není... a když se jednou hnala kolem bouře s blesky a byla pořád blíž a blíž, tak mě nakonec zavolal, aby mi oznámil, že přestává vysílat, protože bouře je už moc blízko, aby nechal rádio zapnutý, nejdřív to přestalo být slyšet, a když se černý mračna hnaly přes jeho horu a blesky na ní tancovaly, tak přestal být i vidět. Ale jak míjelo léto, Desolation vysychal, rozkvetl květinami a Blakeho beránky, procházel se po útesech a já byl na Crater Mountain jenom v suspensoru a v botách, ze zvědavosti jsem pátral po hnízdech bělokura, šplhal jsem tam po skalách, koukal všude kolem a pošťipaly mě včely...

Desolation je až tam nahoře, Rayi, asi tak dva tisíce metrů vysoko, a je z něj vidět do Kanady a Chelanský pohoří, divoký pustiny Pickettského horského pásma a hory jako Challenger, Terror, Fury, Despair a to horský pásmo, kde budeš, se jmenuje Starvation Ridge, uvidíš hluboko do horského pásma, co je Boston Peak a Buckner Peak, na jih se táhnou tisíce mil hor, pohoří, vysoký zvěře, medvědů, králíků, jestřábů, pstruhů a deněk. Pro tebe to bude prostě paráda, Rayi."

"Už se na to těším. Vsadím se, že mě neštípne ani včela."

Pak si vytáhnul knížky a chvíli si četl, a já taky, každý jsme měli svou petrolejku, poklidný večer doma, a venku mezi stromy burácel mlhavý vítr, přes údolí se neslo žalostný hýkání muly, a byly to jedny z nejúděsnějších a nejzlomenějších nářků, co jsem kdy v životě slyšel. "Když ten mezek takhle nařiká," povídá Japhy, "tak mám chuť pomodlit se za všechny cítící bytosti." Potom chvíli bez hnutí meditoval na svý rohoži v úplný lotosový pozici a pak dodal: "Tak, a čas jít na kutě." Já mu ale teď chtěl vyprávět všechny ty věci, co jsem tuhle zimu objevil za meditování v lese. "Ale, to je čistě jenom spousta slov," řekl mi smutně, což mě překvapilo. "Já nechci poslouchat všechny ty tvoje slovní popisy slov, slov a zase jen slov, který sis vymyšlel celou zimu, ty vole, já chci být osvícenej činama." Japhy se od loňského roku taky změnil. Už neměl tu svou kozí bradku a tím se ztratil ten jeho trochu srandovní a bystrý výraz v obličejí, a vypadal teď ponuře a tvář jako by měl z kamene. Taky si ostříhal vlasy úplně na ježka, vypadal germánsky, stroze, a především smutně. Jako kdyby měl teď ve tváři něco jako zklamání, a v duši nepochybně taky, a asi by neposlouchal moje nedočkavý vysvětlování, že všechno je navždycky v pořádku, navždy a napořád. Najednou se ozval: "Brzo se ožením, mám pocit, že už mě to přestává bavit, takhle se tady potloukat."

"Ale já myslel, že jsi přišel na zenovej ideál chudoby a svobody."

"Ale, možná mě to všechno prostě přestává bavit. Až se vrátím z toho kláštera v Japonsku, tak toho budu mít možná akorát tak dost. Třeba zbohatnu, budu makat a vydělávat spoustu peněz a žít ve velkém domě." Ale za chvíli dodal: "A stejně, kdo by taky stál o to, uvázat se k tomu všemu jako nějaký otrok? Nevím, Smithi, jsem prostě v nějaký depresi a všechno, co říkáš, mě deprimuje ještě víc. Rozumíš, moje sestra se vrátila do města."

"Kdo?"

"Rhoda, moje sestra, vyrostl jsem s ní v oregonskejš lesích. Bude si brát jednoho bohatýho kretěna z Chicaga, vyloženýho slušňáka. Táta má se svou ségrou taky trable, to je teta Nossová. Je to stará a po všech stránkách dokonalá svině."

"Neměl sis ostříhat tu bradku, vypadals v ní jako štěstnej malej mudrc."

"No jo, ale já už nikdy žádný štěstnej mudrlant nebudu a jsem unavený." Byl vyčerpaný tou celodenní těžkou prací. Rozhodli jsme se, že na to nebudeme myslet a půjdeme spát. Ve skutečnosti jsme byli oba trochu smutný a našťvaný jeden na druhýho. Během dne jsem objevil na zahradě vedle keře planých růží místo, kde jsem si hodlal rozložit spacák. Pokryl jsem ho na třicet čísel vysoko čerstvě natrhanou trávou. Ted' jsem vzal baterku, láhev se studenou vodou, kterou jsem si natočil z kohoutku nad dřezem, a šel tam, stočil jsem se k nádhernému nočnímu odpočinku pod vzdychajícími stromy, ale nejdřív jsem chvíli meditoval. Nedokázal jsem už meditovat uvnitř, jako to právě udělal Japhy, po celý ty zimě, kdy jsem v noci v lese musel poslouchat nepatrný zvuky zvířat a ptáků a cítit pod sebou chladnou vzdychající zemi,

než jsem se mohl opravdu dostat k tomu, abych pocíťoval spřízněnost se vším živým, protože jsem prázdný, probuzený a již spasený. Modlil jsem se za Japhyho: vypadalo to, že se mění k horšímu. Za svítání zapleskalo na spacák pár kapek deště, přetáhnul jsem přes sebe pončo, který jsem měl pod sebou, zanačoval a spal dál. V sedm ráno už bylo slunce na obloze, v růžích u mé hlavy poletovali motýli a kolibřík udělal střemhlavý výpad přímo na mě, hvízdal a šťastně pak zase vyletěl jako šipka pryč. Ale mylil jsem se, když jsem si myslel, že se Japhy mění. Bylo to jedno z nejparádnějších rán v našich životech. Stál ve dveřích boudy, v ruce držel pořádnou pánev, bušil do ní a monotónním hlasem odříkával: "Buddham saranam gočchami... Dhammam saranam gočchami... Sangham saranam gočchami," a halekal: "Dělej chlapče, palačinky už jsou hotové! Pojd' si pro ně! Bac, bac, bac," a borovicemi se řinuly oranžový paprsky slunce a všechno bylo zase fajn, Japhy ve skutečnosti v noci rozjímal a usoudil, že mám pravdu, když jsem se neodchyloval od starý dobrý dharmy.

25

Japhy upekl celkem dost výborných placek z pohankový mouky, dali jsme si k nim sirup Srub a taky trochu másla. Zeptal jsem se ho, co znamená to prozpěvování "Gočchami". "Je to vyvolávání, kterým v buddhistických chrámech v Japonsku ohlašují tři hlavní jídla. Znamená to Buddham saranam gočchami, utíkám se k Buddhovi, sangam, utíkám se k církvi, dhammam, utíkám se k dharmě, k pravdě. Zítra ráno ti udělám další parádní snídani, blink, jed už si někdy, brácho, staromódní blink? Není to totiž nic jiného než míchaný vejce a do toho jsou přidány brambory, a to všechno je umíchaný dohromady."

"To je nějaký dřevorubecký jídlo?"

"Tady ale není nic takového jako nějaký dřevorubec, to musí být nějaký výraz tam z Východu. Tady u nás nahoře jim říkáme dřevaři. A teď pojd' sníst ty placky a pak půjdem dolů štípat polena a já ti ukážu, jak se zachází s dvojsečnou sekerou." Vytáhnul sekeru, nabrousil ji a ukázal mi, jak se to dělá. "A nikdy touhle sekerou nesekej nějaký dřevo, co leží na zemi, můžeš narazit na nějaký kámen a ztupíš ji, takže si tam něco dej, poleno nebo něco místo špalu."

Skočil jsem si na záchod, a když jsem se vracel, chtěl jsem Japhyho překvapit zenovým trikem a hodil jsem do otevřeného okna roli toaletního papíru a Japhy pořádně zařval, jako samurajský bojovník a v botech a trenkách se objevil na okenní římse, v ruce držel dýku a skočil přes pět metrů dolů do dvora, kde byly polena. Bylo to střelený. Pustili jsme se dolů z kopce a připadali jsme si strašně rozjetý.

Všechny polena, co byly rozřezané, byly aspoň trochu naprasklé, některý víc a některý míň, takže se tam dal lip nebo hůř zasunout těžký železný klín, a pak, když jste zvedli tu tříkilovou železnou palici nad hlavu, nestojíte přímo u toho, ale kousek zpátky, abyste se nepraštili do kotníku, tak jste ji nechali dopadnout na ten klín, cink, a rozštípnuli to poleno čistě na dvě půlky. Pak jste ty půlky usadili na špalek a nechali na ně dopadnout dvojsečnou sekeru, dlouhou, krásnou sekeru, ostrou jako břitva, lup, a měli jste čtvrtky polena. Pak jste si usadili tu čtvrtku a rozštípli ji na osminku. Ukázal mi, jak švihnout palicí a sekerou, ne moc tvrdě, ale všimnul jsem si, že když se našel, tak švihal sekerou ze všech sil a skvěle přitom zařval anebo zaklel. Brzy jsem taky získal ten správný grif a šlo mi to, jako kdybych to dělal celý život.

Christine vyšla na dvorek, aby se na nás podívala a zavolala: "Mám pro vás báječný oběd."

"Jasně." Japhy a Christine byli jako bratr a sestra.

Rozštíпали jsme hodně polen. Byla to paráda, rozmáchnout se palicí, všechna ta váha se zařinčením

dopadne na hlavičku klínu a je cítit, jak to poleno povoluje, a když ne napoprvý, tak napodruhý. Vůně pilin, borovic, bríza vanoucí od moře přes klidný hory, zpěv skřivanů lučních, motýli v trávě, bylo to naprosto dokonalý. Pak jsme šli dovnitř a dali si výtečný oběd, párek, rýži, polívku, červený víno a Christininy čerstvý horký vdolky, seděli jsme tam se zkříženýma nohama bosí a listovali jsme knihama ze Seanovy bohaté knihovny.

"Slyšels o tom žákovi, co se zeptal zenovýho mistra, Co je Buddha?"

"Ne, co?"

"Buddha je uschlý hovno', zněla odpověď'. A ten žák prožil náhlý osvícení."

"Normální sračky," dodal jsem.

"Víš, co je to náhlý osvícení? Jeden žák přišel k mistrovi, odpověděl mu na jeho kóan a mistr ho praštil holí a skopnul ho z verandy tři metry do blátivý louže. Žák se zvednul a smál se. Později se stal sám mistrem. Nebyl osvícenej slova, ale tím parádním zdravým sražením z verandy."

"Všichni se válíme v bahně, abysme prokázali křišťálovou pravdu soucitu," pomyslel jsem si. Nehodlal už jsem začínat s tím, že bych Japhyho dál nahlas seznamoval se svými "slovy",

"Vúú," zahalekal a hodil mi na hlavu květinu. "Víš, jak se stal Kašjapa Prvním patriarchou? Buddha se chystal začít s výkladem nějaký sůtry a dvanáct set padesát bhikků tam čekalo, měli upravený hávy a zkřížený nohy, a Buddha udělal jenom to, že zvednul kytku. Všichni byli úplně zmatený. A Buddha nic neřikal. Jenom Kašjapa se usmál. A takhle si ho Buddha vybral. Je to známý jako květinový kázání, chlapče."

Šel jsem do kuchyně, vzal si banán, vyšel ven a řekl: "Dobře, a já ti teď povím, co je nirvána."

"Co?"

Snědl jsem banán, zahodil slupku a nic neřekl. "Tohle je banánový kázání."

"Húúú," zařval Japhy, "už sem ti někdy vyprávěl o praotcovi Kojotovi, jak on a Stříbrná liška byli u začátku tohoto světa, protože dupali v prázdném prostoru tak dlouho, až se jim pod nohama objevil malej kousek země? Mimochodem, koukni se na tenhle obrázek. Je to ten slavný s bejky." Byla to stará čínská série kreseb, na který byl nejdřív mladík, který šel s malou poutničkou holí a uzlíkem do divočiny, jako americký vandrák Nat Wills z roku 1905, v dalším rámečku objevuje býka, pokouší se ho zkrotit, zkouší na něm jezdit, nakonec ho zkrotí a jezdí na něm, ale pak ho nechává být a čistě jenom sedí za svítu měsíce a medituje, a nakonec je vidět, jak schází z hory osvícení, a v dalším rámečku pak najednou není vůbec nic, po něm následuje obrázek květů na stromě, a v posledním pak vidíte, že z mladíka je velký starý, tlustý, rozchechtaný čaroděj s obrovským rancem na zádech a jde do města, aby se tam opil s řezníky, je osvícený, a další chlapec stoupá s uzlíkem a poutničkou holí na horu.

"A tak to jde pořád dál, žáci i mistr projdou tím samým, nejdřív musí najít a zkrotit vola podstaty své mysli, a pak ho pustit, a nakonec potom dospějou k ničemu, to je znázorněný v tom prázdném rámečku, a když pak dosáhli něčeho, tak dosáhnou všeho, to jsou ty jarní květy stromů, takže skončí tak, že schází dolů do města, aby se tam nalili s řezníkama, jako Li Po." Byly to hodně moudré kresby a připomínaly mi moji vlastní zkušenost, když jsem se v lese pokoušel zkrotit svou mysl, a pak jsem si uvědomil, že to je všechno prázdný a probuzený a že nemusím nic dělat, a teď jsem se opíjel s řezníkem Japhym. Pouštěli jsme si desky, polehávali a pokuřovali a pak jsme šli ven a nasekali další dřevo.

Když se pozdě odpoledne ochladilo, šli jsme nahoru do boudy, umyli se a vyparádili na velký sobotní noční mejdan. Během dne Japhy nejmíň desetkrát běžel dolů a zase nahoru, aby zatelefonoval, kouknul se na Christine, vzal chleba a přinesl nahoru prostěradlo, pro svou holku, co tam v noci bude (když měl nějakou holku, tak natáhnul přes tenkou matraci, kterou měl, čistý prostěradlo, byl to rituál). Ale já si jen tak posedával v trávě, a nic jsem nedělal, a nebo jsem psal haiku a pozoroval starýho supa, kroužícího kolem kopce. "Někde tu musí být něco mrtvýho," napadlo mě.

"Proč tady dřepíš celej den na prdeli?" zeptal se Japhy.

"Praktikuju nicnedělání."

"A co má být? Kašli na to, můj buddhismus je v aktivitě," radil mi Japhy a zase se hnul z kopce dolů. Pak jsem ho z dálky slyšel, jak řeže dříví a píská si. Nedokázal se ani na chvíli zastavit. Meditoval pravidelně, podle hodin, bylo to první, co udělal, když se ráno probudil, pak měl svou meditaci uprostřed odpoledne, asi jenom tři minuty dlouhou, a pak než šel spát, a bylo to. Ale já se čistě jen tak loudal

kolem a snil. Byli jsme dva neobvyklí rozdílní mniši na stejný cestě. Vzal jsem lopatu a urovnal si půdu u růžovýho keře, kde jsem měl svoje lože z trávy: bylo to trochu moc z kopce, aby to bylo pohodlný: prostě jsem to upravil tak akorát, a tuhle noc se mi po velkém vínovém mejdanu spalo dobře.

Ten skvělý mejdan byl pěkně divokej. Japhy měl holku, jmenovala se Polly Whitmorová a přišla se na něj podívat, byla to nádherná brunetka se španělským účesem a temnýma očima, vlastně to byla naprosto šílená kráska a byla taky horolezkyně. Zrovna se rozvedla a žila sama v Millbrae. A brácha Christine Whitey Jones si taky přivedl svou milenkou Patsy. A samozřejmě taky Sean, přišel domů z práce a taky se na tu slávu dal do pučů. Na víkend přišel ještě jeden kluk, vysoký blondák Bud Diefendorf, který pracoval v Buddhistický společnosti jako správce, a za to měl bydlení zadarmo a ještě nemusel platit za přednášky, byl to velký, mírný Buddha, kouřil dýmku, a byl plný všech možných podivných nápadů. Měl jsem ho rád, byl inteligentní, a líbilo se mi, že začal na chicagský univerzitě jako fyzik, pak z toho přešel na filozofii a nakonec k tomu strašlivému vrahovi filozofie, k Buddhovi. Řekl: "Jednou jsem měl sen, že jsem seděl pod stromem, brnkal na loutnu a zpíval 'Nemám žádný jméno'. Byl jsem bhikku beze jména." Po tom tvrdým stopu na silnici bylo hodně příjemný setkat se s tolika buddhisty.

Sean byl zvláštní mystický buddhista s hlavou plnou pověr a předtuch. "Věřím na d'ábly," tvrdil.

"Dobře," řekl jsem a hladil jeho malou dceru ve vlasech, "všechny malé děti vědí, že každý přijde do nebe," a on smutně pokývnul tou svou vousatou lebkou na souhlas. Byl hrozně milý. Pořád říkal "ano, zajisté", jako námořníci, což se hodilo k jeho starému člunu, co byl zakotvený venku v zátoce, a pořád ho tam potápěly bouře a my tam museli doveslovat a ve studený šedý mlze jsme z něj museli vybírat vodu. Prostě malý, asi necelý čtyři metry dlouhý vrak, o kabině se nedalo ani mluvit, prostě to nebylo nic jinýho než omlácený trup, co se točil na vodě kolem rezavý kotvy. Whitey Jones, bratr Christine, bylo sladký dvacetiletý mládě, co nikdy nic neříkalo, jen se pořád culilo, a když si z něj někdo utahoval, tak vůbec neprotestoval. Tak například, mejdan se ke konci docela pěkně rozjel, bylo to dost divoký, tři páry si svlíkly všechny šaty a tancovali po obýváku jakousi legrační bizarní polku, drželi se všichni za ruce, a děti zatím spaly v postýlkách. Mě ani Buda to ale vůbec nerušilo, klidně jsme si dál pokuřovali z dýmek a diskutovali jsme v rohu o buddhismu, vlastně to bylo nejlepší, protože jsme neměli žádný vlastní holky. A ty, co tam tancovaly, to byly tři pěkně rostlé nymfy. Japhy se Seanem zatáhli Patsy do ložnice a předstírali, že se jí snaží dostat, aby našťvali Whiteyho, který byl úplně nahý, celý zrudnul a po celým domě se zápasilo a bylo slyšet smích. Bud a já jsme tam seděli se zkříženýma nohama, před náma tancovaly nahý holky, a když jsme si uvědomili, že je to skvělá nenucená chvíle, tak jsme se taky smáli. "Rayi, tohle vypadá jako v nějakým předešlým životě," pronesl Bud, "ty a já jsme byli mniši v tibetským chrámu, kde pro nás holky před jab-jem tancovaly."

"To jo, a my jsme byli starý mniši, co už je sex vůbec nezajímá, ale Sean, Japhy a Whitey byli mladý mniši, a byli ještě plný ohně hříchu, a museli se toho ještě hodně učit." Občas jsme se s Budem podívali na všechno to maso a tajemně si olízli rty. Ale vlastně většinu času, co probíhaly tyhle naháčský orgie, jsem měl prostě pořád zavřený oči a poslouchal muziku: skutečně jsem se upřímně vši silou a se zat'atými zuby snažil zabránit chtíči, aby mi pronikl do myšlenek. A nejlepší bylo mít zavřený oči. Navzdory ty nahotě a tomu všemu to vlastně byl skutečně klidný tichý domácí večírek a všichni začali zívat, že už je čas jít na kutě. Whitey odešel s Patsy, Japhy šel s Polly nahoru na kopec a odvedl si ji na vypraný povlaky a já si u růžovýho keře rozvinul spacák a spal. Bud si přinesl svůj vlastní spacák a rozbalil si ho na Beánovu slaměnou rohož, co byla na podlaze.

Ráno vyšel Bud nahoru, zapálil si dýmku, sednul si do trávy a něco vykládal, zatímco jsem si protíral oči, abych se probral. Během dne, byla neděle, přišli k Monahanovým různý další lidi, na chvíli se zastavili a polovina z nich se vyšplhala na kopec, aby se podívali na pěknou boudu a na ty dva známý bláznivý bhikky, Japhyho a Raye. Mezi nima byla taky Princezna, Alvah a Warren Coughlin. Sean rozložil na zahradě stůl a připravil královskou tabuli s vínem, hamburgry a nakládanými okurkami, rozdělal velikánský táborák a vytáhnul své dvě kytary, a já si uvědomil, že je to opravdu velkolepý způsob, jak žít ve slunný Kalifornii, s celou touhle skvělou dharmou, co k tomu patří, a s horolezectvím, všichni měli ruksaky a spacáky a někteří chtěli příští den vyrazit na túru po stezkách Marin County, který jsou nádherný. Takže mejdan byl celou dobu rozdělený na tři části: v obýváku byli ti, co poslouchali hi-fi nebo listovali knížkami, na dvoře se jedlo a poslouchala hra na kytaru a ti, co byli nahoře na kopci si vařili

hrnce čaje, seděli se zkrříženýma nohama a diskutovali o poezii a o všem možným, o dharmě a nebo se toulali kolem po ty louce, aby se podívali, jak děti pouštějí draky, nebo jak se starý dámy projíždějí na koních. Každý víkend se konal ten samý klidný piknik, dokonalá klasická scénérie s anděly a panenkami, co si užívají příjemné chvíle květů, v prázdnotě jako je ta v seriálu o bycích, ta rozkvetlá větévka. Seděli jsme s Budem na kopci a pozorovali draky. "Ten drak nemůže vyletět dost vysoko, protože nemá dost dlouhý ocas," poznamenal jsem.

Bud řekl: "Hele, to je paráda, to mi připomíná základní problém, co mám v meditacích. Příčina toho, že se nemůžu skutečně dostat až nahoru a dosáhnout nirvány je v tom, že nemám dost dlouhý ocas," zabafal a vážně nad tím přemýšlel. Byl to ten nejvážnější chlapík na celém světě. Dupal nad tím celou noc a druhý den ráno mi povídá: "Dneska v noci jsem viděl sám sebe jako rybu, co plave prázdnotou moře, plave v ty vodě doleva a doprava, a vůbec přitom neví, co je to nalevo a napravo, ale protože já to kvůli ty nový ploutvi věděl, teda, tomu mému vocasu u draka, tak jsem Buddharyba a moje ploutev je můj rozum."

"To bylo teda pěkně nekonečný, tohle drakový," já na to.

Během všech těch večírků jsem se vždycky ztratil, abych si dáchnul pod eukalypty, místo pod růžovým keřem, kam pátilo celý den slunce; ve stínu stromů jsem si dobře odpočinul. Jednou odpoledne, zrovna když jsem se tak koukal na úplně nejhořejší větve těch úžasně vysokých stromů, jsem si začal všimát, že ty větvičky a lističky, co jsou úplně nejvyšší, jsou jako lyrický šťastný tanečníci, co jsou rádi, že byli přidělený až na samý vrcholek, kde mají ten burácivý zážitek celého stromu, který se pod nimi kýve a dělá z jejich tance, z každého jejich trhavého pohybu obrovský, společný tajemný rituální tanec, a tak se tam nahoře v ty prázdnotě čistě jen tak vznášejí a tančí o smyslu stromu.

Všimnul jsem si, jak lístky vypadají skoro jako lidi, jak se sklánějí a pak vyskakují a lyricky se houpou ze strany na stranu. Byla to bláznivá vize, v duchu, ale nádherná. Jindy zase jsem pod těmi stromy snil, že vidím purpurový trůn, celý pokrytý zlatem, na něm seděl papež věčnosti nebo nějaký patriarcha, a někde tam byla taky Rosie, a Cody byl v tu chvíli v boudě a žvanil tam s nějakými kluky, a zdálo se, že je v tyhle vizi nalevo, jako nějaký archanděl, a když jsem otevřel oči, tak jsem viděl, že to bylo jenom slunce, který mi svítilo do víček. Jak už jsem říkal, ten kolibřík, nádherný malý modrý kolibřík, nebyl větší než vážka, pořád na mě dělal ty hvízdavý střemhlavý nálety, a nakonec se se mnou rozloučil, každý den, obvykle ráno, a já na něj taky vždycky zahalekal pozdrav. Nakonec se začal vznášet v otevřeném okně na jednom místě, bzučel tam těmi svými šílenými křídly, koukal na mě, oči jak korálky, a pak se jen mihnul a byl pryč. Ten jeden kalifornský kolibří chlapík...

I když někdy jsem měl strach, že mi to s tím svým dlouhým zobákem, co byl jako jehlice do klobouku, napálí přímo do hlavy. Ve sklepe pod boudou se taky drápala stará krysa, a tak bylo lepší dveře na noc zavírat. Mí další skvělí kámoši byli mravenci, byla jich celá kolonie a všichni se chtěli dostat do boudy a najít tam med. "Volám všechny mravence, volám všechny mravence, pojďte na med!" zpíval jednou v chatě malý chlapec, a tak jsem šel ven k jejich mraveništi a udělal jim medovou stezku, která je dovedla do zahrady za domem, a asi týden se bavili na tyhle stružce štěstí. Dokonce jsem si i kleknul a s mravenci si povídal. Všude kolem chaty byly nádherný květiny, rudý, nachový, růžový, bílý, pořád jsme si z nich dělali kyty, ale nejhezčí ze všech byla ta, co udělal Japhy, čistě jenom z borových šišek a jehličí.

Vypadala tak prostě jako všechno, co charakterizovalo jeho život. Vrazil vždycky s pilou do chaty, uviděl mě, jak tam sedím, a povídá, "Proč tady dřepíš celej den?"

"Jsem Buddha, známý jako ulejšák."

A tehdy se udělaly Japhymu v obličeji samý vrásky, složily se, a byl z toho ten jeho legrační smích malého chlapce, jako když se směje čínský kluk, u očí se mu po obou stranách udělaly vějířky a pootevřel své dlouhý ústa. Někdy jsem mu prostě udělal strašnou radost.

Japhyho měli všichni rádi, holky, Polly, Princezna a dokonce i vdaná Christine ho bláznivě milovaly a všechny tajně žárlily na jeho zamilovanou kočičku Psyché, která přijela příští víkend a byla skutečně rozkošná, měla džíny a přes černý rolák jí visel bílý náhrdelník, byla útlounká a měla jemný obličej. Japhy se mi svěřil, že se do ní trochu zamiloval. Ale užil si, když se ji snažil přesvědčit, aby se s ním pomilovala, musel ji opít, ale jak se dala do pití, tak nevěděla kdy přestat. Ten víkend, co přijela, tak Japhy pro nás tři připravil v chatě blink, a pak jsme si půjčili Seanovu kraksnu a jeli asi sto mil na sever, podél

mořského pobřeží na osamělou pláž, kde jsme přímo ze skalisek omývaných mořem sbírali slávky a udili je na velkém ohni, na který jsme hodili mořský chaluhy. Měli jsme víno, chleba a sýr a Psyché strávila celý den tak, že ležela v džínách a ve svetru a nic neříkala. Jednou se ale podívala těma svýma očima a řekla: "Ty jsi ale orální, Smithi, ty pořád jenom piješ a jíš."

"Já jsem Buddha nedožera," prohlásil jsem.

"Že je rozkošná," chlubil se Japhy.

"Psyché," začal jsem, "tenhle svět, to je film, o všem, co je, je to jeden biják, a od začátku do konce je z jednoho a toho samýho, nepatří nikomu, a tím je všechno."

"Ale, kecy."

Běhali jsme po pláži. Jednu chvíli šlapali Japhy a Psyché přede mnou a já jsem šel sám a pískal si "Stellu" od Stana Getze, a pár nádherných holek, co byly tam vepředu se svými kluky, mě slyšelo a jedna z nich se otočila a poznamenala: "Swing." Na tyhle pláži byly přírodní jeskyně, kam Japhy jednou přitáhl velký party lidí, a organizoval nahý tance kolem hranice.

A pak zase nastaly všední dny, bylo po mejdanech a s Japhym jsme vymetali boudu, maličké vyschlí tuláci, co si oprášují malý chrámy. Stále mi ještě něco zbylo z toho stipendia, co jsem dostal na podzim, měl jsem to v cestovních šecích, takže jsem jeden vzal a zašel po silnici do supermarketu a koupil tam mouku, ovesny vločky, cukr, melasu, med, sůl, pepř, cibuli, rýži, sušený mlíko, chleba, boby, hrášek, brambory, mrkev, zelí, salát, kávu a dlouhý sirky na podpalování v kamnech, a na zpáteční cestě jsem s tím vším klopýtal do kopce, a ještě táhnul dva litry červenýho portského. Japhyho malá uklizená skrovná polička byla najednou až moc naložená jídlem. "Co s tím vším budem dělat? Budeme muset nakrmit všechny bhikky." Brzo jsme tam měli víc bhikků, než jsme mohli zvládnout: chudák opilec Joe Mahoney, můj kámoš z loňského léta, třeba vyšel ven z chaty, spal tři dny a nabral sílu k dalšímu tahu na North Beach a v The Place. Ráno jsem mu nosil snídani do postele. O víkendu bylo někdy v chatě až dvanáct maníků a všichni se hádali a žvanili a já někdy vzal trochu žlutý kukuřičný mouky, smíchal ji s nasekanou cibulí, přidal jsem sůl a vodu, nabral polívkovou lžící, akorát na malou kukuřičnou placku, a nalil to na rozpálenou pánev (na olej) a zásoboval tak celou partu vynikajícími pálivými placičkami k čaji. Před rokem jsem si podle Čínské knihy proměn hodil párkrát drobnými, abych se dozvěděl, co mě čeká za osud, a vyšlo mi: "Budeš krmit ostatní." A vlastně jsem pořád stál u rozpálených kamen.

"Co to znamená, že tyhle stromy a ty hory tam nejsou tajemný, ale skutečný?" hulákal jsem a ukazoval ven ze dveří.

"Co?" divili se.

"Znamená to, že ty stromy a hory tam venku nejsou vykouzlený, ale skutečný."

"Jo?"

A pak jsem dodal: "Co to znamená, že stromy a hory nejsou vůbec skutečný, ale čistě jenom vyčarovaný?"

"Ale, ale."

"Dobře, tak co to teda ksakru je!"

"Co to má znamenat, tahle otázka, dobře, tak co to teda ksakruje?" zařval jsem.

"No, a co?"

"To znamená, že se ptáš, dobře, tak co to teda k sakruje."

"Ale, strč si hlavu do spacáku a přines mi hrnek toho horkýho kafe." Pořád jsem na kamnech vařil pořádný konvice horký kávy.

"Hele, nechť už toho," zařval Warren Coughlin. "Válečný vůz bude poražen!"

Jedno odpoledne jsem seděl s několika dětmi v trávě a ty se mě zeptaly: "Proč je nebe modrý?"

"Protože je modrý."

"Ale já chci vědět, proč je nebe modrý."

"Nebe je modrý, protože chceš vědět, proč je nebe modrý."

"Modrej jseš ty, modrej jseš ty," smály se.

Taky tam byli nějaký malý kluci, který chodili kolem a házeli na střechu naší boudy kameny, protože si mysleli, že je opuštěná. Jednou odpoledne, v době, kdy jsme s Japhym měli kotě, černý jako uhlí, se připlížili ke dveřím, aby se podívali dovnitř. Ale zrovna, když už málem otevřeli dveře, tak jsem je

otevřel, to strašně černý kotě jsem držel v náruči, a pronesl jsem hrobovým hlasem: "Já jsem duch." Zalapali po dechu, koukli se na mě a uvěřili mi, a jenom jim ujelo "Jo." A v momentě byli na druhý straně kopce. A už se tam nikdy neobjevili ani neházeli kameny. Tutově si mysleli, že jsem čaroděj.

26

Konaly se přípravy na Japhyho obrovský rozlučkový mejdan, který se měl konat za pár dní, ještě před odplutím jeho lodi do Japonska. Měl v plánu odjet s japonskou nákladní lodí. Měl to být ten největší mejdan všech dob, který by se přelíval ze Seanovo obýváku s hi-fi soupravou přímo ven na dvorek s táborákem a pak nahoru na kopec a dokonce ještě dál. Já i Japhy jsme už měli mejdanů dost a ani jsme se moc netěšili. Ale neměl tam nikdo chybět: všechny jeho holky včetně Psyché, básník Cacoethes, Coughlin, Alvah a Princezna s novým klukem, a dokonce i ředitel Buddhistický společnosti Artur Whane s manželkou a se syny, a taky Japhyho otec a samozřejmě Bud a neurčitý páry odevšad, s vínem, jídlem a kytarami. Japhy si postesknul: "Už mi začínaj všechny ty mejdany lízt krkem. Co kdybysme si po oslavě vyrazili na marinský stezky, jenom my dva, tady to vypadá na dlouhý dny, čistě si jenom vezmem bágly a zmizíme na tábořiště v Potrero Meadows nebo do Laurel Dell."

"Fajn."

Mezitím se tam jednou odpoledne objevila jeho sestra Rhoda se svým snoubencem. Chtěla se vdávat v domě Japhyho otce v Mill Valley, s velkou hostinou a tak vůbec. Seděli jsme si s Japhym v chatě, bylo ospalý odpoledne a najednou stála ve dveřích, pěkná, štíhlá a blond, s tím svým slušně oblečeným snoubencem z Chicaga, byl to velký fešák. "Hůůů!" zařval Japhy, vyskočil a hrozně nadšeně ji objal a líbal, a ona mu to se stejným nadšením vracela. A jak se bavili!

"Tak co, bude ten tvůj manžilek dobřejí píchač?"

"O tom vůbec nepochybuj, ty hopsálku jeden, dávala jsem si při vybírání pořádnýho majzla!"

"To bych mu taky radil, protože jinak budeš muset chodit za mnou!"

Aby se blýsknul, tak zapálil oheň a řekl:

"Tak takhle to děláme tam na tom pravém severu," a chrstnul do ohně moc petroleje, ale utekl od kamen a čekal jako nějaký malý uličník, a buuum, z kamen se ozvala taková strašně burácivá exploze, že jsem ten otřes krásně cítil, přes celou místnost. Tentokát je ale málem oddělal. A pak řekl tomu jejímu nešťastnému snoubenci: "Tak co, znáš nějaký dobrý polohy pro svatební noc?" Chudák chlapík se právě vrátil z vojančení v Barmě a snažil se o tom něco vykládat, ale nemohl se vůbec dostat ke slovu. Japhy úplně šílel a doopravdy žárlil. Pozvali ho na tu fantastickou svatbu a on se zeptal: "Můžu tam přijít nahatej?"

"Jak se ti chce, ale přijď."

"To si dovedu představit, punčová bowle a všechny ty dámy s těma načínčanejma kloboučkama, hi-fi bude hrát strašně sentimentální dojáky na varhany, no a všichni si budou utírat slzy, protože je nevěstinka strašně krásná. Rhodo, proč se chceš dostat mezi ty střední vrstvy?"

"Ale, mně to je prostě jedno, já chci začít žít," odbyla ho. Její snoubenec měl spoustu peněz. Ve skutečnosti to byl fajn chlapík a mně ho bylo líto, že se na tohle všechno musí jenom usmívat.

Když odešli, Japhy prohlásil: "Nevydrží s ním dýl než šest měsíců. Rhoda je skutečně prdlá holka, měla

by si spíš natáhnout džíny a vyrazit na vandr, než se povalovat v nějakých chicagských kvartýrech."

"Ty jí miluješ, co?"

"No to jo, to máš recht, ale spíš bych si ji měl vzít sám."

"Vždyť je to ale tvoje ségra."

"Kašlu na to. Potřebuje pořádného chlapa jako jsem já. Ty vůbec nevíš, jak je divoká, ty jsi s ní nevyrostal v lesích." Rhoda byla opravdu hezká, a byla škoda, že se tady objevila s tímhle snoubencem. V celý tyhle změti ženských jsem si pořád ještě žádnou nevybral, ne, že bych se o to nějak moc snažil, ale někdy mi bylo prostě smutno, když jsem viděl, jak jsou všichni rozpárovaný a je jim spolu dobře, a tak jsem se akorát stočil do spacáku u růžových keřů, vzdychnul jsem a udělal bah. Pro mě prostě bylo akorát červený víno do pusy a hromada dříví na pálení.

Pak jsem ale třeba našel v obore něco, jako mrtvou vránu, a napadlo mě: "Pro citlivý lidský zraky je to teda pěkný pohled, a tohle všechno přitom vychází ze sexu." Takže jsem sex zase vypudil ze svých myšlenek.

Pokud slunce svítilo, a pak zabliklo a svítilo zase dál, tak mi to stačilo. Klidně bych byl milý a zůstal o samotě, a vůbec se nebudu po ničem ohlížet, budu si odpočívat a budu laskavý. "Soucit je hvězda, která nás vede," prohlásil Buddha. "Nehádejte se s úřady nebo se ženami. Proste. Buďte pokorní." Napsal jsem hezkou básničku, kterou jsem věnoval všem, co přijdou na mejdan: "Jsou ve vašich vílcích války a hedvábí... ale svatí již odešli, všichni jsou pryč, bezpeční, tam na onom místě."

Skutečně jsem si o sobě myslel, že jsem nějaký šílený svatý. A bylo to založený na tom, že jsem si sám říkal: "Rayi, neboť se za chlastem, vzrušením s ženským a mluvením, zůstaň ve své chatrči a raduj se z přirozeného vztahu ke všemu, jaký to je," ale bylo těžký se podle toho chovat, když tam na ten kopec chodily každý víkend všechny možný nádherný buchy, a přes týden dokonce zůstávaly i na noc. Jedna krásná bruneta nakonec jednou svolila, že se mnou půjde na kopec a byli jsme ve tmě na matraci, na denní rohoži, když se najednou rozlily dveře a dovnitř se smíchem vtancovali Sean a Joe Mahoney, schválně mě zkoušeli naštvat..., a nebo opravdu uvěřili mému pokusu o askezi, a byli jako andělé, co přicházejí, aby zahnali ďábelskou ženu. Což taky udělali, v pohodě. Někdy, když jsem byl opravdu opilý, dobře jsem jel a seděl jsem se zkříženýma nohama uprostřed těch divokých mejdanů, tak jsem měl za zavřenými víčky skutečně vize posvátný sněhobílý prázdnoty, a když jsem je otevřel, tak jsem viděl všechny tyhle dobrý kámoše, jak sedí kolem a čekají na vysvětlení; a nikomu nepřipadalo my chování nějak divný, mezi buddhisty to bylo docela samozřejmý; a ať už jsem otevřel oči, abych jim něco vysvětlil, nebo ne, tak byli spokojení. Vlastně během celého toho období jsem měl ohromný nutkání zavírat ve společnosti oči. Holky to asi dost děsilo. "Proč tam pořád sedí se zavřenejma očima?"

Malá Pradžňá, Seanova dvouletá dcerka, ke mně vždycky přišla, dloubala mě do zavřených víček a přitom říkala: "Hloupej. Kuk!" Někdy jsem ji radši místo dřepění a žvanění v obýváku vzal za ruku a udělali jsme si malou kouzelnou procházku po dvoře.

Pokud se týká Japhyho, tak měl ze všeho, co jsem dělal, docela radost, ale za předpokladu, že jsem nedělal nějaký seky, jako třeba když jsem vytáhnul knot moc vysoko a petrolejka pak čadila, a nebo se mi nepodařilo správně nabrousit sekeru. V tomhle byl strašně přísný. "Sakra, teda jestli něco nesnáším, tak když se věci nedělaj tak, jak se maj." Bylo úžasný, jaký večere dokázal vyčarovat z ty své strany police na jídlo, všechny možný mořský řasy a sušený kořínky, koupený v Čínský čtvrti, a tenhle maglajz nechal přejít varem, jenom trochu, se sojovkou a všechno to pak vyklopil na čerstvě vařenou rýži, bylo to skutečně vynikající a jedlo se to hůlkama. A tak jsme si seděli za soumraku, při hučení stromů, okna jsme měli stále ještě dokořán, bylo pořádný chladno, a my do toho dělali kous, kous, a s chutí jsme pořádali ty pořádný, doma připravený čínský večere. Japhy to s hůlkama skutečně uměl a energicky to do sebe házel. A já pak někdy umyl nádobí a šel ven, abych na rohoži pod eukalypty chvíli meditoval, a v okně chaty jsem viděl hnědou zář Japhyho petrolejky, jak tam seděl, četl si a šťoural se v zubech. Někdy šel ke dveřím a houknul "Hůů!" a já se neozval a slyšel jsem, jak si mumlá: "Doprdele, kde je?", a viděl jsem, jak upírá zraky do noci a hledá svého bhikku. Jednou v noci jsem tam seděl a meditoval, a najednou jsem napravo zaslechnul hlasitý zapraskání, kouknul jsem se tam, a byl to jelen, co přišel znova navštívit prastarou oboru, a chvíli hlasitě přežvykoval v suchým listí. Přes večerní údolí se zase ozýval starý mezek, s tím svým žalostným zničeným "íá," přerušovaným jako jódlování ve větru: jako zvuk

trouby, na kterou duje nějaký děsivě smutný anděl: jako připomenutí lidem, co doma zažívají večere, že všechno není tak dobrý, jak by si mysleli. Nicméně to bylo jenom milostný volání po jiný mule. Ale tohle bylo proto...

Jednou v noci jsem meditoval v tak naprostém klidu, že přilítli dva komáři, sedli si mi každý na jednu lícni kost a dlouho tam seděli, a vůbec mě neštípili, a pak zase odletěli.

27

Pár dní před tím jeho velikánským rozlučkovým mejdanem jsem se s Japhym pohádal. Jeli jsme do San Franciska, abychom doručili jeho kolo na nákladní loď, zakotvenou u mola, a pak jsme šli v mrholení nahoru do Skid Row, abychom se nechali v holičském učňáku levně ostříhat a rozhlíželi se po krámech Armády Spásy a Dobrý vůle a hledali dlouhý spodní prádlo a další věci. Když jsme šli po mrholivých vzrušujících ulicích ("Připomíná mi to Seattle!" zařval), přišla na mě najednou naprosto nezvládnutelná nutková touha se ožrat a cítit se fajn. Koupil jsem si placatku portského, odšrouboval jsem víčko a zatáhnul Japhyho do nějaký uličky a tam jsme popíjeli. "Radši bys neměl moc chlastat" začal, "víš, že potom musíme jet do Berkeley na nějakou přednášku a diskusi v Buddhistickým centru."

"Ale já na nic takovýho nechci, já chci jenom chlastat v nějakých uličkách."

"Ale oni tě očekávají, loni jsem tam předčítal všechny tvý básně."

"Já na to kašlu. Koukni se na tu mlhu, co se vznáší nad tou uličkou a podívej se na tohle hřejivý rubínově červený portský, nemáš z toho všeho chuť jen tak si zpívat ve větru?"

"Ne, to teda nemám. Víš, Rayi, Cacoethes říká, že moc chlastáš."

"Ten má tak co říkat, s tím svým vředem! Proč si myslíš, že ho asi má? Protože sám hodně chlastal. Mám snad já vřed? Ani nápad! Já piju pro radost! Jestli se ti to moje popíjení nelíbí, tak si jdi na tu přednášku sám. Počkám u Coughlina v domku."

"Tohle všechno ti ale kvůli nějakýmu vínku uteče."

"Ale ve víně je moudrost, doprdele!" zařval jsem. "Dej si loka!"

"Ne, nedám!"

"No dobře, tak to vypiju já!" a vyžahnul jsem celou flašku a pak jsme se vrátili na Šestou ulici, kde jsem okamžitě zaskočil do toho samýho krámu a koupil ještě jednu placatku. Ted' mi bylo fajn.

Japhy byl smutný a zklamaný. "Jak si to představuješ, že z tebe bude dobrý bhikku a nebo dokonce Bódhisattva Mahásattvá, když se budeš pořád takhle ožírat?"

"To už jsi zapomněl na ten poslední obrázek z Byků, jak se tam nalejvá s řezníkama?"

"Aha, a co teda, jak můžeš porozumět svý vlastní mysli, když máš v hlavě samej chlast, jseš úplně vygumovanej, zuby máš celý zasraný a zvedá se ti žaludek?"

"Mně není blbě, je mi fajn. Já bych se mohl čistě vznést do tyhle šedivý mlhy a letět kolem San Franciska jako racek. Už jsem ti někdy vyprávěl o místní ožralecký Skid Row, já tam totiž bydlíval –"

"Já jsem taky žil na Skid Row, v Seattle, takže to taky všechno znám."

Neony barů a obchodů zářily v šedivém šeru toho deštivýho odpoledne, a mně bylo parádně. Když jsme se nechali ostříhat, šli jsme do kšeftu Dobrý vůle a lovili tam v policích, vytahovali jsme ponožky, trika, různý řemeny a podobný krámy, který jsme si za pár supů koupili. Tajně jsem si pořád přihýbal z láhve,

kteřou jsem měl nacpanou za opaskem. Japhy byl zhnusen. Pak jsme nasedli do ty starý káry a jeli do Berkeley, přes most v dešti, k oaklandským domkům a pak do centra Oaklandu, kde chtěl Japhy najít nějaký džíny, který by mi byly. Celý den jsme sháněli obnošený džíny, který by mně seděly. Pořád jsem mu strkal víno, a nakonec trochu změknu, krápně se napil a ukázal mi básničku, kteřou napsal, když jsem se nechal na Skid Row stříhat: "Moderní holičskéj učňák, Smith oči zavřený, zkouší při stříhání, bojí se jeho šerednosti, padesát centů, holičskéj učen s olivovou pletí a na plášt má ‚Garcia,‘ dva malý blondatý kluci, jeden s vyděšeným obličejem a velkým ušima, civí z křesel, řekni mu: ‚Chlapečku jsi ošklivej, máš velký uši,‘ a rozbrečí se a bude ho to bolet, a ani by to nebyla pravda, ten druhěj s protáhlým obličejem, sebevědoměj a soustředěnej, záplatovaný džíny a odřený boty, sleduje mě, citlivý dítě, co v pubertě ztvrdne a bude nenasytný, Ray a já, s placaticí červenýho portskýho v žaludku, deštivej květnovej den, žádný obnošený levisky v tomhle městě, naší velikost, a starej holičskéj učňák, pero a drážka prkna, hajzly, ožralecká ulička, zástřihy, holičský kariéry středního věku začínaj právě teď kvíst."

"Hele," začal jsem, "tuhle básničku bys vůbec nenapsal, kdyby ti to víno neudělalo dobře!"

^Ale, napsal bych to tak jako tak. Ty ale celou dobu pořád jenom moc piješ, a to teda nechápu, jak vůbec dosáhneš nějakýho osvícení a jak to chceš zvládnout tam v horách, protože budeš pořád scházet s kopce, prachy na boby vyhodíš za víno a nakonec dopadneš tak, že se budeš válet na ulici, v dešti, úplně namol, a pak tě odvezou, a ty se budeš muset znova narodit, jako naprostej abstinent a barman, abys tak napravil svou karmu." Bylo mu z toho skutečné smutno, dělal si se mnou starosti, ale já jsem prostě jenom chlatal dál.

Když jsme dorazili do Alvahova domku a byl čas jít na přednášku do Buddhistickýho centra, tak jsem řekl: "Já prostě zůstanu sedět, zmrskám se a počkám na tebe."

"Dobře," ucedil Japhy a výhrůžně se na mě podíval. "Je to tvůj život."

Byl pryč dvě hodiny. Bylo mi smutno, moc jsem pil a motala se mi hlava. Ale rozhodnul jsem se, že nevytuhnu, prostě že se nedám a Japhytnu něco dokážu. A najednou se za soumraku přihnál zpátky do domku, měl jí jak z praku a pořvával: "Víš, co se stalo, Smithi? Přišel jsem na tu buddhistickou přednášku a všichni tam nasávali z šálků na čaj bílou neředěnou saké a pěkně se tam nalili. Všichni tihle bláznivý japonský svatý! Měl jsi pravdu! Je to úplně jedno! Všichni jsme se zmrskali a diskutovali o prázdně! Bylo to skvělý!" A po tomhle jsme se s Japhym už nikdy nehádali.

Nadešla noc toho velkýho mejdanu. Úplně jsem slyšel ten zmatek, co provázel přípravy, který probíhaly pod kopcem, a padla na mě z toho deprese. "Ach Bože, společenskost je pouze jenom velkéj úsměv, velkéj úsměv není nic jinýho než samý zuby, škoda, že nemůžu zůstat tady nahoře, odpočívat a bejt laskavěj." Někdo ale přitáhnul nahoru víno a to mě rozjelo.

Tu noc tam teklo víno proudem jako nějaká řeka. Sean natahal na zahradě na jednu velkou hromadu spoustu pořádných polen na obrovskou hranici. Byla jasná, hvězdná májová noc, teplá a příjemná. Přišli všichni. Mejdan se brzo zase zcela jasně rozdělil na tři části. Většinu času jsem strávil v obýváku, kde jsme si na hi-fi pouštěli desky Cala Tjadera, Bud, já, Sean a občas taky Alvah a jeho nový kámoš George hráli na bonga z obrácených plechovek a hodně holek k tomu tancovalo.

Venku na zahradě to mělo klidnější průběh, s planoucím ohněm a spoustou lidí, sedících na dlouhých polenech, který Sean rozmístil kolem ohně, a na jídelním stole byly samy dobroty, připravené pro krále a jeho hladovou družinu. Tady u ohně, daleko od frenetičnosti bongujícího obyvaku Cacoethes obšírně diskutoval s místními chytráky o poezii a vypadalo to asi takhle:

"Marshall Dashiell je příliš zaneprázdněný pěstěním svého plnovousu a objíždí svým Mercedes Benzem koktailové párty, po Chevy Chase, a Kleopatřinou jehlou, O. O. Dowlera vozej po Long Islandu v limuzínách a léto vždycky tráví tím, že vříská na St. Mark's Place, Short Průseráf, panebože, tomu se úspěšně daří dělat floutka ze Savile Row, s buřinkou a ve vestě, a pokud jde o Manuela Drubbinga, tak ten si čistě jenom háže čtvrtákem, aby viděl, kdo zas propadne v druhořadých recenzích, a k Omarovi Tottovi nemám co říct. Albert Law Livingston má plno práce s podepisováním výtisků svých románů a posíláním vánočních pohlednic Sarah Vaughanových; Ariadnu Jonesovou obtěžuje Ford Company; Leontine McGee tvrdí, že je stará, a kdo nám to ještě zbývá?"

"Ronald Firbank," napověděl Coughlin.

"Podle mého názoru, jsou skutečně jediní básníci v tyhle zemi, kromě okruhu tohoto malého dvorku, Doctor Musial, co si teďko pravděpodobně něco mumlá za staženými závěsy svého obyvaku, a Dee Sampson, který je hodně bohatý. Takže nám tedy zbývá náš drahý Japhík, který hodlá odjet do Japonska, a náš kvílící přítel Goldbook a pan Coughlin, který má ostrý jazyk. Na mou duši, jediný kdo tady za něco stojí, jsem já. Přinejmenším mám poctivý anarchistický zázemí. Aspoň mám zmrzlej nos, na nohou boty a v ústech protest." Uhladil si knír.

"A co Smith?"

"No, myslím, že je Bódhisattva v tom jeho hrozném aspektu, a to je asi tak všechno, co můžu říct." (A stranou posměšně: "V jednom kuse je pořád ožrralej.")

Tu noc přišel taky Henry Morley, ale jenom na chvilku, a choval se dost podivně, seděl v pozadí a četl si komiksy Mad a nový časopis, který se jmenoval Hip, a brzo odešel s poznámkou "Buřty jsou moc tenký, myslíte, že to je znamení doby, a nebo do nich Armour se Swiftem dávaj zatoulaný Mexikány, tak jak to teda je?" Kromě mě a Japhyho se s ním nikdo nebavil. Mrzelo mě, že jde tak brzo, ale jako vždycky byl neuchopitelný jako nějaký duch. Nicméně si k ty příležitosti vzal úplně nový hnědý oblek a najednou byl pryč.

A zatím se nahoru na kopec, kde na stromech podřimovaly hvězdy, občas vyšplhaly nějaký dvojíčky, aby se tam muchlovali a nebo si tam prostě nahoru přitáhli demižony vína a kytary a uspořádali si v naší chajdě malý uzavřený mejdany. Byla to skvělá noc. Když měl po práci, tak nakonec přišel i Japhyho otec, a byl to pěkně stavěný malý houževnatý chlapík, stejně jako Japhy, trochu plešatěl, ale byl naprosto energický a bláznivý, přesně jako jeho syn. Okamžitě začal s holkama tancovat divoký mamba a já mlátil do plechovky jako blázen. "Jed', kámo!" Nikdy jste neviděli šilenějšího tanečníka: stál tam, prohýbal se dozadu, až málem spadnul, cpal se na holku klínem, potil se, řehtal na celý kolo, měl radost a byl to ten nejbláznivější táta, co jsem kdy viděl. Zrovna nedávno překazil na svatbě své dcery zahradní oslavu, když tam vlítnul, lezl po čtyřech a na zádech měl tygří kůži, chňapal dámám po patách a štěkal. A teď popadnul holku, která měla skoro metr osmdesát, jménem Jane, a tak s ní točil kolem, až málem porazil knihovnu. Japhy neustále pendloval mezi jednotlivými skupinami s pořádným demižonem v ruce a obličej mu zářil štěstím. Na chvíli se celá parta od táboráku přesunula ke společnosti v obyvaku a Japhy s Psyché se brzo dali do šíleného tance, a pak vyskočil Sean a zatočil s ní dokola, a ona udělala, jako že omdlívá, a svalila se rovnou mezi mě a Buda, seděli jsme na podlaze a bubnovali (Bud a já, co jsme nikdy neměli vlastní holku a ničeho si nevšímali) a vteřinku nám tam ležela v klíně a odpočívala. Potahovali jsme dál z dýmek a bubnovali. Polly Whitmorová se pořád motala kolem kuchyně, pomáhala Christine s vařením a dokonce upekla hromadu vlastních vynikajících sušenek. Viděl jsem, že je osamělá, protože tam byla Psyché, a Japhy jí teď nepatřil, tak jsem k ní šel a chytil jí kolem pasu, ale podívala se na mě s takovým strachem, že jsem toho radši nechal. Nejspíš ze mě asi měla hrůzu. Princezna tam byla se svým novým klukem a taky trucovala v koutě.

Řekl jsem Japhymu: "Doprdele, co budeš se všema těma buchtama dělat? To mi ani jednu nenecháš?"

"Vem si, kterou chceš. Dneska v noci jsem bezpohlavní."

Šel jsem ven k táboráku, abych si poslechnul nejnovější Cacoethovy bonmoty. Arthur Whane seděl na

kládě, byl pěkně oblečený, měl kravatu i oblek, šel jsem k němu a zeptal se ho: "Tak co je to teda buddhismus? Je to neskutečnej výplod fantazie, kouzlo zablesknutí blesku, jsou to hry a sny, anebo dokonce ani ty ne?"

"Ne, pro mě buddhismus znamená poznat co možná nejvíc lidí." A pak obcházel kolem, choval se opravdu vlídně, s každým si potřásl rukou a bavil se s ním jako na pravý koktejlový párty. Uvnitř byl mejdan stále šilenější. Začal jsem s tou vysokou holkou tancovat sám. Byla divoká. Chtěl jsem ji tajně propašovat nahoru na kopec a vzít tam demižon vína, ale byl tam taky její manžel. Hodně pozdě v noci se pak objevil nějaký barevný kluk a začal hrát na svou hlavu, tváře, ústa a prsa jako nabonga, plácal se a vydával pěkně hlasitý zvuky, mělo to vynikající rytmus a bylo to fakt fantastický.

Všechny to strašně potěšilo a prohlašovali, že musí být Bódhisattva.

Zprávy o tom parádním mejdanu obíhaly po našich barech, a tak sem z města proudili všechny možný lidi. Najednou jsem zvednul hlavu a uviděl, jak se tam prochází Alvah s Georgem, a oba byli nahý.

"Co to děláte?"

"Ale, prostě jsme si řekli, že se svlíknem."

Zdálo se ale, že to nikomu nevadí. Vlastně jsem viděl, jak slušně oblečený Cacoethes a Artur Whane stojí ve světle ohně a vedou společenskou konverzaci se dvěma nahatými šílenci, byl to jakýsi vážný rozhovor o událostech ve světě. Nakonec se Japhy taky svlíknul a bloumal kolem se svým demižonem. Vždycky, když se na něj některá z jeho holek podívala, tak hlasitě zařval, dychtivě po ní skočil a s vrískotem se vyřítili z domu. Bylo to šílený. Říkal jsem si, co by se vlastně stalo, kdyby se o tomhle poldové v Corte Madera domákli a s řevem by se hnali do kopce v těch svých hlídkových vozech. Hranice jasně planula a dole na silnici mohl každý vidět, co se na pozemku děje. Přesto to nějak zvláštně nevadilo, vidět táborák, jídlo na stole, slyšet kytary, vidět hustý koruny stromů, jak se kývou ve vánku, a pár nahatých chlapů na mejdanu.

Mluvil jsem s Japhyho otcem a zeptal se ho: "Co si myslíte o tom, že je Japhy nahatej?"

"Áá, na to já kašlu, pokud jde o mě, tak si Japhy může dělat, co chce. Hele, kde je ta parádní velká buхта, co jsme s ní trsali?" Byl to dokonalý otec dharmového tuláka. Taky to neměl za mlada v oregonských lesích lehký, staral se o celou rodinu, která žila ve srubu, co sám postavil, a k tomu všechny ty problémy, když se pokoušel vypěstovat v tom nemilosrdným kraji nějakou úrodu, a ještě ty studený zimy. Teď z něj byl zámožný obchodník s obrazy a sám si postavil jeden z nejhezčích domů v Mill Valley a dobře se staral o svou sestru. Japhyho vlastní matka byla sama a žila v činžáku na severu. Po návratu z Japonska se o ni chtěl Japhy starat. Viděl jsem od ní dopis, ze kterého byla cítit osamělost. Japhy tvrdil, že když se rodiče rozešli, tak to bylo naprosto definitivní, ale až se vrátí z kláštera, tak se podívá, jak to udělat, aby se o ni mohl postarat. Japhy o ní nechtěl mluvit a jeho otec se taky samozřejmě ani nezmínil. Měl jsem ale Japhyho tátu rád, líbilo se mi, jak tancoval, celý zpocený a ztřeštěný, jak mu vůbec nevadily žádný z těch výstředností, co viděl kolem sebe, jak nechal každého dělat to, co se mu líbí, a kolem půlnoci šel domů, v záplavě květin, která se na něj snesla, odtancoval dolů k autu, který měl zaparkovaný na silnici.

Al Lark byl další příjemný chlapík, který tam byl, čistě jenom seděl rozvalený s kytarou a vybrnkával rozjetý bručavý bluesový akordy a nebo někdy flamenco, koukal jen tak do prázdna, a když ve tři ráno mejdan skončil, šli se ženou spát na dvorek do spacáku, a já slyšel, jak si tam v trávě pokuřují marihuanu. "Pojď si zatrsat," lákala ho. "Ale, spi už!"

Psyché s Japhym byli na sebe tu noc našťvaný, Psyché proto nechtěla přijít nahoru na kopec a uctít jeho nový bělostný povlečení, a tak se zlostným dusáním vyrazila k odchodu. Sledoval jsem Japhyho, jak šlape nahoru do kopce a opile se potácí, večírek skončil.

Šel jsem s Psyché k jejímu autu a přemlouval jsem ji: "No tak, proč chceš, aby byl Japhy na svým rozlučkovým mejdanu nešťastnej?"

"Byl na mě sprostěj, tak na něj seru."

"Ale, prosím tě, nikdo tě tam na kopci nesní."

"Kašlu na to, jedu zpátky do města."

"Jasně, ale není to hezký, a Japhy se mi svěřil, že tě miluje."

"Tomu nevěřím."

"Tak už to v životě chodí," zakončil jsem a odcházel s velikým džbánem vína, měl jsem ho zavěšený na ukazováku, a vyrazil jsem do kopce. Slyšel jsem, jak se Psyché pokoušela couvat a otočit na úzký silnici, ale skončila zadkem v příkopě a nemohla vyjet, a tak musela stejně přespát u Christine na podlaze.

Mezitím už Bud, Coughlin, Alvah a George byli všichni nahoře v chatě, rozvalený v různých prostěradlech a spacákách všude po podlaze. Položil jsem si spacák do přepychový trávy a připadal jsem si jako nejšťastnější člověk na celém tom pozemku. Takže bylo po oslavě, všechno to ječení utichlo a čeho se dosáhlo? Začal jsem si v noci zpívat a se džbánem mi bylo fajn. Hvězdy byly oslnivě jasné.

"Komár velkej jak Mount Sumeru je mnohem větší, než si myslíš!" zařval z chaty Coughlin, když slyšel můj zpěv.

Houknul jsem zpátky: "Koňský kopyto je mnohem křehčí, než se zdá!"

Alvah se vyřítíl ven v dlouhým spodním prádle, strašně tancoval a vyl v trávě dlouhý básně. Nakonec jsme probudili i Buda a ten se nadšeně rozpovídal o svém posledním nápadu. Měli jsme tam nahoře něco jako nový mejdan. "Pojďte se kouknout dolů, kolik tam zbylo holek!" Šel jsem dolů, polovinu cesty jsem se koulel, a pokoušel se přesvědčit Psyché, aby šla znova nahoru, ale ležela na podlaze a byla úplně tuhá. Uhlíky v ohništi byly pořád ještě rozžhavený do ruda a vydávaly hodně tepla. Sean chrápal v manželčině ložnici. Vzal jsem si ze stolu trochu chleba a namazal jsem si na něj domácí sýr, jedl jsem a popíjel víno. Byl jsem u ohně úplně sám a na východě už začínal šednout úsvit. "Teda brácho, ty jseš nalítej!" pronesl jsem. "Probud'te se! Probud'te se!" hulákal jsem. "Koza novýho dne už trká svítání! Žádný kdyby nebo ale! Bac! Tak holky, hod'te sebou! mrzáci! flákači! zloději! pasáci! kati! Mazejte!" A pak mě najednou přepadnul ten nejúděsnější pocit ubohosti lidských bytostí, ať už jsou kdekoliv, ty jejich obličej, ústa stažený bolestí, osobnosti, pokusy být veselí a rozmařilí, malicherný nedůtklivosti, pocity prohry a ztráty něčeho, ty jejich blbý a prázdný duchaplností, který jsou tak rychle zapomenutý: Ach, a kvůli čemu?

Věděl jsem, že zvuk ticha je všude, a proto všude a všechno je ticho. Dejme tomu, že bychom najednou procitli a zjistili, že to, o čem jsme si mysleli, že je tím či oním, tím ani tamtím vůbec není? Potácel jsem se do kopce, pozdravován ptáky, a díval jsem se na všechny ty zachumlaný spící postavy na podlaze. Kdo byli všichni ti podivní duchové, kteří jako já zapustili kořeny do toho hloupýho bezvýznamnýho dobrodružství světa? A kdo jsem byl já? Chudák Japhy, v osm ráno vstal a začal mlátit do své pánve, odříkával zpěv "Gočchami" a svolával všechny na placky.

Mejdan nakonec běžel řadu dní; když jsme si třetího dne ráno s Japhym nenápadně vynesli naše ruksaky, lidi se stále ještě rozvalovali po zemi, vzali jsme si trochu kvalitních zásob a vyrazili po silnici, v oranžovým slunci časného rána zlatých kalifornských dnů. Měl to být parádní den, byli jsme zpátky v našem živlu: na stezkách.

Japhy měl výbornou náladu. "Sakra, to je ale fajn, uniknout tomu flámování a rozptylování a jít do lesa. Až se vrátím z Japonska, Rayi, až bude opravdu chladný počasí, tak si natáhnem dlouhý spodní prádlo a budem stopovat po celý zemi. Představ si, jestli to dokážeš, od oceánu k hornatý Aljašce, na Klamath, pořádnej jedlovej les bez hranic, ve kterým můžeš bhikkovat, a jezero s miliónem divokejch hus. Hú! Hledej ju! Víš, co znamená čínsky wu?"

"Co?"

"Mlhu. Tyhle lesy jsou tady v Marin nádherný, dneska ti ukážu Muirův les, ale nahoru na sever je všechna ta pravá stará hornatá a oceánská země pacifického pobřeží, budoucí domov podstaty dharmy. Víš, co udělám? Napíšu novou dlouhou báseň, která se bude jmenovat 'Řeky a hory bez konce', a budu ji psát dál a dál na svitek co se bude pořád rozvíjet, budou tam pořád nový překvapení, a na to, co už bylo předtím, se pak vždycky zapomene, rozumíš, třeba jako řeka nebo jedna z těch pravejch čínskejch maleb na hedvábí, na který jsou vidět dvě malé postavy mužů putujících nekonečnou krajinou se zkrouceněma starejma stromama a horama, který jsou tak vysoký, že splývají s mlhou v horní části toho hedvábného prázdna. Budu to psát tři tisíce let a bude to nadupaný informacema o zachování půdy, Správě Tennessee Valley, astronomii, geologii, cestách Suan Canga, teorii čínský malby, znovuzalesňování, ekologii oceánu a potravních řetězcích."

"Tak se do toho dej, bráško." Jako vždycky jsem si vykračoval za ním, a když jsme začali šplhat, bylo nám fajn, když jsme měli batohy na zádech, jako kdybychom byli nějaký soumaři a necítili se bez těžkého nákladu dobře, bylo to zase to starý osamocený senzační t'ápy t'áp po stezce vzhůru, pomalu, jednu míli za hodinu. Došli jsme na konec strmý cesty, kde jsme museli projít mezi několika domy, postavenými blízko srázných strmých stěn, porostlých křovím, s vodopády, ve kterých nebylo moc vody, a zvolna odkapávaly, a nahoru ke strmý horský louce plný motýlů, sena, a teď, ráno v sedm, taky trochu rosy, a zase dolů na polní cestu, a po ní až tam, co končila, zvedala se stále výš a výš, až jsme měli výhled hodně do dálky na Corte Maderu a Mill Valley, a dokonce byla vidět i červená špička Golden Gate Bridge.

"Zejtra odpoledne, až budem na cestě do Stimson Beach," začal Japhy, "tak uvidíš v modravý zátoce celý bílý město San Francisco, který bude na míle daleko. Rayi, na mou duši, později, v našem budoucím životě, tady můžem v těch kalifornskejch horách založit skvělej nezávislej kmen, vezmem si nějaký holky a budem mít spoustu nádhernejch, osvícenejch fakanů, budem žít jako Indiáni v kulatejch chýších a žít se budem bobulema a pupenama."

"A fazolema ne?"

"Budem psát básně, pořídíme si tiskařskej lis a budem tisknout svý vlastní básně v nakladatelství Dharma Press, hodně toho nabásníme a uděláme tlustou knížku, která bude pro ty tupý čtenáře plná pěkně ledovejch pecek."

"Ale lidi nejsou tak zlý, taky trpěj. Pořád přece někde čteš o tom, jak někde na Středozápadě shořela nějaká bouda z téráku, zahynuly v ní tři děti a ty tam vidíš fotku plačících rodičů. Shořela dokonce i kočička. Japhy, ty si myslíš, že Bůh stvořil svět jenom pro svý pobavení, protože se nudil? Protože kdyby to tak bylo, tak by musel bejt pěkná svině."

"Oho, a koho jako myslíš tím bohem?"

"Čistě Tathágatu, chceš-li to tak nazvat."

"Jasně, v sůtře stojí, že Bůh, nebo Tathágata, nedal sám světu vzniknout ve svém lůně, ale to, že se prostě objevuje, bylo zaviněný nevědomostí bytostí, schopnejch vnímat."

"Ale on dal vzniknout i těm cítícím bytostem, a ty jejich nevědomosti jakbysmet. Je to všechno strašně ubohý. Nedám si pokoj, dokud nepřijdu na to, proč, Japhy, proč."

"Ale, netrap tu svou podstatu myslí. Vzpomeň si, že v čirý podstatě myslí Tathágaty neexistuje žádná otázka proč, a dokonce se tomu ani nepřikládá nějaký význam."

"Jasně, ale pak se teda vůbec nic neděje."

Hodil po mně klacek a praštil mě do nohy.

"Dobře, tohle se nestalo," řekl jsem.

"Já fakt nevím, Rayi, ale vážím si tvýho smutku nad světem. Doopravdy. Vzpomeň si na ten mejdan včera v noci. Všichni se chtěli pobavit a dělali, co mohli, ale druhý den jsme se všichni probudili a bylo nám všem tak nějak smutno a připadali jsme si osaměle. Co si myslíš o smrti, Rayi?"

"Jsem přesvědčen, že smrt je naše odměna. Až zemřem, půjdem všichni přímo do nebe, dosáhnem nirvány, a tak to taky bude."

"Ale představ si, že ses znova narodil v některým z těch nižších pekel a ďáblové ti cpou do krku doruda rozžhavený železný koule."

"Mne už život železnou hnátu do huby vrazil. Ale já jsem přesvědčen, že to není nic jiného než sen, co upekli nějaký hysterický mniši, kteří nepochopili Buddhovu usmířenost a pohodu, když seděl pod posvátným stromem Bo, a nebo, když na to přijde, Krista, co hleděl dolů na hlavy svých učitelů a odpouštěl jim."

"Ty Krista doopravdy miluješ, žejo?"

"Jasně, že jo. A konec konců hodně lidí tvrdí, že je Maitréja, který se má podle Buddhova proroctví objevit po Sákjamunim, rozumíš, Maitréja znamená v sanskrtu 'Láska' a Kristus nemluvil o ničem jiném než o lásce."

"Ale, nezačíněj mi tady kázat o křesťanství, prostě tě vidím na smrtelný posteli, jak líbáš kříž jako nějaký starý Karamazov nebo jako náš přítelček Dwight Goddard, co strávil celý život jako buddhista a před smrtí se najednou stal křesťanem. Tohle pro mě není, já chci každý den strávit hodiny v nějakém chrámu, odříznutým od světa, meditováním před uzavřenou sochou Kvannona, na kterou není nikomu povolený ani pohlédnout, protože má strašnou moc. Udeř tvrdě a mocně, starý démante!"

"Všechno nakonec dobře dopadne."

"Vzpomínáš si na Rola Sturlasona, toho mého kámoše, co jel do Japonska studovat ty kameny v Ryoanji. Jel tam na nákladní lodi, která se jmenovala Mořskej had, a tak tam ve společný jídelně udělal na lodní přepážku velkou nástěnnou malbu, na který byl mořskej had a mořský panny, k velké radosti posádky, žrali ho tam jako šílený, a všichni se chtěli hned na fleku stát dharmovejma tulákama. Teď možná leze na posvátnou horu Hiei v Kjótu, je tam třicet čísel sněhu, přímo nahoru, kudy nevedou žádné stezky, je to strmý a příkrý, skrz bambusový houštiny a mezi pokroucenejma borovicema, přesně jako na těch kresbách štětcem. Mokré nohy a bez myšlenek na oběd, tak se má šplhat."

"A co budeš v klášteře nosit?"

"Ach, člověče, celý komplet, ve stylu starý dynastie Tang, dlouhý černý plandavý šaty s obrovskými splhlými rukávy a srandovním plisováním, takže si pak připadáš úplně jako nějaký orientálec."

"Alvah tvrdí, že zatímco kluci jako jsme my jsou strašně odvázaný z toho, že jsou opravdoví orientálci a nosí různé roucha, tak skuteční orientálci si čtou surrealistický knížky, Charlese Darwina a blázní po západních vycházkových oblecích."

"Východ se stejně jednou se Západem spojí. Představ si to, k jaký dojde parádní revoluci, až se Východ setká se Západem, a budou to kluci jako jsme my, co to celý můžem spustit. Představ si milióny lidí po celém světě, s bágama na zádech, jak vandrujou po odlehlejších krajích, stopujou a všem to zvěstujou."

"To je hodně jako v dávnějších dobách křížáckých výprav, Walter Chudý a Petr Poustevník vedou orvaný houfy věřících do svatý země."

"Jo, ale tohle všechno byla jenom taková ta evropská beznaděj a podobný sračky, bylo to temný, ale já chci, aby mí dharmoví tuláci měli v srdcích jaro, kdy mají květy námluvy a ptáci ztrácejí malý čerstvý hovínka, k překvapení koček, co je před chvílí chtěly sežrat."

"Co si o tom myslíš?"

"Čistě si jenom v duchu vymýšlím básně, zatímco šplhám k Mount Tamalpais. Vidíš ji tam, nahoře před náma, jak je krásná, jako každá jiná hora kdekoli na světě, má překrásnej tvar, Tamalpais já skutečně miluju. Dneska v noci na ní budem, ale z druhé strany. Ale až se tam dostanem, tak už bude pozdě odpoledne."

Marinská krajina byla mnohem víc venkovská a vlídnější než drsná oblast Sierry, kde jsme leželi na podzim: byla samá květina, květiny, stromy a keře, ale taky hodně škumpy jedovatý vedle stezky. Když jsme se dostali na konec horský polní cesty, najednou jsme se ponořili do hustýho sekvojovýh pralesa a šli jsme dál, drželi jsme se potrubí, přes močálůviště zarostlý travou, který byly tak hluboko, že tam jasny paprsky ranního slunce skoro nepronikly, a byla tam zima a vlhko. Vonělo to tam ale po borovicích a mokřých kmenech, pořádná, čistá, sytá vůně. Japhy byl tohle ráno samý řeči. Teď, když byl zase venku na stezce, tak byl jako malý kluk. "Jediný, co se mně na tomhle pobytu v japonským klášteře nezdá, je to, že přes veškerou jejich inteligenci a dobrý úmysly těch Američanů, co tam jsou, tak mají strašně mizívej reálnej pojem o Americe a o tom, co je to za ty lidi, který tady doopravdy žerou buddhismus, a navíc vůbec nerozuměj poezii."

"Kdo?"

"No přece ty lidi, co mě tam posílaj a všechno to platí. Vyhadzují pěkný prachy na to, že aranžují elegantní záběry zahrad, knih a japonský architektury, a všechny tyhle serepetičky, co se nikomu nebudou líbit a nebo je nebude moct využívat, kromě bohatých rozvedených amerických paniček, co si vyrazí na zábavní plavbu do Japonska, a přitom by skutečně úplně stačilo, kdyby prostě postavili nebo koupili starý japonskej domek a zeleninovou zahradu, aby tam bylo nějaký místo, kam by ty kluci mohli jít a věnovat se buddhismu, ale tím myslím, aby tam byl skutečně skvělejší výkvět, a ne nějakou obvyklou americkou měšťáckou sračku, která by byla hezky našvindlovaná. V každém případě se tam ale těším, ach jo, už se prostě vidím, jak sedím ráno na rohožích, vedle sebe nízký stůl, klapu na kufříkovým stroji, a vedle můj hibači, na kterým stojí konvice s horkou vodou a je tak pořád teplá, a všechny moje papíry, mapy, dýmku a baterku mám úhledně uložené a venku jsou švestky a borovice, na hlavních větvích leží sníh a nahoře na hoře Hieizan je sníh stále hlubší, a všude kolem jsou šugi a hinoki, chlapče, to jsou sekvoje a cedry. Na kamenitých stezkách jsou malé zastrčené chrámký, studený, starodávný místa zarostlé mechem, kde kvákají žáby, a uvnitř jsou sošky, visí tam olejové lampičky, zlatý lotosy a malby, starý vůně nasycený kadidlem a jemně lakovaný skříňky se soškami." Jeho loď odjížděla za dva dny. "Je mi ale strašně smutno, že opouštím Kalifornii... proto jsem si to chtěl, Rayi, s tebou dneska ještě jednou naposled pořádně prohlídnout." Z mokřavého sekvojového pralesa jsme nahoře vyšli na silnici, kde byla horská chata, přešli jsme ji a znova se ponořili do křovisek a prodírali se na stezku, o který nejspíš kromě pár turistů nikdo nevěděl, že tam je, a byli jsme v Muirově lese. Rozprostíral se před náma na míle daleko v širokém údolí. Stará dřevorubecká cesta nás vedla další dvě míle, a pak z ní Japhy sešel, škrábal se do svahu, a dostal se tak na další stezku, o který by nikoho ani ve snu nenapadlo, že tam je. Šli jsme pořád po ní, nahoru a dolů, podél valícího se potoka, a na místech, kde bylo potřeba potok překročit, ležely zase poražené kmeny a někdy i můstky, který, jak tvrdil Japhy, postavili skauti, stromy, podélně rozříznuté a položené tou rovnou plochou vzhůru, aby se po ní dalo jít. Pak jsme se vyšplhali po strmém svahu porostlém borovicemi, vyšli jsme na dálnici a stoupali po úbočí travnatého kopce a vyšli jsme u nějakého přírodního divadla, který bylo udělaný v řeckém stylu, s kamennými sedadly kolem dokola, jenom holý kameny, uspořádaný tak, aby se tam daly provádět představení Aischylových a Sofoklových her, na který bylo vidět ze všech čtyř stran. Napili jsme se vody, posadili se, zuli jsme si boty a z horních kamenných sedadel sledovali to tiché divadlo. Hodně v dálce byl vidět Golden Gate Bridge a bělost San Franciska.

Japhy začal ječet, hulákat, pískat a zpívat, plný čirý radosti. Nebyl tam nikdo, kdo by ho mohl slyšet.

"Takovýhle to bude, Rayi, až budeš tohle léto na vrcholku hory Desolation."

"Poprvý v životě tam budu zpívat z plnějch plic."

"Jestli tě tam vůbec někdo uslyší, tak to budou akorát králíci nebo možná kritické medvědy. Rayi, tahle skagitská oblast, kam pojedáš, je úplně to nejskvělejší místo v celé Americe, tahle řeka, co se vine jako had, se žene zase znova roklema a do svého vlastního neobydleného povodí, vlhký zasněžený hory, přecházející neznatelně do suchých borovicových hor a hlubokých údolí, jako třeba Big Beaver a Little Beaver, kde jsou některý z panenských míst, který ještě na světě zbyly, kde se vyskytuje virginská cedr. Pořád myslím na ten svůj opuštěný hlídačský domeček na Crater Mountain, jak si tam sedí, a nikdo tam není, jenom králíci ve vyjících vichrech, stárnou, myslím na králíky zalezlý v těch jejich měkkých hnízdech hluboko pod balvany, je jim teplo a krmějí se semenama nebo co to vlastně žerou. Čím blíže jsi ke skutečné podstatě, ke skále, vzduchu, ohni a dřevu, tak tím je, chlapče, svět duchovnější. Všichni tyhle lidi, co jsou přesvědčení, že jsou naprosto střízlivý, praktický, materialistický a realistický typy, tak ti ví o podstatě naprostý hovno a hlavy mají plný mlhavých myšlenek a představ." Zvednul ruku.

"Poslechni si, jak ten křepel volá."

"Co teď asi tak všichni u Seana dělají."

"Tak teďka už jsou všichni vzhůru a zase se pouštějí do toho kyselého červeného vína, různě tam posedávají a kecaj o ničem. Měli jít všichni s náma a něčemu se přiučít." Zvednul svůj batoh a vyrazil. Za půl hodiny jsme byli na překrásný louce, drželi se nenápadný prашný stezky vedoucí přes mělký potoky a nakonec jsme dorazili do tábořiště Potrero Meadows. Tábor patřil pod správu přírodní rezervace, bylo tam kamenný ohniště, piknikový stoly a všechno ostatní, ale až do víkendu tam nikdo nejspíš nebude. O pár mil dál shlížela přímo na nás hlídačská chata na vrcholu Tamalpais. Rozbalili jsme batohy a strávili

docela pozdní odpoledne tím, že jsme podřimovali na sluníčku, a nebo Japhy běhal kolem, díval se na motýly a na ptáky a dělal si poznámky do notýsku, a já šel sám po druhý straně kopce, severně, kde se táhla směrem k moři pustá, skalnatá krajina, hodně podobná Sierrám.

Když se setmělo, Japhy rozdělal pořádný velký oheň a začal připravovat večeři. Byli jsme strašně unavení a šťastní. Ten večer uvařil takovou polívku, na kterou nikdy nezapomenu, a byla to doopravdy ta nejlepší polívka, co jsem jedl od ty doby, kdy jsem v New Yorku jako oslavovaný mladý autor obědval u Chamborda a nebo u Henriho Crua v kuchyni. Nebylo to nic než pár balíčků sušený hrachový polívky, který nasypal do hrnce vody, se smaženou slaninou, tukem a vším ostatním, a míchal ji, dokud se nevařila. Byla pěkně sytá, měla tu pravou hrachovou chuť, a s tou uzenou slaninou a kouskama špeku to bylo přesně to pravý pití do chladný houstnoucí temnoty a k jiskřícímu ohni. A jak se tak porozhlížel kolem, tak našel pýchavky, obyčejný houby, ne ty, co mají klobouky, ale čistě jenom kulatý, měkký kuličky, velký asi jako grapefruit, s bílou pevnou dužinou, nakrájel je, osmažil na slanině a měli jsme je jako přílohu k opékaný rýži. Byla to fantastická večeře. Nádobí jsme umyli v zurčícím potůčku. Hučící hranice zaháněla komáry. Nový měsíc nakukoval dolů skrz větve borovic. Rozvinuli jsme si do luční trávy spacáky a naprosto utahaný jsme šli brzo spát.

"Tak teda, Rayi," začal Japhy, "pěkně brzo už budu daleko na moři a ty budeš stopovat na sever podél pobřeží do Seattle a pak dál oblastí Skagit. Tak si tak říkám, co se s náma se všema stane."

Při tomhle zasněném tématu jsme usnuli. V noci jsem měl živý sen, jeden z nejvýraznějších, co se mi kdy zdály, zcela zřetelně jsem viděl přeplněný, špinavý, zakouřený čínský tržiště, s žebráky a kramáři, byli tam naložený koně a muly, všude samý bláto, vykuřovadla, hromady blbostí a zeleniny, kterou prodávali ze špinavých hlíněných mís, položených na zemi, a najednou z hor sešel rozdrbaný vandrák, malý, vrásčitý, snědý, nepředstavitelný čínský tulák, a prostě postával na konci tržiště a se zájmem si ho obhlížel, i když na sobě nedal nic znát. Byl malý, šlachovitý a kůži v obličeji mu slunce pouště a hor vyčinilo, až ztvrdla a byla tmavě rudá; na sobě neměl nic než posbíraný hadry; na zádech nesl kožený vak; byl bos. Takovýhle chlapíky jako on jsem vídal jenom zřídka, a pouze v Mexiku, možná, že přicházeli do Monterrey z nehostinných skalnatých hor, žebráci, co nejspíš žijou v jeskyních. Ale tenhle byl čínský, dvakrát tak chudý a současně dvakrát tak houževnatý a silný, nekonečně tajemný vandrák, a zcela jistě to byl Japhy. Byly tam ty samý široký ústa, živý, šelmovsky mžikající oči, vyhublý obličej (tvář jako Dostojevského posmrtná maska, vystoupilý nadočnicový oblouky a hranatá hlava); a byl malý a podsaditý, jako Japhy. Probudil jsem se za svítání a uvažoval jsem: "Panejó, tak tohle se teda stane s Japhym? Možná odejde z toho kláštera a prostě zmizí a už ho nikdy neuvidíme, a bude z něj Chan Šanův duch hor Orientu a budou se ho bát i Číňani, tak bude zpuštěl a zlomenej."

Vyprávěl jsem o tom Japhymu. Byl už vzhůru, prohraboval oheň a pískal si. "No tak, neválej se tam v tom spacáku a přestaň si mastit šaška, zvedni se a dojdi pro vodu. Jódlajdýdů. Rayi, přivezu ti kadidlový tyčinky z chrámu Kjómizu, kde není ústřední topení a jednu po druhý je nastrkám do velký mosazný mísy na kadidlo a udělám všechny ty náležitý zdvořilý poklony, co ty na to? To byl teda sen, to co se ti zdálo. Jestli to mám být já, tak to budu já. Věčně slzící a pořád plnej mládí, hůůů!" Vytáhnul z ruksaku pěstní klín, bušil s ním do hlavních větví a rozdělal praskající oheň. V korunách stromů se ještě držel mlžný závoj a při zemi ležela mlha. "Sbalíme se, vyrazíme a vyšňupnem si tábořiště Laurel Dell. Pak přejdem přes ty stezky dolů k moři a zaplavem si."

"Paráda." Na tenhle výlet vzal Japhy s sebou lahodnou směs na doplnění energie potřebný k chůzi: suchary Ry–Krisp, výborný, ostrý čedar, toho vzal pořádný klínek, a šišku salámu. Měli jsme to k snídani s horkým čajem a bylo nám skvěle. Z tohoto koncentrovaného chleba a salámu (koncentrovaný maso) by mohli dva dospělí chlapi žít dva dny, a přitom sýr a to všechno dohromady vážilo jenom kolem sedmdesáti deka. Japhy měl plno podobných skvělých nápadů. Co za naději, lidskou energii, kolik opravdového amerického optimismu bylo vloženo do ty jeho skvělý drobný figury! A teď tu přede mnou ztěžka našlapoval po stezce a volal na mě dozadu: "Zkus meditaci stezky, prostě jenom šlapej dál, dívej se na stezku, co máš pod nohama, nerozhlíže se kolem a jak zem pod tebou ubíhá, tak čistě upadni do transu."

Do tábořiště Laurel Dell jsme dorazili asi kolem desátý, taky tam byly kamenný ohniště s rošty a piknikovými stoly, ale okolí tu bylo neskutečně krásnější než v Potrero Meadows. Tady byly totiž

skutečný louky: pohádkově krásný, s jemnou trávou, a svažovaly se všude kolem, lemovaný hustými temně zelenými vysokými lesy, nedotčená scenérie vlnící se trávy a potoka, a na dohled nebylo nic jiného.

"Na mou duši, sem se určitě brzo vrátím a vezmu si s sebou jenom jídlo, benzín a primus, a až si budu vařit večere, tak nebude vidět žádné kouř a správa rezervace vůbec nic nepozná."

"Jo, ale jestli tě tady někdy načapaj, Smithi, jak si vaříš mimo tyhle kamenný ohniště, tak tě odsad' vyrážej."

"A co bych měl teda o víkendech dělat, přidat se k nějakým rozjásaným výletníkům? Prostě bych se zašil tam nahore za tou nádhernou loukou. Zůstal bych tady navždycky."

"A dolů na Stimson Beach bys to měl po stezce jenom dvě míle, a tam dole je taky koloniál."

V poledne jsme vyrazili na pobřeží. Byla to strašně úmorná cesta. Šplhali jsme po loukách pořád vzhůru, odtamtud bylo zase ve velký dálce vidět San Francisco, a pak jsme se spustili dolů na strmou stezku, která vypadala jako kdyby spadala přímo až k mořské hladině; někdy bylo třeba seběhnout po stezce, anebo sjet kus po zadku. Vedle stezky se vrhal dolů příval vody. Předběhnul jsem Japhyho, začal jsem po stezce strašně rychle rázovat, a přitom jsem si šťastně prozpěvoval. Nechal jsem ho asi míli za sebou a dole jsem na něj musel počkat. Dával si na čas a radoval se z kapradin a květin. Ruksaky jsme schovali pod keře do napadaného listí a jen tak jsme kráčeli po pobřežních loukách a kolem farm na břehu moře, kde se pásly krávy, až k pobřežní komunitě, kde jsme v koloniálu koupili víno a pak jsme si to rázovali dál, do písku a k vlnám. Byl chladný den a jenom občas vysvitlo slunce. Ale my to stíhali. Skočili jsme v trenýrkách do moře a rychle jsme plavali sem a tam, a pak jsme vylezli a rozložili si na kus papíru trochu salámu, sucharů a sýra, popíjeli jsme víno a povídali si. V jednu chvíli jsem si dokonce i zdřímnul. Japhymu bylo strašně dobře. "Sakra, Rayi, vůbec nemáš ani ponětí, jak jsem rád, že jsme se rozhodli vyrazit si tyhle poslední dva dny na túru. Je mi zase úplně skvěle. Víím, že z toho vznikne něco strašně dobrého."

"Z čeho všeho?"

"Nevím — z toho, jaký máme názor na život. Ani já, ani ty nelítáme po venku, abychom někomu rozmlátili palici a nebo mu šli kvůli zisku po krku, zasvětili jsme se tomu, že se budem modlit za všechny vnímavý bytosti, a když budem dost silný, tak to skutečně můžeme dokázat, stejně jako staří svatí. Kdoví, svět se možná probudí a rozvine se v překrásnou květinu dharmy, která bude všude."

Chvilku si zdřímnul a pak se probudil, rozhlídnul se a řekl: "Podívej se na všechnu tu vodu tam, jak se táhne až do Japonska." Byl z odjezdu stále smutnější a smutnější.

30

Vyrazili jsme zpátky, našli batohy a vraceli se vzhůru po té stezce, co tak spadala až přímo k moři, nebylo to nic jiného než plazení přímo vzhůru, lezení mezi skalisky a nízkými stromy, kdy jsme se museli chytat rukama, vyčerpalo nás to, ale nakonec jsme vyšli na překrásnou louku, s námahou jsme ji zdolali, a zase jsme v dálce uviděli celý San Francisco. "Touhle stezkou chodíval Jack London," řekl Japhy. Pokračovali jsme po jižním svahu nádherné hory, ze který se nám naskytnul pohled na Golden Gate a dokonce i na Oakland, který byl na míle daleko, a tohle nakonec trvalo hodiny, a my se pořád namáhavě

plahočili dál. Byly tam překrásný přírodní parky, s vznešeně klidnými duby, v pozdním odpoledni bylo všechno zelený a zlatý, a taky spousta polních květů. Jednou jsme spatřili kolouška, který stál u zbytku trávy a s údivem se na nás díval. Sešli jsme z tyhle louky dolů, hodně hluboko do sekvojového pralesa a pak opět vzhůru, bylo to zase tak strmý, že jsme kleli a potili se v prachu. Stezky vypadají asi takhle: vznášíte se po shakespearovským ardenským ráji, čekáte, že tam uvidíte nymfy a chlapce s flétničkami a pak se najednou v prachu prodíráte na pekelně žhavým slunci, který vás opíká jako na rožni, kopřivami a škumpou... stejně jako v životě. "Špatná karma automaticky vytváří dobrou karmu," začal Japhy "takže tolik neklej a pojď, brzo už budem pěkně sedět na rovném kopci."

Poslední dvě míle toho kopce byly strašný a já si stěžoval "Japhy, existuje jedna věc, kterou bych teď chtěl víc než cokoliv jiného na světě – víc než cokoliv co jsem kdy v životě chtěl." Fičely studený větry, už se zešeřilo a my spěchali po ty nekonečný stezce shrbení pod ruksaky.

"Co?"

"Pořádná milá tabulka Hersheyho čokolády, nebo alespoň ta malá. Prostě z nějakýho, mně neznámýho důvodu by teď Hersheyho čokoláda mohla spasit moji duši."

"To je ten tvůj buddhismus, hersheyovka. A co takhle svit měsíce v pomerančovém háječku a kornout vanilkový zmrzlina?"

"Moc studený. To, co potřebuju, co chci, za co se modlím a po čem toužím a umírám touhou, je Hersheyho čokoláda... s oříškama." Byli jsme hrozně unavený a plahočili jsme se dál domů a mluvili jsme jako dvě děti. Pořád jsem dokola opakovat, že chci tu moji skvělou tabulku Hersheyho čokolády. A myslel jsem to smrtelně vážně. V každém případě jsem potřeboval energii, byl jsem zesláblý a potřeboval jsem cukr, ale myslet v tomhle studeném větru na to, jak se mi v puse rozplývá čokoláda a buráky, to už bylo trochu moc.

Brzo jsme ale přelízali plot korralu, který vedl ke koňský louce nad naší chatou, pak jsme přešli plot z ostnatýho drátu, a byli jsme přímo v naší zahradě a potom jsme se proplahočili těch posledních šest metrů vysoký trávy, kolem mého lože u růžový keře ke dveřím naší senzační chaty. Byla to naše poslední společná noc doma. Smutně jsme se posadili v tmavý boudě, zuli si boty a vzdychali. Nemohl jsem dělat nic jinýho, než si sedět na chodidlech, protože takhle jsem v nich necítil bolest. "Už nikdy žádný túry, já s tím navždycky končím," zaúpěl jsem.

"Dobře, ale stejně si musíme dát večeři, a je mi jasný, kde jsme to všechno tenhle víkend vyčerpali. Musím zajít po silnici do samošky a koupit tam nějaký jídlo."

"Ach jo, to nejseš unavený? Jen si pojď lehnout, najíme se zejtra." Ale on si smutně zase obul boty a šel ven. Všichni už byli pryč, když se přišlo na to, že jsme s Japhym zmizeli, tak mejdan skončil. Rozdělal jsem oheň, lehnul si a dokonce jsem na chvíli usnul, a najednou byla tma a vešel Japhy, zapálil petrolejku a vysypal potraviny na stůl, a mezi nimi byly i tři tabulky Hersheyho čokolády, čistě jenom pro mě. Byla to ta nejparádnější hersheyovka, co jsem kdy jedl. Přinesl i moje oblíbený víno, červený portský, taky čistě jenom pro mě.

"Odjíždím, Rayi, a tak mě napadlo, že bychom to mohli spolu trochu oslavit..." Když byl Japhy unavený, a často se chůzí nebo prací zcela vyčerpal, tak zněl jeho hlas slabě a jakoby z velké dálky. Ale v momentě vyburcoval všechny svoje rezervy a začal připravovat večeři, prozpěvoval si u kamen jako nějaký milionář, dusal v těch svých krůsnách po rezonující dřevěný podlaze, aranžoval kytice květů do hliněných hrnců, vařil vodu na čaj, brnkal na kytaru a snažil se mě nějak povzbudit, protože jsem ležel a smutně civěl na pytlovinový strop. Byla to naše poslední noc a oba jsme to cítili.

"Tak si tak říkám, kdo z nás asi umře jako první," přemítal jsem nahlas.

"Ať už je to kdokoli, vrať se, duchu, a dej jim klíč."

"Ha!" Přinesl mi večeři, seděli jsme se zkříženýma nohama a energicky jsme s chutí žvýkali, jako už tolik nocí předtím: prostě vítr, běsnící v oceánu stromů a naše zuby dělaly kous kous nad chutným, prostým, truchlivým jídlem bhikků. "Jen si to představ, Rayi, jaký to bylo zrovna na tomhle kopci, co stojí naše bouda, před třiceti tisícema let v době neandrtálskýho člověka. A uvědomuješ si, že v sůtrách stojí, že v ty době byl Buddha, Dípankara?"

"Ten, co nikdy nic neřekl?"

"To si nedokážeš představit všechny ty osvětlený opičáky, jak sedí kolem hučícího ohně, okolo toho

svýho Buddhy, nic neříkaj a všechno přitom ví?"

"Hvězdy byly tenkrát ty samý jako dneska v noci."

Pozdě v noci pak přišel nahoru Sean, sedl si se zkříženýma nohama a krátce a smutně si povídal s Japhym. Všechno skončilo. Pak přišla nahoru Christine s oběma dětmi v náručí, byla to hodná a silná holka a dokázala šplhat do kopce s těžkým nákladem. Tu noc jsem šel spát do spacáku u růžovýho keře a litoval jsem náhlý chladný temnoty, která se snesla na chatu. Připomínalo mi to počáteční kapitoly Buddhova života, když se rozhoduje opustit palác, nechává tam truchlící manželku s dítětem a ubohého otce a odjíždí na bílým koni, aby si v lese ostříhal své zlatý vlasy, plačícího sluhu s koněm pak posílá zpátky a vydává se na smutnou cestu pralesem, aby našel provždy pravdu. "Stejně jako ptáci, kteří se odpoledne scházejí v korunách stromů," napsal Ašvaghóša před téměř dvěma tisíci lety, "a pak, když se snese noc, všichni zmizí, takové jsou i světa rozluky."

Druhý den jsem si řekl, že dám Japhymu do výbavy nějaký malý neobvyklý dárek, ale neměl jsem moc peněz ani mě nic zvláštního nenapadlo, a tak jsem vzal kousek papíru, asi jako nehet u palce a tiskace jsem na něj pečlivě napsal: snad se ti hodí diamantový nůž milosrdenství, a když jsem se s ním na molu rozloučil, podal jsem mu ho, přečetl si ho, strčil do kapsy a mlčel. Poslední, při čem byl v San Francisku viděn, bylo tohle: Psyché nakonec změkla a napsala mu vzkaz, "Setkáme se v kajutě na tvý lodi a dám ti všechno, co budeš chtít," nebo něco v tom smyslu, a proto taky nikdo z nás nešel na palubu, aby se s ním v kajutě rozloučil, tam čekala Psyché a konečná vášnivá milostná scéna. Na palubu mohl akorát Sean a různě tam postával, kdyby se náhodou něco stalo. Takže když jsme si všichni zamávali na rozloučenou a odešli, Japhy se s Psyché pravděpodobně v kajutě pomiloval a ona pak začala brečet a trvala na tom, že chce jet taky do Japonska, a kapitán nařídil, aby všichni odešli, ale ona zůstala a závěr byl takový: loď odrážela od mola, Japhy vyšel ven na palubu a Psyché v náručí a s přehledem ji hodil z lodi, měl dost síly, aby dohodil holku tři metry daleko, přímo na molo, kde ji Sean pomohl chytit. I když to nebylo zrovna v souladu s diamantovým nožem milosrdenství, bylo to dostatečně v pohodě, prostě se chtěl dostat na ten druhý břeh a dál se věnovat svým záležitostem. Jeho posláním byla dharmá. A nákladní loď odplouvala, z Golden Gate a dál, do temných mohutných vln, napříč šedým Pacifikem směrem na západ. Psyché plakala, Sean plakal, a všem bylo smutno.

Warren Coughlin vzdychnul: "Je to strašně blbý, protože možná zmizí do Střední Asie a bude kráčet dokola v nerušeném, ale nepřetržitým kruhu, z Kašgaru do Lančou přes Lhasu, s procesím jaků, bude prodávat praženou kukuřici a spínací špendlíky a rozmanitý barevný odstíny nití na šití, občas si vyleze do Himalájí, a skončí tím, že osvítl dalajlámu a celou tu partu na míle daleko a nikdo už o něm nikdy neuslyší."

"Ne to neudělá," protestoval jsem, "má nás hodně rád."

"V každém případě to všechno skončí v pláči," uzavřel Alvah.

A teď, jako kdyby mi Japhyho prst ukazoval cestu, jsem vyrazil na sever za svou horou.

Bylo ráno 18.června 1956. Sešel jsem dolů, rozloučil se s Christine, poděkoval jí za všechno a šel po silnici. Mávala mi z travnatýho dvorku. "Bude tady smutno, když všichni odešli a o víkendech už nebudou

žádný parádní obrovský mejdany." Všechno, co se tady dělo, se jí skutečně líbilo. Stála tam na dvorku, bosá, s malou bosou Pradžnou, a já odcházel přes tu koňskou louku.

Na sever se mi jelo snadno, jako kdyby Japhyho přání všeho nejlepšího na my cestě za mou horou, kterou si můžu navždy podržet v sobě, stály při mně. Na dálnici 101 mě okamžitě vzal učitel sociálních věd, který pocházel z Bostonu a zpíval na Cape Codu a zrovna večer sebou seknul na kamarádovy svatbě, protože se postil. Když mě vysadil v Cloverdale, koupil jsem si zásoby na cestu: salám, pořádný kus čedaru, suchary Ry–Krisp a taky nějaký datle do pustiny a všechno jsem to úhledně uložil do krabic na jídlo. Měl jsem ještě buráky a hrozinky, který zbyly z posledního společného výletu. Japhy řekl: "Na ty lodi už tyhle buráky a hrozinky nebudu potřebovat." Náhle mě zbolelo smutkem, když jsem si vybavil, jak byl Japhy vždycky smrtelně vážný, pokud šlo o jídlo, a přál jsem si, aby se celý svět začal smrtelně vážně zabývat potravinami a ne pitomýma raketama strojema a výbušninama, a aby se peníze všech, který jsou určený na potraviny, přestaly vynakládat na to, aby jim ustřelili hlavy.

Snědl jsem svůj oběd v zadní části benzinový pumpy, kde byl taky servis, a šel asi míli na sever, k mostu přes Russian River, kde jsem v ponurým šeru trčel dobrý tři hodiny. Pak jsem chytil nečekaného krátkého stopa, vzal mě farmář s takovým tikem, že se mu cukal celý obličej, měl s sebou ženu a chlapce, do městečka Preston, kde mi nějaký šofér nákladáku nabídnul, že mě sveze až do Eureka ("Eureka!" zavýsknul jsem), a pak se rozpovídal a přiznal: "Sakraceně, když jezdím s touhle károu, tak si někdy připadám strašně sám, a chybí mi tady někdo, s kým bych si moh celou noc povídat, a jestli chceš, tak tě vezmu až do Crescent City." Bylo to trochu stranou my trasy, ale dál na sever než Eureka, a tak jsem souhlasil. Chlápek se jmenoval Ray Breton a svezl mě dvěstěosmdesát mil, celou noc v dešti a neustále vykládal o celým svým životě, o bratřech, manželkách a synech, o svém otci, a v Humboldtově sekvojový rezervaci jsem si v restauraci, co se jmenovala Ardenský prales, dal báječnou večeři, smaženého garnáta a jako zákusek obrovský jahodový koláč a vanilkovou zmrzlinu a navrch ještě pořádnou konvici kávy a on to všechno zaplatil. Podařilo se mi převést řeč od jeho trablů k posledním věcem člověka a on na to řekl: "Jo, ty, co sou dobrý, ty zvoztanou v nebi, ty tam byli už vod samýho začátku," což bylo velice moudrý.

Jeli jsme deštivou nocí a do Crescent City jsme dorazili za svítání v šedý mlze, je to malý městečko u moře, zaparkovali jsme nákladák na písku u pláže a na hodinu si zdřímlí. Koupil mi ještě k snídani lívance a vajíčka, ale pak odjel, a možná byl otrávený a šťvalo ho, že mi platil všechno jídlo, a já vyrazil směrem z Crescent City a pak na silnici, co vedla na východ, byla to dálnice 199, abych se dostal zpátky na tu skvělou devětadevadesátku, kterou bych si to profrčel a byl v Portlandu a Seattle rychleji, než kdybych to vzal po pobřežní silnici, která je sice malebnější, ale pomalejší.

Najednou jsem si připadal tak volný, že jsem začal jít po nesprávný straně silnice a stopovat na tyhle straně, udělal jsem si výlet Nikam, čistě jen tak, jako nějaký čínský svatý, a jel jsem se radovat na svou horu. Ubohý malý andělský svět! Najednou mi bylo všechno jedno, klidně bych šel celou cestu pěšky. Ale právě proto, že jsem poskakoval na špatný straně silnice a kašlal na to, mě všichni začali najednou brát, zlatokop s malým pásovým transportérem vepředu na kapotě, řídil jeho syn, a měli jsme dlouhý rozhovor o lesích, o Siskiyou Mountains (kterými jsme projížděli směrem na Grants Pass v Oregonu), a jak udělat dobrou pečenou rybu, poradil mi, jednoduše zapálit oheň v čistým, žlutým písku u potoka a pak, když ten oheň rozhrabete, tak tu rybu zahrabete do rozžhavenýho písku a pár hodin ji tam necháte, a pak ji jenom vytáhnete a očistíte od písku. Hodně se zajímal o můj ruksak a o my plány.

Vysadil mě v horský vesnici, která se hodně podobala Bridgeportu v Kalifornii, kde jsme si s Japhym hověli na sluníčku. Ušel jsem asi míli a zdříml jsem si v lese, přímo v srdci Siskiyou Range. Probudil jsem se z toho krátkého usnutí a připadal si strašně divně, v neznámý čínský mlze. Šel jsem dál stejným směrem, po ty nesprávný straně, a z Kerby mě vzal blondatý obchodník s ojetými auty do Grants Pass, a tam, potom, co se mi tlustý kovboj s nákladákem šterku pokusil se škodolibým úsměvem schválně přejet můj ruksak, co stál na silnici, mě vzal mladý smutný dřevorubec v helmě, jel hodně rychle přes parádní pohádkový údolí, který prudce padalo dolů a pak se zase zvedalo, celou cestu až do Canyonville, kde mi, jako ve snu, zastavila šílená pojízdna prodejna plná rukavic, a řidič, Ernest Petersen, celou cestu roztomile vykládal a pořád mě nutil, abych si sednul na sedadlo, který bylo proti němu (takže bych si to frčel po dálnici pozpátku), a vzal mě do Eugene v Oregonu. Mluvil o všem

možným, koupil mi dvě piva a dokonce zastavil u několika benzínových pump a rozvěsil tam nabídku rukavic. "Můj fotřík byl skvělejší chlap, a ten měl takový rčení, 'Na tomhle světě je víc koňskejch prdelí než koní.' Byl šílenější fanda na sporty a lehkootletický mítinky konaný pod širým nebem si měřil se stopkami a bez nějakýho strachu se proháněl kolem dokola ve svém vlastním nákladáku, byl nezávislý a vzdoroval snahám místní pobočky, aby se dal k odborům."

Za rudýho soumraku mi dal blízko kouzelnýho rybníka za Eugene sbohem. Tam jsem měl v úmyslu strávit noc. Roztáhnul jsem si spacák v hustém křoví pod borovicí, na druhý straně silnice, než byly kouzelný předměstský domečky, aby mě nebylo vidět, a stejně by mě neviděli, protože se všichni koukali na televizi, snědl jsem večeři a spal ve spacáku dvanáct hodin a probudil se jenom někdy uprostřed noci, abych se natřel repelentem proti komárům.

Ráno jsem zahlídnul mohutný úbočí horskýho hřebenu Cascade Range, jehož nejsevernější výběžek bude moje hora, na kanadský hranici, ještě čtyři sta mil na sever. Na ranním potoce ležel kouř, protože na druhý straně dálnice stála pila. Umyl jsem se v něm, a když jsem se krátce pomodlil nad Japhyho korálky, co mi dal v tábořišti na Matterhornu: "Modlím se k prázdnotě božského Buddhova korálku," vyrazil jsem dál.

Okamžitě mě na otevřený dálnici vzali dva mladý udělaný hombres až na kraj Junction City, kde jsem si dal kafe a šel dvě míle k restauraci u silnice, která vypadala lip, dal jsem si tam lívance a pak jsem šel po dálnici, podél skal, kolem se řítily auta a mně vrtalo hlavou, jak se dostanu do Portlandu, o Seattle ani nemluvě, ale svezl mě malý legrační světlovlasý malíř pokojů se zacákanýma botama, měl čtyři půlitrový plechovky studenýho piva, a kromě toho ještě zastavil u hospody u silnice pro další, a nakonec jsme byli v Portlandu, přejížděli jsme obrovský nekonečný mosty věčnosti, zatímco šly za náma vzhůru pohyblivé části zvedacích mostů, aby umožnily říčním člunům s jeřáby projet na scénu s mohutnou řekou a zakouřeným městem obklopeným borovicovými hřebeny. Z centra Portlandu jsem se za pětadvacet centů svezl autobusem do Vancouveru ve státě Washington, snědl tam hamburger, a pak ven na silnici 99, kde mě naložil hodný mladý kníratý Bódhisattva, živil se sezónními zemědělskými pracemi, měl jenom jednu ledvinu a hned mi řekl: "Sem teda strašně pyšnej, že jsem vzal zrovinka tebe, prostě někoho, s kým se dá mluvit," a všude, kde jsme zastavili na kafe, tak hrál se smrtelnou vážností na hracích automatech, a taky vzal všechny stopaře na silnici, nejdřív mohutnýho sezónního dělníka z Alabamy, co mluvil, jako kdyby napůl spal, a pak bláznivýho námořníka z Montany, který byl plný ulitých chytrých řečí, a mastili jsme si to rovnou až do Olympie ve Washingtonu, osmdesátimílovou rychlostí, a pak dál poloostrovem Olympie na sever, po silnicích, který vedly lesem a byly samá zatáčka, k námořní základně v Bremertonu, Washington, kde všechno, co mě dělilo od Seattlu, byla padesáticentová plavba na převozním člunu.

Rozloučili jsme se a já jsem s tím toulavým brigádníkem nastoupil na přívoz, zaplatil jsem to za něj, z vděčnosti za to strašlivý štěstí na cestě a dokonce jsem mu dal i plný hrstě buráků a hrozinek, který hladově hltal, a tak jsem mu dal taky salám a sýr.

A pak, zatímco on seděl v místnosti na hlavní palubě, jsem šel na vrchní palubu, loď už v mrazivým mrholení odrazila, abych si pořádně prohlídnul a užil záliv Puget Sound. Do přístavu v Seattle to byla hodina plavby a já jsem našel čtvrt litru vodky, zastrčený do palubního zábradlí a ukrytý pod časopisem Time a prostě jsem se občas napil, otevřel jsem ruksak a vyndal teplý svetr, abych si ho vzal pod pláštěnku, a úplně sám jsem přecházel po palubě, kterou zaplavovala studená mlha, sem a tam, a připadal jsem si nespoutaný a lyrický. A najednou jsem pochopil, že Severozápad je mnohem víc než jen ta nepatrná představa, co jsem měl uloženou v paměti z Japhyho vyprávění. Byly to míle a míle neuvěřitelných hor, který po celým obzoru vyčnívaly z divokých roztrhaných mraků, Mount Olympus a Mount Baker, obrovská oranžová šerpa v šeru nad nebem, směrem k Pacifiku, která, jak vím, směřuje k hokkaidským a sibiřským bezútěšnostem světa. Přikrčil jsem se ke kapitánskému můstku a slyšel zevnitř rozhovor kapitána s kormidelníkem, přesně jako z Marka Twaina. V zhoustlý mlze soumraku před námi stálo velkými rudými neony: port of seattle. A najednou všechno, co mi kdy Japhy o Seattle vyprávěl, do mě začalo vsakovat jako chladný déšť, teď jsem na to najednou myslel, ale mohl jsem to i vidět a cítit. Bylo to přesně, jak vyprávěl: vlhký, obrovský, úžasný, lesnatý a hornatý, studený, osvěžující a provokující. Loď opatrně přirazila k molu na Alaska Way a já jsem okamžitě uviděl totémy ve starých

krámcích a starobylou posunovací lokomotivu ve stylu roku 1880 s ospalými topiči, jak dělá bafy baf a supí po pobřežní hrázi sem a tam, úplně jako ve scéně z mých vlastních snů, stařícká americká lokomotiva Casey Jonese, jediná, kterou jsem takhle starou kromě kovbojek kdy viděl, ale tahle byla opravdu v provozu a tahala v zakouřeném šeru toho magickýho města nákladní vagóny.

Ihned jsem šel do dobrýho čistýho hotýlku na uličce ožralů, byl to hotel Stevens, vzal jsem si pokoj na noc za dolar pětasedmdesát a dal jsem si horkou koupel a dobře a dlouho jsem se vyspal, ráno jsem se oholil, vyšel na První avenue a náhodou jsem našel všechny možný krámy Dobrý vůle, kde prodávali skvělý svetry a červený spodní prádlo, a na přeplněném tržišti jsem si dal pořádnou snídani s kafem, který stálo pět centů, bylo ráno, po modrým nebi se mi nad hlavou honily mraky a pod starými moly se třpily a houpaly vody zálivu Puget Sound. Byl to skutečný pravý Severozápad. V poledne jsem se odhlásil z hotelu, nový vlněný ponožky, šátky a všechny ostatní věci jsem si s chutí sbalil a šel jsem ven na devětadevadesátou, pár mil od města, a udělal spoustu krátkých stopů.

Ted' už jsem začínal vidět na severovýchodním obzoru Kaskády, neuvěřitelný rozeklaný špice a obrovský zkroucený skalní a sněhem pokrytý masívy, a to úplně stačí, aby Člověk zalapal po dechu. Silnice vedla přímo přes pohádkový úrodný údolí řek Stilaquamish a Skagit, bohatě porostlý šťavnatou trávou, údolí s farmami a kravami, které se pásly pod tím fantastickým pozadím kup neposkvřněného sněhu. Čím víc jsem stopoval na sever, tím tam byly větší hory, až jsem z nich nakonec začal mít strach. Svezl mě chlápek, co vypadal jako brýlatý opatrný právník v uměřeném autě, ale pak se ukázalo, že je to slavný Bat Lindstrom, mistr závodů limuzín, a že ten jeho konzervativně vyhlížející aut'ák má v sobě pořádně nadupanej vylepšenej motor, takže udělá až sto sedmdesát mil za hodinu. Předvedl mi to, když na to na červený prostě šlápnul a vytúroval motor do obrátek, abych si jenom poslechnul to hluboký zahučení síly. Pak mě vzal dřevař, co znal lesní strážce z míst, kam jsem jel, a řekl: "V úrodnosti je údolí Skagitu druhý hned za Nílem." Vysadil mě na dálnici 1–G, což byla malá dálniční spojka na 17–A, která se vinula přímo do srdce hor a vlastně končila v Diabolo Dam jako slepá polní cesta. Ted' už jsem ale byl skutečně v horách. Chlapi, co mě brali, byli dřevaři, hledači uranu, farmáři, provezli mě posledním velkým městem ve Skagit Valley, jmenovalo se to Sedro Woolley, a konaly se tam zemědělský trhy, a pak dál, silnice byla stále užší a víc se kroutila mezi srázy a ze Skagit River, kterou jsme na devětadevadesátce překročili jako pohádkovou rozlitou řeku s loukami na obou březích, se ted' stal pouhý příval roztátýho sněhu, který se prudce valil, stísněný mezi rozbahnělými břehy, ze kterých trčely pařezy a pahýly stromů. Po obou stranách se začaly objevovat strmý srázy. Sněhem pokrytý hory už zmizely, ustoupily z dohledu a už jsem je vůbec neviděl, ale ted' jsem je začal o to víc cítit.

Ve starý hospodě jsem viděl starýho sešlýho chlapa, co se stěží mohl pohybovat, aby mi podal u baru pivo, a pomyslel jsem si: "To radši zemřu v nějaký ledovcový jeskyni než v nějaký takovýhle odpolední zaprášený címře věčnosti." Typický párek Minča a Bill mě vysadil v Sauku u koloniálu a tam jsem chytil mýho posledního stopa s bláznivým nalitým snědým honákem ze Skagit Valley, měl dlouhý kotlety, hrál na kytaru a zatáčky bral pěkně zvostra a ten to na fleku zapíchnul před stanicí Správy národního parku v Marblemount, až prach lítal, a já byl na místě.

Stál tam zástupce lesního správce a sledoval to. "Vy jste Smith?"

"Jo."

"A tohle je váš známej?"

"Ne, ten mě jenom svez."

"A kdo si vlastně myslí, že je, jezdit si na státním pozemku nedovolenou rychlostí."

Zalupal jsem po dechu, už jsem prostě nebyl žádný svobodný bhikku. Ale jen do ty doby, než se příští týden dostanu na tu svou odlehlou horu. Celý týden jsem musel strávit v požární škole s pěknou hromadou mladých kluků, všichni jsme měli helmy, který jsme nosili buď normálně na hlavě a nebo jako já, frajersky do čela, kopali jsme ve vlhkých lesích protipožární příkopy, káceli stromy a nebo hasili malé cvičný pokusný požáry a taky jsem se potkal s bývalým dřevařem a starým kozákem mezi lesními hlídači, Burnie Byerssem, "dřevorubcem", kterýho Japhy vždycky napodoboval tím svým legračním mohutným hlubokým hlasem.

Sedli jsme si v lese s Burniem do jeho nákladáku a povídali si o Japhym. "Je to teda zatracená smůla, že se tady Japhy tenhle rok zasejc nevobjevil. Byl to úplně ten nejlepší hlídač, co smě tady kdy měli, a teda přísambůh, byl to taky nejlepší traťovej dělník, co sem já vosobně zažil. Prostě pořád děsně žhavěj a dychtívej všade vylízt a kromě toho zatraceně veselej, prostě nikdá sem neviděl lepčího kluka. A nikoho se nebál, a prostě se hned vždycky vozval. A přesně takhle se mi to líbí, protože když nadejde taková doba, že chlap nemůže říct, co se mu zachce, tak to si teda myslím, že to bude přesně ten čas, kdy to zabalím a zašiju se tam na sever, úplně bokem, a dožiju tam ten svůj život v nějaký přistavěný kůlně. Na Japhym je totiž jedna věc, že ať už bude ten zbytek svého života kde chce, a kašlu na to, kolik mu tehda bude, tak se bude pořád dobře bavit." Burniemu bylo asi pětadesát a o Japhym mluvil vždycky skutečně hodně otcovsky. Někteří z kluků si Japhyho taky pamatovali a divili se, proč se zase neobjevil. Tu noc, protože Burnie slavil čtyřicátý výročí služby u správy, tak mu ostatní správci odhlasovali dárek, úplně nový pořádný kožený pásek. Starý Burnie měl totiž s opasky vždycky problémy a v ty době zrovna nosil kolem pasu nějaký kus provazu. Takže si vzal ten nový pásek a pronesl něco vtipného, jako že by radši neměl tolik jíst, a všichni mu tleskali a provolávali slávu. Měl jsem pocit, že Burnie a Japhy byli možná dva nejlepší chlapi, co kdy v tyhle zemi dělali.

Po požární škole jsem strávil nějaký čas túrami do hor za stanicí Správy, anebo jsem prostě seděl s dýmkou v puse a s lahví vína mezi zkříženými nohama u ženoucího se Skagit, za odpolední a taky za měsíčních nocí, zatímco ostatní kluci vyráželi za pivem na místní zábavy. Řeka Skagit byla v Marblemount valící se roztátý čistý sníh a měla průzračně zelenavou barvu; a nad tím byly borovice pacifického Severozápadu zahalený v mracích; a ještě dál za tím byly vrcholky štítů a mraky procházely přímo přes ně a náhodně mezi nimi prorazily i paprsky slunce. Bylo to dílo vyrovnaných hor, ten přívál neposkvrněný čistoty u mých nohou. Slunce svítilo na víření vody, ale pahýly a pařezy se nedaly. Ptáci pátrali nad hladinou a hledali ryby, které se ve skrytu smály a jenom občas najednou vyskočily, vylétly z vody, prohnuly se a zase spadly zpátky do vody, která se hnala dál a zahladila stopy po jejich saltu, a všechno to bral proud. Kmeny a pahýly se hnaly dolů pětadvacetimílovou rychlostí. Počítal jsem, že kdybych se pokusil tu úzkou říčku přeplavat, tak než bych se dostal na druhý břeh, byl bych o půl míle po proudu. Byla to říční pohádková země, prázdnota zlatý věčnosti, vůně mechu a kůry a jehličí a bahna, všechna ta řvoucí matérie vizí před mými zraky, poklidný a přesto věčný, stromy, který rostly na kopcích jako vlasy, tančící paprsky slunce. Když jsem se podíval vzhůru, mraky napodobovaly, aspoň jsem se tak domníval, tváře poustevníků. Zdálo se, že to větším borovic vyhovuje, když se koupou ve vodách. Stromy rostoucí nejvýš, který už byly zahalený v šedý mlze vypadaly spokojeně. Listy, tetelící se na slunci v severozápadním vánku, jako kdyby byly zrozený k radosti. Výš položený sněhy na obzoru, bez jediný stopy, vypadaly jako ukolíbaný a teplý. Všechno bylo nekonečně uvolněný a vnímavý, bylo to všechno, všude, mimo pravdu a modř prázdňového prostoru. "Hory jsou úžasně trpělivý, Buddhův člověče," pronesl jsem nahlas a napil se. Bylo dost chladno, ale když slunce vykouklo, tak pařez, na kterým jsem seděl, se proměnil v rozžhavenou pec. Když jsem se k tomu samému starému pařezu vrátil za měsíčního svitu, tak svět byl jako sen, jako přelud, jako bublina, jako stín, jako vytrácející se rosa, jako zablýsknutí blesku.

Konečně nadešel čas, kdy mě měli dopravit na mou horu. V malém koloniálu v Marblemount jsem

nakoupil na úvěr za pětadvacet dolarů jídla, naložili jsme to na nákladník, mezkař Happy a já, a jeli dál na sever podél řeky, až k Diablo Dam. Jak jsme postupovali, tak byla Skagit užší a spíš jako prudký příval vody, a nakonec se rozbíjela o skály a krmily ji postranní vodopády z hustě zalesněných břehů, a bylo to pořád skalnatější a divočejší. Řeka Skagit byla přehrazená dole v Newhalemu a pak ještě v Diablo Dam, kde vás na úroveň hladiny jezera Diablo vyvezla obrovská lanovka, jako mají v Pittsburghu. V tomhle kraji byla v devadesátých letech minulého století zlatá horečka, zlatokopové zbudovali stezku skrz masivní strmý skalní stěny hrdla mezi Newhalem a tím, co je teď jezero Ross, poslední hráz, a poseli odtoky Ruby Creeku, Granit Creeku a Canyon Creeku claimy, ze kterých nikdy nic nebylo. Teď byla stejně většina ty stezky zatopená. V roce 1919 zuřil na horním Skagitu a v celé oblasti kolem Desolation, my hory, požár, hořelo tam v jednom kuse dva měsíce, a nebe nad severem Washingtonu a Britskou Kolumbií bylo plný kouře, který zakryl i slunce. Vláška se s ním snažila bojovat, a poslala sem tisíc mužů, který byly zásobovány nákladními kolonami, což z požárního tábora v Marblemount tehdy trvalo tři týdny, ale ty plameny uhasily až podzimní deště, a na Desolation Peak a v některých údolích prý ještě stojí zuhelnatělý pahýly stromů. Proto se to tak jmenuje: Desolation, Zpustošený štít.

"Chlapče," řekl starý legrační mezkař Happy, co pořád nosil starý kovbojský klobouk s širokým založeným okrajem, ještě z dob, kdy byl ve Wyomingu, balil si své vlastní cigarety a v jednom kuse vtípkoval, jenom proboha nebuď jako ten mládek, co smě ho tam nahoře na Desolation měli před pár rokama, vzali smě ho tam nahoru a teda to byl úplně největší naivka a zelenáč, co sem kdy viděl, složil sem ho teda do ty jeho hlídárny, a když se pokoušel usmažit si k večeři vejce, tak ho naklepnul, ale netrefil se na tu blbou pánev a spadlo mu to vedle kamen, prostě si to všechno cáknul na botu a v tu chvíli vůbec nevěděl, jestli se má na fleku posrat a nebo voslepnout, a když sem vodcházel, tak sem mu poradil, aby nedával tomu svému paťákovi moc za uši, a ten blbec mi na to povídá „Ano, pane, ano, pane“."

"Jasně, ale na to já kašlu, já tam akorát chci být tohle léto nahoře sám."

"To říkáš teď, ale pěkně brzo budeš zpívat jinou. Všichni mají silný řeči. Ale pak si začneš povídat sám se sebou. To ale ještě není tak blbý, ale synku, nezačíněj si sám sobě odpovídat." Starý Happy hnul své muly po stezce roklinou a já jel z Diablo Dam člunem až k úpatí hráze Ross Dam, kde se před vámi otvíraly ohromný oslnivý výhledy, který ukazovaly hory národního parku Mount Baker, širokou panoramu kolem jezera Ross Lake, který se típytivě táhlo až do Kanady. Prámy správy parku byly u Ross Dam uvázaný kousek od strmého hustě zalesněného břehu. Na těch pryčnách se v noci blbě spalo, protože se houpaly s celým vorem a ty kmeny dělaly společně s vinárna takový pleskavý dunivý hluk, který vás pořád budil.

Tu noc, co jsem tam spal, byl úplněk a tancoval po hladině. Jeden z hlídačů řekl: "Měsíc je přímo nad tou horou, a když to vidím, tak si vždycky představuju, že se tam rýsuje nějaký kojot."

Konečně nadešel šedivý deštivý den mého odchodu na Desolation Peak. Byl s námi zástupce vedoucího, měli jsme tam jet nahoru ve třech a v tomhle lijáku bylo jasné, že to rozhodně nebude jako když si za příjemného dne vyjedete na koni. "Teda, chlapče, to sis teda měl na ten svůj krámskej seznam taky napsat pár litrovejch lahvinek brandy, protože tam v ty zimě nahoře to teda budeš moc potřebovat," prohlásil Happy a díval se na mě s tím svým velkým červenýmnosem. Stáli jsme u ohrady, Happy dával mezkům pytle s krmivem a uvazoval jim je ke krku, a ti si v klidu přežvykovali a o dešť se vůbec nestarali. Pomalu jsme dopluli k bráně z klád, s nárazy jsme se dostali ven a pak jsme pluli kolem, pod obrovskými úžasnými masivními horami Sourdough a Ruby. Vlny se tříštily a kropily nás pořádnou sprškou. Šli jsme do kapitánovy kabiny a on tam měl hotovou konvici kafe. Jedle, který rostly na příkrých výsypách, co nebyly na břehu jezera skoro vidět, vypadaly v mlžném závoji jako nastoupený přízraky. Byla to opravdová ponurá, nevládná, děsivá mizérie Severozápadu.

"Kde je Desolation?" zeptal jsem se.

"Ten teda dneska neuvidíš, teprv až budeš prakticky skoro na jeho vrcholku," řekl Happy, "a pak se ti teda zrovinka moc líbit nebude. Zrovinka teď tam je krupobití se sněhem. Chlapče, seš si vopravdu jistej, že sis tam do toho tvýho bágla někam bokem nešouplnul lahvinku brandy?" Už jsme do sebe hodili láhev ostružinového vína, co koupil v Marblemount.

"Happy, až v září slezu z tyhle hory, tak ti koupím celou litrovku skotský." Za to, že jsem našel horu,

jakou jsem chtěl, dostanu dobře zapláceno.

"To si slíbil, a na to se nezapomíná." Japhy mi o Happy Nákladovi, jak mu každý říkal, hodně vyprávěl. Happy byl dobrý chlap; on a Burnie Byers byli nejlepší pamětníci, co tam byli k vidění. Znali hory, uměli naložit zvířata a ani jeden z nich netoužil po tom, stát se lesáckým inspektorem.

Happy si na Japhyho taky pamatoval. "Teda ten kluk znal strašnou spoustu srandovních písniček a fórů. A teda vyložené ho to bavilo chodit vysekávat stezky. Von měl tam dole v Seattle čínskou holku, já sem jí teda viděl v jeho hotelovém pokoji, a teda tenhle Japhy, to mi teda věř, tak von to byl jasnej sviňák, pokavad šlo vo ženský," vzpomínal melancholicky. Jak kolem naší kocábky skučel vítr a šedivý vlny šplíchaly až do oken kormidelnický kabiny, úplně jsem slyšel Japhyho hlas, jak zpívá s kytarou veselý písničky.

"A tohle je Japhyho jezero a tohle jsou Japhyho hory," napadlo mě a přál jsem si, aby tady Japhy byl a viděl, jak dělám všechno, co po mně chtěl.

Za dvě hodiny jsme zpomalili a přirazili k příkrýmu, hustě zalesněnému břehu, osm mil po jezeře, seskočili jsme a přivázali prám ke starým pařezům, Happy plácnul první mulu a ta seběhla s nákladem na obou bocích z dřevěného prámu a hnala se do kluzkého břehu, bila nohama a málem spadla i s celou mou zásobou jídla do jezera, ale podařilo se jí to, a ztěžka našlapovala v mlze, aby na stezce počkala na svého pána. Pak další muly s bateriema a různou další výstrojí, a potom nakonec Happy, který jel na koni jako první, potom já na klisně Mabel a nakonec zástupce šéfa Wally.

Zamávali jsme na rozloučenou chlapíkovi z vlečný lodi a vyrazili jsme, sklíčená a naprosto promáčená parta, a byl to tvrdý, mrazivý výstup v hustém dešti a mlze, vzhůru po úzkých skalnatých stezkách, se stromy a podrostem, co nás vždycky promočily až na kůži, jakmile jsme se o ně jenom otřeli. Kolem hrušky sedla jsem měl ovázaný moje silonový pončo, a brzo jsem ho sundal, přehodil jsem si ho přes sebe a byl jako mnich v rubáši na koni. Happy ani Wally si nic nevzali a prostě jeli, mokří a se skloněnými hlavami. Kůň na kamenitý stezce občas uklouznul. Jeli jsme dál a dál, stále výš a výš, a nakonec jsme dojeli k pahýlu stromu, který spadnul přes stezku, a Happy slezl z koně, vytáhnul dvojbríťou sekeru a s klením se dal do práce, potil se a vysekávali s Wallym novou stezku, jako zkratku kolem kmene, zatímco na mě připadlo hlídání zvířat, což jsem si docela zpříjemnil, protože jsem si sednul pod křoví a ubalil si cigaretu. Muly se bály strmosti a nerovnosti ty zkratky a Happy mě proklínal:

"Zatraceně, popadni ho za ty chlupy a dotáhni ho sem nahoru." Pak dostala strach kobyla. "Přived' sem tu kobylu! Nebo snad čekáš, že to tady všechno vodru úplně sám?"

Nakonec jsme se odtamtud dostali a šplhali dál vzhůru, brzo jsme nechali křoviska za sebou a vjeli na panenskou vysokohorskou skalnatou louku, už to bylo hodně vysoko, s modrou lupinou a rudými vlčími máky, který zdobily šedou mlhu rozkošnou neurčitou barevností, vítr už pořádně fičel a padal zmrzlý déšť. "Už smě patnáct set metrů vysoko!" hulákal Happy zepředu, otáčel se v sedle, v tom svém starém kloubouku, který se mu ve větru stáčel, balil si cigaretu a pohodlně si hověl v sedle, protože celý život jezdil na koních. Louky porostlé vřesem a polním kvítím se za neustálého mrholení vinuly stále výš, a vítr byl pořád horší na těch horských klikatých stezkách, a nakonec Happy zavolal: "Vidíš tam nahoře to velikánský skalní čelo přímo před náma?" Zvednul jsem hlavu a uviděl jsem blbou masu šedivý skály, tyčící se v mlze přímo nade mnou. "Tak to je dalších čtyřista metrů, i když by se ti mohlo zdát, že už jenom natáhneš ruku a sáhneš si na ni. Až se tam dostanem, tak už tam skoro budem. Pak už to bude jen půl hodiny."

"Chlapče, seš si fakt jistej, že tam s sebou nemáš náhodou nějakou tu malou lahvinku brandy navíc?" zařval po chvilce. Byl promočený a zbědovaný, ale kašlal na to, a já ho slyšel, jak si v tom vichru zpívá. Zanedlouho jsme se už prakticky octli nad hranicí lesa, louka ustoupila ponurý skále a najednou se na zemi objevil nalevo i napravo sníh, koně z toho měli dole nohy samý led a pomalu a ztěžka v tom čvachtali, a bylo vidět, jaký zůstávaly po jejich kopytech stopy, plný vody, a teď už jsme byli skutečně úplně nahoře. Nicméně jsem nikde neviděl nic jinýho než mlhu, bílý sníh a ženoucí se mlžný závoje. Za jasného dne bych mohl vidět srázný spády vedle stezky a bál bych se, že by mýmu koni sklouzlo kopyto; teď jsem ale viděl akorát nejasný náznaky špiček stromů někde pode mnou, který vypadaly jako malý trsy trávy. "Ach, Japhy," pomyslel jsem si, "a ty se tam plavíš přes oceán, jseš na lodi v bezpečí, v kajutě máš teplicko a píšeš dopisy Psyché, Seanovi a Christine."

Sníh byl hlubší a kroupy začaly bičovat naše zrudlý, větrem ošlehaný obličej, a nakonec Happy vepředu zařval: "Už tam skoro sme." Byla mi zima a byl jsem celý mokrý: slezl jsem z kobyly a prostě jsem ji vedl vzhůru po stezce, vydala něco jako chrochtavý vydechnutí úlevy, že se zbavila zátěže a poslušně mě následovala. Už takhle nesla docela pěkný náklad zásob. "Tam je!" zařval zepředu Happy a v mlze, vířící přes samý vrcholek světa, jsem mezi nízkými špičatými jedlemi a balvany uviděl legrační, malou špičatou chatu, vypadala málem jako z Číny, stála na holém skalnatém vrcholu a byla obklopená sněžnými závěsemi a pruhy mokré trávy s drobnými květinami.

Zalpal jsem po dechu. Na to, aby se mi líbila, vypadala příliš tísnivě a temně. "Tohle že má bejt můj domov? Tohle bude celý léto místo mého odpočinku?"

S námahou jsme se plahočili dál až ke korralu z klád, který postavil nějaký starý hlídač v třicátých letech, uvázali jsme tu zvířata a sundali z nich náklad. Happy šel nahoru, sundal dveře, který tam byly kvůli počasí, vzal klíče a odemknul, uvnitř byla zablácená deprimující šedá smradlavá podlaha, celá pokrytá plísní, a na stěnách byly vidět stopy deště, bylo tam bezútěšný dřevěný lůžko s výpletem z provazů (aby to nepřitahovalo blesky) a okna, přes který nebylo pro prach vidět, a nejhorší ze všeho bylo, že po celé podlaze se válely časopisy, který roztrhaly a rozhryzaly myši, a taky kousky potravin a nespočetné malých černých kuliček potkaních hovínek.

"No," začal Wally a vycenil na mě ty svoje dlouhé zuby, "to ti teda zabere hodně času, než tenhle bordel uklidíš, co? Dej se do toho hned, sundej si z poličky všechny ty konzervy, co tady zůstaly a pěkně ten špinavěj regál přejed' mokrým namydleným hadrem." Což jsem udělal, a taky musel, protože mě platili.

Ale starý dobrák Happy rozdělal v bubínku oheň, až to hučelo, postavil na kamna hrnc s vodou, vyklopil do něj půl plechovky kafe a zařval: "Není nad pořádně silný kafe, chlapče, tady nahoře na severu potřebujem takový kafe, po kterým ti budou stát všechny chlupy v pozoru."

Kouknul jsem se z oken: mlha. "Jak jsme vysoko?"

"Skoro dva tisíce metrů."

"Jasně, ale jak mám teda vidět nějakou oheň? Venku není nic jiného než samá mlha."

"Za pár dní se to všechno vyfouká a ty budeš vidět do všech stran na sto mil daleko, s tím si vůbec nemusíš dělat starosti."

Já jsem tomu ale nevěřil. Vzpomněl jsem si na Chan Šana, když mluvil o mlze na Studený hoře, jak nikdy nezmizela; začal jsem obdivovat Chan Šanovu odvalu. Happy s Wallym šli se mnou ven a nějakou dobu jsme strávili vztyčováním sloupku s anemometrem a ještě několika dalšími drobnými úkoly, a pak šel Happy dovnitř a začal dělat na kamnech křupavou večeři, smažil lančmít s vejci. Pořádně jsme se napili kávy a dali si dobrý, sytý jídlo. Wally vybalil obousměrnou vysílačku a spojil se s plovoucím přístavištěm na jezeře Ross. Pak se oba zachumlali k nočnímu odpočinku do svých spacáků, leželi na podlaze, zatímco já jsem spal na vlhký pryčně ve svém spacáku.

Ráno byla pořád šedá mlha a foukal vítr. Připravili si zvířata a ještě než odjeli, tak se otočili a zeptali se mě: "Tak co, pořád se ti Desolation Peak líbí?"

Happy: "A nezapomeň, co sem ti říkal vo tom odpovídání na ty vlastní votázky. A kdyby se tu zastavil medvěd a koukal se ti do vokna, tak prostě zavři voči."

V oknech to skučelo a oni odjížděli a ztráceli se z dohledu, v mlze, mezi větrem zkroucenými stromy na skalnatém vrcholku, a za chvíli už jsem je vůbec neviděl a byl jsem na Desolation Peak sám, a pokud mi bylo známo, tak to mělo trvat celou věčnost, a bylo mi jasné, že se odtamtud živý nedostanu. Pokoušel jsem se zahlídnout hory, ale jenom občas se v nějaký trhlíně ve fičící mlze ukázaly nějaký vzdálený nejasný tvary. Nechal jsem toho, šel dovnitř a strávil celý den uklízením toho bordelu ve srubu.

V noci jsem si přes pláštěnku přehodil pončo, teple jsem se oblékl a šel ven meditovat na mlhavý vrcholek světa. Skutečně tam byl, Ohromný oblak pravdy, Dharméggha, konečný cíl. V deset jsem začal vidět svou první hvězdu a najednou se část bílý mlhy rozestoupila a já měl pocit, že vidím hory, trochu strašidelný, obrovský černý rozpatlaný tvary naproti, naprosto černý a bílý, se sněhem na vrcholku, tak najednou a blízko, že jsem málem nadskočil. V jedenáct se směrem na sever objevila nad Kanadou Večernice a mně se zdálo, že jsem za tou mlhou objevil oranžovou šerpu západu slunce, ale na tohle všechno jsem rychle zapomněl kvůli rámusu, který dělaly lesomyši, co škrábaly na dveře do sklepa. V podkroví hopkaly na černých nožkách malý diamantový myšky mezi ovsem, zrnky rýže a kousky starý

výstroje, co tu zůstaly po generacích ztroskotanců Desolation. "Ach jo," pomyslel jsem si, "dojde na to, že se mi tu bude líbit? A když ne, jak se mám odsud dostat?" Jediný, co se dalo dělat, bylo jít si lehnout a strčit hlavu do prachovýho peří.

Uprostřed noci jsem v polospánku zřejmě otevřel trochu oči a pak jsem se najednou probudil a vlasy se mi postavily hrůzou, prostě jsem spatřil ohromnou černou příšeru, jak mi stojí v okně, podíval jsem se a mělo to nad sebou hvězdu, byl to Mount Hozomeen, vzdálený na míle daleko, u Kanady, nakláněl se nad mým dvorkem a civěl mi do okna.

Mlha už všechna odfičela pryč a byla dokonalá noc plná hvězd. To ale byla hora! Měla přesné ten samý, naprosto zřetelný tvar čarodějnický věže, jak ji Japhy zachytil na svých štětcových kresbách, který bývaly pověšený po pytlovinových stěnách boudy, co stála v Corte Madera a byla plná květin. Měla takový tvar, že se kolem ní ovíjela pořád dokola jakási kamenitá cesta, jako římsa, a jako spirála stoupala až k samému vrcholu, kde se špičatila dokonalá čarodějnická věž, a mířila do ryzího nekonečna. Hozomeen, Hozomeen, ta naprosto nejsmutnější hora, co jsem kdy viděl, ale jakmile jsem ji poznal a spatřil za ní severní září, ve který se z druhý strany světa odrážel všechn led ze Severního pólu, byla ze všech nejkrásnější.

33

Hle, ráno jsem se probudil a bylo nádherný modrý slunečný nebe, vyšel jsem na svůj vysokohorský dvorek a bylo to tam, všechno, o čem Japhy vyprávěl tam bylo, stovky mil pouhých skal pokrytých sněhem a panenských jezer a vysokých hustých lesů a místo světa jsem pod tím vším spatřil moře přeslálých mraků, který vypadaly, že si na ně můžu sáhnout, rovný jako střecha a táhnoucí se všemi směry míle a míle daleko, všechny údolí zalité jako šlehačkou, to, čemu se říká přízemní mračna, tak tady, na ty my dva tisíce metrů vysoko položený věžičce bylo hluboko pode mnou. Uvažil jsem si na kamnech kafe, vyšel ven a na nízkých dřevěných schodech jsem si v teplém slunci vyhříval svoje starý kosti, který už jsem měl z mlhy celý zmáčený. Udělal jsem "Tý, tý" na velkého chlupatého králíka a on strávil chvíli v my přítomnosti a upřeně se mnou hleděl na to moře mraků. Udělal jsem si vajíčka na slanině, vykopal sto metrů po stezce jámu na odpadky, natahal si dříví a s panoramatickým nákresem a požárním hledáčkem jsem si identifikoval orientační body a pojmenoval si všechny ty magický skály a strže, jména, o kterých mi Japhy tak často básnil: Jack Mountain, Mount Terror, Mount Fury, Mount Challenger, Mount Despair, Golden Horn, Sourdough, Crater Peak, Ruby, Mount Baker, v dálce na západě a vyšší než všechno ve světě, Jackass Mountain, Crooked Thumb Peak, a ty pohádkový jména potoků: Three Fools, Cinnamon, Trouble, Lightning a Preezout. A tohle všechno bylo moje, a žádný jiný lidský oči na světě se nedívaly na tohle nesmírný úžasný kruhový panoramatický universum hmoty. Ta jeho snovost ve mně vyvolávala fantastický dojem, který mě celý léto neopustil a vlastně neustále narůstal, hlavně když jsem stál na hlavě, abych si zlepšil krevní oběh, přímo na vrcholku hory, pod hlavu jsem si dal místo rohože jutový pytel, a hory pak vypadaly jako malý bubliny, visící v prázdnu vzhůru nohama. Ve skutečnosti mi došlo, že hory jsou vzhůru nohama a já taky! Nebylo tu nic, co by mohlo zakrýt skutečnost, že na kulatém zemském povrchu nás gravitace všechny drží vzhůru nohama netknutý v nekonečném, prázdňém prostoru na kulatém zemském povrchu. A najednou jsem si uvědomil, že jsem

opravdu sám a kromě toho, že se musím krmit, odpočívát a nějak se bavit, nemám nic jiného na práci a že mě nikdo nemůže kritizovat. Všude kolem rostly na skalách malé květiny a nikdo po nich nechtěl, aby rostly, a nechtěl to ani po mně.

Odpoledne se ta nasládlá střecha mraků místy rozfoukala a mně se odkryl pohled na Ross Lake, překrásný blankytně modrý přehradní jezero hluboko pode mnou, s mrňavými loďkami lidí na dovolené, vypadaly jako hračky, čluny samotný byly moc daleko a byly vidět jenom ubohý nepatrný stopy, který zanechávaly, když brázdily zrcadlové jezero. Bylo vidět borovice, který se vzhůru nohama odrážely v jezeře a mířily do nekonečna. Pozdě odpoledne jsem ležel v trávě, všechnu tuhle nádheru před sebou, začal jsem se trochu nudit a napadlo mě "Nic tam není, protože na to kašlu." Pak jsem vyskočil a začal tancovat a zpívat a pískat si skrz zuby daleko přes Lightning Gorge, ale tahle rokle byla na ozvěnu příliš obrovská. Za chatou bylo ohromný sněhový pole, který mě bude až do září zásobovat čerstvou pitnou vodou, čistě jeden kýbl denně, nechat ho v domku roztát, a když do něj ponoříte plecháček, máte vodu studenou jako led. Připadal jsem si šťastnější, než jsem kdy dlouhou řadu let od dětství byl, cítil jsem, že jsem rozvázný, osamělý, a byl jsem rád. "Kámo, ó, židam, didam dý," zpíval jsem si, chodil kolem dokola a kopal do kamínků. Pak nastal můj první západ slunce a bylo to neuvěřitelný. Hory byly pokryté růžovým sněhem, mraky byly daleko, vypadaly jako nabíraný a podobaly se pradávným vzdáleným městům buddhovský země jasu, vítr se měl nepřetržitě k dílu, huiáá, huišš, občas nabral grády a lomcoval mou lodí. Kotouč nového měsíce vystrkoval na vybledlém pásu modři, nad oparem, který se zvedal z Ross Lake jako nestvůrný ramena, bradu příliš dopředu, a byl tak nějak zvláštně a pro sebe legrační. Za svahy se náhle vynořovaly ostrý hroty skal jako moje dětský hory, který jsem kreslil šedý. Vypadalo to, jako kdyby se někde konala šťastná slavnost plná radosti a veselí. Napsal jsem si do deníku: "Ach, jsem šťastnej!" Ve štítech toho pokročilého dne jsem spatřil naději. Japhy měl pravdu.

Tma začala obklopovat moji horu a brzo bude zase noc, a objeví se hvězdy a Sněžný muž, plížící se po Hozomeenu, rozdělal jsem v kamnech praskající oheň a upekl si lahodný žitný vdolky a k tomu výborný dušený hovězí na zelenině. Prudký západní vítr bičoval chatu, ale byla dobře postavená, s ocelovými pruty, který šly až dolů a byly zalitý do betonu, takže by ji nic neodfouklo.

Byl jsem spokojený. Vždycky, když jsem se podíval z okna, viděl jsem alpský jedle s pozadím se sněžnými čepičkami, zatracenou oslepující mlhu, která všechno skryla, a jezero dole, celý zčeřený a měsíčný, jako dětský jezero ve vaně. Natrhal jsem si malou kytici vlčího bobu a horských kytek a dal ji do kávového šálku s vodou. Vrcholek Jack Mountain úplně zmizel ve stříbrných mracích. Občas jsem zahlídl zámky blesku někde daleko, které náhle osvětlily neuvěřitelný obzory. Některý rána tam bývala mlha a můj horský předěl, Starvation Ridge, byl celý jako zalitý mlíkem.

Příští neděli ráno, na vteřinu přesně jako tu první, se za svítání objevilo čtyři sta metrů pode mnou moře rovných zářivých mraků. Vždycky, když jsem se nudil, tak jsem si ubalil z plechovky Prince Albert cigaretu; na světě není nic lepšího než vlastnoručně ubalený cigáro, který pořádně a beze spěchu vychutnáte. Procházel jsem se v jasném stříbrném tichu s růžovými horizonty na západě a všechen hmyz ustal na počest měsíce. Byly dny, kdy bylo horko a mizerně, s mračny žravého hmyzu, křídlatými mravenci, bylo vedro, vzduch se ani nepohnul a nikde ani mráček, nešlo mi do hlavy, jak může být na severu na vrcholku hory takový horko. V poledne nebylo slyšet vůbec nic jiného než symfonický bzukot mých přátel, milionů různých mušek a dalšího hmyzu. Ale pak přišla noc a s ní horský měsíc, na jezeře se odrážel měsíční pruh a já vycházel ven, usedal do trávy a meditoval, tváří k západu, a přál jsem si, aby byl ve vši tyhle neosobní hmotě nějaký osobní Bůh. Zašel jsem na sněhový pole, vyhrabal zavařovačku s nachovým želé a díval se přes něj na bílý měsíc. Cítil jsem, jak se svět koulí směrem k měsíci. V noci, když jsem ležel ve spacáku, tak přicházeli z níž položeného hustého lesa jeleni a okousávali zbytky, který zůstaly na plechových miskách na dvorku: samci s mohutnými parohy, laně a roztomilí malí koloušci, a s celou tou skálou ozářenou měsícem, která byla za nimi, vypadali jako savci z jiného světa, který se octli na cizí planetě.

Pak přicházel divoký lyrický mrholivý déšť z jihu, s větrem, a já říkal "Kapka deště, proč poklekat?" a taky jsem říkal, "Hoši, je čas na horký kafe a na cigárko," a oslovoval tak svoje imaginární bhikky. Nastal úplněk, byl obrovský měsíc a s ním vyšla nad Mount Hozomeen severní polární záře ("Pohlédni do prázdna a to je dokonce ještě klidnější," řekl Chan Šan v Japhyho překladu); a já byl ve skutečnosti

tak klidný, že stačilo, abych posunul nohy zkřížený ve vysokohorský trávě a už jsem slyšel kopýtko vysoké, jak prchají někam jinam. Když jsem stál před spaním na tyhle skalnatý střeše zalitý měsícem na hlavě, tak jsem mohl skutečně vidět, že země je opravdu vzhůru nohama a člověk je nějaký podivný, nepodstatný brouk, plný zvláštních nápadů, který chodí hlavou dolů sem a tam a jen se naparuje, a mně došlo, že si člověk pamatuje, proč byl ten sen o planetách, plantážích a Plantagenetech vytvořen z prapůvodní podstaty. Někdy jsem se naštvál, že všechno neklapalo tak dobře, zkazil jsem lívanec nebo jsem uklouznul na sněhovém poli, když jsem šel pro vodu, a nebo mi jednou sklouzla do rokle lopata a já tak zuřil, že jsem chtěl okusovat vrcholky hor, a přišel jsem do chaty, nakopnul kredenc a udělal si něco s prstem u nohy. Necht' si ale dá mysl pozor, neboť ač je tělo doháněno k šílenství, okolnosti bytí jsou pěkně úžasný.

Musel jsem akorát dávat pozor na všechny horizonty, jestli se neobjeví kouř, obsluhovat obousměrnou vysílačku a zametat podlahu. S rádiem jsem se moc nevzrušoval; nedošlo totiž k žádnému požáru, který by byl tak blízko, abych ho ohlásil dřív než někdo jiný, a pokecu mezi strážci jsem se nezúčastnil. Shodili mi padákem pár baterií do rádia, ale původní byly ještě dobré.

Jednu noc mi při meditační vizi Avalókitéšvara, ten, který slyší a odpovídá na modlitby, řekl, "Jsi zmocněn, abys připomněl lidem, že jsou naprosto svobodní," a tak jsem si sám rukou požehnal, abych si to nejdřív uvědomil já a pak jsem se zaradoval a zakřičel "Ta", otevřel jsem oči a zrovna padala hvězda. Nespočetné hvězdy v Mléčném dráze, slova. Polívku jsem jedl z plných malých smutných misek a chutnala mnohem líp než z nějaký ohromný teriny... japhyovskou hrachovou polívku se slaninou. Každý odpoledne jsem si na dvě hodiny zdřímnul, probudil jsem se, a když jsem se rozhlížel kolem mého horského vrcholu, tak jsem si uvědomil, že "nic z toho se nikdy nestalo". Svět byl vzhůru nohama, visel v oceánu nekonečného prostoru a tady byli všichni ty lidi, co seděli v biografech a sledovali filmy, tam dole, v tom světě, kam se vrátím... Přecházel jsem za soumraku po dvorku sem a tam, zpíval jsem si "Wee Small Hours", a když jsem došel k veršům "když celý širý svět rychle usíná," zalily se mi oči slzami. "Jasně, světe," pronesl jsem, "miluju tě." V noci v posteli, když mi bylo teplo a byl jsem šťastný ve spacáku na pohodlném konopném lůžku, tak jsem viděl v měsíčním světle stůl a svoje šaty a pocítil jsem soucit: "Chudák chlapec, ubohý Raymond, jeho den je tak žalostný a ustaraný, jeho důvody jsou tak pomíjivé, muset žít je prostě něco tak obtěžujícího a bídného," a s tím jsem usínal jako jehňátko. Jsme snad padlí andělé, kteří nechtěli uvěřit, že nic je nic, a proto jsme se narodili, abychom ztráceli své drahé přátele a milované, jednoho po druhém, a nakonec i svůj vlastní život, abychom viděli, že se to potvrdilo?"... Ale vracely se chladný jitra, s mraky, vzdouvajícími se z Lightning Gorge, jako obrovský kouř, jezero dole stále blankytně modré a nestranný a prázdný prostor stejný jako vždycky. Ó, skřípající zuby země, kam to všechno povede, jestli ne k nějaký sladký zlatý věčnosti, aby se prokázalo, že jsme se všichni mylili, aby se ukázalo, že prokazování samotný je ničím...

Konečně přišel srpen s prudkým poryvem větru, který zalomcoval mým domkem a věstil pramálo vznešenosti. Udělal jsem si malinový želé a v zapadajícím slunci zářilo jako rubíny. Šíleně krásný běsnící západy slunce chrlily mezi nepředstavitelnými skalními útesy a ostrými převýslými skalami záplavy mračen,

který vypadaly jako mořská pěna, a s každým růžovým zdáním naděje navíc jsem se cítil přesně jako to všechno kolem, skvěle, pochmurně a tísnivě, prostě nepopsatelně. Všude strašný ledový pole a uschlá tráva pod sněhem; jediný stéblo trávy, který se trhavě cuká ve vichrech nekonečna, připoutaný ke skále. Na východ bylo šedo; pohled na sever byl strašný a naháněl strach; na západě běsnící šílení nelítostní železni blázni zápasili v ženišské temnotě a beznaději; na jihu mlžný závoj mého otce. Jack Mountain, jeho třístametrový skalní klobouk přehlížel sto fotbalových hřišť sněhu. Cinnamon Creek byl orlím hnízdem skotský mlhy. Shull sám se ztrácel v Golden Horn a Bleak. Moje petrolejka zářila v nekonečnu. "Ubohý, jemný tělo," došlo mi, "neexistuje žádná odpověď." Nic víc už jsem nevěděl, nezajímalo mě to, bylo to jedno a najednou jsem se cítil skutečně volný. Pak přicházely opravdu mrazivý rána, praskající oheň, dříví jsem štípal v čepici (s klapkami na uši) a pod střechou jsem se cítil lenošivě a skvěle, zahalen mlhou ledově studených mračen. V horách déšť a hřmění, ale já si četl u kamen sešitový kovbojky. Všude je ve vzduchu cítit sníh a kouř z dřeva. Sníh nakonec přišel, ve vířícím příkrovu od Hozomeenu blízko Kanady, přihnul se mi neurvale a divoce do cesty a vysílal oslnivě bílý posly, přes který jsem viděl vykukovat anděla světla, a vítr sílil, temný nízký mraky se hnaly vzhůru jako z nějaký kovářský výhně, a Kanada byla jedno moře nesmyslný mlhy; přišlo to v jednom generálním široce rozvinutým útoku, který se ohlásil zahvízdnutím v můj rouře od kamen; vrazilo to do ní, aby pohltilo můj parádní výhled na modrý nebe, který bylo samý zahloubaný oblaka zlata; a v dálce, rám dam dam kanadskýho hromu; a na jihu další rozsáhlejší temnější bouře, která se stahovala jako k obchvatu; ale hora Hozomeen tam stála a na útok odpovídala mlčením, který bylo přímo cítit. A nic nedokázalo přimět rozjásaný zářivý zlatý horizonty daleko na severovýchodu, kde žádná bouře nebyla, aby si vyměnily místo s Desolation. Zelená a růžová duha náhle zajela přímo do Starvation Ridge, ani ne tři sta metrů od mých dveří, jako blesk a jako pilíř: vyšla z jedny vřavy ženoucích se zamlžených mračen a oranžového slunce.

Co je to duha, Pane?

Prsten

pro pokorné.

Vypnula se přímo do potoka Lightning Creek, sněžilo i přšlo současně, jezero míli pode mnou bylo mléčně bílý, bylo to prostě příliš bláznivý. Šel jsem ven, a jak jsem kráčel k vrcholu, duha udělala kolem mého stínu kroužek, mystérium, rozkošně obklopený svatozáří, a mně se z toho chtělo pomodlit. "Ó, Rayi, běh tvého života je jako kapka deště v bezmezném oceánu, který je věčnou probuzeností. Proč si dál dělat starosti? Napiš to a vyprávěj o tom Japhymu." Bouře pominula stejně rychle jako přišla a jiskření pozdně odpoledního jezera mě oslepovalo. Pozdní odpoledne, můj smeták se suší na skále. Pozdní odpoledne, moje holý záda, prochladlý, jak jsem stál nad světem v sněhovém poli a nabíral tam plný lopaty do kbelíku. Pozdní odpoledne, nebylo to prázdno, co se proměnilo. Teplý růžový soumrak, meditoval jsem za žlutého srpnového půlměsíce. Kdykoli jsem v horách uslyšel zahřmění, znělo to jako síla lásky mé matky. "Hřmění a sněžení, to bude těšení!" prozpěvoval jsem si. Najednou nastaly vydatný podzimní deště, přšlo celou noc, a milióny akrů Buddhových posvátných stromů byly pořád zaplavovaný, a v mém podkroví moudře vypsávaly tisíciletý krysy.

Jitro, výrazný pocit nadcházejícího podzimu a blížícího se konce my práce, byly teď divoký větrný dny poblázněných mračen, zlatá krása v lehkém oparu pravého poledne. Noc, připravoval jsem teplý kakao a zpíval u ohně. Volal jsem v horách Chan Šana: žádná odpověď. Volal jsem Chan Šana v jitřní mlze: odpověděla mlčením. Volal jsem: Dípankara mě poučil tím, že nic neřekl. Mlhy fičely kolem, zavřel jsem oči, kamna mě nepustily ke slovu. "Vůů" zakřičel jsem a pták, který držel dokonale rovnováhu na špici jedle, jenom hnul ocasem; pak byl pryč a v dálce všechno úžasně dočista zbělelo. Temný divoký noci se stopama po medvědech: dole v jámě na odpadky starý plechovky se zbytky ztvrdlýho zkyslýho kondenzovanýho mlíka, pohryzaný a rozervaný mocnými tlapami, patřícími nějaký obludě: Medvěd Avalókitéšvara. Divoký studený mlhy s děsivými trhlinami. V kalendáři jsem si odkroužkoval padesátý pátý den.

Vlasy jsem měl dlouhý, opálenou, šťastnou plet', oči byly v zrcadle čistě modrý. A zase bouře s deštěm, který vše promáčel a který trval celou noc, podzimní dešť, ale mně bylo ve spacáku teplo jako topince a snil jsem si o dlouhých přesunech pěchotních průzkumníků po horách; chladný divoký rána s prudkým vichrem, mlhy, ženoucí se jako o závod, letící mraky a do toho chvílemi najednou jasný slunce, čistý

světlo na části kopců, v kamnech hučelo ze tří pořádných polen, a já zajásal, když jsem zaslechl, jak Burnie Byers nařizuje všem svým strážcům, aby ještě ten samý den sešli dolů. Čas vypršel. Rázoval jsem po větrném dvorku sem a tam, hrnek s kafem jsem svíral mezi ukazovákem a palcem a zpíval jsem si "Breky fleky, v trávě sedí deňka." Byla tam, moje deňka, v čistém jasném slunečném povětří se upřeně dívala na skálu; seděla vzpřímeně a ve stisknutých tlapkách držela trochu nízkýho ovsu; hryzla si a vystřelila pryč, malá oříšková paní všeho, co obzírala. Za soumraku přicházela od severu mohutná stěna mračen. "Brrr," otrásl jsem se. Zazpíval jsem si "Jej, teda, ale ta byla!" a myslel jsem tím chatu, celý léto, jak ji vítr nesfouknul, a dodal jsem "Projdi, projdi, projdi, to, co prochází vším." Na tom strmém kopci jsem viděl obíhat šedesát západů slunce. Víze svobody věčnosti byla navždy má. Deňka zaběhla mezi kameny a vyletěl motýl. Takhle to bylo prostý. Nad chatou létali ptáci a veselili se; měli míli dlouhý pás sladkých borůvek, který se táhl až dolů na hranici lesa. Naposledy jsem vyšel na okraj Lightning Gorge, kde byl přímo na strmém svahu srázné a hluboké rokle postavený záchod. Když jsem tu denně po šedesát dní sedával, v mlze, za svitu měsíce, ve slunečném dni nebo v nejtemnější noci, vždycky jsem viděl nízký, zkroucený, větrem ošlehaný stromy, který jakoby vyrůstaly přímo ze skály, tak vysoko nad zemí.

A najednou jako kdybych spatřil toho nepředstavitelného malého čínského tuláka, stál tam v mlze, a z výrazu jeho vráscitýho obličeje se vůbec nedalo poznat, jakou má náladu. Nebyl to Japhy z reálného života, Japhy ruksaků, buddhistických studií a velkolepých bláznivých mejdanů v Corte Madera, byl to Japhy mých snů, skutečnější než život, stál tam a nic neříkal. "Odejděte, zloději myslí!" křičel do kotlin neuvěřitelných Kaskád. Byl to Japhy, který mi poradil, abych sem šel, a teď, i když byl v Japonsku, sedm tisíc mil daleko, a reagoval na meditační zvonek (malý zvonek, který později poslal mojí matce jako dárek poštou, čistě proto, že to byla moje matka, a aby jí udělal radost), zdálo se, že stojí na vrcholku Desolation Peak, u starých větrem pokroucených stromů rostoucích na skále, a potvrzuje a omlouvá vše, co tady je. "Japhy," pronesl jsem hlasitě, "vůbec nevím, kdy se znovu uvidíme, nebo co se v budoucnu přihodí, ale Desolation, Desolation, dlužím toho Desolation tolik, díky navždycky, žes mě zavedl na místo, kde jsem se všemu naučil. Teď nadchází smutek návratu do měst, zestárnul jsem o dva měsíce, a tam je všechna ta humanita barů, groteskních spektaklů a zat'atý lásky, všechno v prázdnu a vzhůru nohama, Bůh jim žehnej, ale, Japhy, ty a já, navěky víme, ó, stále mladí, ó, stále plačící." Dole na jezeře se objevily růžový odrazy nebeského oparu a já dodal "Bože, já tě miluju," a zvednul jsem hlavu k nebi a opravdu jsem to tak myslel. "Zamiloval jsem se do tebe, Bože. Všechny nás opatruj, tak nebo onak."

Dětem a nevinným, všechno je to stejný.

A v souladu s Japhyho zvykem, vždycky pokleknul na jedno koleno a odříkal krátkou modlitbu k tábořišti, které jsme opustili, k tomu v Sieře a k těm ostatním v Marin, anebo tu krátkou modlitbu plnou vděčnosti, kterou pronesl k Seanově boudě v den, kdy odplouval, tak když jsem s báglem scházel z hory, otočil jsem se, kleknul si na stezku a řekl "Děkuju ti, chato." A pak jsem dodal "Kecy," a trochu jsem se zakřenil, protože jsem věděl, že chata i hora pochopí, co to znamená, a pak jsem se obrátil a šel dál po ty stezce zpátky do tohoto světa.

Jack Kerouac v roce 1953. Foto Allen Ginsberg

Závěrem

"Hele, já nevím, jestli jsi vůbec nad tím nějak přemýšlel a nebo ti to už bylo všechno jasné, ještě než jsi sem šel. Něco bych ti ale chtěl říct, a to naprosto jasně. Jde o to, že tady mě máte, obyčejného kluka, co makal na dráze jako brzdař, dělal kovboje a hrál americkéj fotbal – prostě jako řada jinejch naprosto normálních kluků. Nesnažil jsem se stvořit nějaký nový vědomí nebo něco takovýho. Vůbec jsme nevedli nějaký důležitý abstraktní řeči. Byli jsme jenom parta kluků, co koukali, kde by se s kým vyspali." Jack Kerouac, v rozhovoru s Bruče Cookem

Když v říjnu 1969 Jack Kerouac zemřel, bylo mu pouhých čtyřicet sedm. Na fotografiích z posledních let ale vypadal, jako kdyby se s tímto světem již více méně loučil. Opuchlá tvář, rezignovaný pohled, melancholie v očích... To nebyl chlapecký Kerouac na fotografii z roku 1953, stojící s cigaretou v ruce na požárním schodišti Burroughsova bytu na 23. ulici. Na ještě starší fotografii, z roku 1939, vidíme sebevědomě rozkročeného gymnastu, úspěšného hráče školního týmu. Není ani tak důležité, jakou příčinu smrti stanovila pitva. Kerouaca totiž v podstatě zahubil Kerouac. Že v tom sehrál rozhodující roli zrovna alkohol, je vedlejší.

Kerouacovým životem a tvorbou se již zabýval Martin Hilský v předmluvě k prvnímu vydání Kerouacova generačního románu *Na cestě* (Odeon 1978, přel. Jiří Josek), doplníme ho proto jen o některá další fakta.

Narodil se v roce 1922 v malém městečku Lowell ve státě Massachusetts, jako nejmladší ze tří dětí. Nejstarší ze sourozenců, Gerard, zemřel, když byly Kerouacovi čtyři roky. Gerard měl silně vyvinutý smysl pro soucit se všemi malými tvory, nedopustil, aby se jim ubližovalo. Zároveň byl silně nábožensky založen. Obě tyto vlastnosti Kerouaca silně ovlivnily na celý život. Bratrova smrt ho značně poznamenala, a možná právě zde lze hledat kořeny jeho obsese smrtí a umíráním, zánikem a pomíjením, která svou zvláštní melancholií prolíná nejen celým jeho dílem, ale i životem. Společně s alkoholem a pocity osamělosti a nezařazenosti pak Kerouaca nejspíš dovedla až k hrobu. Alkohol mu totiž umožňoval nejen překonávat vrozenou plachost a ostych, zároveň si s jeho pomocí stavěl hráz mezi sebou a okolním světem. Jeden z Kerouacových starých přátel vzpomíná, že zvláště dříve opilost často pouze předstíral a používal ji jako zvláštní způsob obrany. Jeho přítel a ochránce ho ale nakonec také zabil.

V dětství a dospívání se projevoval jako všichni jeho vrstevníci. Vedle klukovských her ale také rád četl a později si začal do malých notýsků psát smyšlené příběhy a popisy fiktivních sportovních zápasů. V eseji *Kořeny beat generation* vzpomíná, jak v dětství rád čítával šestákové magazíny, hlavně týdeník *The Shadow*, ve kterém se Zlo plížilo temnými uličkami a nakukovalo lidem do oken, aby bylo nakonec přemoženo Stínem. Na malého snílka to jistě mělo značný vliv. Kerouac také rád poslouchal rozhlasové seriály a často chodil do kina. Ve své představivosti si podle hudby vymýšlel celé filmy. Na gymnáziu začal vynikat v americkém fotbale a na běžeckých tratích. Publikoval ve školním časopise. Zároveň se také poprvé zamiloval. To bylo v roce 1938. V tom samém roce mu byla nabídnuta hned dvě sportovní stipendia, do Bostonu a na Columbia University v New Yorku. Kerouac tehdy váhal mezi láskou a možností poznat jiný, vzdálený svět, o kterém dosud jenom snil. Rozhodl se pro New York. Když po letech uvažoval, co by se asi stalo, kdyby zůstal v Lowellu, nedokázal říct, jestli byla jeho volba šťastná. Nejspíš by vedl poklidný život, měl kupu dětí, domek s pěstěným trávníkem...

Když se jako šestnáctiletý rozhodl odejít z rodného městečka, jistě netušil, že se vydává na cestu, ze které již nebude návratu. Zdá se to možná trochu nadnesené, ale bylo tomu tak. Vypadá to jako literární stylizace, a možná to nebude tak daleko od pravdy, jak by se zdálo. Kerouac ze svého života literaturu v podstatě dělal. Je otázkou, v kterém z obou světů, zda v tom skutečném či v tom vysněném, literárním upraveném, se cítil lépe. Který mu byl vlastnější, který byl tím jeho.

Na roční přípravce Horace Manna studoval bez problémů, opět zde vynikal v americkém fotbale. Když se ale vyhlášovaly maturitní výsledky, povaloval se místo toho v trávě na školním dvorku a četl si Whitmanova *Stébla trávy*. Romantické gesto? V prním ročníku na Kolumbijské univerzitě si zlomil nohu a

nemohl hrát. Měl dostatek času na sebe, hodně četl. Tento vážný úraz nejspíš definitivně změnil celý jeho další život. Kerouac se již k fotbalu nevrátil a místo toho si vybral nejistou dráhu spisovatele.

Vystřídal pár příležitostných zaměstnání, jako plavčík se nechal najmout na několik plaveb do Anglie. V roce 1942 se seznámil s Williamem S. Burroughsem, pozdějším autorem Nahého oběda (název mimochodem vymyslel Kerouac, stejně jako u Ginsbergova Kvílení). Později se potkal s Allenem Ginsbergem, Lucienem Carrem, Herbertem Hunckem. Všichni pak vystupovali pod různými krycími jmény v jeho románech. Intelektuálněji zaměřený Burroughs mladšího Kerouaca i Ginsberga přivedl k současné filozofii a literatuře. Kerouac se mu za to odvděčil tím, že ho v několika svých knihách nezapomenutelným způsobem zvěčnil (v románu Na cestě vystupuje jako Starouš Bull Lee).

Asi nejdůležitějším setkáním pro Kerouaca jako spisovatele bylo seznámení se s Nealem Cassadym, "rousatým hrdinou zasněženého Západu". Toto setkání Kerouac později popsal v knize Na cestě (a trochu jinak i ve Vizích Codyho), jejímž hlavním hrdinou Cassady byl.

"Poprvé jsem Deana potkal krátce potom, co jsme se rozešli se ženou. Měl jsem zrovna za sebou dost vážnou nemoc, ale o tom bych radši nemluvil, snad jenom, že to mělo co dělat s tím ohavným mizerným rozvodem a hrůzou, že všechno kolem mě je mrtvý. S příchodem Deana Moriartyho začíná v mém životě období, který by se dalo nazvat obdobím života na cestě. Sice už předtím jsem si často představoval, jak do toho praštím a odjedu na Západ. Velký plány – ale pořád nic z toho. Dean je pro tenhle druh života přímo stvořený, poněvadž on se na cestě vlastně narodil..." (přel. Jiří Josek). Kerouac jistě sám netušil, co všechno ho čeká. Jízdy z jednoho konce kontinentu na druhý, hladovění v Mexico City, halucinační hrůzy v marockém Tangeru, vyvolané rozjitřenou fantazií a kvanty různých drog a alkoholu, samota, deprese a neosobní pokoj, obskurních hotýlků v uličkách kořalů amerických velkoměst.

Cassady Kerouaca nejen vylákal na cestu, ale také mu ve svých dlouhých, spontánně psaných dopisech nevědomky ukázal, jak ze slepé spisovatelské uličky. Tok vyprávění, popisy Cassadyho sexuálních radovánek s houfy mladých holek, vzpomínky na těžké dětství a roky v polepšovně, nesené nezkrotnou energií, to vše bylo pro Kerouaca zjevením.

Los Angeles. Foto Miroslav Jindra.

Kerouac byl psaním posedlý. V letech 1951–57 napsal dvanáct knih. Do jejich vydání se ale nakladatelství nijak nehmula.

Prvotinu *Town and the City* vydal až čtyři roky po jejím napsání, v roce 1950. Román *Na cestě*, který dal Kerouacovi pořádně zabrat, psal ho celkem osm let a poslední vydaná verze se od té první dost lišila, vyšel až v roce 1957. Kniha tedy nevznikla naráz, kdy ji Kerouac podle vlastních slov namlátil za tři

zběsilé týdny na třicetimetrou roli dálnopisného papíru. Tato legenda byla samozřejmě ale daleko příjemnější než doznání, že s její formou svedl dlouhý a bolestný zápas. Začala vycházet i další díla ze šuplíku, rostl zájem nejen o Kerouaca samotného, ale i o jeho přátele, literární veřejnost, nebo alespoň její otevřenější část, začínala brát beatniky na vědomí. Není účelem, abychom se zde podrobněji zabývali hnutím beat generation, koho to zajímá, nechť se obrátí k doslovům a esejům Jana Zábrany.

Na základě úspěchu knihy Na cestě nutilo nakladatelství Kerouaca k tomu, aby napsal její pokračování. Kerouac souhlasil a tímto dílem na objednávku jsou právě Dharmoví tuláci, napsaní v listopadu 1957. Je v něm zachyceno období září 1955 – srpen 1956. Hrdinou zde není Cassady, ale básník Gary Snyder, který se v knize jmenuje Japhy Ryder. Bylo by tedy dobré odkrýt identitu ostatních básníků, kteří se účastnili legendárního čtení v Gallery Six, označovaného někdy za první manifestační vystoupení beatníků vůbec. Allen Ginsberg vystupuje jako Alvah Goldbook, Philip Whalen je Warren Coughlin, Michael McClure je Ike O' Shay, Philip Lamantia je Francis DaPavia, Kenneth Rexroth je Rheinhold Cacoethes. Čtení skutečně proběhlo tak, jak je Kerouac díky své skvělé paměti popsal. Lze říci, že všechny dialogy v jeho knihách, zabývajících se "životem na cestě" jsou autentické. Méně reálné ale bývaly Kerouacovy popisy vlastních stavů, často šlo o stylizaci. Krásný příklad nalezneme právě v Dharmových tulácích. Když Kerouac popisuje svůj dvouměsíční pobyt na Desolation Peak, není z toho vůbec poznat, že se tam v podstatě dost nudil a bál a že se celou dobu více méně těšil, až už bude zase zpátky mezi lidmi a bude se moci opít. Obraz letní brigády je v této knize značně příkrášlený, zmizely deprese i pochyby.

Přitom si od dlouhého odloučení dost sliboval, těšil se, jak bude moci ničím nerušen meditovat.

Realističtější popis toho samého období najdeme v jiné Kerouacově knize, v Desolation Angels.

Zajímavý je jeho příklon k buddhismu. Kerouac byl vychováván v přísně katolické rodině a v jádru vždy zůstal přesvědčeným křesťanem. V buddhismu ale našel potvrzení svého melancholického pohledu na život, proher a rozčarování. Tezi "Veškerý život je pouze utrpením" si klidně mohl napsat sám. Měl tak potvrzenou svou osobní bolest, svá trápení, ve kterých, zdá se, si alespoň někdy liboval.

Je také třeba zmínit se o Kerouacově vztahu k ženám. Přestože, jak tvrdí v úvodním motu, mu šlo hlavně o to se s někým vyspat, nebývalo to často tak jednoduché. Plachý Kerouac míval problémy s navazováním kontaktů. Když se opil, bariéry sice zmizely, ale pak již zbývaly většinou jen prostitutky. Na jedné straně si ženy idealizoval, byla to pro něj romantická, téměř vysněná stvoření, která byla v jeho očích naprosto čistá. Zároveň se jich ale nejspíš i trochu bál. Pak byla skupina druhá, ženy, se kterými pouze spal a ke kterým se většinou nechoval zrovna moc pěkně. Byl dvakrát rozvedený, třetí manželku si vzal hlavně z toho důvodu, aby se měl kdo starat o jeho nemocnou matku. K dceři z druhého manželství se vůbec neznal. Je ironií osudu, že toto jediné dítě, Janet, se po značně bouřlivém dospívání, drogách, toulání a prostituci také vydala na spisovatelskou dráhu. V podstatě jedinou ženou, kterou Kerouac ctil a před kterou měl zároveň respekt, byla jeho matka. Nebudeme se zde však pouštět do nějakého psychologizování či snad vytahovat Freuda. Faktem je, že až do své smrti na ní byl značně emočně závislý, co řekla, to platilo. Velkou část života byl na ní závislý i finančně. Zatímco se pokoušel psát, vyspával kocovinu nebo se toulal po světě, matka každé ráno o šesté nastupovala ve fabrice ke stroji. Zajímavá byla také jeho manželství. Kerouac se ženil vždy tehdy, když došlo v jeho životě k nějakému otřesu a on hledal v manželství jistotu a úkryt. Obě první manželství netrvala dlouho, Kerouac o své ženy rychle ztrácel zájem.

Jak skončit? Záměrně se vyhýbám nějakému hodnocení Kerouaca jako spisovatele. Jeho knihy znamenaly pro americkou literaturu dvacátého století značný přínos. V současnosti prožíváme renesanci zájmu o jeho osobu a tvorbu, na gramofonových deskách vyšly archivní záznamy, po smrti třetí manželky, která jejich vydání blokovala, vycházejí jeho deníky, díla o buddhismu a další dosud nevydané rukopisy, o Kerouacově životě byl také natočen celovečerní film. Kerouac své dílo pojímal značně autobiograficky, byť s určitými posuny. Ze života se mu tak stala literatura a z literatury život. Věděl, že někde na své velké Cestě potká někoho, kdo mu podá perlu. Těžko soudit, co znamenala tato perla pro něj, a zda skutečně někoho takového potkal. Pro nás to ale mohou být všechny ty krásné knížky, které po tomto velkém americkém spisovateli zůstaly.